وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

پښتو

له نويو زياتونو او تخريج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شيخ القرآن والحديث پير طريقت

رهبر شريعت [illegible]

خليفه مجاز

حضرت شيخ المشائخ خليفه صاحب داد محمد غزنوي مدظله العالي

جلد سوم

خپرونکی

خانقاه عاليه مجدديه عمريه

ډيره اسماعيل خان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې کتاب PDF کول خاص دالله {ج}

د رضا الپاره دي

د هر لوستونکي او فائده اخستونکي د دعا فه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم : انوار المجالس .

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

ټولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

دري ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ ټوکه ، ۱۴۳۷ / ربیع الثاني – ۱۳۹۴ کال دلوه.

خپرونکي : خانقاه عالیه مجددیه عمریه (جامعه روح المدارس روحانیه)

د اړیکو شمېرې :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۳۳۱۳۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېره	فهرست	مخ
۱	(٤٢) مجلس / دنعمت دبقاسبب شکرانه او...	۱
۲	دحضرت یونس عَلَیْهِالسَّلَام په قوم راغلی عذاب....	۱
۳	دیوسنت پرېښودل دشکست سبب کېدل	۴
۴	(٤٣) مجلس / دلوړو مقاماتو دحاصلولو طریقې	۱۲
۵	په کوم زړه چې وعظ اونصحیت اثر نه کوي	۱۵
٦	(٤٤) حقیقي اوکامل مؤمن هغه دی چې....	۲۱
۷	دعلم په زده کړې پسې زیات تکلیف.....	۲۵
۸	دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې....	۲۶
۹	دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دناز خفگان	۳۰
۱۰	دنیکوخلکو په قبرکې له ملائکو.....	۳۲
۱۱	دحضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله.....	۳۴
۱۲	(٤٥) مجلس / دآدب بیان	۳۶
۱۳	دظاهر او باطن دصفایي له پاره شرطونه	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴	باطنی اداب په لاندې ډول دي:	۳۸
۱۵	ظاهري اداب په لاندې ډول دي	۴۰
۱٦	(٤٦) مجلس / د اولیاء کرامو کرامات....	۴۸
۱۷	حضرت سفینه رضي الله عنه ته زمری لار ورښيي او...	۴۸
۱۸	د حضرت سعد بن معاذ رضي الله عنه په وفات عرش.	۵۰
۱۹	غره ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خطاب او....	۵۱
۲۰	دبزرگانو په خپلو مریدانو نظر وي	۵۵
۲۱	له مرګه وروسته داولیاء کرامو روحانیت....	۵۶
۲۲	داولیاوو په مجلس انسان له ازلي بدبختي...	۶۰
۲۳	(٤٧) مجلس / دنیکو خلکو سره دتعلق....	۶۶
۲۴	اولیاوو ته چې په کوم نیت ورغلی وي....	۷۶
۲۵	دبزرگانو امتحانول درسوایي سبب گرځي	۷۹
۲۶	(٤٨) مجلس / دنیک عمل فایدې او د دنیا.....	۸۳
۲۷	د حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم د فقر او.....	۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷	حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم خپلې لور ته.	۸۵
۲۸	مَنْ كَانَ للهِ كَانَ اللهُ لَهُ	۸۹
۲۹	(۴۹) مجلس / په خپل عمل بايد مغروره...	۹۱
۳۰	حضرت عمر رضي الله عنه خپل زيات عمل ځومره...	۹۱
۳۱	د بلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعه	۹۴
۳۲	(۵۰) مجلس / ګناه زهر قاتل ده که په...	۱۰۳
۳۳	د يو مُخلص عجيبه واقعه	۱۱۹
۳۴	يو صحابي رضي الله عنه د تلاوت په وخت کې......	۱۱۹
۳۵	د دوه طالبانو حيرانوونکې واقعې	۱۲۲
۳۶	د دنيا ګټل مطلقاً ناروا نه دي	۱۲۳
۳۷	حضرت عبدالقادر جيلاني رحمه الله د ...	۱۲۵
۳۸	يو بزرګ د تکبير اولی د پاتې.......	۱۲۸
۳۹	(۵۱) مجلس /د دين ارزښت او له علماوو......	۱۳۰
۴۰	د جمعې لمانځه ته تلل ځومره ثواب.....	۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۱	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لارکې مال لګول ...	۱۳۴
۴۲	په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه	۱۳۶
۴۳	د دورهٔ حدیث ټول درسونه په یواځې	۱۴۰
۴۴	د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو	۱۴۰
۴۵	د یو امام عجیبه واقعه	۱۴۳
۴۶	د حضرت نبي کریم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دهجرت لنده	۱۵۵
۴۷	زمونږ پخوانیو مشائخو څومره	۱۵۹
۴۸	مصنفینو څومره تکالیف تیر کړي؟	۱۶۰
۴۹	غیر مقلدین څومره بې ادبه دي؟	۱۶۳
۵۰	(۵۲) مجلس / د محبت علامې اود هغه کتې	۱۶۵
۵۱	د یو صحابي دپوښتنې په مهال دحضرت ...	۱۷۰
۵۲	داچې مونږ دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ غلامان یو نو ...	۱۷۱
۵۳	الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو بندګانو څومره	۱۷۳
۵۴	خلك په دوه قسمه دي	۱۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵	د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د ..	۱۷۸
۵۶	د هغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم ..	۱۷۹
۵۷	د هغه چا علامه چې له حضرت رسول	۱۷۹
۵۸	حضرت مجدد الف ثاني قدس سره نصيحت	۱۸۰
۵۹	داسې خلك مې هم وليدل چې په درواغو...	۱۸۲
٦۰	حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها صحابهٔ..	۱۸۴
٦۱	حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنهُ څومره د حضرت نبي ...	۱۸۷
٦۲	په يو سُنت د عمل کولو له امله د فیوضاتو.	۱۹۰
٦۳	يو طالب د وېښتانو د نه کمولو له وجې...	۱۹۳
٦۴	د حضرت شُرَيح په يوه تنبيه مجرم مړ شو	۱۹۶
٦۵	سپي ته د اوبو په ورکولو سره تېول....	۱۹۹
٦٦	ښځه د پېشو له وجې جهنم ته ولاړه	۲۰۰
٦۷	(۵۲) مجلس / دوه لوی نعمتونه او له هغو......	۲۰۳
٦۸	د حضرت سراج المشائخ د بنديخانې واقعه	۲۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۹	یو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ ...	۲۰۷
۷۰	د سراج المشائخ صاحب په فراق مریدان ...	۲۰۸
۷۱	فارغېدونکي طالبان څه وايي ؟	۲۱۰
۷۲	په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه	۲۱۵
۷۳	د حضرت ابراهیم خلیل الله عليه السلام زياته ژړا	۲۱۷
۷۴	(٥٤) مجلس / په انسانانو یاندې درې لوی ...	۲۲۲
۷۵	دانسان په زندګي کې امتحانونه	۲۲۳
۷۶	حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنه د مرغانو په.	۲۲۶
۷۶	دوه ورونه چې یو د دنیا طالب او بل د ...	۲۳۲
۷۷	نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یو شامي دخپلې...	۲۳۴
۷۹	په محسوساتو د شیطان د دوکې مثال...	۲۳۵
۸۰	په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په...	۲۳۷
۸۱	خپل تقصیرات یادول د خدای پاک د	۲۴۱
۸۲	(۵۵) مجلس / د آل نسبي او حسبي سره ...	۲۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۳	د نبي کريم صلی الله علیه وسلم اهــل (کورنۍ)	۲۴۸
۸۴	د ساداتو مبارکانو په قدر کې په بې	۲۴۹
۸۵	د اهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي؟	۲۵۲
۸۶	اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده	۲۶۱
۸۷	د وصول الی الله درې لارې	۲۶۵
۸۸	کله په يوه دعا د سړي تول کارونه جوړ...	۲۶۷
۸۹	د اولياوو کرامو په معمولي خدمت سره ...	۲۶۸
۹۰	نبي کريم صلی الله علیه وسلم دنيا له څه شي سره..	۲۷۰
۹۱	مسلمان بايد خپله اسلامي جامه بدله نه..	۲۷۲
۹۲	(٥٦) مجلس /داعتکاف بيان	۲۷۴
۹۳	اعتــــکاف	۲۷۵
۹۴	داعتکاف شرطونه	۲۷۵
۹۵	داعتکاف اداب	۲۷۷
۹۶	داعتکاف محاسن	۲۷۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۷	داعتکاف مفسدات	۲۷۸
۹۸	داعتکاف محظورات	۲۸۱
۹۹	داعتکاف کولو طریقه او موده یې	۲۸۸
۱۰۰	د یو مسلمان د مشکل حل کولو...	۲۹۱
۱۰۱	(۵۷) مجلس / دانسان د کامیابي مهمې...	۲۹۲
۱۰۲	شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي...	۲۹۵
۱۰۳	په آیت کریمه کې د نوح عليه السلام تخصیص	۲۹۷
۱۰۴	د بالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله ؟	۲۹۹
۱۰۵	ځینې جوماتونه د انګریزي تعلیم له...	۳۰۲
۱۰۶	(۵۸) مجلس / د کابل د حضرات کرامو...	۳۰۵
۱۰۷	(۵۹) مجلس / د جنت او جهنم بیان	۳۱۱
۱۰۸	د تقوا څه معنا ده ؟	۳۱۱
۱۰۹	د دنیاوي تکلیف د ختمولو له پاره څو مره...	۳۱۲
۱۱۰	د جنت بیان	۳۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۱	په جنت کې به هم بازاروي	۳۱۴
۱۱۲	جنتیان چې له بازار څخه کورته ځي......	۳۱۷
۱۱۳	په جنت کې دادنی جنتي څومره ځای ده	۳۱۸
۱۱۴	په جنت کې به له یوځانه بل ځای ته تلل..	۳۲۰
۱۱۵	جهنم بیان	۳۲۱
۱۱۶	دجهنم ژور والی او رنګ یې	۳۲۲
۱۱۷	دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟	۳۲۵
۱۱۸	دجهنمي وجود به څومره وي ؟	۳۲۶
۱۱۹	ددنیا وي ګټې په لحاظ دعلماء خبرې هم......	۳۳۰
۱۲۰	(۶۰) مجلس / دانسان ستردښمن اوله هغه......	۳۳۴
۱۲۱	دنفس په خلاف عمل اختیارول	۳۳۸
۱۲۲	صحابهٔ کرام رضی الله عنهم د نبي کریم علیه السلام ...	۳۴۰
۱۲۳	دتوبې ایستلو فضائل	۳۴۳
۱۲۴	حضرت حکیم ثنائی څرنګه د غوث مقام.....	۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۲) مجلس

د نعمت د بقا سبب شکرانه او د زوال ناشکري ده

کوم نعمت چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چاته ورپه برخه کړی وي ترڅو چې هغه خلک ناشکري ونکړي ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه نعمت نه ورنه اخلي . اویو وار چې کوم نعمت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له چانه واخلي بیرته یې بیا ترهغه نه ورکوي چې ترڅو یې په اخلاص توبه نوي ایستلې ، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعامات ډېر زیات دي ؛ خو که د نعمت ناشکري وشوه، د هغه سره دا تکلیف پیدا کیږي چې سړی به د هغه څخه محرومیږي ،بیا بیرته چې څوک د هغه مخکني نعمت تمنا (ارزو) کوي نو هغه به بیا هلته ورکول کیږي چې د خپلو ګناهونو څخه په اخلاص توبه ګار شي ،بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیرته هغه رحمت او نعمتونه پدغه بنده کوي لکه ددې له پاره څو واقعات بیانه وو:

دحضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ په قوم راغلی عذاب بیرته پورته شو

دحضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ قوم د پیغمبر خلاف کار کاوه حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ ډېرې زړه تنګي نه چې ددوی نه ډېر تنګ شو خبره یې نه منله د هجرت اراده یې وکړه تردې دمه لا دهجرت کولو حکم دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له لوري نه ؤ راغلی دی د ډېرې زړه تنګي نه روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو په کشتۍ کې سپور شو هغه کشتۍ ددریاب په مابین کې ودریده ،دکشتۍ چلوونکي وویل چې ددې کشتۍ عادت داده چې کله هم یو غلام دخپل څښتن نه له اجازې پرته تښتیدلی وي اوپدغه کشتۍ کې سپور شي داکشتۍ بیا په سم ډول تګ نه کوي او کیدای شي چې له یو ناورین سره مخ شي.

نومعلومیږي چې پدغو خلکو کې یو غلام دخپل څښتن باداره نه له اجازې پرته را تښتیدلی دی نودا دټولو خلکو دهلاکت سبب ګرځي چې ترڅو پورې دغه غلام دکشتۍ نه نوي لرې شوی ترهغه وخته پورې داکشتۍ نجات نه پیدا کوي.

حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ پوه شو چې زه دالله تعالی له حکم نه پرته راغلی یم نو وې ویل چې هغه غلام زه یم چې تښتیدلی یم خوچونکې دی پیغمبر ؤ دده هغه نیک صورت نه چې خلکو کتل نودایې زړه ته هم نه لویدله چې دی دې غلام وي اودخپل څښتن له اجازې پرته دې تښتیدلی وي.

تردې پورې چې دوی قرعه اندازي وکړه یعنې نومونه یې ولیکل چې دهر چا نوم وختلو هغه به ددریاب منځ ته ورلویږي ،درې وارې دحضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ نوم وخوت پس له هغه درې وارې نوم ختلو نه ،ده دریاب ته توپ کړل ددې له پاره چې هغه نور دکشتۍ خلک له هلاکت نه بچ شي ،ماهی خوله راپورته کړه حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ یې تیر کړ.

انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ له ګناهونوڅخه پاک اومعصوم دي ؛ خو حسنات الابرار سیئات المقربین) هغوی له ډیره ګرانښته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتهادي خطايي هم نيول کيږي او دانيول که يې دعشق او محبت په وجه وي دمثال په توګه چې يوځوک په چا باندې ډير ګران وي له هغه نه بيا هغه محبت په يوه روا جائزه خبره هم کېله من وي، کله چې حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ بې له اذن درب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه وتلی ؤ، اګرکه ده ګناه نه وه کړې.

خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سمدستې عتاب ورته متوجې کړ؛ خو دی پوه شوچې داتقصير زما نه وشو نوبيرته يې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رجوع وکړه ،هلاک دې شم خوداسې نه چې دماله وجې نه نورخلک چې په کشتۍ کې راسره سپاره دي ،هلاک نه شي خوچې کله دی هغه ماهي تيرکړ،ماهي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړچې دده له پاره ستاخيټه مابند يخانه ګرځولې ده.

ماهي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړ چې ګوره! حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ دتا دخوراک له پاره نه دی ،چې هضم يې نه کړې ، تردې دريو شپو پورې کم - زيات هلته دماهي په خيټه کې محفوظ و اوبيا يې دماهي په خيټه کې دننه تسبيح شروع کړله اوپه خپل عجز باندې ورته قائل شو اودخپلې خطايې نه يې توبه وښکله اوداکلمات يې وويل :﴿ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴾ [سورة الانبياء آيت:۸۷]

حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له اجازې پرته روان شو اوبيا بيرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شو نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په درياب کې دماهي په خيټه کې محفوظ کړ. هغه ماهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ددریاب غاړې ته راواچاوه اودکدُو ونه پرې شنه شوه او دکدو دپاڼو په ذریعه یې له ګرمي نه وساته.

خو بل طرف ته هغه باغي قوم چې ددوی له لاسه حضرت یونس عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ هجرت ته مجبور شوی و، کله یې چې عذاب ولیده چې راتلونکی دی نوماشومان اولویان اونورټول حیوانات اوددوی بچي یې دښتې ته راټول کړل تردې پورې چې مېږې اووري یې سره جدا کړل ،غواوې اوخوسکیان یې سره جدا کړل ، ښځې اوبچیان یې سره جدا کړل اوغټوخلکو دخپلو ګناهونو له وجې په توبه ایستلو شروع وکړه اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته په ژړا شول او وړو ماشومانو له مېندو څخه دجدا والي نه په ژړا شروع وکړه اونوروارو حیواناتو له خپلو مېندو څخه دجدا په سبب چغې وهې داسې ژاړګانې اوفضا جوړه شوه چې درب تعالی رحمت بیرته ورته متوجې شو اوهغه راتلونکی عذاب یې بیرته وګرځاوه.

حضرت یونس عَلَیۡهِ ٱلسَّلَامُ یې دماهي له خیټې نه خلاص کړ اوقوم یې د راليږل شوي عذاب نه ددوی دتوبې په برکت ،خلاص کړل اوبیرته یې خپل رحمت پرې نازل کړ.

[تفسیر مظهري ج ۶ / سورة یونس / ص: ۳۶۷ / مکتبه حقانیه]

دیوسنت پرېښودل دشکست سبب کیدل

د نبي کریم صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ په وخت کې مجاهدینو یوځل په جهادکې شکست وخوړ اوډېر تکلیف سره مخامخ شول ،بیا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله ګوښه شول نو په خپل مابین کې یې وویل چې دا دشکست وجه څه وه ؟ او حال دادی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مسلمانانو سره دکومک او نصرت وعده کړې ده او مونږ نن شکست ولې وخوړ ، صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې سوچ وکړ نو وې ویل چې زمونږ اوتاسې نه په دې سفرکې یو مسنون (مسواک وهل) عمل پاته شوی دی ؛نوټولو په یوځای توبه ویستله اوبیې ویل چې راځئ داعمل (مسواک وهل) شروع کړو اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت راژوندي کړو چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مونږ باندې رحم وکړي ؛نوټولو په یو وار سره په مسواک وهلو شروع وکړه ،هلته دکفارو جاسوس په دوی پسې راغی ،کله یې چې ددوی حالات ولیدل نوبیرته یې نوروکفاروته حال وړوړ چې مسلمانان دومره په قهر شوي دي چې غاښونه یې تیره کړل داخل به دتورو پر ځای غاښونه کاروي چې کله دغه خبر وروړ سیده په هغوی باندې هم لړزه راغله چې بیا دمقابلې توان نه پکې لیدل کیدی

کله چې دوی دسنت دژوندي کولو په نیت مسواک وهل شروع کړل نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه عمل ددوی دکامیابي سبب وګرځاوه ،دکفارو زړونو ته رعب ولویده اوشکست یې وخوړ اوپه شاه وتمبیدل . هر وخت کله هم چې په کومو خلکو باندې تکلیف راغلی ،چې بیرته یې په اخلاص توبه ایستلې ده بیا خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دهغوخلکو نصرت کړی .

داخبره څوځله مونږ کړې ده چې دغه د فراغت زندګي چې په آزاد طبیعت باندې لمونځ ،اودس ،روژه، سبقونه ،وعظ ،نصیحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکراوبندګي کوو ؛که ددغه نعمت نه مونږ غافله شو اوشکریه یې اداء نکړو ،کیدای شي چې ددغه په سبب په مونږ باندې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ تکلیف راولي.

که مونږ نورمسلمانان ورونه دلته دراحت په زندګي کې دي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغو خپلو وعدو چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کړې دي لکه دغه آیت کریمه ﴿ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ﴾ (سورة النساء آیت ۱۰۰)

ژباړه: او هر څوک چې وطن پریږدي (او لاړ شي) په لاره د الله کې نو وبه مومي (دی) په زمکه کې (په مقابل دهجرت کې)، دآرامي ځایونه ډیر او پراخي (د روزي)

یعنې له مهاجرینو سره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له لوري وعده ده، رب تعالی هغه وعده رښتوني کړې ده ،تاسو چې کوم مهاجر وغرږوئ نووبه وایې چې په وطن کې زموږ دومره سرمایه اوزندګي نه وه لکه افغاني مهاجروته چې په پاکستان اونورو ملکوکې خداوندمتعال ورکړي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو وعدوکې دروغجن نه دی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره یو واري چا هجرت وکړ نور غرضونه یې نوي نوبیا خدای پاک هغه وعده ورسره پوره کړې ده لکن چې اوس بیرته بیا تکلیف ورته متوجې کیږي وجه یې داده چې دادخپل نعمت شکرانه یې نه ده اداء کړې.

که چا میرانشاه ښخوا لیدلی وي هغوی ته معلومه ده چې دلته ښخوا مارکیټونه ، لوړ، لوړ کورونه اوتجارتونه ،نه ؤ، دامنطقې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې ځنګلونه اوخرابه وي . ماته سپین ږیرو ویل چې پخوا به مونږ تمبې راوړلې نوله دې منقطې څخه به دغلو له وجې په بدرګه تیریدلوځکه چې ټوله علاقه شاړه اوویرانه وه؛ خونن ددغې منطقې په خلکو باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره وسعت اورحمت نازل کړی دی،داټول په دې وجه چې دې انصارو مهاجرینوته پناه ورکړه ،تکلیفونه یې ورسره وګالل، اوله انصارو سره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده چې وسعت اوفراخي به پرې راولم اوس دومره آزادي راغلې چې هریوتن دملینوچښتن دی، دلوړو، لوړو کورونو او نورو نعمتونو ښتنان دي.

خو لکن دغو اکثروته داغرور پیداشو چې دا زه یم ،ماګټلې، دا لوړ کورونه ماجوړ کړي ،په ماکې داکمال دی، داسې فکر ته نه ورتله چې ماددین یوه شعبه ژوندۍ کړه اومادیو مسلمان سره همدردي کوله،دهغه په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مادغه وسعت راوست .بیا کېدای شي چې ددغې منطقې له خلکو څخه ناشکري شوې وي او څه ناخوالي او مشکلات به منځ ته راغلي وي.

یوسړې راته ویل چې اوس په دې منطقه کې ترکاري سمه نه پیداکیږي ،وچه مرچ نه پیداکیږي ، یو ځای ته دتللو له پاره موټر نه پیداکیږي ، که داچاسره سامان وي دموټر له نیشتوالي له آمله خپل ځای ته نشي رسولی ،سبزي منډیې په تپه ولاړه ده، داچې کله نعمت زائل شي بیا خلکوته اندازه لګیږي چې دغه ازادي زمونږ خپل کمال و؟ اوکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نصرت اورحمت و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن تر دې چې (دغه مهاجرین یې له دې ځایه پسې واخېستل، په میرانشاه او میرعلي کې په تاریخ :۲۰۱۲ / کې تر تاریخ :۲۰۱۶) پورې داسې بد حال راغی چې په تاریخ کې یې ساری نه لیدل کیږي. نو د واړه ډلې که داسې ږ چې بیرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته راجع شي نوزموږ دایقین ده چې خدای پاک به جَلَّجَلَالُهُ دخپلو وعدو موافق بیرته په دوی رحمتونه نازل کړي اوکه موږ خپل جرم ونه پیژنو او خپلو ګناهونو ته متوجې نه شوبیا به دغه تکلیفونه ورځ – په ورځ نور هم زیاتیږي. په طالب پورې به مدرسه اوړ شي ،مدرسه به نه پیداکیږي. یوصوفي به داسې ځای نه شي پیداکولی چې په خپله خوښه هلته ذکر اوعبادت وکړي.

کله چې تحریک رنګ شو نوخلک به ماته راتلل چې دا دومره بیروبار ولې جوړ وې؟ دامریدانو ته وواېه چې ډېردې نه راځي که څه هم دومره زیات هم نه ؤ لکه دا اوس چې دي ،سره له دې چې موږ نه سیاسي خلک ؤ اونه مو چیرې دحکومت په مقابل کې جلوسونه ایستلي ؤ، نه مو وعظ اونصیحت کړی ؤ،هیڅ مونه ؤ کړي خو په دې خلکو باندې ددې طالبانو وجود هم بوج ؤ. دغه دتیکو خلکو دذکر حلقې هم بوج وې یعنې درندې پرې تمامېدلې، څو ،څو ځله به یې راته ویل چې دامدرسه یوڅه وخت بنده کړه چې طالبان اومریدان دلته نه راځي ؛خو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وسعت راوست نن نوپه ازاده توګه سره ژوند کوو خوبیا هم که مونږ نا شکري وکړو ،بیا به مو له عذاب اوتکلیف سره مخامخ کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ډېر تکلیف څخه ،یقیني وایم چې په ځان نه وم پرېشانه ؛خوداچې داملګري به تلل همیشه به پرېشانۍ وه ،هرڅوک دعا ته راځي اوبېرته په ژړا باندې ځي ،داډېر تکلیف و ،زما خپل سکنې ماما دلته مشورې ته راغی چې دومره وس نه لرم چې په موټر کې کرایه ورکړم ،په وطن کې هم داسې حالات دي زړه مې نه غواړي چې لاړ شم ، له دغه کیمپ څخه د سختې مجبورۍ له وجې لاړ.

نو د دغو پرېشانیو په وجه یقیني ،ددماغو اومعدې تکلیف راته پیداشو ؛خو خدانخواسته که موږ ناشکره شو تردغه به زیات تکلیفونه راته متوجې کیږي ،بیا به موږ له دېنه په سخت عذاب کې ګرفتارشو،له طالب اومرید څخه به ځان پټوو ، ځکه چې ددوی له وجې موږ ته نور تکلیف نشي جوړ،خدانخواسته بیا به داسې حال راځي نوهر یو چې پدغه خپل جرم قائل شو اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته متوجې شو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېر رحیم اوکریم ذات دی ، ډېر غیرتي ذات دی . هغه بیا ددغه دین نصرت کوي ،دخپلو دوستانو نصرت کوي.

حضرت ابراهیم عَلَیْهِ السَّلَامُ ته یې په اور کې دننه باغ جوړ کړو ، څلوېښت شپې په اور کې دننه و ،دمیوې کومه ونه چې پرې ولاړه وه ،هغې میوه وکړه ، نمردیانو په ده اور بل کړی و؛خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه اور کې ګلان ورته شنه کړل اودراحت ځای یې ورته جوړ کړ. [تفسیر مظهري ج: ۶/ سورة الانبیاء/ص: ۱۳۶/ مکتبه حقانیه]

اصحاب الاخدود ته چې داور کندې جوړېدلې اودوی ورغورځول کېدل ،له غورځېدلو مخکې په جنت کې دوی خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونه ولیدل او هغه اور چې دوی ته تیار شوی و د کفارو د هلاکت سبب وګرځاوه او دېر کفار د دغه اور له وجې په اسلام باندې مشرف شول. [تفسیر معارف القرآن ج: ۱۰/ سورة البروج ص: ۹۰]

نو رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ هر څه کولای شي ،د هغه په وس کې هر څه شته، خو چې موږ خدای پاک ته راجع او توبه ګار شو او دا د نعمت شکرانه اداء کړو په دې باندې و پوهیږو چې زموږ سره چې د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت شته د دغې وجې نه موږ د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بندګي کوو، که د ابندګي نه وي ،لکه په مخکې وختو کې انسانان و چې د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بندګي یې پرېښودله نو بیزوګان او خنزیران ورنه جوړ شول، رب تعالی چې انسان په خنزیر بدلولای شي ،انسانان په بیزوګانو بدلولی شي نو هغه الله تعالی په موږ هم قادر دی ، ایا موږ ته په دنیا کې عذاب نشي راکولای ؟ له موږ نه بیزوګان نشي جوړولی ؟ نور عذابونه موږ ته نشي راکولی ، بلکې موږ خو له هغوی نه په هر څه کې کمزوري یو.

هغه الله تعالی ده چې کله سپي د اصحاب کهفو ملګرتیا غوره کړه؛ نو د انسان غوندې قیمتي حیوان یې ورنه جوړ کړ.هغه به جنت ته داخلوي د انسان غوندې کرامت دغه سپي ته ور په نصیب کوي

نو غرض داده چې تر موږ نه په نیکو خلکو باندې ډېر تکلیفونه راځي ،په هغوی باندې زمکې تنګې شوې دي

د امام بخاري رَحِمَهُ اللهُ په واقعاتو کې راځي سره له دې چې څو لکه احادیث یې په یاد وو خو بیا هم خلکو ته پرېښود ضرر او نقصان به یې ورته رسولو هغه خپل علم پورې سور اوږ ، اخیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سوال کوي: ﴿ اللهم انه قد ضاقت علی الارض بما رحبت فاقبضني اليك ﴾ خداوند متعاله! په ما باندې زمکه تنګه شوه سره له ازادۍ نه نو خپل ځان ته مې درخپل کړې.

نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې سوال قبول کړ داختر په شپه کې دمسافرۍ په حالت کې په خرتنګ مومې سیمه کې وفات شو.

[ضیاء البخاري ج ۱/ ص: ۵۶/ ۵۷]

په ډېرو خلکو باندې دغسې تنګسیاوې راغلې دي خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې په موږ نه راولي ځکه چې هغوی غښتې هستۍ وې، هغوی یې برداشت کولای شوای موږ ډېر عاجز یو، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ سره دخپل رحمت معامله وکړي، ابتلاوې دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په موږ نه راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۳) مجلس

دلوړو مقاماتو دحاصلولو طریقې اواسباب

دیو غټ ولي الله (بزرګ) نه څوک په داسې عنوان پوښتنه کوي چې دتادې په هغه خدای قسم وې چې ته به یې مخته دریږې، دده لپاره عبادت کوې تاته خدای پاک داد ولایت لوی مقام څرنګه درپه برخه کړ؟ هغه ددغې خبرې په اوریدلو سره بې اوښه شواوپه زمکه راپریوت ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دریدل لکه په دنیاکې چې موږ په عبادت دریږو داخو خلکوته قدر نه معلومیږي ؛خولمونځ دخدای پاک سره مخامخ خبرې دي دهغه حضور ته دریدل دي ، ددغې وجې نه په بخاري شریف کې راځي چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقبلې طرف ته په یوديوال ولید،چې چا بلغم توکړې دي؛ نود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ مبارک کې دخفګان اثر پیداشو، په یوه روایت کې راځي:

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى نُخَامَةً فِي الْقِبْلَةِ، فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَتَّى رُئِيَ فِي وَجْهِهِ، فَقَامَ فَحَكَّهُ بِيَدِهِ، فَقَالَ: "إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ، أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقِبْلَةِ، فَلَا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَبْزُقَنَّ أَحَدُكُمْ قِبَلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ، ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلُ هَكَذَا» ﴾

[صحيح البخاري ج: ۱ /ص: ۵۸ / بَابُ حَكِّ البُزَاقِ بِاليَدِ مِنَ المَسْجِدِ رقم الحديث: ۴۰۵]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (مسجد په ديواله) دقبلې لورې ته بلغم وليدل دا په ده باندې ډيره درنه تمامه شوه او په مخ مبارک کې يې دغضب اثار ښکاره شول نو ورپورته شو په لاس يې وکرول ، (په [۴۰۸] شميره حديث کې دي چې شګه يې را واخيستله اوهغه ديوال يې پرې پاک کړ) او وې ويل (اوپه دې سره قانون اوآدب ذکر کوي) چې کله يو دتاسې په لمانځه ودريږي نو دی له الله تعالی سره مناجات کوي او يا داچې الله تعالی دده او قبلې تر منځ دی ، نو نه دي توپ کوي دقبلې لورې ته بلکې چپ لورې او يا دې له پښو لاندې توپ کوي .

بيا يې دخادر يو لورې را واخېست لاړې يې پکې توپ کړې او يو طرف يې په بل باندې وموښه او وې ويل يا دې داسې کوي .

نودلته په لمانځه کې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ دريدل دي اوکه سړی عقل اوعلم ولري نو ددغو دريدلو نه انسان ته داخيرت دورځې دريدل په ياد شي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به پيشېږي اودده دزندګي په هکله به پوښتنه ورنه کېږي ؛خو چې دڅاسره چې دغه فکر پيداشو چې زه به د رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضورته وراندې کېږم،زما نه به دخپلې زندګي په هکله پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کبرې ،نوطبعي خبره ده چې انسان له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ډاریږي
اوبیا ګناه نه کوي، بیا په عبادت کې کوشش کوي ځکه چې د رب
تعالی جَلَّجَلَالُهُ په حضور کې دریدل اود انبیاء او اولیاء ترمخ دټول
مخلوق په وړاندې سوال اوځواب ورکول ډېره مشکله خبره ده. بد
عمله انسان بیا دهغه ځای دحاضریدلو توان اوطاقت لري ځکه هم
خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددغو خلکو سره ده او وایي ﴿وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ﴾ [سورة الرحمن آیت ۴۶]

وعده کړې دی ، چې څوک ددغې ورځې نه وډارشي ،چې زه به
دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حضور ته وړاندې کېږم، نو دهغه له پاره خدای
پاک د دوه جنتونو وعده کړې ده. ځکه چې وډار شو نونیک عمل
کوي اود بدو اعمالونه ځان ساتي. اودنیک عمل په کولو سره
خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ جنت ورکوي اودبد اعمالو په وجه جهنم
ورکوي.

نوهغه ولې ته یې چې داقسم ورکړ نو هغه اول ددې خبرې په
اوریدلو سره بې هوښه شو اوکله چې راپه هوش کې شو نو خپل
حال ورته بیانوي. اولیاء کرام خپل حال چاته نه بیانوي خومجبور
یې کړ،نوورته وایې چې په ماکې څوکارونه موجود دي دهغه له
وجې نه ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دامقام راپه نصیب کړی:

اول: داچې کوم شی په ماکې ژوندی ؤ اوترقي یې کوله هغه
ما مړکړ اوکوم شی چې مړ ؤ هغه ما را ژوندی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما کې خواهشات نفساني ژوندي و، نفس د ترقي په لور روان و، ګناوې او خواهشات يې رانه غوښتل:

او دوهم دا چې زما زړه مړ و، د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکر يې نه کاوه، هغه مارا ژوندى کړ او د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت او ذکر باندې شروع شو او کله چې زړه اصلاح شي نو نفس کمزورى کېږي او د ګناه جذبه پکې مړه کېږي د عبادت او اطاعت جذبه پکې ژوندۍ کېږي

په کوم زړه چې وعظ او نصيحت اثر نه کوي هغه مړ وي

حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ته يو سړى راغى او ورته وايې چې زما زړه ويده دى يعنې زه چې وعظ او نصيحت اورم زما په زړه اثر نه کوي نو داسې څه راته وښيه چې زما زړه را ويښ شي. حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وايې چې قرانکريم او احاديث مبارک بيانېږي بيا هم دا په زړه باندې اثر نه کوي؟ دى ورته وايې هو! نو حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وايې چې دا زړه ويده نه دى، دا مړي په شان دى ځکه ويده چې وښوروي ويښېږي او بيدارېږي خو مړ چې هر څومره وښوروې، لټ په لټ يې واړوې هغه نه بيدارېږي:

[تذکرة الاولياء فارسي ص: ۳۲ / چاپ ايران]

نو ويده هغه زړونه دي چې د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه غافل وي او له لويو ګناهونو څخه ځان ساتي لکن کله چې دى نيک مجلس ته ورشي او وعظ او نصيحت واوري نو زړه يې را بيدار شي او بيا د اخيرت لورې ته متوجې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خویوقسم داسې زړونه دي چې هغه مړه دي ،هغه که هرڅومره نصیحت اووعظ واوري بیا هم په دوی کې څه بدلون نه راځي ،اثر نه په کې پیداکیږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مودې له داسې مړو او کلکو زړونو څخه وساتې زموږ داکثرو خلکو زړونه مړه دي.

دوهم : کوم شی چې ماته حاضر ؤ، هغه ما غائب فرض کړ اوکوم شی چې غائب و ،هغه ماهمیشه حاضر وګڼه .لکه قیامت ، جنت ،دوزخ اوداخرت نور ټول احوال غائب ؤ ،موږ په سترګو نه دي لیدلي اودنیا اوددنیا شیان حاضر دي موږ یې په سترګو وینو نوهمیشه د جنت اودوزخ فکر راسره وي ،همیشه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دحساب فکر راسره وي اوچې کوم حاضردي هغه مې شاته واچول ،پدغوکې مې چورت نه واهه نورب تعالی دامقام راته نصیب کړ.

دریم : کوم شی چې فاني ؤ، هغه ما تلپاتي شمېرل اوچې کوم شی ماته په خیال کې راتلل هغه مافاني فرض کړل . دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اطاعت اوبندګي ،له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ویره دخلکو په خیال کې فاني کیدونکي دي ځکه لمونځ دې وکړ هغه ولاړ تیرشي،صدقه دې ورکړه هغه تیره شي ،روژه یې ونیوه هغه تیره شوه نودخلکو په خیال کې فاني ورځي .پنځه روپۍ ولاړې نوکمې شوې اومادغه ټول باقي بلل ځکه چې د اخیرت له پاره ذخیره او تلپاتي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا بَقِيَ مِنْهَا» ؟ قَالَتْ: مَا بَقِيَ مِنْهَا إِلَّا كَتِفُهَا قَالَ: «بَقِيَ كُلُّهَا غَيْرَ كَتِفِهَا» ﴾

[مشكاة المصابيح ج: ۱/ ص: ۱۸۵/ رواه الترمذي رقم الحديث ۲۴۷۰]

ژباړه: له ام المؤمنين حضرت عايشې رضي الله عنها نه روايت دی وايي: چې دوی پسه حلال کړی و نو رسول الله صلی الله علیه وسلم (اوحکم يې وکړ چې دا صدقه کړی. ماښام) پوښتنه کوې چې غوښه څه پاته ده اوکنه؟ داورته وايي: چې دايومټ يې پاته دی اونورمو ټول تقسيم کړ. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وايې چې نه ټول پاتې دي اودغه يومټ يې نه دی پاتې. ځکه چې هغه موصدقه کړه اوهغه داخيرت ذخيره شوه.

نوکوم شی چې خلکو ته په خيال کې فاني ورتلل هغه مې تلپاتي فرض کړ، هغه سرمايه اوګته ده اوکوم شی چې خلکوته باقي معلومېږي، چې ددنيا بنګلې، موټرې، ښځه اولاد اوددنيا نورشيان دي. داخلکوته په فکر کې باقي ورځي خوما داټول فاني فرض کړل، چې داټول تيرېږي.

اوس چې څوک ددې ولي الله اونيک سړي سوچ ته فکر وکړي نوپه رښتيا هم داسې ده. اولياء الله ډېر هوښيار وي ځکه چې هوښيار خدای پاک جل جلاله هغو خلکوته ويلې چې دخدای پاک يادونه دتل له پاره او په هر حالت کې کوي، چې فرمايي: إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: بېشکه په پیدا کولو د آسمانونو او زمکې کې (سره له هغو شیانو چې په دغو دواړو کې دي) او په اختلاف دشپې او ورځې کې (چې تل اوږدیږي ، لنډیږي پر له پسې ځي او راځي کله ړنا کله تیاره کله یخ او کله تودیږي) هرومرو (خامخا) دلائل دي (دالله دقدرت) له پاره دخاوندان د (خالصو) عقلونو

دغه (عاقلان) هغه کسان دي چې یادوي الله تعالی په ولاړې او په ناستې او په اړخونو خپلو (چې پراته وي).

او فکر کوي دوی په پیداښت د آسمانونو او زمکې (او دمافیهما) کې ، (نو وایي) اې ربه زمونږ نه دی پیدا کړی تا دغه مخلوق عبث (بې حکمته) نسبت دپاکي دی تاته (له ټولو عیبونو) نو وساته مونږ له عذابه داور (د دوزخ نه) !

نویوکس چې ولې کېږي هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اوعبادت ولې کېږي ؛نودالله تعالی فرموده،ده چې دوی هوښیار دي اودوی کامل عقل لري اودکامل عقل بیا ښه فیصله وي اودبیکاره عقل بې کاره فیصله وي.

اوس نو دهغه (ولي) د عقل فیصلوته تاسې وګورئ چې کوم شی ژوندی دی هغه ما مړ کړځکه چې دنفس ځومره ترقي راځي نوهغه دانسان دهلاکت سبب ګرځي،ځکه چې دښمن دی اودښمن به مړ کوې اودانسان زړه اودهغه روح چې دانسان ددنیا اواخیرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکامیابي ذریعه دي نودخپلې کامیابي کوشش به کوي ،ترقي به ورکوي. اوچې کوم شی دخلکو په نزد غائب و ،له ده (ولي) سره هغه همیش موجود و، چې قیامت را روان دی کله چې داسوچ له چا سره پیدا شو نوبیا به هغه له دنیا ځخه ډډه کوي اوداخیرت طرف ته یې سوچ اوپام وي.

زموږ خو ټول سوچ دنیاته وي، نوچې چېرته ښهٔ موټروویښو هم زموږ سره حرص پیداکېږي چې داسې موټر مې وی، ښه بنګله اوښه جایداد ووینو نو وایو چې کاش! دا زما هم وای .نوپه موږ کې ددغوشیان فکر موجود وي داخیرت ځخه غافله یو اوهغه خلک چې شپه اوورځ دالله تعالی په بندګي اوعبادت لګیا وي اوداخرت طرف ته یې فکر وي نودخلکو له پامه ساده ورځي او وایې چې دا لیونیان اومجذوبین دي. په خبره نه پوهیږي.

په روایت کې راځي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره ذکر کوئ چې دخلکو له پامه لیونیان ورشئ چې داخولیونیان دي په هیڅ نه پوهیږي،شپه اوورځ په طاعت اوعبادت باندې،په ژړاوتیرې کړي.

نوغرض دادی چې هروخت موږ ته نصیحتونه کېږي نوددغو نصیحتونوسره باید سوچ اوفکر وکړي لکه هغوخلکو چې دځان سره دعقل فیصلې کولې دهغو فیصلو په رڼاکې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستي ورته پیداکېږي ،دالله تعالی دوستان ورنه جوړېږي نوموږ هم چې دځان سره داسوچ وکړو چې دغه دنیا خوربښتیا فاني ده ،دانفس مې تباکوي اواخیرت را روان دی ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه به سوال اوځواب کېږي ،زه به د رب تعالی حضورته وړاندې کېږم ، زه به د نبي کريم ﷺ حضور ته وړاندې کېږم ،په کوم عمل به زمانه خدای پاک جل جلاله خوشحاله کېږي؟ اوپه کوم عمل به له مانه نبي کريم ﷺ خوشحالېږي ؟

په کوم عمل به له مانه اولياء اوعلماء خوشحالېږي کله چې داسوچ له انسان سره پيداشو نو دغه انسان کاميابي هم تر لاسره کړه. اوابدي زندګي يې برابرېږي اوخپل اهل اوعيال بايد پدغه باندې عادت کړو سهار چې لمونځ وکړی شي بايد تر لمر ختلو پورې چې دا دفرض تقديري وخت هم دی ذکر وکړي .کار دې يوځه وروسته کړي اوله ماذديګر بايد څه ناڅه ذکر وشي اوهمدارنګه بيګا بايد څه ناڅه دخدای پاک جل جلاله ذکر اوتلاوت وشي ،ناوخته دې څملي اوهغه دابدي زندګي غم دې وخوري .دادنيا اوخه چې په دنياکې دي داټول ختميدونکي اوفاني کيدونکي دي بيا مو داولاد اوکورنۍ زندګي ښه کېږي اوزموږ ماحول به ښه کېږي کله چې کورنۍ نيکه شوه بيابه طبعا په سرې کې دنيکي اثر پيداکېږي ،دچاسره چې کينې په سرې کې هغه اثر پيداکېږي اوچې کورنۍ خرابه شوه ،په کورکې چې لوی بدعمله وي کشر خامخا هغه بد خوی ورنه زده کوي دارنګ چې د مشرانو د ديندارې طرف ته سوچ شي نو کشران هم هغه طرف ته هڅه کوي اودينداره کېږي.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ (آمين)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۴) مجلس

حقیقي او کامل مؤمن هغه دی چې دقرآن او سنتو تابع وي

کامل اوحقیقي مؤمن هغه چاته ویل کېږي چې خپل نفسي خواهشات ټول پرېږدي او دقرآن کریم او نبوي سنتو تابعداري وکړي، بلکې له نفسي خواهشاتو څخه دغه دین ورته محبوب شي لکه په خپل خوراک کې چې خوند ورته پیدا کېږي .په څښاک کې خوند ورته پیداکېږي په جماع کې خوند ورته پیداکېږي . په دنیاوي نعمتونو کې ده ته ذوق او خوند پیداکېږي

واقعي مؤمن هغه څوک دی چې دغه خپل خواهشات یې ټول دشریعت تابع شي ،اوشریعت دغسې ورته محبوب شي چې هغه ته شریعت دیوه حکم په منلو اوعملي کولو کې دزړه خوشحالي پیداکېږي دمثال په ډول هغه ته په لمانځه کې ،په روژه کې ،په تلاوت کې،په ذکر کې د الله تعالی په نورودیني حکمونو کې خوند پیداکېږي دخپلوخواهشاتو پرخلاف ځان دشریعت تابع وګرځوي اوداشریعت دده طبیعت وګرځي. هغه داسې چې دده زړه دشریعت سره اشنا شي بل لوري ته نه اوړي

حضرت بشرحافي رحمه الله چې مخکې په (انوار المجالس ج: ۲/ مخ: ۲۵۵) کې واقعه بیان شوې ده اوبو لوی بهترین ولی الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیرشوی دی وایې چې زما زړه دالله تعالی سره دومره جوړ ده که زما لاس ددې اراده وکړي چې زما لاس دې پردي شي ته ورسیږي ؛خو چې زړه مې دالله تعالی سره جوړ ده ،زړه مې نه مني چې لاس دې شي ته وروړم .که زړه په ښنو اراده وکړم چې یوبد ځای ته ورشم خوزما زړه دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ تابع دی زما ښپې ددې بدکار طرف ته نشي ورتلای.

نوواقعي مؤمن هغه څوک دی چې خپل خواهشات یې دشریعت اوددین تابع شي ،زړه اونفس دسړې ته یوڅه وایي اوشریعت بل څه ورته وایې ،دی به دنفس تقاضا پریږدي اوپه شریعت به روانیږي.

دغوخلکو ته بیا په دین کې داسې خوند خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پیداکوي چې هرڅومره تکلیفونه په دین کې په دوی ورځي دوی ته هیڅ باک نه ورکوي.

دأحد په غزا کې چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کوم صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ موجود ؤ پدغو کې داسې صحابه کرام هم ؤ لکه حضرت طلحه ابن عبیدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې (۷۳) زخمونه یې په بدن مبارک باندې موجود ؤ.

[حیاة الصحابة /ج ۱/ص: ۶۳۸ / جراحة طلحة بن عبید الله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ و....]

اوهغه چې شهیدان شوي ؤ په هغوی کې خو ځینې داسې صحابهٔکرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم موجود ؤ چې په وجود مبارک یې (۸۳) یا زیات زخمونه موجود ؤ ، لکه حضرت أنس بن النضر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ. او مشرکینو داسې مثله کړی ؤ چې نه پیژندل کیده مگر دده خور

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکې په ګوته وپيژاند ، حضرت انس بن مالک رضي الله عنه وايي چې مونږ دغه یقین ده چې دغه ایت ددوي په باره کې نازل شوی:

﴿ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ ﴾

[سورة الاحزاب آيت: ۲۳]

ژباړه: ځینې له مؤمنانو څخه (داسې) سړي دي چې رښتیا کړې يې ده خبره چې عهد کړی ؤ دوی له الله تعالی سره په هغه باندې (چې ثبات، استقامت فی القتال دی) پس ځینې له دوی هغه دي چې تر سره یې کړ نذر خپل (چې شهیدان شول) او ځینې له دوی هغه دي چې انتظار کوي (دغه شهادت ته) او بدل یې نه کړ (عهد خپل یوه ذره هم) په بدلولو سره

[حياة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸/ جراحة أنس بن النضر رضي الله عنه]

کله چې بیرته مدینې منورې ته راغلل بیا آوازه شوه چې ابو سفیان اونورمشرکین بیا راوګرځیدل اوبیا په دوهم ځل باندې په مدینه منوره حمله کوي. نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا دجهاد اعلان وکړ چې هغه څوک دې جهاد ته را ووزي چې پرون په احد کې شریک و، هغه دې نه راځي چې دأحد په غزا کې شریکت نه دی کړی، نوصحابه کرام رضي الله عنهم داسې په شوق اوخوند راووتل چې دبني سلمه قبیلې (۴۰) کسان زخمیان ؤ چې دځینو په نازکوبدنونو باندې لکه طفیل ابن النعمان رضي الله عنه (۱۳) زخمونه ؤ، داسید ابن حضیر رضي الله عنه په بدن باندې (۹) زخمونه ؤ، او دنجراش ابن الصمد رضي الله عنه په بدن باندې (۱۰) پرهرونه وودوی پټۍ لړې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دوا اومعالجه يې پرېښوده ،له زخمونو اودردونو سره يې دنبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبرې ته لبيک وويلې اوجنگ ته تيار شول ؛نو الله تعالى دهغو خلكو چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دامراجابت يې وكړ درضا اعلان وكړ دهغوى دپرهرونو اودردونو په مقابل كې يې خپله رضا اوريه برخه كړه. [تفسير مظهري ج ۲، ص: ۱۷۸]

اوس دهغو خلكو خواهش دشريعت تابع و ، كنه زره چيرې دا غوارې چې په بدن دې (۱۹) زخمونه موجود وي اوله بدن څخه دې وينې توئيږي اوبيا دې دجنگ ميدان ته ورشي . داوجه داده چې ددوى په زړونو كې دايمان حقيقت اوعشق پيدااوو ؛نو داتكليفونه هيڅ نه ورته ښكاره كيدل ځكه خوند پكې موجود و.

لكه حضرت ابوطلحه بن زبير رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددفاع له پاره خپل ځان توره اوډال گرځولى ؤ،دهرې خواڅخه به چې غيشې اونيزې راتللې ده به لاس مبارک ورته ونيو اوخپل وجود مبارک به يې ورته ډال وگرځاوه، لاس مبارک يې شل شوخوده پرواهم نه درلوده؛خوچې نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محفوظ وي،په خپل بدن يې (۷۳) زخمونه برداشت كړل ،په ژوندهم نه و،وجه داوه چې خواهش يې ددين تابع و، په دين كې خداى پاک خوند ورته پيداكړى و.

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوصحابه كرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خو ډېرمخكې تيرشوي دي دازموږ اوتاسې په نږدې وخت كې داسې علماء كرام تير شوي دي چې ددين په وجه يې ډېر زيات تكليفونه برداشت كړي دي چې په واقعاتو يې بې شميره كتابونه ليكل كيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعلم په زده کړې پسې زيات تکليف ته اړتيا ده

دحضرت صاحب (نورالمشايخ شيراغافضل عمر) دمدرسې (نورالمدارس) يوعالم قصه کوله چې زه هندوستان ته سبق ته تللی وم، په ټول کال کې مې يوجوړ جامې اويوپټکی و،دمنځلو توان اوطاقت مې نه درلود پټکی مې داسې شوی ولکه پرې نورې جامې مې نه درلودې بيامې يو پوستين وهغه مې ومنځه هغه ته مې تنی کينئودې هغه مې قميص کړ په هغه کې به ګرځيدم.

دلوېې دورې (دحديثو دوره) طالب وم يوځل په وظيفو په سې تللی وم په يوځنګله کې بيزوګان راباندې راغلل داپوستين يې هم راباندې څيرې کړ،لوڅ لغړ شوم بيا يوبل طالب يووړوکی څادر راکړ په هغه کې مې درې شپې تيرې کړې،بيا مې په يوه اباسې باندې شپږ ګزه خمتا واخيسته چې څلور ګوتې سور يې و په هغه کې مې دومره تنګ قميص وګانده چې ناسته اوولاړه مې نه شوی پکې کولای ددومره تکليف تيرولو وجه څه وه ؟ وروڼوا ددې ټولو تکليفونو برداشت کولو وجه داوه چې په دين کې خوند ورته پيداوو،الله تعالی ورته اسانه کړې وه.

دمخکينيو اوليا، کرامو واقعات چې سړی ګوري داسې حالات ورباندې تير شوې دي چې دبرداشت وړ نه دي لوږې ،تندې،وهل ټکول ،بندېخانې قسم – قسم زحمتونه ورباندې تيرشوي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې له خدای جَلَّجَلَالُهُ سره يې تعلق او تړون ؤنو د رحمتونو په ځای به دوی خوندونه اخستل خو دا مقام تر لاسه کول هم خوشې خبره نده بلکې ډیر عشق او مینه غواړي هغه هم الهي او دیني عشق او مینه.
څوک چې دین ته تابع شو، دایمان حقیقت یې زړه ته ولویده بیا پدغه کې خوند ورته پیدا کیږي

دخدای جَلَّجَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې دجنت میوې لیدل

یو خلیفه صاحب قصه راته کوله چې یو طالب په افغانستان کې په ځمې کې دمدرسې نه بهر ووت او لرې به په غړه کې په واورو کې ناست و، تلاوت به یې کاوه، نوزه ورغلم چې ګورم طالب په تلاوت لګیا ده، ژاړي پوښتنه مې ورنه وکړه چې څه کیفیت دی؟ ده راته وویل چې زه کله دا تلاوت شروع کړم اودلته راووزم زه دجنت میوې په سترګو وینم.
نو چې سړي دالله تعالی دنعمتونو احسان وي نو بیا دواوري په تکلیف باندې څه پوهیږي، بیا په ساړو باندې څه پوهیږي، نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین باندې عمل کولو کې خوند ورته پیدا کیږي.
هرڅوک چې په کامله توګه دین ته تابع شو، زړه یې صفا شو، دزړه په مرکز باندې کار وکړي بیا رب تعالی دغسې استعداد په هر انسان کې ایښی بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له دغه انسان څخه یو کامل او غوره انسان جوړوي بیا دا انسان تکلیفونه هم برداشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې ورته اسانه کړي ، دغه ډول انسان بیاپه شرعي حکمونو خونداخلي خوپه دې هرڅوک پوهیږي هم نه چې څوک دحال او راز څښتن وي هغه بیاډېرزیات پرې پوهیږي.

خو یوصورت دایمان ده هغه داسې چې موږ په خوله کلمه وایو په زړه کې هم دکلمې په معنا اومفهوم تصدیق کوو ،لمونځ کوو،روژه نیسونور ظاهري اعمال کوو اوحقیقت دایمان دادی چې هرشی به دې دشریعت تابع وي : نویواځې په صورت باندې باید موږ اوتاسې اکتفی ونکړو. چې لمونځ کوم اوروژه نیسم .هغه طرف ته اخلاص شته اوکه نشته ،زموږ په زړونوکې دالله تعالی سره محبت شته اوکنه،له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو مینه شته اوکنه؛نویوازې په فرضونواوواجباتوترسره کولو کار نه کیږي ترڅوچې مو له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه اومحبت پیداشوی نه وي.

خوڅوک چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب شي لکه مخکې موداسې چې وویل نوملایکې یې هم محبوب ګڼي ،انسانان یې هم محبوب ګڼي. تاسې به ډېر لیدلې اواوریدلي وي چې ډېر خلک ډېر پخوا وفات شوي دي ،سره له دې چې نه یې چاته قوم معلوم وي ،نه یې موراوپلار معلوم وي خوبیا هم ډېر زیات خلک یې زیارت ته ور روان وي دنیکانو،بزګانو اولیاءکرامو،علماءکرامو شهداؤاوموږپلارزیارت کول اودهغوی قبرونو ته به شرعي طریقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتلل دادشریعت مطهر ه له پلوه جائز اوثابت دي چې ددې به مستقل بحث راشي.

اصل خبره دادچې هغه انسان چې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته تابع ژاووس نشته سره له هغه هم چې خلک دده زیارت ته راځي نوځکه رب تعالی هم دا اثر پکې ایښی چې خوسوه کاله وروسته خلک په دې هیله ورځي چې ګوندې دده په برکت سره الله تعالی زمونږ سوالونه قبول کړي که څه هم دټولو معاملاتو حل کوونکې

خدای پاک دی خودغه دنیاخودوسایلوځای دی نوخلک دنیکانو او اولیاء کراموزیارتونوته هم په دی نیت ورځي زمامعلات خوبه الله تعالی حل کوي خوزه بدعمله یم دغه نیکان او

صالحان خدای پاک ته وسیله کوم که نه په دنیاخو ددیروابادواوبادشاهانوزیارتونه شتون لري سره له هغه هم ددنیادارو زیارتوته خلک نه ورځي ؛خو دولي ،شهید اوداللہ د دوستانو زیارت ته خلک ورځي ځکه دهغه هړیوه له خدای پاک سره تړاؤاوتعلق یې نوالله تعالی ددوی په ذریعه بیادسړی کارونه هم جوړوي

حضرت ابي ایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د روم په قسطنطنیه کې شهید شوی خوصحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ به ورتلل ،دی به یې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته وسیله ګرخاواوله رب تعالی نه به یې دده په برکت دمرضونو شفا غوښتله اوبارانونه به یې غوښتل اوخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ به ددوی حاجتونه پوره کول [1]

[1] تفسیر مظهري ج:۱۰ ص:۲۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنګه امام بخاري رحمه الله چې په (خرتنګ) کې وفات شوی علماء کرام به ورتلل او حاجتونه به يې دده په واسطه غوښتل ،بارانونه به يې دده په واسطه غوښتل اوقبليدل به.

بخاري شريف دبدرينو نومونه مبارکين رانقل کړي اوپه حاشيه کې ورسره ليکي چې څوک ددوی نومونه تلاوت کړي وروسته دهغه نه دعا وغواړي نوخدای پاک جل جلاله به دهغه دعا قبوله کړي. [صحيح البخاري ج: ۲/ص: ۵۷۴ باب تسمية من سمى من اهل بدرِ حاشيه/۴ كذا فى الكرمانى واللمعات]

علماء ليکي د دبدرينو نومونه چې دهرمشکل له پاره ولوستل شي هغه مشکل به يې خدای پاک جل جلاله ورحل کړي.

امام سفيان ابن عيينه رضي الله عنه فرمايي: عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِيْنَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، ترجمه: دنيکانو دیادولو په وجه دخدای پاک رحمت نازليږي. [عقود الجمان ص: ۳۹، کمافی مسائل الامام احمدلابی داود ص: ۲۹۲]

امام النووي رحمه الله فرمايي چې څوک دنيکو خلکو مجلس يادونه اوتذکره کوي نوپه هغه ځای باندې دخدای پاک جل جلاله رحمتونه نازليږي.

نو ددې ټولو وجه دادی چې رب تعالى ته دوی ګران شي چې د دوی په واسطه رب تعالى ته بيا سړی ورنږدې کېږي، د دوی دعا ،د دوی سپارش بيا رب تعالى نه رد وي.

صاحب مرقات ليکي چې څوک دنيکو خلکو دقبرو په څنګ کې دعا وکړي ،خدای پاک جل جلاله يې ددې نيکوخلکو په برکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبلوي ؛ خوددې خبرو به لحاظ کوي چې بې حیا يي به نه وي، بې ستري به نوي، ناروا خبري به نوي، طوافونه به نه کوي ،سجدې به نه ورته کوي

نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له موږ نه حقیقت دایمان غواړي اوحقیقت دایمان دادی چې دشریعت تابع شو اوهرکله چې دشریعت تابع شو بیا اخلاص اومحبت هم پیداکیږي بیا دا انسان رب تعالی ته دومره نږدې اوګران شي چې په دنیاکې هم درب تعالی سره خبرې کوي ،په قبر کې هم خبرې کوي ،په قیامت کې خوبه دټولو انسانانو سره مخامخ خبرې کیږي

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دناز خفګان

حضرت موسی عَلَیْهِ‌السَّلَام یوځل د الله تعالی دراز مقام ته روان و، نوپه لار کې يې یوسړی ولید ،سلام یې ور واچاو خوهغه د سلام ځواب ور نه کړ. خداوندمتعال له موسی عَلَیْهِ‌السَّلَام نه پوښتنه وکړه چې په لار کې دې څه ولیدل؟ حضرت موسی عَلَیْهِ‌السَّلَام په ځواب کې ورته وویل چې اې رب تعالی هو ! دتا یوبنده ؤ ،ما سلام پرې واچاو خوهغه دسلام ځواب رانکړ،ډیر کبرجن و

رب تعالی ورته وایې چې هغه کبرجن نه دی ، هغه زما نه مرور دی. حضرت موسی عَلَیْهِ‌السَّلَام ورته وایې چې ولې له تانه مرور دی ؟ داڅرنګه انسان دی ؟تاخوله ټولومخلوقاتوسره بې ساري ښه کړي هیڅوک هم دمرورتیا اوخبګان حق نلري خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایې چې ددې سړي پنځه سوه کاله عمر دی او په ټول عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې خو داڅوشپې کېږي چې دی ما ته سوال کوي هغه زه نه قبلوم، نو ځکه رانه مرور دی

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام ورته وایې چې اې رب تعالی! چې دا انسان دتا دومره نیک بنده دی چې په داپنځه سوه کاله عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې، دتا هرحکم ته یې غاړه ایښې؛ نو دا یوسوال خو یې ته هم قبول کړه. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایې چې ته خو دسوال پوښتنه راځخه وکړه چې دی څه ډول سوال کوي؟ حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام دسوال پوښتنه ورته وکړه. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایې چې دی دا سوال کوي چې ای رب تعالی! زما بدن دومره غټ کړه چې ټول جنهم په ماډک شي او بل مسلمان جهنم ته لاړ نه شي داهم داخلاص یولوی مقام دی چې خپل ځان په اورسوځوي خو چې نورمسلمانانو ژغورل شي.

نوموسی عَلَيْهِ السَّلَام وایې چې رب تعالی ویلي چې دا سوال یې زه څرنګه قبول کړم

ګوره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بنده دي اوله الله تعالی نه مرور دی وروڼو! دامرورتوب نه دی دا دوست په دوست ناز کوي په دې باریکوخبروهرڅوک نه پوهیږي له همدې وجې ځینې انسانان په ځینوعلماوواومشایخوپسې خبرې کوي چې یاره تن چې دفلانکې عالم، شیخ اوبزرګ په کتاب کې داسې خبره ولیدله اوځینې نوي اوعصري خلک خودخرافاتونسبت هم ورته کوي اوپه حقیقت کې خودالوستونکې اومطالعه کوونکې نه پرې پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکوخلکو په قبرکې له ملائکو سره مباحثه

په قبرکې یوولي دفن کوي اوبل ولي ته یې خداوندمتعال حال معلوموي چې ملائکې دسوال اوځواب له پاره ورته راغلې ، پوښتنه ورنه کوي چې : من ربک ؟ رب دې څوک دی ؟ دچابنده یې ؟ دا ولي ورته وایې چې له ماڅخه پوښتنه مه کوه ورشه له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه پوښتنه وکړه چې هغه ماڅه بولي ؟ که زه زر واري وو وایم چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بنده یم خوچې الله تعالی مې بندګي قبوله نکړي او ووایې چې بنده مې نه یې ماته څه فائده رسوي چې زه ووایم چې زه دالله تعالی بنده یم داخبره خوبه مات ،هلته فایده رسوي چې رب تعالی مې بندګي قبوله کړي ،غلامي مې قبوله کړي اوغلامي مې ومني. [تذکرة الاولیآء،مخ: ۵۴]

انسان ډېر لوي قیمتي شی ده، انسان له ملائکو ،پیریانو بلکې له ټولوشیانو څخه الله تعالی ته زیات محبوب دی ، خوچې انسان دشریعت تابع شي اوهغه دانسانیت مرتبه اومقام له لاسه ورنکړي، بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دومره نږدې کیږي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددله ځنی اندامونوڅخه په خپل ځان تعبیر کوي چې زه ددغه انسان سترګې شم ،زه ددغه انسان لاسونه شم ،زه یې پښې شم .

په حدیث مبارک کې راغي چې دقیامت په ورځ به انسان ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ووایې چې زه مریض وم ،تازما پوښتنه ولې ونکړه،دی به ورته ووایې چې ای خدایه ! ته څونه مریض کیږې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا خو جسم نه لرلو، چې زه ستا پوښتنې ته درغلی وای. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ورته ووايي چې زما فلانکی دوست مريض و، ته دهغه پوښتنې ته نه وې ورغلی، که ورغلی وای نو زه به دې هلته پیدا کړی وای.

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دې انسان ته ووايي چې ای بنده زه وږی وم، تا ډوډۍ ولې رانکړه. دی به ورته ووايي چې ای رب تعالی! ته خو نه وږیږې. وايي زما فلانکی دوست له تا نه ډوډۍ وغوښتله که دې ورکړې وای نو زما رضا به موندلې وای. بیا ورته ووايي چې زه تږی وم ما ته دې اوبه رانکړې. دی به بیا ورته ووايي چې ته خو نه تږیږې. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ورته ووايي چې زما فلانکی دوست تږی وو که تاهغه ته اوبه ورکړې وای زما رضا به دې میندلې وه. [انوارالمجالس ج ۱ / ص: ۴۱/۴۲. بحواله تفسیر المظهري ج ۱ ص ۵۰/ مسلم رقم الحدیث (۲۵۶۹)]

ګورئ ورونو! انسان دومره عزتمند شو، رب تعالی ته دومره نږدې شو، چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خپل ځان تعبیر ورنه کوي دومره لوی مقام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکوي چې بل هیڅا ته يې نه دی ورکړی. ډېر انسانان خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ژوند باندې جنت ته داخل کړي لکه د پیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ژوند ته چې وګورو هغوی په ژوند باندې رب تعالی جنت ته داخل کړي، د زنکدن په وخت کې يې جنت په سترګو ورلیدلی، دومره غټ مقام رب تعالی انسان ته ورکړی خو چې انسان دانسانیت مقام اومرتبه وپیژني دالله تعالی او دهغه خواږه پیغمبر تګلاره غوره کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرض دادی چې له مسلمانانوڅخه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دایمان حقیقت غواړي اودایمان حقیقت چې یو وار په چاکې موجود شو بیا به درب تعالی تجلیات دده په وجود کې ښکاره کیږي. بیا به په خپله سینه کې الهي انوار ویني بیا به په خپل خوراک کې انوار ویني بیابه یې ټول کارونه دستاینې وړ وي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللَّهُ ته د حلالې نفقې له وجې په یوه شپه د ډېرو مسائلو داستنباط لاره پرانستل کیږي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللَّهُ په رئیس الاولیاء باندې مشهور و. یوځل دحضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ سره میلمه شو نو ډېر په تلوار یې خوراک کاوه اوډېرې لوېې لوېې ګولې یې کولې دامام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ شاګردانو ته په زړه کې شک وریپداشو چې حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللَّهُ خو په خلکو کې په رئیس الاولیاء سره مشهور دی او دالله دوستان خو دومره زیات خوراک نه کوي اوده خو دومره زیات خوراک وکړ.

خیر شپه شوه نو حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللَّهُ ته یې د اوداسه له پاره اوبه کېښودې چې که تهجد کوي. سهار چې کله راپورته شو نوځه اوبه همداسې پاتې دي اودس یې نه دی وربانډې کړی؛نو دوی وویل چې داڅنګه ولي دی چې دشپې تهجد هم نه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ ددې له پاره له دنه پوښتنه کوي چې ترڅو دخپلو شاګردانو شک ختم شي. نوورته وايي چې حضرت! بيګا شپه دې ډېر زيات خوراک وکړ؟ دی ورته وايي چې په رښتيا چې نن شپه مې ډېر زيات خوراک وکړ؛خو دا خوراک ديوې شپې نه و،بلکې ديوې جُمعې خوراک مې وکړځکه چې په خوراک کې مې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انوارات وليدل. پاکه نفقه وه،ددې وجې نه مې ډېره وخوړله چې زما دبدن غِذا پاکه شي اوبيا په دې غِذا باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت وکړم. بيوه جُمعه بيا نور خوراک نه کوم اوددې پاکې غِذا داسې اثر ووچې ټوله شپه مې خوب نه دی کړی اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت مشغول وم. اود سلهاوو مسائلو استنباط مې وکړ. نوکله چې په چا کې دايمان حقيقت موجود شي بيا په هرشي کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انوار ويني.

له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ثريد (په شوروا کې ميده شوې مړۍ) را وړل شوه، ده مبارک وويل دغه مړۍ تسبيح وايي، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړ ايا ته يې په تسبيح پوهيږې؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: هو! بيا يې وويل کاسه دغه سړي ته ورنږدې کړئ، چې ورنږدې مو کړه هغه هم وويل چې هو! تسبيح وايي، بيا يې دوه نورو کسانو ته ورنږدې کړه هغه دواړو هم وويل چې هو! تسبيح وايي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵) مجلس

دآدب بیان

قال الله تعالی:

اعوذبالله من الشیطان الرجیم

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرْفَعُوٓاْ أَصْوَٰتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُواْ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَٰلُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۝٢ ﴾

ژباړه: اې هغو کسانوچې ایمان مو راوړی، مه پورته کوی آوازونه خپل برسیره په آواز دپیغمبر او په لوړه (او چته) مه پورته کوی ده لره آواز په خبرو کې لکه په لوړ (اوچت) آواز خبرې دځینو دتاسو له ځینو نورو سره، له جهته د ویرې د دې چې ضایع به شي عملونه دتاسې او تاسې به پرې خبر نه وی.

څرنګه چې قرآنکریم یو جامع کتاب دی نوپه دې کې د ژوند دتیرولو طریقې او اداب هم ذکر شوي نو څکله له نبي کریم ﷺ سره دصحابه کرامو د ژوندګي په هکله خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته فرمايي چې دوی ته ادب ورښيه چې تاسې دنبي کريم صلی الله علیه وسلم سره دارنګه ژوندګي کوئ.

دظاهر او باطن دصفايي له پاره شرطونه

غرض داچې په تصوف سره دظاهر او باطن صفايي راځي ، لکن په څو شرطو سره :

اول شرط : داچې له کامل شيخ سره بيعت وکړي ، خو په شيخ کامل کې به لاندې ياد شوي څلور شرطونه موجود وي .

۱- داچې عالم به وي په فرض عينو لکه اعتقاديات موافق له عقيدې د اهل السنت والجماعت سره او هغه احکام چې دی ورباندې مبتلاء ده لکه لمونځ ، روژه او زکات که غني و اونور معاملات که تاجر ؤ .

۲- داچې عارف بالله به وي ، يعنې مرشد به داهل السنت والجماعت دعقيدې خاوند وي او داشاهدي به په زړه اوروح سره ورکوي چې الله تعالی يو ده په ذات کې او هم په صفاتو کې او يو ده په افعالو کې نه په ذات کې شريک لري او نه په صفاتو کې نه په افعالو کې .

۳- داچې شيخ به عالم وي په طريقه دتزکيې دنفس او په تربيه دنفس، نو ده به دخپل نفس تزکيه ديوه کامل شيخ په لاس کړې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په مرضو د نفس او وسوسو د شیطان به خبر دار وي او په علاج به يې پوه وي.

۴- داچې دی به د شیخ له لوري مأذون وي په تربيه د مریدانو.

دوهم شرط: داچې مرید به د خپل شیخ سره ډیر په ادب او احترام سره وخت تیروي خو اداب دوه قسمه دي. ۱- اداب باطني ۲- اداب ظاهري.

باطنی اداب په لاندې دول دي:

۱- تسلیم او اطاعت تامه خپل شیخ ته په ټولو اوامرو او نصیحتونو کې.

۲- له اعتراض او کوت نیوونې نه ځان ساتل په خپل شیخ باندې په طریقه د تربيې دده کې. علامه ابن حجر هیثمي رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: څوک چې په خپل شیخ اعتراضونه کړي دا دده د محرومي علامه ده. او که دده په خیال د شیخ نه کوم داسې عمل صادر شو چې د شریعت خلاف و. نو اول دې خپله د هغه عمل له پاره کوم شرعي تاویل و غواړي که ده پیدا نه کړ نو بیا دې د شیخ نه په ډیر ادب پوښتنه وکړي، چې صاحبه! که زما څخه داسې یو عمل صادر شي نو علاج یې څه دی؟

۳- په خپل شیخ به کامل اعتقاد لري چې زما شیخ په ارشاد او تربيه د مریدانو کې د پوره کمال څښتن ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- د خپل شیخ په صحبت کې به پوره صادق او مخلص وي .

۵- د خپل شیخ عظمت او احترام به د تل له پاره کوي. ځکه علامه ابراهیم بن شیبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: مَنْ تَرَكَ حُرْمَةَ الْمَشَايِخ أُبْتُلِيَ بِالدَّعَاوِي الْكَاذِبَةِ وَ أُفْتَضِحَ بِهَا [طبقات صوفیه ص: ۴۰۵]

علامه ابرا هیم ابن شیبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: څوک چې د خپل شیخ احترام او تعظیم پرېږدي هغه به په دروغجنو د عواګانو مبتلا شي او رسوا به شي .

او شیخ عبد القادر جیلانی رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: من وقع فی عرض ولی ابتلاه الله بموت القلب)[مدارج السلوک ص: ۱۲] یعني څوک چې د یوه ولي په بې حرمتۍ کې واقع شو الله تعالی به د ده زړه مړ کړي .

۶- داچې مرید به د خپل شیخ سره کامل محبت لري خو داسې محبت چې خپل شیخ به تر نورو مشائخو کم نه بولي او داسې نه چې خپل شیخ د بشریت نه فوق او یا یې معصوم بولي ، بلکې د شریعت د لارښوونې سره سم به له خپل مرشد سره مینه او محبت لري

۷- دا چې مرید به د خپل شیخ نه سوا د بل شیخ په لټه کې نه وي. ځکه چې بیا د زړه محبت تقسیمېږي په مابین د شیخینو کې او دا داسې مثال لري لکه یو مریض چې په یوه وخت کې د دوو طبیبانو څخه علاج کوي او دوه ډوله نسخې استعمالوي او عاقبت یې دا دی چې اخیر حیران شي چې زما علاج کوم طبیب وکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهري اداب په لاندې ډول دي

۱- دا چې مريد به موافقت کوي له خپل شيخ سره په امر او نهی کې ، يعني مريد به د خپل مرشد حکم که امر وي او که منعه داسې مني لکه مريض چې د طبيب حکم مني د دوايي د استعمال په هکله او پرهيز د ضرر ناکو شيانو څخه ده د غه شان مريد به د خپل شيخ حکم مني چې د وام د ذکر ده او خان به ساتي له ګناهونو نه

۲- دا چې مريد به د خپل شيخ په مجلس کې په ډير وقار او احترام ناست وي. نه به تکيه کوي نه به بې موجبه خاندي نه به ويده کيږي. نه به په زوره خبرې کوي او نه به بې اجازې خبرې کوي. لکه د سورة حجرات په اول کې چې رب کريم صحابه کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په هکله د ادب طريقه بيان کړې ده او د غه شان د مرشد د مصروفياتو او ارام خيال به ساتي.

امام غزالي رحمه الله فرمايي چې ادب د مريدانو له خپلو مشايخو سره د صوفيه کرامو په نزد له مهمو ادابو څخه دي او پدې کې په حضور اکرم صلى الله عليه وسلم پسې اقتداده

الله تعالى فرمايي : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ ﴾ [سورة : الحجرات آيت ۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: اې مؤمنانو! مه وړاندې کوئ مفکورې خپلې په مخکې له صدوره داوامرو دالله تعالی او د رسول دهغه، بلکې انتظار کوئ اوامرو دهغوی لره. وویرېږئ له الله تعالی نه هر وخت الله تعالی اوریدونکی او ښه پوه دی.

د ﴿لَا تُقَدِّمُوْا﴾ په تفسیر کې حضرت ابن عباس رضي الله عنهما وايي: چې تاسې دده په مخ کې خبرې مه کوئ.

وروی ابو الدرداء قال: کنت امشی امام ابی بکر، فقال لی رسول الله صلى الله عليه وسلم: (تَمْشِي أَمَامَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْكَ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَة)

ترجمه: حضرت ابودرداء رضي الله عنه فرمايي: زه له حضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه نه مخکې روان وم رسول الله صلى الله عليه وسلم راته وویل ایا ته له هغه چا نه مخکې ځې چې هغه له تانه په دنیا او اخیرت کې غوره دی.

او ځینې علماء ددې قول دالله تعالی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللهِ وَرَسُوْلِهٖ﴾ مقصد داسې بیانوي: لَا تَطْلُبُوا مَنْزِلَةً وَرَاءَ مَنْزِلَتِهٖ، وَهٰذَا مِنْ مَحَاسِنِ الْاٰدَابِ وَأَعَزِّهَا [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۴]

یعنې مرید به دشیخ له مقام نه فوق مقام نه غواړي او دغه له هغو لویو او ښو ادابو څخه ده. چې مرید به له ځان سره هم ددې خبرې سوچ نه کوي چې زما مرتبه دې له شیخ څخه لوړه وي، بلکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه له پاره به دخیر او سلامتیا دعاوي کوي چې په دې کې دمرید دنیوي او اخروي ګټه ده .

حضرت السری رحمه الله وايي: حُسْنُ الْأَدَبِ تَرْجُمَانُ الْعَقْلِ) ترجمه ښه ادب دعقل ترجمان ده . [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۶]

او ابو عبدالله ابن حنیف رحمه الله وايي رویم راته وویل: اې زوی کیه! عمل دي دمالګې په انداز که او ادب دي دوړو په انداز کړه اوځیني علماوو ویلي: التَّصَوُّفُ كُلُّهُ أَدَبٌ ، لِكُلِّ حَالٍ أَدَبٌ ، وَلِكُلِّ مُقَامٍ أَدَبٌ ، فَمَنْ يَلْزِمُ الْأَدَبَ يَبْلُغُ مَبْلَغَ الرِّجَالِ وَمَنْ حَرُمَ الْأَدَبَ فَهُوَ بَعِيدٌ مِنْ حَيْثُ يَظُنُّ الْقُرْبَ وَمَرْدُودٌ مِنْ حَيْثُ يَرْجُوا الْقَبُولَ .

ترجمه: تصوف ټول ادب دی هر حال لره ادب هر مقام لره ادب چاچې په ځان ادب لازم وګرځاو نو هغه به داولیاوو مقام ته ورسیږي او چاچې له ادب نه ځان محروم کړ نو هغه ځان لري کړ له هغه حیثیته چې ګمان یې دقرب کیده او مردود شو له هغه حیثیته چې امید یې دقبولي کیده . [احیاء علوم الدین ج ۵ ص ۲۶۶]

اول ادب چې خدای پاک په قرآن کریم کې بیان کړی هغه دحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه کرامو ته داقول دالله تعالی ده: لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: تاسې درسول الله صلی الله علیه وسلم په مخ کې په زوره زوره مه غږیږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

او حضرت سهل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ددې ایت په تفسیر کې داسې وایي: لَا تُخَاطِبُوهُ إِلَّا مُسْتَفْهِمِيْنَ ، وَقَالَ أَبُوبَكْرُ بْنُ طَاهِرُ: لَا تَبْدُؤُوهُ بِالْخِطَابِ وَلَا تُجِيبُوهُ إِلَّا عَلَى حُدُودِ الْحُرْمَةِ)

حضرت ثابت بن قیس ابن شماس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوصحابي دی خپل طبعي اواز ډېر لوړ و ،کله یې چې دغه آیت مبارک واورېده نو په کورکې کیناست او په زوره ،زوره یې ژړل چې زما خوطبعي غږ لوړ دی ،قصدا بې ادبي نه کوم ،داسې نه چې زما ټول مخکې عملونه ضایع شوي وي . ترڅو شپو پورې یې ژړل ،تر دې پورې چې دکور دروازه یې په ځان پسې بنده کړه ،بهر نه راووت.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پرې خبر شو بیا یې دی راوغوښت او پوښتنه یې ځینې وکړه چې داڅو ورځې ولې نه معلومېږې؟

حضرت ثابت بن قیس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وایې چې کله داآیت نازل شوی چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخکې به په زوره خبرې نه کوئ ،کنه ټول اعمال به مو ضائع شي . تاسو ته معلوم دی چې زما غږ ډېرلوړ دی نو داسې نه چې زما دلوړو خبرو له وجې نه تاسو(نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ته ضرر او تکلیف ورسیږي او ټول عمل مې ضائع شي .

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته ووېل چې نه ، ته دهغو خلکو له جملې څخه نه یې . نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې ځای چې هغه خپه او نا امیده شي زیری ورکړچې : ﴿ان تكون حياتك محمودا ان تعيش حميدا وان تموت شهيدا وتدخل الجنة﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه: دتا ژوندګي به نیکه وي صفت کړې شوې به وي.اوښه ژوند به تیروې اومرګ به دې دشهادت وي اوبیا به جنت ته داخلېږې.

حضرت ثابت بن قیس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ددې یو آیت مبارک په وجه چې ده عمل پرې وکړ،ددې ادب درعایت په خاطر خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درې بشارتونه ورکړل.

همدغه زیري اوبشارتونه دده په حق خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رښتیا کړل کله چې دحضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په زمانه کې دمسیلمة الکذاب سره جنګ شروع شو نو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُم په اول سرکې شکست وخوړ؛نو دغه ثابت بن قیص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوحضرت ابورافع رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دواړو وویل چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په زمانه کې خو موږ داسې جنګونه نه کول چې په شاه به راتلو نودواړه دجنګ لومړۍ کرښې ته ولاړل اوهلته یې مورچلې جوړې کړې اوترهغه وخته جنګېدل ترڅوچې دواړه شهیدان شول.

کله چې شهیدشو زغره یې (دبشري صفاتوپه تقاضا) یو صحابي ورنه واخیسته؛ نوله شهادت نه وروسته یوصحابې مبارک دجنګ قومندان حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ورغی اوورته وې ویل چې ماداسې خوب لیدلی چې حضرت ثابت بن قیس راته وایې چې زما دوه زغرې فلانکي سړي واخیستلې اوپه فلانکي ځای کې یې دکټوې لاندې ایښې ده حضرت خالد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ووایه چې هغه ورنه واخلي اوزما ورثه ؤ ته یې ورورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته ووایه چې دفلاني اوفلاني سړي په ماباندې دومره قرضه ده هغه ورکړه . اوزما فلانکی فلانکي غلامان دي هغه د ې ماله طرف نه آزاد کړه .

دې صحابي مبارک کله چې حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه او حضرت خالد بن ولید رضی الله عنه ته خوب وویلې نوسمدستې دواړو دهغه په عملي کولو باندې پیل وکړ. حضرت خالد بن ولید رضی الله عنه هغه ځای ته ورغی اوهغه زغرې یې را واخیستلې اودده ورثه و ته یې ورکړې او حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه دده قرضې خلاصې کړې . اوهغه غلامان یې هم آزاد کړل

دا ټول دهغه آدب نتیجه اوثمره وه چې دده له مرګ نه وروسته دده په وصیت باندې دواړو عمل وکړ.

﴿وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ... ﴿٢﴾﴾ (سورة الحجرات)

ای لا تغلظوا له فی الخطاب ولا تنادوه باسمه : یامحمد ، یا أحمد ، کما ینادی بعضکم بعضاً ولکن فخموه واحترموه وقولوا له : یانبی الله یا رسول الله . ومن هذا القبیل یکون خطاب المرید مع الشیخ ، واذا سکن الوقار القلب علم اللسان کیفیة الخطاب.[احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۶]

اوابو عثمان رحمه الله وایي : چې له اکابرو سره ادب او دمشایخو په مجلسو کې ادب کول سړي ته په دنیا او اخیرت کې لوړې درجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریه برخه کوي ته نه کوري دي قول دالله تعالى ته: ﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ... ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: که چیري دوی صبر کړی وای چې رسول الله ﷺ وروتلی وای دابه ددوی له پاره غوره خبره وه.

په دې کې دتأدیب طریقه وربښودل دي دمرید له پاره له خپل شیخ سره چې تلوار به نه کوي صبر به ورته کوي چې هغه دخپل خلوت له ځای څخه راووزي او تر څو دهغه معمولات زیات زیانمن نشي چې دابیا کېدای شي دمرید له پاره په نقصان تمام شي.

[احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۷]

۳- دا چې مرید به د خپل شیخ په خدمت کې په قدر د امکان کوشش کوي د عربي مقوله ده: (مَنْ خَدَمَ خُدِمَ) او سالک هم وایي:

هر که خدمت کرد او مخدوم شد

هر که خود را دید او محروم شد

۴- ادب داده چې مرید به دخپل شیخ په مخ کې دخان له پاره جای نماز نه اچوي، مگر دلمانځه په وخت کې، ځکه دمرید شان داده چې دی به دخپل شیخ په خدمت کې منتظر وي اوپه جای نماز اوارولو کې اشاره ده خپل استراحت او عزت لره. او دشیخ په مخ کې به بې ځایه حرکتونه نه کوي، بلکې په ارام به ناست وي اودشیخ مخ ته به کوري. [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- دا چې مرید به د خپل شیخ په صحبتو او مجلسو کې د هر شرکت کوي او که لرې وي نو په قدر د طاقت د ې شرکت کوي، ځکه چې صوفیه کرامو د سیر او سلوک د کامیابي او ترقی بنیاد په دریو اصولو بنا کړی. ۱- اجتماع ۲- استماع ۳- اتباع.

اوبل دا چې مرید به د خپل شیخ په محبت کې ځان فاني کوي، ځکه (مرید) د اسم فاعل صیغه ده له باب د افعال څخه ده او د باب افعال یوه خاصه د سلب ده نو مرید به ځان د شیخ په ادب او محبت کې سلب کوي.

قاضي ثناء الله پاني پتي رَحِمَهُ اللهُ د ولایت د حصول دوه عمده اسباب داسې بیانوي:

۱- کثرة ملازمة مع المحبّة و الانقیاد: یعنې ډیره ناسته له خپل شیخ سره خو په محبت او اخلاص او حکم منلو سره.

۲- دوام ذکر. غرض دا چې د مرید ډیره ترقي په صحبت د شیخ سره راځي او اهمیت د صحبت د قران عظیم الشان او احادیث نبویه و او د علماوو له اقوالو نه هم ثابتیږي.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د هر څه آداب ښودلی دی که موږ د دغو آدابو رعایت وکړو بیا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زموږ هر څه برابر وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۶) مجلس

داولیاء کرامو کرامات او واقعات

ددې له پاره چې له دین اودینداري سره دانسان شوق پیداشي باید داولیاوو اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو واقعات وګوري اویا یې واوري ځکه چې ددوی په واقعاتوکې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دا اثر ایښی چې دسړي ددین اودینداري لوري ته سوق کوي شوق یې پیداکېږي اودیني احکامو ته یې لا زیاته توجه پیداکېږي په دین کې الله تعالی څومره عزت ایښی ؟ ددغه دین په برکت سره انسان ته څومره مقامات او مرتبې ور په نصیب کېږي ؟

حضرت سفینه رضي الله عنه ته زمری لاروربښيي او دده ساتنه هم کوي

که څوک دخدای جَلَّ جَلَالُهُ او خواږه پیغمبر حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاره غوره کړي نو دانبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څخه را وروسته دصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ زندګي مطالعه کړئ؛ داسې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم تیر شوي دي لکه حضرت سفینه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې زمري یې ساتنه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنبی کریم ﷺ له غلام حضرت سفینه رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه په کیشتی کې سپور شوم هغه ماته شوه ،نو په یوه توټه (دلرګي په تخته) باندې سپور شوم نو د دیارب غاړي ته دهغې تختې په ذریعه ورسیدم ، یو زمری راسره مخامخ شو ورته رمې ویل :اې ابو الحارث ! زه سفینه درسول الله ﷺ غلام یم نو سربې راته ټیټ کړ اویه څنګ راسره روان شو زما دفاع یې له حیواناتو کوله تردې چې عامې لارې ته یې سیخ کړم، نو له هغه نه وروسته یې (هَمْهَمْ) یعنې زګروی کاوه دامې ورنه وفهموله چې خدای پامانې رانه اخلي. [جامع کرامات الاولیاء/ج ۱ص: ۱۱۶]

دا زمری اووحشي چې دانسان دښمن دی ، کله یې چې دا نومونه واوریدل چې زه د رسول الله ﷺ غلام یم اوزما نه ملګري ورک شوي دي ؛نو لکه دانسان هغه خپل کورنی سپی ، راغی اوپه پښو کې یې ورته رغړي دعاجزي ، انس اوالفت سلسله (لړه) یې شروع کړه اوبیا یې په څنګ کې منډې کړې چې په کوم طرف باندې مجاهدین تللي وو ،دازمری ورسره روان شو اوده ته یې رهنمايي او لار ښوونه کوله اویو طرف بل طرف ته ګوري چې درسول الله ﷺ غلام ده څوک ضرر ورته ونه رسوي ترهغه دا زمری نوکرې ورسره کوله ترڅوېې چې حضرت سفینه رضي الله عنه خپلو ملګرو ته ورساوه.

ددغه دین په وجه رب تعالی انسان ته حیوانات تابع کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام قشیري رحمه الله وایي: چې یوسړي قصه راته کوله ویل یې: یوځل حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله د یوباغ ساتنه (پیره) کوله زه ورغلم چې ګورم دی ویده دی او مار د نرګس ښکه را اخیستي اوبه ده باندې (باد پکی) وهي [جامع کرامات الاولیاء ج ۱/ ص ۳۱۲]

ګورئ مار دانسان دښمن دی ،هلاک کونکی دی :خو هغه رب تعالی ده ته دده دتابعوالي په وجه تابع کړی اوخدمت یې کوي

داسې ډېرې نمونې موجودې دي چې ددین په واسطه اوبرکت باندې رب تعالی انسان ته دومره عزت ورکړی چې حیوانات خو څه کوې چې نباتات یې هم تابع کړي دي تیږه ،ونه ،زمکه داشیان شعور هم نه لري خودازمکه بیا هم دالله تعالی دوستان پیژني، دغه غرونه دالله تعالی دوستان پیژني، ددغه دین په برکت دغه زمکه اواسمانونه دغه عزتمند انسان پیژني.

د حضرت سعد بن معاذ رضي الله عنه په وفات عرش ولړزېده

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ»، ﴾ [صحيح البخاري ج ۱/ ۵۳۶/ باب مناقب سعد رضي الله عنه رقم الحديث: ۳۸۰۳]

ژباړه: له حضرت جابر رضي الله عنه نه روایت دی وایي له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مې اوریدلي ویل یې: چې دسعد ابن معاذ رضي الله عنه په مرګ باندې عرش عظیم په حرکت شو ولې په حرکت شو ؟) یاداچې هغه دده روح چې عرش عظیم طرف ته ختله دهغې له وجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت بانديې راغی. یاداچې له ډېرې خوشحالي نه عرش عظیم په حرکت راغی چې ماته دالله تعالی دیودوست روح را روان ده عرش چې تر(۲) اوو اسمانو اوزمکو لوی دی ؛خوهغه لوی عرش عظیم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دخصوصي تجلیاتو مظهر دی ،دجنت چت دی ،هغه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دیوصحابي اودوست په وفات دومره زیات خوشحالیږي چې په حرکت راځي دا ټول ددغه دین په برکت سره چې الله تعالی دغه انسان دومره عزتمند وربانديې ګرځولی.

غره ته د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خطاب او دهغه له خوا ځواب

﴿ عَنْ قَتَادَةَ، أَنَّ أَنَسًا حَدَّثَهُمْ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَعِدَ أُحُدًا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ فَرَجَفَ بِهِمْ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اثْبُتْ أُحُدُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» ﴾

[جامع المعجزات ص: ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج: ۲/ ص: ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث : (۳۶۹۷) / (۳۸۱۷)]

ژباړه : له حضرت قتاده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوی ته بیا ن کړی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او ورسره دري یاران (ابوبکرصدیق ، عمرفاروق او عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) موجود وو دأحد غره ته وختل هغه له خوشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حرکت راغی رسول الله ﷺ ورته وویل: قرار شه! په تا باندې نبي، صدیق او شهیدان ولاړ دي.

﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنُ عَفَّانَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَلَى ثَبِيرِ مَكَّةَ وَمَعَهُ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَأَنَا فَتَحَرَّكَ الْجَبَلُ حَتَّى تَسَاقَطَتْ حِجَارَتُهُ بِالْحَضِيضِ قَالَ: فَرَكَضَهُ بِرِجْلِهِ وَقَالَ: «اسْكُنْ ثَبِيرُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» الحديث ﴾

[جامع المعجزات ص ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج ۲/ ص ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث (۳۷۰۳) / (۳۸۱۷)]

له حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه نه روایت دی وایي: یوځل نبي کریم ﷺ له خپلو دریو یارانو حضرت ابوبکر صدیق، حضرت عمرفاروق او حضرت عثمان غني رضي الله عنهم سره یوځای په مکه مکرمه کې په (ثبیر غره)، ودریدل؛ نوهغه غرله ډېرې خوشالي نه په حرکت راغی تر دې چې تیږې یې دغره بیخ ته را ورغړیدې، رسول الله ﷺ ورته وویل چې ای ثبیره! ودریږه! په تاباندې یونبي اوبل صدیق او دوه شهیدان ولاړ دي.

رسول الله ﷺ لا له مخکې د حضرت عمرفاروق رضي الله عنه او حضرت عثمان غني رضي الله عنه د شهادت پیشنګویي کوې. ځکه چې په جزئي مغیباتو باندې انبیاء کرامو او اولیاء کرامو ته الله تعالی علم ورکوي.

نو غرهم د خدای پاک جل جلاله دوست پیژني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغې وجې نه کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په مکه معظمه کې دکفارو دظلم اووحشت له کبله هجرت ته مجبورشو. په کومه شپه چې ده ثبیر غره ته فناه وروړه ، نو (ثبیر) ورته ګويانه شو چې ای رسول الله ! زمانه کوز شه ! داسې نه چې کفار راشي اوبيا زما په لمن کې تاته تکليف درکړي . نوزه به بيا دقيامت په ورځ رب تعالی ته څه ځواب ورکوم؟ بل مخامخ غر (حراء) آواز ورته کوي

﴿الیّ یارسول الله ! ﴾ ماته راشه اې دخدای رسوله ! ،هغه غر بيا

فنا ورکوي [جامع المعجزات ص: ۳۲۴]

په هغه غارکې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم اوصديق اکبر رضی الله عنه ناست دي يوه کوتره راغې دغارپه خوله کې هګۍ اچوي اوتارکښ راغې سمدستې دغار په خوله کې ځاله جوړوي چې کفار ده ته تکليف ورنکړي تر څو دامعلومه نه شي چې دلته څوک نوتلي . ګوره تارکښ څومره باريک وجود يې دی خو سره له هغه هم خداوند متعال دومره احساس ور په برخه کړی ؤ چې هغه هم د ده دوست پيژني. بل طرف ته کوتره مرغه دی خو د رسول الله صلی الله علیه وسلم خدمت کوي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۶]

موږ انسانان هم يو دامتيت دعوه هم لرو بيا مو داسې حال دی چې ډيری خلکو ته دده دنسب شجره مبارکه هم نده معلومه او بل لوري ته که دقوميت مسئله را واړندي شي بيا فلانکی خېل او سرخېل دغو ټول راته معلوم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوانسان ددین دتابعیت په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کیږي اوعزتمند کیږي اوهمداشان غر، ونه، سمه اوهواره یې ټول پیژني دهمدې دین په برکت دښمن ورته مسخر کوي،حیوانات، درندګان اوماران د انسان دښمنان دي خو الله تعالی یې ورته تابع کړي اودادبیعت مقصود نه دی چې زه به عمل وکړم چې زمری ،مار یانور شیان راته تابع شي بلکې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مقصود دی،که چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره کار کاوه نوبیا هغه دده معاملې ورسمه وي، بیا یې الله تعالی عزتمند ګرځوي، بیایې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حفاظت په نصیب کوي

اوکه چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مطلوب اومقصود نه وه، نوبیا په عین لمانځه به ولاړوي عذاب به وربانديې راځي په عین زکات .په وېشلو به بوخت وي عذاب به پرې راشي بلکې دعلم په سلسله کې به لګیا وي او په عذاب اوتکلیف به وي

دین د هر عزتمند دی خودواړه شقوق غواړي چې هم به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوامرو ته متوجې وي اوهم به له ګناهونوځخه دځان دساتلو کوشش کوي . داځومره خلک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي مقام ته رسیدلي دي هغه ددغه دین په برکت دده دوستان شوي دي اورب تعالی لوړ مقامونه هم ورپه نصیب کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبزرګانو په خپلو مریدانو نظروي

حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ‌اللَّه په اوداسه لګیا دي خادم اوبه وراچوي چې ده مبارک کوزې ته لاس کړل نو له لاس ور وړلو سره يې الله اکبر نعرې کړې او کوزه يې وشړله دی حیران شو چې داځه وشول نو هغه خادم ورنه پوښتنه کوي چې داځه او ولې دې کوزه وشړله ؟ حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ‌اللَّه ورته وويل چې په فلانکي دښته کې زما يو مريد را روان دی اوزمری ورته مخته شو او ده زما باطن ته التجا وکړه زه يې خدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ ته واسطه وګرځولم ؛نوما هغه زمری ووېشت داخادم يې وايې چې زه ليږ شکمن شوم . ډېروخت وروسته سړی راغی چې دهغې کوزې ټوټې ور سره وې اوما پوښتنه ورنه وکړه چې داځه دی ؟ ده راته وويل چې زه په فلانکي دښته کې را روان وم چې زمری راته مخته شو زما دخلاصون بله لار نه وه؛نو ما سوال وکړ چې ای خدايه ! دحضرت مجدد صاحب په واسطه ما له دغه مصيبت نه خلاص کړې نوغيبي داسې کوزه راغله زمری ورباندې ولګيد ،کوزه ورباندې ماته شوه اوزمری وتښتيده اوزه له هغه مصيبت نه خلاص شوم.

نوخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ انسان ددين په برکت ،ددين په واسطه بيا دومره عزتمند کوي چې بيا يې تر ډېره ډېره پورې باطني تصرفات جاري وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرګه وروسته داولیاء کرامو روحانیت حاضریدل

دحضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللهُ یو مرید لیکي چې کله حضرت مجدد صاحب وفات شو دهغه نه وروسته مور دما زدیګر په جمعه ودریدلو نو دی مبارک هم راغی اوله مونږ سره په جمعه ودریده زه حیران شوم چې نن مو ښې کړ جنازه مو پرې وکړه اودلته بیا له مونږ سره په لمانځه ولاړ دی اوله ځان سره دا وایم چې داهسې یو تصور اوخیال دی .نه به خطا وي ؛خو چې هرڅومره ځیرشوم په رښتیا هم دی مبارک و اوتراخیره پورې په لمانځه کې راسره شریک و

په مسلم شریف کې دمعراج په واقعه کې چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې چې ما انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ په قبروکې لیدل چې په لمونځوباندې لګیا او مشغول ؤ

نو د تصوف په وسیله سړی حقیقي ژوندون ته رسیږي ددې له پاره چې حقیقي ژوندون شته په صورې مرګ سره هغه نه زائله کیږي. د حدیثو په رڼا کې مسلم شریف کې د معراج په واقعه کې حدیث ده له هغه څخه همداسې معلومیږي :

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي الْحِجْرِ وَ قُرَيْشٌ تَسْأَلُنِي عَنْ مَسْرَايَ فَسَأَلَتْنِي عَنْ أَشْيَاءَ مِنْ بَيْتِ الْمَقْدِسِ لَمْ أُثْبِتْهَا فَكُرِبْتُ كُرْبَةً مَا كُرِبْتُ مِثْلَهُ قَطُّ قَالَ فَرَفَعَهُ اللهُ لِي أَنْظُرُ إِلَيْهِ مَا يَسْأَلُونِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْبَأْتُهُمْ بِهِ وَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي جَمَاعَةٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَإِذَا مُوسَى قَائِمٌ يُصَلِّي فَإِذَا رَجُلٌ ضَرْبٌ جَعْدٌ كَأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنُوءَةَ وَإِذَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَقْرَبُ النَّاسِ بِهِ شَبَهًا عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ الثَّقَفِيُّ وَإِذَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَشْبَهُ النَّاسِ بِهِ صَاحِبُكُمْ يَعْنِي نَفْسَهُ فَحَانَتْ الصَّلَاةُ فَأَمَمْتُهُمْ فَلَمَّا فَرَغْتُ مِنْ الصَّلَاةِ قَالَ قَائِلٌ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَالِكٌ صَاحِبُ النَّارِ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ فَالْتَفَتُّ إِلَيْهِ فَبَدَأَنِي بِالسَّلَامِ ﴾ [صحيح المسلم\ ج١\ ص٩٦]

ددغه حدیث شریف چې کومه برخه دتصوف له غایې او غرض سره تړلې هغه په داسې طریقه چې نبي کریم عليه السلام وايي: هلته مې ځان ولید دانبیاوو په جماعت او ټولې کې، هلته مې په بیت المقدس کې موسی عليه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، دشنونه دقوم چې کوم انسانان دي له هغوی سره په وجود کې مشابه و؛ وجود یې درمیانه ؤ نه ډیر ډنګر ؤ نه ډیر مزی. وېښتان یې نه ډیر ګوړګوټي او نه کامل ښوی و. همدا راز مې عیسی عليه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، چې دعروه ابن مسعود ثقفي په شان وجود یې ؤ. او ابراهیم عليه السلام مې ولید چې په لمانځه ولاړ و چې په رنګ کې زه له هغه سره مشابه یم. کله چې دجمعې وخت راغی زه انتظار وم چې څوک به جمعه راکوي، نو جبرائیل عليه السلام زه له لاس څخه ونیوم مخته یې کړم امامت مې وکړ.

خو دلته اعتراض کېږي چې هغه انبیاء عليهم السلام خو له ده څخه څوزره کاله مخکې وفات شوي دي؟ له دېنه دا ځواب کېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې حقیقي ژوندون په نصیب کړي ،هغه پدغه مرګ باندې نه مري، پس دمرګ نه هم دوی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت کوي.

ددغه دین په سبب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه انسانان دومره عزتمند کوي چې له مرګ نه وروسته هم ژوند ورپه برخه کوي.

قرانکریم هم همدغه خبره کوي ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ یعنې تاسو هغو خلکو ته چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لار کې شهیدان شوي دي ،مړه مه وایي بلکې دوی ژوندي دي، دوی ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رزق ورکوي

په دنیاکې مورږ جنازې ورباندې کوو،مړه ورته وایو،مال یې ورثه تقسیم کوي ،ښځه یې بل څوک په نکاح کوي خو خدا ی پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ژوندي ویلي اورزق ورکوي.

بل طرف ته ژوندی کافر،په غوږوروغ،په سترګوروغ اوژبه یې روغه ؛خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه کافر ته مړ،کوڼ ، ړونداوګونګ ویلی اوس ظاهري ژوندی دی خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته مړی ویلي ﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ﴾ له مسلمان څخه کافر پیداکړي ،مسلمان ژوندی دی ،نوله ژوندي نه مړ پیداشو،سره له دې چې ښه خوراک،څښاک کوي خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته مړوایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي كريم صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ په كفارو پورې هم زړه خوري او نصيحت ورته كوي ،خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايې چې آيا ته مړيو ته خبرې وراورو ې؟

ګورئ ژوندي كافرانو ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مړه وايې ځكه چې اصلي اوحقيقي ژوندون په اسلامي دين باندې راځي ،حقيقي سترګې ،غوږونه اوژبه د اسلامي دين دعملي كولو په ذريعه خلاصيږي.

نوكه سړى په ديندارۍ لګياوي دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ژوندى دى ،له مرګ نه وروسته هم رزق وركوي ،تلاوت كوي او داسې نور نيک، نيک كارونه ترسره كوي.

﴿ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: ضَرَبَ بَعْضُ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خِبَاءَهُ عَلَى قَبْرٍ وَهُوَ لَا يَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ حَتَّى خَتَمَهَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي ضَرَبْتُ خِبَائِي عَلَى قَبْرٍ وَأَنَا لَا أَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الْمُلْكِ حَتَّى خَتَمَهَا. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «هِيَ الْمَانِعَةُ، هِيَ الْمُنْجِيَةُ، تُنْجِيهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ» ﴾

[جامع الترمذى ۱ ج ۲ ۱ فضائل القرآن فى سورة الملک]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ څخه روايت دى چې د نبي كريم صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ له صحابهٔ كرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ څخه ځينو ملګرو په يوه قبر باندې خيمه ودروله او دى ورباندې خبر نه وو چې دلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبر دی، نو له زمکې څخه یې د سورة المُلک (تَبارک الذی) د تلاوت آواز واورېد، نو دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنهُ حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او ورته یې وویل چې: ما په قبر باندې په ناخبرۍ کې خیمه درولې وه، نو د یوه انسان آواز مې واورېده چې د (سورة الملک) تلاوت یې کاوه، تردې پورې چې سورت یې ختم کړ، نو حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمایل چې: دا سورت مانعه ده، دا سورت مُنجیه ده، مسلمان ته الله تعالی د دغه نومړي سورت په ذریعه د قبر له عذاب څخه نجات ورکوي

اوس نو هغه یو صحابي دزمکې دننه اودابل یې دباندې تلاوت اوري.

نو غرض دادی چې نن سبا ډېر مشکل داځای دی چې د دین سره تعلق نشته ،هغه حقیقي ژوندون او هغه حقیقي سترګې نشته چې په هغه سره دین لیدل کېږي.

داولیاوو په مجلس یو انسان له ازلي بدبختي څخه خلاصیدلی شي

حضرت سلطان محمود غزنوی صاحب دحضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ په هکله له حضرت ابو الحسن خرقاني رَحِمَهُ اللهُ نه پوښتنه کوي چې دده څه واقعات راته بیان کړه . هغه ورته وايي چې حضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ هغه څوک دی چا چې هغه لیدلی وي نو هغه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ازلي بدبختي نه وساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وایې چې داځه وایې ؟ تر پیغمبر ﷺ نه هم دی پورته دی ؟ سره له دې نه چې پیغمبر ﷺ کافرانو لیدلی و خو ایمان یې نه و پرې راوړی . دازلي بدبختي ځخه، نه وخلاص شوي . اوحضرت بازید بسطامي رحمه الله خو یو ولي دی اودهغه په لیدلو دی دازلي بدبختي نه څرنګه خلاصېږي .

حضرت ابو الحسن خرقاني رحمه الله ورته وایې چې (حد خود بشناس) پام کوه زیات مه غړېږه . کفارو رسول الله ﷺ په حقیقي سترګو نه و لیدلی بلکې هغه ته یې دیو یتیم په سترګو کتل ،هغوی دیو عرب په نظر ورته کتل ،هغوی دپیغمبري په صفت نه ولیدلی ،چا چې پیغمبر ﷺ دپیغمبري په صفت ولید هغوددې دانوارو خوبایي ولیده،بیا یې ځان مال ،اولاد ،مور اوپلار ټول ورباندې قربان کړل ځکه چې هغودحق سترګې ورباندې خلاصې شوې ،دده خبرې یې دحق په غوږو اوریدلې ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه خلک پدغه دین عاشقان کړه، هغه خلک بیا د رسول الله ﷺ چوکیداران و. بیا دده په مخ کې ځان ډال اوسپر جوړوي ځکه رسول الله ﷺ یې درسول په صفت باندې لیدلی او پېژندلی و.

نوځکه ورته وایې چې حضرت بازید بسطامي رحمه الله هم چې څوک په حقیقي سترګو ووینې ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه سړی دازلي بدبختي ځخه ساتي [تذکرة الاولیا، فارسي چاپ ایران ص ۵۹۴]

نوچې څوک دالله تعالی تابع شي اودالله تعالی دوست شي بیا خدای پاک جل جلاله ددغه دین په برکت داسې مقام ورنصیب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یوازې په لیدلو سره یې یوانسان له ازلي بدبختي څخه ژغورل کیږي

همدارنګه حضرت نجم الدین کبرا رَحِمَهُ اللهُ چې مخکې په [لومړی ټوک انوارالمجالس ص ۲۲۲] کې یې هم مکمله واقعه تیره شوې ،دومره لوی مقام خدای پاک ورکړی و چې دجذب په حال کې یوه ورځ را ووت اوپه سپي یې سترګې ولګېدلې نوبیا به له هغه سپي څخه نور سپي راتاو اوذکر به یې کاو.

په قرانکریم کې موږ اوتاسې داصحاب کهفو واقعه اوریدلې چې کله یوڅو ځوانانو دظالم بادشاه له امله هجرت ته مجبور شول نوپه لارکې یوشپون،چې سپی هم ورسره و، ملګری شو،دوی کوشش کولو چې سپی وشړي ،ځکه داسې نه چې دده د غپیدلو په ذریعې سره خلک راباندې خبرشي ، بیا به راپسې راشي او موږ ته به زیان ورسوي؛ خوهغه سپی چې هر څومره شړي او رټي هغه نه ځي اخیر سپی ورته ګویا شو چې تاسې دکوم الله په دین هجرت کوی زه هم دهغه الله تعالی ددین په خاطر له تاسې سره ځم

بیا په قرانکریم داقیصه راځي چې دغه اصحاب کهف په یو غارکې (۳۰۹) کاله پراته و چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دژوندیو په شان یوطرف اوبل طرف ته اړوي دا ددوی کرامت و اودغه کرامت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوی سپي ته هم ددوی په ذریعه ور په نصیب کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو څوک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین تابع شي اودهغه د دین دحکمونو سره سم روان شي بیا هغه ته دومره لوړ مقام ور په نصیب کیږي چې دده په ملګرتیا سره سپی هم عزت پیداکوي.

نو مطلب دا چې ټول عزت په دین کې دی، حقیقي ژوند په دین کې دی. دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا په دین کې دی. دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رضا په دین کې دی. داخرت کامیابي په دین کې دی. دا دین به ټول سړی په خان عملي کوي، کوشش به کوي تر خوخپل خان، لباس بلکې هرڅه به په دین برابر وي.

یوځل صحابه کرامو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وویل چې موږ کله په دښتو کې روان یو، هلته نوره ابادي نه وي یوازې داهل کتابو کورونه وي نور لوښې نه پیداکیږي یوازې ددوی لوښي وي، آیا د دوی په لوښو کې موږ ته خوراک کول روا دي؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ځواب کې ورته وویل: اول به دنورو لوښو کوشش کوئ که پیداشو خو ښه ترښه، که نه شو پیداتو بیا به دهغودمنځلو ښه کوشش کوئ بیا به خوراک پکې کوئ. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره احتیاط کوي چې د دوی په لوښو کې خوراک په وخت دنیستي دنورو لوښو کې دجواز امر نه ورکوي.

نودهغه مبارک اخلاق، خوی، عادت اودهغه لباس به په خانو کې راولو بیا به صحیح اوکامل مسلمانان جوړیږو.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې دوه ډلې: مشرکین او اهل کتاب موجود وو. داهل کتابو عادت داو چې ویښتان یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو طرف ته اوبل طرف ته نه اچول بلکې په مخ به يې راپراته و،ل
زمونږ په علاقوکې ډېته څنې وايي اومشركينو به په منځ بيلول
رسول الله ﷺ پدغو دواړو ډلو کې چې دواړه کفار د
اويوې ډلې څه ناڅه داسماني دين دعوه لرله دغه مشرکينو څخ
يې ځان يوې خواته کړ چې اهل کتاب بيا هم داسماني دين پيرو
کوي نوله دوی سره مشابهت يوڅه ښه دی نو ويښته به يې
همدغسې پريښودل اونه به يې اړول ددې له پاره چې له مشركينو
څخه مخالفت راشي
اوبل طرف ته پکې حکمت داو چې اهل کتاب ګوندې زما پ
مجلس کې ،زما ددين طرف ته يې رغبت پيداشي اواسلام راوړي
؛نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وحې وکړه چې دابدبختان ايمان نه
راوړي اومامورشو چې ددوی نه مخالفت وکړه، بيا نبي کري
ﷺ د سرمبارک ويښتان واړول اوپه ويښتوکې يې ليکه
تيره کړه اودځينو شکل يې ورنه جوړ کړ،چې ګمنځول ،غوړول
اومينځل به يې هم اويوې اوبلې خواته به يې هم اړول
نو رسول الله ﷺ په ويښتانوکې هم له کفاروڅخه ځان
ساته. په لباس کې يې هم دکفارو څخه ځان ساته. په موزوکې يې
هم له کفارو څخه ځان ساته. څومره چې سړی له بې دينه خلکو
څخه لرې کېږي اودينداره خلکوته نږدې کېږي نودومره زيات يې
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عزتمن کوي.
الله تعالی موږ ته په قرانکريم کې سمه او ښغه طريقه په
سورت فاتحه کې راښودلې : ﴿ ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴾ خدايه ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه اونیغه لار راوبنیه . سمه لار کومه ده ؟ سمه لار داده چې ﴿ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ ﴾ دهغو خلکو لار چې تاخصوصي انعام ورباندې کړی، چې صدیقین، شهداء، صالحین اواولیاء کرام دي ﴿ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾ دهغو خلکو لار مه رابنیه چې تا په هغو غضب اولعنتونه کړي دي. اګرکه دشان نزول په اعتبار خو دیهودو اونصاراوو په حق کې نازل دی خو مفسرین لیکي چې دلته په نیت دټولو ګمراهوډلو کوي

نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ موږ ته دا ښودنه کړې چې هره ورځ به ماته داسوال کوئ چې دنیکو خلکو لار وغواړئ او دبدو خلکو له لارو نه فنا وغواړئ ځکه چې عزت په دین کې دی او په دین باندې خلک په عزت کې کېږي اوخدای پاک هم راته وایي چې ددغو عزتمنو خلکو په لار روان شئ اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داهم راته ښودلي چې بې عزتي په بې دیني کې ده اوله بې دینه خلکو او بې لارو خلکو څخه ځانونه وساتئ ځکه چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ غضبونه ورباندې شوي دي. نو باید چې موږ پدغو خبرو باندې عمل وکړو ځکه اصلاح په عمل سره راځي په تشو اوریدلو سره اصلاح نه راځي. وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۷) مجلس

د نیکو خلکو سره د تعلق کیسه

حضرت موسی علیه السلام، چې یو جلیل القدر پیغمبر دی دتورات په شان لوی اسماني کتاب رب تعالی ده ته ورکړی لکن کله چې ده په یو مجلس کې په ډېره ښه طریقه سره وعظ او نصیحت وکړ؛ نو چا پوښتنه ورنه وکړه چې له تانه دزمکې په مخ بل لوی عالم شته؟ ده ورته وویل چې نه؛ ځکه دوخت پیغمبر تر ټولو خلکو لوی عالم وي. خو دده داخبره خدای پاک جل جلاله ته خوښه نه شوه، سمدستي خدای پاک جل جلاله وحي ورته وکړه چې تر تا نه یو بل لوی عالم زما بنده شته. په مجمع البحرین کې حضرت خضر علیه السلام یې ورته وښود نو له موسی علیه السلام سره سمدستي دهغه دملاقات شوق پیدا شو. پیغمبر و؛ خو چې کله یې داخبره واورېده چې یو بل لوی عالم شته چې هغه په ډېرو شیانو علم لري چې ته په هغو علم نه لرې

نو خدای پاک جل جلاله ته یې سوال وکړچې اې خدایه؛ زه به هغه چېرته او څنګه پیدا کړم؟ خداوند متعال جل جلاله ورته وایې چې یو ماهي درسره واخله. چېرته چې هغه ماهي درنه ورک شو، دغه انسان به هلته پیدا کړې، په بعض روایاتو کې راغي کباب شوی ماهي چې نیم یې خوړلی هم و، واخیست کله چې د مجمع البحرین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ددوی دریابو نودیوځای کیدوځای) خواته دیوې لویې تیږې خواته ورسیدل هلته دهغې په څنګ کې یوه چینه وه ،دهغې په اوبوکې دا اثر و چې کوم مړه شي ته به ورګډې شوې هغه مړی به بېرې ژوندی کېده :نوهلته دوی داستراحت له پاره دمه وکړه نودهغو اوبو څاڅکي دهغه ماهی سره ولګیدل نوهغه ماهي خدای پاک راژوندی کړ اوپه یوعجیب اندازیې اوبوته ورټوپ کړ او اوبه دسورنګ په شکل ودریدې اوماهي پکې ننوت

قیصه ډېره اوږده ده له دېنه زما مطلب دادی چې موسی علیه السلام پیغمبر و،خوچې دایې واوریدل چې داسې یوبزرګ بنده شته چې هغه داسې علم لري چې ماته نشته سمدستي یې خدای جَلَّجَلَالُهُ ته سوال وکړ چې زه به څنګه له هغه سره ملاقات کوم؟

همدارنګه صحابهٔ کراموا او اولیاء الله بلکې علماء کرامو به دیوه حدیث مبارک دزده کړې لپاره یوه میاشت مزلونه کول په مدینه منوره کې به یې چې واوریدل چې په شام کې یوه صحابي فلانکی حدیث نقل کړی نو شام شریف ته به یې یواځې دهغه یوحدیث لپاره سفرونه کول.نودهغو خلکو سره دعلم شوق وځکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کمال ته ورسول.

همدارنګه پخوانیو علماءکرامو به چې کله دینداره خلک پیداکړل اویا به دیوښه عالم اوبزرګ نوم واوریده نودهغه دلیدلو او ملاقات له پاره به دهغه ځای ته ورتلل ترځو فیض او ګټه ترینه ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ذی نون مصري رحمه الله ،چې ډېر لوی شخصیت تیر شوی ،وایې چې کله زه دحج په سفر لاړم هلته دیوه یمني بزرګ نه خبر شوم چې ډېر بهترین شخصیت دی ،خدای پاک پېژندونکی انسان دی ؛نو چې دحج له ارکانو خلاص شو ،زړه مې وغوښتل چې دهغه یمني بزرګ ملاقات ته ورشم ،ددې لپاره چې زه دهغه نه څه نصیحتونه زده کړم ،هغه معرفت اوعشق چې خدای پاک جل جلاله دته ورکړی اویا هغه محبت چې له ده سره دی ،زه هم څه فایده او فیض ورنه واخلم.

نوله ماسره ددې نیک بنده دلیدلوله پاره نور خلک هم ملګري شول، په دې ملګرو کې یوځوان داسې هم و چې دده رنګ به همیشه زېړ او مصیبتونه اودردونه دده په سترګو کې ښکاریدل اوهمیشه به یې په مخ دژړا له وجې اوښکې روانې وې .په لاره به موږ دته زاری وکړې چې ولې دومره بوج په خپل ځان راولې؟ ده به هیڅ نه ویل . کله چې یمن ته ورسیدو دهغه نیک اوبزرګ سړي ځای موپیدا کړ دروازه مو ورو ټکوله . هغه بزرګ اوعالم له کوره راووت . کله چې دی موږ ولید دده له مخ نه دخوف اوویرې علامې ښکاریدلې . دهغه له هیئت نه داسې معلومیده لکه چې اوس له قبر څخه راپورته شوی وي . اول یې له دغه ځوان اوبیا یې له نورو خلکوسره سترې مشي وکړه .کله چې په مجلس کې کیناستلو نودغه ځوان په خبرو شروع ور سره وکړه ځکه دی هم یوعارف اونیک بنده واو بل اهل الله چې سره یوځای شي نوپه باطن کې سره پیژني اودوی په خپل منځ کې له یوبل نه پوښتنې شروع کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودغه ځوان ورته وایې چې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دزړونو دمرضونو معالج اوطبیب پیداکړی یې. اولیاء دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه دزړونو دمرض طبیبان دي ،ددوی په واسطه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دخلکو زړونه اصلاح کوي ،په زړه کې چې خراب - خراب فکرونه وي نوددغه طریقت په برکت هغه خراب نکرونه دزړه نه لرې کوي تر څو چې په زړه کې له الله تعالی سره مینه ، اخلاص اومحبت پیداشي.

علماء کرام لیکي چې څوک داولیاء الله مجلس ته ورځي نو ډېر په اخلاص دې ورځي ځکه چې هغه دزړونو راز دار دي. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دانسانانو په زړونو باندې علم ورکوي اوله هرچا سره دخپل اخلاص په اندازه معامله کوي نوچې څومره په اخلاص ورځي دومره هغه انسان ته دهغه په مجلس ،زیارت اوملاقات کې ډېرې فایدې رسیږي.

نودغه ځوان ورته وویل چې ته خدای پاک دزړونو طبیب اومعالج پیداکړی یې،زما په زړه کې یوفکر،غم اودرد ده که چیرې ته زما دزړه دغم علاج وکړې.

هغه بزرګ ورته وایې چې وایه په زړه کې دې څه اشتباه او شک دی نودغه ځوان اولنی پوښتنه دا ورځخه وکړه چې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار،ویره او خوف له څه نه عبارت دی ؟ بزرګ ورته وویل چې ددغه داعلامه دی چې څوک په واقع کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاریږي ؛ نودبل هیچا څخه نه ډاریږي ،په زړه کې یې یواځې دده ویره وي له مخلوق څخه نه ویریږي. اودابه یې یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې هرڅه دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ په اختیار اوقدرت کې دي له نورمخلوق نه به یې تعلق قطعه کېږي اوپه یوالله تعالی به یقین جوړیږي چې دهرڅه مالک هغه دی.

موږ چې کله کومه ګناه کوو نو له بندګانو څخه ډاریږو،چې څوک وونینو دهغه له ډار نه هغه ګناه نه کوو. اصل ډار اوویره له خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ څخه په کار دی چې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه سړی وډارشي بیا یوه ګناه هم نشي کولای.

دوهمه پوښتنه دا ورته کوي چې دایقین په څه معلومیږي چې زه له خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه ډاریږم؟ بزرګ ورته وویل چې دایقین هلته پیداکېږي چې له ګناه څخه داسې ځان وساتي لکه مریض چې دمرض په وخت کې له هغو خوراکونو څخه ځان ساتې کوم چې په ده باندې بد لګېږي.

مثلا دیوسړي زیړی دی او له غوړو شیانو څخه یې پرهیز دی ،نو دی وایې چې که ښه خوراکونه وکړم زما تکلیف نورهم زیاتېږي نوهغه ښه خوراکونه پریږدي اوپه ترخو دواوو باندې صبر وکړي ؛نو ترخه خوراکونه خوري اوښه- ښه خوراکونه پریږدي

نوڅوک چې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه ډاریږي،ده ته دایقین پیداکېږي چې زه ریښتیا دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه ډاریږم نو علامه یې دادی چې دی په دې مطمئن کېږي چې له ګناهونو داسې وډارشي اوځان وساتي لکه دمرض له ډېر والي د ویرې له وجې چې پرهیز کوي نوددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه چیغه ووتله اوبې هوشه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه پوښتنه دا ورڅخه کوي چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ محبت له څه نه عبارت دى؟ يوڅوک وايې چې زه له الله تعالى سره مينه اومحبت لرم ددغه څه علامه ده؟

هغه مبارک ورته وايې چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمحبت علامه داده چې دانسان دالله تعالى سره مينه پيداشي نو بيا به په هرڅه کې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ تجليات اوانوار ورته ښکاريږي. يعنې چې سړى په څه شي عاشق اومين شي نوهغه شى هميش دده په خيال کې ګرځي بل څه يې بيا په خيال کې نه راځي.

نودالله تعالى دعشق اومحبت علامه داده چې دهغه به ځان ته پام نوي ،اولاد ،ښځې اودنيا ته به يې پام نوي انوار اوتجليات به دده باندې غالب وي هميشه به يې دالله تعالى ديدار اورضا په نظرکې وي . دالله تعالى ديدار په دنياکې عامو انسانانو ته ناشونى دى او دپيغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ په ديدارکې هم اختلاف دى چې ده دمعراج په شپه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ليدلى اوکنه.

خودامعنى چې دمحبت اوعشق دا علامه دى چې دهغو انوارو اوتجلياتو مشاهده به دلته دومره ډيريږي لکه دى چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په سترګووينې ،هرڅه يې دده لپاره وي، هرکار چې کوي مقصود يې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا وي . من اعطى لله ومنع لله ﴾ که ورکړه کوي نوهم دالله تعالى لپاره يې کوي اوکه منع کوي هم دالله تعالى لپاره يې کوي . تردې پورې چې خوراک کوي هم نوددې لپاره يې کوي چې دخداوندمتعال عبادت پرې وکړي اوکه خوب کوي هم ،نوددې لپاره يې کوي چې بيا په وينه دخداى پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلّ جَلَالُهُ عبادت په ښه طريقه سره وکړي نوداد خداوندمتعال جَلّ جَلَالُهُ سره دعشق اومحبت علامه ده

ددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه بیا داسې چیغې ووتلې چې روح مبارک یې همدغلته قبض شوه اووفات شو.

نوهغه بزرګ وویل چې په رښتیا دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه ډاراودالله تعالی سره درښتونې مینې داسې مصداق ده لکه په دغه ځوان کې چې موجود ده.

نوغرض داده چې زموږ اوتاسې په دې قیصو بیانولو کې مطلوب داوي چې زه رینښتیا دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ډاریدونکی یم نوعلامه یې بیان شوه چې سړی به دګناهونوڅخه پرهیز کوي ،سړی به دخدای پا ک جَلّ جَلَالُهُ دامر نه خلاف نه کوي اودعباداتو بندګي چې څومره تکلیفونه وي هغه به برداشت کوي خودیوڅه مقصد لپاره یې برداشت کوي دابه یې یقین وي چې زه پدغه ګرمي کې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ددین په خاطر ،دالله تعالی دحکم دعملي کولو لپاره دجُمعې لمانځه ته ځم نوخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ په هر قدم ده ته یوه نیکي ورکوي اویوه صغیره ګناه ورته معاف کوي اویوه درجه ورته لوړوي.

کله چې دکوم انسان سره له خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ نه ویره اوډار موجود شو نوهغه به لوږه،تنده،ګرمي ،ساړه اوسفر اوداسې نور تکلیفونه ټول برداشت کوي اوله ټولوخواهشاتوڅخه به ځان ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه مریض هلته جوړیږي چې ترخه دوایي وخوري اوله بنو، بنو خوراکوڅخه پرهیز وکړي.

دانسان تقوا په زړه کې دی اوداتقوی هلته قوت پیداکوي، هلته عشق اومحبت پیدا کیږي ،انسان هلته الله جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي چې له ګناهونوڅخه پرهیزوکړي. ددې باطني مرضونوعلاج په نسبت سره ظاهري مرضونوته ډیرمشکل دی، ځکه چې که په ظاهري مرض کې پرهیز ونه شي نودبدن تاوان بې دی، بدن ته بې نقصان رسیږي اودنیا بې خرابیږي اوکه په باطني مرضونوکې پرهیز ونه شي نوداخیرت تاوان بې دی. دقبر ژندګي بې خرابیږي اخیرت بې خرابیږي ابدي ژندګي بې خرابیږي اوددنیا ژندګي اوددنیا نعمتونه،ددنیا خوندونه چې ډیر وي (۶۰- یا ۷۰) کاله دي وي خولکن په دې (۶۰) یا (۷۰) کالوباندې داخیرت ژوندبرابریږي، دهغه نتیجه پرې مرتبه کیږي. که په دې (۶۰یا ۷۰) کالوژوندکې انسان پرهیز وکړي اودالله تعالی په طاعت اوبندګي کې بې تکلیفونه برداشت کړل ،ترخې ورخې ،ساړه اوګرمي بې برداشت کړل نوپه دې (۶۰یا ۷۰) کلونو باندې هغه ابدي ژوند برابریږي. داسې حقیقي ژوند ورته برابریږي چې بیا به هیڅ مرض نه ورته پیداکیږي. څوک چې جنت ته داخل شي نوهغلته بیا اعلانونه کیږي چې دا داسې ځای دی چې نه بیا څوک په کې مرضیږي، نه هلته څوک بیاوږیږي ،نه بیا هلته څوک مسکین کیږي یعنې هیڅ قسمه تکلیفونه نشته،داسې ژوندون بیا برابریږي چې څومره بنه پرهیز شوی وي دومره بنه قوت اوصحت برابریږي. اوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدانخواسته څومره بدپرهيزي شوې وي همدومره بيا انسان هلاکيږي

موږ اوتاسې بايد خپل وجود ته متوجې شواوکه يوه شېښه ځان ته ونيسونو مخ کې معلومېږي ،تورداغ پکې معلومېږي ؛نوچې توداغ ووينو نودهغه دلرې کولو کوشش کوو ،هغه څيرې لرې کوو ،نوداسې دباطن په لحاظ هم بايد خپل ځان ته وګورو چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دويرې ننبې راپکې شته ؟ دحلالو اوحراموفرق مو کړی؟ دروا اوناروا فرق موکړی اوکنه ؟ له ګناهونوڅخه موځان ساتلی اوکنه ؟ دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددين عملي کولو په سر مو تکليفونه برداشت کړي اوکنه ؟ له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خودمحبت دعوه کوو داسوچ وکړو چې دخداوندمتعال دمحبت څومره نښې په ماکې موجودې دي ؟اوپه دې محبت کې رښتوني يو؟ حقيقي محبت خو داده چې دمعشوقې پرته به نورټول شيان له ذهن څخه باسي ،هرڅه به دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره وي ؛نوکله چې څوک دې ته متوجې شي بيا دانسان داصلاح طرف قوي کيږي اواصلاح منځته راځي

نن سبا بنيادي اوغټ تاوان دادی چې څوک له نيکو ،علماء کرامو اوهغه خلکو سره چې هغه ددين ماهرين دي ،دزړه معالجين دي ، تعلق نه ساتي ؛ناسته ،ولاړه،احترام،آدب داهيڅ نشته اوکه بيا څوک تعلق ورسره ساتې اوله هغونه څه واوري په هغوعمل نشته .څکه خو ورځ په ورځ له مشکلاتو سره موږ مخ کيږو ،کنه په هره زمانه کې چې څوک له خپل شان سره تقوی وکړي نوخداى

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلّ جَلَالُهُ یې له هغونه نیک خلک جوړوي. نوکه موږ له علماء کرامو سره په آدب زندګي وکړو اوددوی خبرې په غور سره واورو په زړه کې ځای ورکړو عمل ورباندې وکړو نودغسې امید دی چې لکه هغه چې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دنیکو خلکو په ملګرتیا اونیکوخلکو په مجلسوباندې اصلاح کول داخیرت طرف ته یې توجه اوترقي ورکوله. زموږ کارونه به هم خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دهغوی دصحبت او ملګرتیا په ذریعه جوړکړي.

علماء کرام لیکي چې واړه ماشومان داسې دي لکه تنکۍ لښته چې په کومه خوا یې تاو وې په هغه خواتاویږي داپه هرمجلس کې چې کیني په هغه طرف سړی تاویږي زموږ زیاتره مجلسونه ددنیاوي معاملاتو اوپه غلطو- غلطوخواهشاتومشتمل وي کشر اومشر موهم په هغه بې لارې طرف لګیاوي اومشغوله وي دمثال په توګه په ټریواله سطحه په نوره دنیاکې دکرکټ لوبه وې مقابله وي کنکۍ اوغټ ورباندې خبروي چې نن د فلانکي هیواد له فلانکي هیواد سره مقابله دی یعنې زه له وړو ماشومانو څخه اورم چې داسې الفاظ وایې چې څوک یې په مطلب نه پوهیږي. فلانکي دومره رنځونه وکړه اوراډیوګانې یې غوږوته نیولې وي تلویزون ته ګوري خوځان ورباندې خبروي څکه چې څومره مشران دي هغه په همدغوکارو کې مجلسونه کوي اوکشران چې لویږي هغه هم داخبرې زده کوي که موږ داسې یوچې دعلماؤ مجلسونه په کورکې وکړو. دمدرسې صفت وکړو یا دنورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلحاؤ او اولیاء کرامو واقعې ورته بیان کړو؛ نوبیا دوړو ماشومانو ذهنونه همغسې جوړیږي.

زموږ بنیادي تاوان دغه دی چې دعلماؤ سره تعلق نشته او که تعلق شته نو اخلاص نشته. نیکو مجلسو ته چې په کوم نیت ورځي نو خداوندمتعال هغه معامله ورسره کوي.

داکارونه اولیاء الله نه کوي بلکې داهرڅه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کوي خو یو څوک واسطه وي دیوچاپه واسطه باندې یې کوي.

داولیاوو ملاقات باید په ښه نیت او اخلاص وشي

شیخ عبدالقادر جیلاني رحمه الله چې یومشهور ولی الله او په پیران پیر صاحب، سره یې شهرت درلودلو، نو ده په ځواني کې دیو ولي نوم اوریدلی وچې په فلانکي ځای کې ډیر ښه بزرګ دی. نو له کورڅخه دده دلیدلو په نیت روان شو. دوه نفره (دشام عالم په نامه دعبدالله اوبل سائس پوه ابن السقاء) ورسره ملګري شول یوله بله یې دسفردهدف پوښتنه وکړه نولو وویل چې په فلانکي ځای کې ډیرښه بزرګ دی هغه ته ورځو. نوعالم ته وایې چې ته په څه نیت ورځې؟ هغه ورته وایې چې زه سخت غریب اوپور وړی یم ،ددنیا دمشکلاتو سره مخامخ یم که دی دعا راته وکړي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې له دې مشکلاتو نه خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل ملګری (ابن السقاء) یوساینسدان و دهغه نه یې پوښتنه وکړه چې ته دڅه لپاره ورځې؟ هغه ورته وویل چې زه یې تجربه کوم چې ریښتیا څه کمالات پکې شته اوکنه؟

اوحضرت پیران پیر صاحب په دې وخت کې ځوان دی، دده نه یې پوښتنه وکړه چې ته په څه نیت ورځې؟ دی مبارک ورته وایې چې زه یوازې په دې نیت ورځم چې هغه دخدای پاک جَلّجَلَالُهُ یو نیک بنده دی، دخدای پاک جَلّجَلَالُهُ دوست دی. چې دده په دیدار، دده په مجلس له مانه خدای پاک جَلّجَلَالُهُ راضي شي اودده نه دین زده کړم اودخدای پاک جَلّجَلَالُهُ رضا راته پیداشي.

کله چې درې واړه ملګري ورغلل نو چې کوم ددنیا په نیت ورغلی وهغه ته یې وویل چې اې عبدالله! داسې معلومېږي چې دسرو زرو په صندوق ناست یې. اوچې دتجربې اوامتحان لپاره ورغلی وهغه ته یې په غضب وکتل اوورته وې ویل هلاک شې اې ابن السقاء! داسې معلومېږي چې کافریه له دنیا څخه تیرشې اوحضرت پیران پیرصاحب مبارک ته یې وکتل او دځان لوري ته یې نږدې کړ ښه عزت یې ورکړ اوورته وې ویل اې عبدالقادره! خدای پاک اورسول الله له تاڅخه راضی دي دتا دادب له امله او ګویاکې زه تاته ګورم چې ته په بغداد کې منبر ته ختلی یې او وایې (قدمي هذه علی رقبة کل ولی لله) یعنې زما قدم داولیاء په ورمیږو دی اواولیاء به وایې چې دستاقدم زموږ په سترګو دی

نو دخدای پاک جَلّجَلَالُهُ کرو ته ګوره چې دده پیشنګویې ددریو واړو په هکله همدغسې شوه لکه دغه نیک بنده چې ورته ویلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسکین خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ مالداره کړ. او هغه ابن السقاء په حاصلولو دعلم لګیا و په ټولو ملکرو کې دی کامیابه شو دوخت بادشاه روم ته ولیږه چې دنصاراوو له علماوو سره مباحثه وکړي نوهغوی یې ملزم اومات کړل دهغه ملک بادشاه ده ته ډیر احترام ورکړ نودی یې په لور مئین شو نو دهغې نه یې د وادہ مطالبه وکړه هغې ورته وویل چې زموږ اوتاسې په دین کې فرق دی موږ کافر یو اوتاسې مسلمان یئ، زموږ اوتاسې نکاح نه کېږي ده ورته وویل چې زه به خپل دین پریږدم اودهغې نکاح له پاره کافر شو.

اوحضرت پیران پیرصاحب یووخت کې په بغداد کې تقریر کوي اوبیا وایې چې زماداسې حال ده چې داولیاء په ورمیږو زما قدم دی اودهغه په مجلس کې اولیاء ناست دي هغه ورته وایې چې دتا قدم زموږ په سترګو ده [نفحات الانس/ج۲/ص: ۶۸۳_۶۸۴]

ځکه علماء لیکي چې:

گفتۀ او گفتۀ الله بود ـ گرچه از حلقوم عبدالله بود

دده ویل ، دالله ویل دي اګرکه ظاهرا دیوبنده له خولې څخه ویل کېږي. ځکه چې ده ته دالله تعالی جَلَّجَلَالُهٗ له طرفه الهام وي.

نو چې اول کوم ځای ته ورځو نوهلته به نیت دالله تعالی درضا کوو. ما په خپله ډیر خلک لیدلي اوتجربه کړې مې هم دي چې له مشائخو سره تعلق له هغوی نه وظیفه اخیستل ،ناسته او ولاړه ددې له پاره کوي چې دنیاوي کاروبار مې برابر شي اوځوک بیا داسې وي چې له مشائخو سره تعلق ددې لپاره ساتې چې تجربه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي بيې چې څه پکې شته او کنه ؛نو ځان غټ سړی ورته ښکاريږي ،دهغو معلومات کوي اوځینې بیا خاص دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ورځي ،که یوڅه دین ددنیا دترلاسه کولو له پاره زده کوي،دنیایې هم تباکيږي اواخیرت یې هم تباده. که څوک وظیفه پدغه نیت اخلي چې دنیا دار شم او دنیا ترلاسه کړم. اوکه یوڅوک دنیکو خلکو مجلسو ته دفاسدو اغراضو په نیت ورځي نو دنیا او اخیرت يې دواړه يې تباه دي.

نو دعلماء اونیکو خلکو مجلس ته چې سړی ورځي خاص دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره دې ورځي.

دبزرګانو امتحانول درسوايي سبب ګرځي

د سراج المشایخ (احمد ضیاء خلیفه صاحب) رحمه الله یومرید راته قیصه کوله چې په زنخان کې چې دی مدرس و نوپه ختم کې ماز دیګر یوسړی جذب شو اوډېر زیات پورته - پورته کیده. خو وروسته بیا معلومه شوه چې هغه سړی مرید نه و ،په خپله یې اقرار وکړ چې په دې نیت راغلی وم چې ما اوریدلي و چې دخلیفه صاحب په مجلس کې ډېر جذب وي ،ماوویل چې راشه معلومات وکړه چې رښتیاهم جذب شته اوکه نه ؟ خو په هغه مجلس کې بیا داسې کیفیت ورباندې راغی چې نږدې مړشوی ؤ ،ځان یې نشوای تم کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوسږي چې دعلماء کرامو مجلس ته ورځي په سم نيت دې ورځي چې څومره ښه نيت وي خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ يې دغومره ښه کارجوړوي.

دهميش لپاره چې دلرې لرې نه خلک راځي دهغو دزړه دتسکين لپاره داخبره کوو چې څومره سړى لرې ځاى ته ځي چې په صحيح نيت ولاړشي دايوقدم يې هم خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ضائع کوي بلکې دهرقدم په بدل کې يوه نيکي ورکوي ،الله تعالى يې ګناه معاف کوي،الله تعالى يې درجې لوړه وي داجومات که سړى سوچ وکړي په نسبت نورو جوماتو ته داسې جومات نه دى چې يواځې لمونځ په کې کېږي بلکې له جومات سره سره مدرسه هم ده دلته علماء کرام ،دلته طالبان دي اودسهار نه تربيګا.له بيګانه ترسهارپورې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احاديث مبارکه بيانيږي يا مطالعه کېږي ،قرانکريم تلاوت کېږي اويايې مطالعه کېږي نوداځاى له ډېروځايونوفرق لري چې په يوځاى کې يوڅوک دکومې رتبې خاوند وخت تيرکړي هغه ځاى په نورو ځايونوباندې دومره شرافت پيداکوي لکه څنګه چې دهغه شخص څومره مرتبه اوشرافت وي .په بخاري شريف کې راځي چې دمدينې منورې اوکعبې شريفې دلارو په اوږدوکې جوماتونه جوړ شوې په بعضونقشوکې به هم تاسې ليدلي وي حضرت عبدالله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا دغه سلسله بيانوي دهرځاى نوم اخلي ، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې دمدينې منورې نه مکې معظمې ته روان و دماسپښين لمونځ يې په فلانکي ځاى کې کړى .دمازديګر يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

فلانکي ځای کې کړی. دمابښام یې په فلانکي ځای کې کړی. شپه یې په فلانکي ځای کې تیره کړې وه. دغرمې دخوب لپاره یې په فلانکي ځای کې اړولي و، تردې پورې چې په هغه ځای به یې نښانه جوړه وه، اوچې بل وخت به بیا دی روان و او رسول کریم ﷺ په کوم ځای کې اړولي و، که به سترې واوکه به نه و،که به ضرورت و اوکه به نه و، خوده به هغلته اړول اودلمانځه لپاره به یې هم کوشش کاوه اوهغه ځای ته به یې کوشش کاو چې په هغه ځای رسول الله ﷺ لمونځ کړی و.

دارنګه نور ائمه کرامو هم داسې کړي دي. اودایې ولې کړي؟ په بخاري شریف کې احادیث مبارکه راغې چې دوی په دې پوهیدل چې په کوم ځای کې نبي کریم ﷺ اړولي اوپه کوم ځای کې نبي کریم ﷺ لمونځ کړی.

[صحیح البخاري /ج ۱/ ص ۷۰ / ۷۱ / کتاب الصلوة ، باب المساجد، رقم الحدیث: ۴۷۸ / ۴۷۹ / ۴۸۰ / ۴۸۱ / ۴۸۲ / ۴۸۳ / ۴۸۴ / ۴۸۵ / ۴۸۶]

داځای ترټولو ځایونو برکتناک اوغوره دی ،په هغه ځای کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوزاې دده مبارک دناستې په ذریعه برکت پیداکوي ،دده د لمانځه په ذریعه هغلته برکت پیداکوي ،نودوی به هلته لمونځ کاوه ،ددغه امید لپاره چې دلته نبي کریم ﷺ لمونځ کړی ،چې زه یې هم وکړم چې زما لمونځ هم قبول شي ،دلته نبي کریم ﷺ دعا کړې زه یې هم کوم،چې زما دعاهم قبوله شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم ځای کې د نبي کریم ﷺ احادیث ویل کېږي، د نبي کریم ﷺ په احادیثوکې برکت دی، په قرانکریم کې برکت دی. دفقهې په کتابونوویلوکې برکت دی، دمذهب په کتابونوکې برکت دی، نوپه کومو ځایونوکې چې ددغوکتابونودرس اوتدریس کېږي؛ نوپه هغو ځایونوباندې دخدای پاک جل جلاله رحمتونه نازلېږي. هغه ځای له نورو ځایونوبرکتمندګرځي؛ نوبیا په داسې ځایونوکې ددعا دقبلېدو، دلمانځه دقبلېدواودنفس اصلاح ښه کېږي الحمد لله که څوک فکر وکړي نواثر یې هم ښکارېږي

که څو- څوواري یوڅوک یونیک مجلس ته ورشي؛ نودخدای پاک جل جلاله په رحم سره، دهغونیکو ځایونوپه برکت سره رب تعالی جل جلاله په ده کې هم تحول اوبدلون راولي، موږ ګورو چې زموږ ځوانان ورځ په ورځ ډېرې پرېږدي، دېرملګري زموږ په ختمونوکې شریک کېږي، دېرملګري سره له دې چې امیان

دي داحادیثوپه په کتابونونه پوهېږي خوبیاهم کتابونو ته کښني، معلومېږي چې جذبه پیدا شوې ده، دافکرپیداشوی چې دلته یوساعت څوک کیني نو په زړه کې یې خدای پاک جل جلاله سکون اواطمنان پیداکوي.

نوکه یوڅوک نیکو مجلسوکې په ښه نیت، ډېر- ډېر شریکېږي ؛نوالله تعالی جل جلاله اثرېکې پیداکوي، دانسان په زړه کې تحول راځي، بدلون راځي، بیادګناه په ځای دنیکې په طرف دسړي شوق پیدا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۸) مجلس

د نیک عمل فایدې او د دنیا بدوالی

حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمايي ﴿ الدنيا مزرعة الاخرة ﴾ دنیا داخیرت کرونده ده. ددغه عمل فایده په اخیرت کې سرې ته په بشمرورځې کوم تکلیفونه چې سړی په دنیاکې ددین دزده کړې یارسونې پرمهال تیر کړي په آخرت کې به ډیرگتوروړته تمام شي په قرانکریم کې، په احادیثو کې دا وعدې کړلې شوې دي خودنیکو اعمالو په واسطه په مخکې مجلسونوکې ، په حدیث داصحاب الغار [انوار المجالس دوهم توک/مخ ۳۱۱ بحواله صحیح البخاری/کتاب الاجارات ج ۱ ص ۳۰۳ /رقم الحدیث ۲۲۷۲] کې، بیان شوی دی چې په دغه دنیا هم اسانی ورځخه ترلاسه شوې دي

د دنیا لپاره موږ څومره ذلالتونه او سختی برداشت کوو،څومره تکلیفونه برداشت کوو، خوخدای پاک عالم دی چې پدغه دنیا باندې به موږ ته څومره سزاګانې راکول کېږي لکه په یوروایت کې راځي چې دهغې دنیاچې چا یې حقوق نه وي اداء کړي ، دقیامت په ورځ به له دغې دنیانه مارجوړیږي اوله غاړې به یې تاووي اوپه یوچوخاختي اوبل چوخاختي به یې چیچې اوورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایې به چې زه دې تاهغه دنیا یم چې تا ډېرولم او حقوق الله او حقوق العباد به دې نه اداء کول

دغه دنیا دومره ذلیله شی ده چې دپلار هم بیابې عزتي کوي ،که ددنیا محبت یو څل دچا زړه ته کوزشي دپلار هم بیا پروانه کوي، دمورهم قدر نه کوي ،بیا داهل اوناموس قدر هم نه پیژني ؛نود دنیا په وجه په دنیا کې هم ذلیله وي اوپه اخیرت کې هم ذلیله وي که هرڅومره بې په حلاله طریقه وګټي اوبیا یې حقوق هم اداء کړي،اومصرف یې هم په ښه ځایونوکې کړي ؛خودقیامت په ورځ به مسکینان چې نیک عمل یې کړی وي ددنیا د ورځو په اندازه پنځه سوه کاله مخکې له دنیا لرونکو جنت ته داخلېږي

په صحابه کراموکې یوصحابي رضي الله عنه مریض دی نورصحابه کرام رضي الله عنهم یې پوښتنې ته ورغلل ؛خودی ژاړي . هغوی پوښتنه ترېنه کوي چې غټ سړی یې ولې دمرض له تکلیف نه ژاړې ؟ دی ورته وایې چې په دې نه ژاړم چې تکلیف اومرض راباندې راغلی په دې ژاړم چې رسول الله صلی الله علیه وسلم چې له دنیاڅخه رحلت کاوه نومایوه روپۍ نه درلوده اوس مې دکوټې په کونج کې څوزره روپۍ پرتې دي

دحضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم دفقر اومسکنت واقعه

دحضرت عمرفاروق رضي الله عنه نوره قیصه اورېده دی دلته یې کمه بیانوم :اهل بیت د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دزیاتې نفقې غوښتنه کوله .څوک یې نه ورپرېښودل وروسته یې ده ته اجازه وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغو خبرونه وروسته وایې چې نبي کریم ﷺ په یو کټ باندې پروت و چې هغه یوازې مزری وبل شی نه و، هغه مزری یې په ډډو کې ننوتلی و اوپه تړوله کوټه کې مې چې وکتل درې پوستکې خړیدل پدغو به دوی ناسته، اوخوب هم کاوه نو ورته ومې ویل: یارسول الله! ته دعا وکړه چې په موږباندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسانتیا راولي. فارس اوروم سره له دې چې کفار دي خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته دومره عزت ورکړی اوموږ مسلمانان یو اوزموږ دپیغمبر ﷺ په کورکې یوبستره هم نه شته تکیه یې کړې وه اوراکیناست راته وې ویل چې اې ابن الخطاب! ته هم داخیال کوې په دې نه یې راضي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته دنیا ورکړې موږ اوتاسو ته یې اخیرت راکړی.

[تفسیر مظهري ج ۹/ ص: ۳۴۲]

حضرت نبي کریم ﷺ خپلې لورته د مال دولت په ځای تسبیحات وربښي

﴿ حَدَّثَنَا عَلِيٌّ، أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، شَكَتْ مَا تَلْقَى مِنْ أَثَرِ الرَّحَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْيٌ، فَانْطَلَقَتْ فَلَمْ تَجِدْهُ، فَوَجَدَتْ عَائِشَةَ فَأَخْبَرَتْهَا، فَلَمَّا جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ عَائِشَةُ بِمَجِيءِ فَاطِمَةَ، فَجَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْنَا وَقَدْ أَخَذْنَا مَضَاجِعَنَا، فَذَهَبْتُ لِأَقُومَ، فَقَالَ: «عَلَى مَكَانِكُمَا» . فَقَعَدَ بَيْنَنَا حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ قَدَمَيْهِ عَلَى صَدْرِي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَقَالَ: «أَلَا أُعَلِّمُكُمَا خَيْرًا مِمَّا سَأَلْتُمَانِي، إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا تُكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ، وَتُسَبِّحَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَتَحْمَدَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ» ﴾

۱ صحیح البخاری ، مناقب علی ابن ابی طالب ابی الحسن القرشی الهاشمي /ج ۱/ص ۵۲۵_۵۲۶ ،رقم الحدیث ۳۷۰۵ ۱

ژباړه : حضرت علی رضی الله عنه بیان کوي چې درسول الله صلی الله علیه وسلم لورمبارکه حضرت بي بي فاطمه رضی الله عنها چې دهغې میچنې غله میدوله لاس مبارک یي تناکې شول تناکې یې وچاودي خبره شوه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دغنیمت څه غلامان راغلي دي توکورته ورغله او دا غوښتنه یې ورڅخه وکړه چې یوه ښځه مینځه راکړې چې زما دکور خدمت کوي . کله چې ورغله رسول الله صلی الله علیه وسلم په کورکې نه و،ام المؤمنین عائشې صدیقې رضی الله عنها ته یې ووېل چې که رسول الله صلی الله علیه وسلم راغی دما له طرفه داسې ورته وو وایه چې زه دکور دخدمت نه ډېره تکلیف یم ،لاسونه مې تناکې شول . د رسول الله صلی الله علیه وسلم لور ده. خصائص الکبری لیکي

﴿ وَأَخْرَجَ أَبُو نُعَيْمٍ عَنْ عَلِى قَالَ قَالَ : رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قِيلَ يَا أَهْلَ الْجَمْعِ غَضُّوا أَبْصَارَكُمْ حَتَّى تَمُرَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَمُرَّ وَعَلَيْهَا رِيطَتَانِ خُضْرَاوَانِ . ﴾

ژباړه : له حضرت علي رضی الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي چې کله دقیامت ورځ شي وبه ویل شي چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محشر خلکو استرګې ټيټې کړئ تر څو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم لور فاطمة الزهرا رضي الله عنها په پل صراط تيره شي

نو دامبارکه به تيره شي چې په دې باندې دوه شين رنګې څادرونه وي [الخصائص الکبری ، ج ۲ /ص ۳۸۹ / باب اختصاصه صلی الله علیه وسلم بأن کل سبب ونسب منقطع يوم القيامة الاسببه ونسبه]

سره له دومره غټې منقبت او مرتبې هم ددې مبارکې لاس تياکې دي او د تکليف په حال کې ده .

نو ام المؤمنين ته يې حال ووايه اودا مبارکه بيرته کورته ولاړه کله چې بيګاه شو رسول الله صلی الله علیه وسلم کورته راغی ام المؤمنين رضي الله عنها ورته ووېل چې بي بي فاطمه رضي الله عنها راغلې وه او يوه خادمه يې غوښتله

حضرت علي رضي الله عنه وايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم زموږ کورته راغی زه او بي بي فاطمه دواړه پورته کېدلو ده مبارک راته وويل چې مه جګېږئ او راغی زموږ دواړو په منځ کې کيناست فاطمه رضي الله عنها وايي تردې چې زما سينې ته دده مبارک د پښو يخوالی را ولګيده ، او ويې ويل چې ته زما کورته راغلې وې او خادم موغوښت زه تاسې ته له دې ښه شی درونه ښيم ماخوستن چې څملئ نو (۳۴) ځله الله اکبر او(۳۳) ځله سبحان الله او(۳۳) ځله الحمدلله وايئ .لکه نن سبا يې چې موږ له هرلمانځه څخه وروسته وايو دا دتاسو له پاره تردېرو غلامانو او مينځو بهتره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دنیا بهتره وای نودخپلې عزتمنې لور لپاره به یې غوره کړې وه ،دذکر تعلیم ورته کوې چې دا دتاسې له پاره بهتره اوغوره دی نوغرض دادی چې داسې نه دی چې دنیا سراسر مذمومه اوبدشی دی ، بلکې که دغه دنیا په سم نیت اوپه ښه ځای کې استعمال شي دجنت دانعاماتوذریعه ګرځیږي

مورږ وایو چې دنیادې کښې خودومره ذلت دې نه پرې برداشت کوې چې ددنیا په سبب مړې هم راباسئ ، ددنیا په سبب لمونځونه هم پریږدئ ، ددنیا له وجې جمعه هم پریږدئ ددنیا له وجې موراوپلارهم ناراضه کړئ ،ددنیا په سبب خدای پاک جل جلاله اورسول الله صلی الله علیه وسلم هم ناراضه کړئ

قسم په خدای پاک جل جلاله چې دایوساعت ناسته دذکریه مجلس کې خو چې په اخلاص وي ددنیا تر بادشاهي اوټولو نعمتونوبهتره ده اوکه په هغوټولوکې دومره خوند وي لکه دایو ساعت چې دخدای پاک جل جلاله په ذکر اودهغه په عبادت کې چې تیریږي ځکه دنیا اوبادشاهي اونعمتونه ټول ختمیږي خودغه دذکر مجلسونه ،دغه ژراوې بیا نه ختمیږي دا داخیرت سرمایه دی

نوداخیرت طرف ته توجه پکار دی بیا خدای پاک جل جلاله مهربانه ده دغه دنیا موهم بیا خدای پاک جل جلاله برابروي په حدیث شریف کې راغې کله چې خدای پاک جل جلاله دنیا پیداکړه نوبیا یې دغې دنیا ته وویل چې اې! چاچې زمادډین خدمت کولوته دهغه خادمه شه اوچاچې دې تا خدمت کاوه،نوته دځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدور ترجوړ کړه نوچې ځان د دنیا مزدور کړو باید ځان د الله تعالی جَلَّجَلَالُهٗ مزدور کړو چې د الله تعالی جَلَّجَلَالُهٗ بندګي مختاره کړو دغه دنیا به موهم خدای پاک برابروي

مَنْ کَانَ لِلّٰهِ کَانَ اللّٰهُ لَـهٗ

نو چې فکر وکړو د جناب سراج المشایخ (احمد ضیا خلیفه صاحب) قدس سره د دنیا دګټې یې په ظاهري اسبابو کې څه برخه نه وه خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ انعاماتو ته چې سړی وګوري نو حیران شي یو خل موږ شپه اوورځ ورسره تیر کړه په هر وار یې میلمانه شوي یو دسهار په چای کې تولو میلمنو ته کوچ .ملائي دشیدو نوی پیروی اومربع هرڅه به موجود و. خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ یې دخلکو زړونو ته وراچوي چې له ده سره کومک وکړي ځکه حدیث شریف دی چې څوک د الله تعالی شونو الله تعالی دده کیږي . دغه دنیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ له موږ نه ده ته بنه ورکوله خو ده د خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ لاره نیولې وه ،د الله تعالی دین یې نیولی و ،ځان یې الله تعالی ته سپارلی و خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ یې دنیا هم برابره کړې وه نو داسې نه دی چې په دین باندې دسړي له لاسه دنیا وزي څومره چې سړی په دین باندې بنه کلک دومره یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ دنیا هم برابر وي خو داسې یې بیا برابروي چې اخیرت یې نه ور خرابوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅو ځله لیدلی چې روپۍ پیدا کړي دستي يې په مسکینانو باندې تقسیم کړي .

غرض دادی چې ددین لوری ونیسئ نو ددنیا لوری به مو په خپله برابر شي او په داسې طریقه به يې دربرابروي چې اخیرت به مونه پرې خرابېږي ، که نوې دنیا چې څومره ډیرېږي اخیرت ورباندې خرابیږي خدای پاک وايي چې زه چاته دنیا ورډېره کړم نو دی دې داخیال نه کوي چې دا دده لپاره خیر دی . یا عزت ورکړم نو دی دې دانه وايي چې دازما لپاره خیردی ځکه کله داسې وي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې په قرار قرار غرقه وي او دعذاب سبب يې ورته ګرځوي ځکه چې دنیاډېره شوه نو دستي يې په ګناهونو ګرفتارکړي ، تلویزون په کور کې کیږدي .ډش انتن پورته کړي نو لمونځ پاته شي ،جمعه پاتې شي او په لهو لعب شروع وکړي .له مسلمان سره دوکه شروع کړي ، درواغ شروع کړي په راکړه ورکړه کې قسمونه شروع کړي :نو ورځ په ورځ به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه لرې کېږي . نو په اصل ذات کې خبیث شي ده ځکه ترمسلمانانو نه کفاروته ډېره ورکوي

نو دنیا دعزت شی دی . ډیره دې شي خو چې په صحیح چوکاټ کې وي . اوهلته په صحیح چوکاټ کې ده چې دین پرې خراب نه شي ،که دین پرې خراب شونوبیا دا دنیا دذلت سبب دی ،درسوایي سبب دی .دانسان اخیرت پرې خرابېږي او په دنیاکې هم پرې بې عزته کېږي او په اخیرت کې يې هم بې عزته کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۹) مجلس

په خپل عمل باید مغروره نشو

دنیک بخته او بدبخته بیان مخکې په [انوار المجالس لومړي ټوک مخ: ۲۲۴ - ۲۲۵ کې] هم تیرشوی دلته یوائې ددواړو یوه علامه بیانوو هغه داچې نیک بخته سړي ته خپل عمل کم ښکاریږي او بدبخته سړی په خپل عمل مغرور کیږي او نیک بخته که هرڅومره ډېر عملونه وکړي بیاهم کم ورته معلومیږي. ددې بنیادي او اصل وجه دادی چې له شیطان، چې دانسان لوی دښمن دی، په هیڅ وخت کې غافل نه شي. شیطان هروخت کوشش کوي چې یاخوانسان نیک عمل ته پرې نه ږدي یایې که نیک عمل کړی وي بیرته یې په یوه طریقه ورختم کړي؛ نوددې وجې نه کله سړي نیک عمل کړی وي لکن بیرته عجب او ریا پکې پیداشوې وي، ځان لوی ورته ښکاره شي نو هغه مخکې اعمال یې ټول ضائع شي اوله منځه ولاړشي.

حضرت عمر رضي الله عنه خپل زیات عمل څومره کم ګڼي

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه دمرض موت په حالت کې، چې کله هغه بدبخته غلام (ابولؤلؤ) دسهار په لمانځه کې په خنجروواهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسخت ضعف په حالت کې حضرت ابن عباس رضی الله عنهما ورته راغی اوده ته وایې چې ولې دومره فریاد کوې نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې له دنیانه رخصت کیده نو دې تا څخه راضي و، حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه چې له دنیا څخه رخصت کیده نو هغه هم له تا څخه راضي و، اوله هغوی نه وروسته له صحابه کرامو رضی الله عنهم سره هم تاداسې رویه غوره کړې چې هغوی هم ټول له تانه راضي دي ،نوژاړې ولې ؟

نوحضرت عمرفاروق رضی الله عنه ورته وایې چې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره ښه ژوندون تیرول اودهغه رضا کیدل دادخدای پاک جل جلاله احسان اومهرباني وه. له حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه سره ښه ژوندون اودهغه له مانه خوشحالتیا دادالله تعالی رحم و په ماباندې له دې نه وروسته چې ما څومره اعمال کړي اوځه باندې لس کاله حکومت مې کړی دا ټول دخداوندمتعال جل جلاله فضل اومهرباني وه.

لکن حضرت عمر رضی الله عنه ورته وایې چې له صدیق اکبر رضی الله عنه نه وروسته ددغه ژوندون ثواب نه غواړم اودا امیدنه لرم چې دعذاب نه به مې خلاص کړي

[صحیح البخاري ج: ۱/ ص: ۵۲۱/ مناقب عمر رضی الله عنه]

ددنیا زیاتره برخې ته دده په خلافت کې اسلام رسیدلی دی خوده ته دا اعمال هیڅ نه ښکاره کیدل. دا دنیا په اسلام باندې ده روښانه کړه لکن دی بیاهم وایې چې هغه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دوخت ژوند ته زما امید شته ،دصدیق اکبر رضی الله عنه دزمانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون نه زما امید شته اوله دوی نه وروسته ژوند ته زما امید نشته اوله عذاب نه یې ډاریږم چې عذاب رانکړي ،ثواب یې نه غواړم

هغه لوی لوی صحابه کرام رضي الله عنهم د دومره لوی لوی خدمتونو باوجود ،دخدای پاک جل جلاله نه داسې ډاریږي چې داسې نه زموږ په اعمالو کې عجب اولويي ښکاره شي نو وايې چې دعذاب نه مودې خدای پاک جل جلاله خلاص کړي ،ثواب يې نه غواړم

اودنیا په هرحال کې امتحان دی شیطان سړی نه پرېږدي خلک دي نه غافله کېږي که ددنیاآزادي اوترقي یې راځي چې ددوی دافکرشي چې موږ خدای پاک جل جلاله ته محبوب یو، ددغې وجې نه الله تعالی چې چاته ډېره دنیا ورکړي توغافله شي او داخیرت داريې له زړه څخه ووځي ، نه بايد داسې نه وي

اوکه په دين کې چاترقي کوله هغه دې هم نه غافله کېږي چې دوايې زه طالب وم ملاشوم شيخ الحديث شوم،مدرس شوم بس ماوګڼله نوزما ته به دغه منصب له لاسه نه وځي بلکې صحابه کرام رضي الله عنهم اوتابعين کرام اوائمه کرام ډاريدل په هروخت کې بايد سړی په ډارکې وي چې شيطان زموږ لارې ونه وهي

اوکه څوک په دنياکې غافله شي نوخدای پاک جل جلاله په ده امتحان راولي ،ډېر داسې خلک چې ددين په لار کې دومره ترقي ته رسيدلي چې مستجاب الدعوات و ،خدای پاک جل جلاله يې هره دعا قبولوله لکن خدای پاک جل جلاله مودې وساتي په اخروخت کې له دنياڅخه کافر تيرنه شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعه

﴿ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۷۶﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او ولوله (ای محمده!) پر دغو ((یهودانو یا خپل قوم)) خبر دهغه ((سړي)) چې ورکړې ؤ موږ هغه ته ((علم)) دآیتونو خپلو نو راووت ((او بې زار شو په کفر او اعراض سره)) له هغو آیتونو، نو ورپسې شو شیطان ((او تیر یې ایست)) نو شو له ګمراهانو او که اراده فرمایلي وی موږ نو خامخا پورته کړی به ؤ موږ دی په دي آیتو نو سره ((مقام الابرار ته)) ولیکن ده مینه وکړه زمکې ته او متابعت یې وکړ دهوا خپلې، نومثال د ده ((په خساست کې)) په شان دسپي دی، چې که حمله وکړې پرې ((یا یې کوري، چغه کړې او ویې شړې)) نو ژبه راباسي او غاپې او که یې پرېږدې ((او څه نه ورته وایې هم)) ژبه راباسي او غاپي؛ دغه ((تیر مثل)) مثال د قوم هغه دی چې دوی ((له ډیره کبره او عناده)) نسبت د دروغو کوي آیتونو زموږ ته، نو بیان کړه ((دوی ته))

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قیصې «او احوال» ښايي چې دوی فکر وکړي «په کې او ایمان راوړي»

حکایت: بلعم بن باعور په بني اسرائیلو کې یو مشهور مستجاب الدعوات سړی تیرشوی په یو وخت کې حضرت موسی علیه السلام له بني اسرائیلو سره د جنګ او حملې اراده وکړه ،نو دهغه ځای کفار بلعم بن باعور ته ورغلل چې دومره دنیا به درکړو خدای پاک جل جلاله ته دعا وکړه چې موسی علیه السلام او دده قوم ته شکست ورکړي او په موږ رانه شي. ده ورته وویل چې زه څنګه سوال وکړم هغه خو پیغمبر دی ؟

دشیطان فریبو ته چې ګورې همدارنګه آدم علیه السلام ته چې شیطان وسوسه ور واچوله هغه نه ورسره منله خو دحضرت حوا رضي الله عنها په واسطه يې په حضرت آدم علیه السلام دانه وخوړله او له جنت څخه يې راکوز کړ.

دلته هم ابلیس لعین دې خلکو ته په فکر کې ورکړه ډېر سره او سپین زر يې او نور شیان يې دده ښځې ته ور وړې هغه ښځه يې ورته واسطه کړه اوهغې ورته وویل چې څه کېږي؟ دعاوکړه چې هغه پیغمبر ددغې علاقې ته لرې شي ،زمونږ او تاسې دنیا به موهم ډېره وي او عزت به موهم ډېر وي او داخلک به له تکلیف نه خلاص شي. کله چې بلعم بن باعور موسی علیه السلام ته ښېرا اوبد دعا وکړه ،خدای پاک جل جلاله يې ژبه راتاوکړه اوخپل قوم ته يې ښېرا وکړه او دده ژبه له خولې راووتله او کافر له دنیا تیرشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې په ځان پوه شو چې تباخوشوم نوبيا يې خپل قوم ته
وويل چې زما خومواخيرت تبا کړخويوکار به زه دروښايم هغه
داچې دمسلمانانو مخنيوی به هلته وشي چې دوی په بدعملي
لګياشي نوتاسې دمسلمانانو فوج ته خپلې ښځې ورولېږئ ،ک
هغوی يوکس هم بدعملي وکړي نوټول فوج به شکست وخوري
؛نويوې ښايسته ښځې څه سامان واخيست دسودا په بهانه هلته
ورغله .اخير انسان دی عاجز دی يوسړی چې تش په نامه مجاهد او
مسلمان و له هغې سوداګرې ښځې سره يې بدعملي وکړه دهغه يو
بدعمل په ترسره کولوټول فوج شکست وخوړ .

نودبلعم بن باعور اخيرت هم تباشو اودمسلمانانو دشکست
لارې چارې يې وروښودلې اودهغو دبې لارې کولو هڅه يې هم
وکړه .

نوپه نيک عمل کې به داسې ځای ته سړی رسيدلی وي چې
خلکو ته به بزرګ ښکاريږي اونيک انسان به وي ؛نوده ته ځان
لوی انسان ښکاره شي اوپه آخرکې به په ځان پوه نشي اوخاتمه يې
خرابه شي اوکافر له دنيا تيرشي .

اوداسې هم پيښيږي چې يوه کس به دېروخت په بدعملي
اوګمراهي کې تيرکړی وي خوچې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنيکي
اراده ورته شوې وي نوپه اخير وخت کې به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د
توبې اونيک عمل توفيق ورپه برخه کړي .

نوپه دې کې دېته اشارهٔ ده چې انسان بايد هروخت په ډاراو
ويره کې وي اوپه نيک عمل باندې دې نه دوکه کيږي چې ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټله اونهٔ دې دګناه په وجه مایوسه کېږي چې ماخودومره ګناوې کړې دي ،ما به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیخې ونه بښي؛ نوداالله تعالی له رحمت څخه به نه نا امیده کېږي اودنیک عمل په وجه به دلاوري هم نه کوي

حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې زه خپل عمل وګورم نوکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دافیصله وکړه چې ټول خلک به جنت ته ځي اویوسړی به جهنم ته ځي نوهغه بهٔ عمر یي اوچې داالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ته وګورم نوکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په اخیرت کې اعلان وکړي چې ټول خلک به جهنم ته ځي اویوسړی به جنت ته ځي نوزه امیدواریم چې هغه به زه یم

نوداالله تعالی رحمت ډېر زیات دی ، که یوانسان له خپلو ګناهونه څخه په اخلاص توبه وباسي نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې بیا دخپلو مقربوبندګانو څخه ګرځوي اودنیکي په وجه به نه دوکه کېږي

نوباید انسان همیش دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته متوجې وي بیا نواالله تعالی مهربانه دی دانسان ددنیا حفاظت هم کوي او داخیرت حفاظت یې هم کوي

هو؛ خو دځواني په حالت کې ،دصحت په حالت کې به له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډار زیات وي ځکه چې شیطان ډېر سړی خطا کوي اودسپین ږیرتوب په وخت کې دمرض اوضعف په حالت کې دې بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ته امیدوار وي نا امیده کېږي به نه اوکه کومه ګناورڅخه شوي هم وي له هغه نه دې په اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي توبه وباسي نود(۲۰) کلونو کفر به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته معاف کړي.

نودځوانۍ په حالت کې ډار پکاردی کله چې په ځواني کې له الله تعالی نه ډار پیداشو نوبیا شیطان په سړي نه غالبیږي؛ خوشیطان په موږ باندې دځواني حالت په غفلت کې تیرکړي.

له یوکس نه مې واوریدل چې زه حج ته ځم .له هغې خوانه مې دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ژوندی نه راولي ما ورته وویل چې ولې؟ هغه وویل چې حج نشم ساتلی بیارانه خرابیږي اوس نوداشیطان کافر ده سړي ته په ذهن کې دا ورکوي چې اوس خودې ځواني ده ،اوس یې کوه چې هرڅه کوې بیاچې سپین ږیری شوې نوتوبه به وباسې ،حج ته به لاړشې ،یونیک عمل به وکړې .له هغه نه وروسته به بیا ځان له ګناهونوڅخه وساتې.

اوس نوداچاته معلومه دی چې ترسپین ږیرتوب پورې به رسیږي او که یه؟ اوبیا داچاته معلومه ده چې دحج موقع ورته پیداکیږي او که یه؟ یابه دیوبل نیک عمل موقع سړي ته پیداکیږي ،روغ سړی وي موټر تکرشي اوپه هغه ځای مړ شي.

نوموږ اوتاسې پدغه ناسته اومجلس کې باید هروخت دې ته متوجې شو چې دځان سره دنیکي اراده وکړو اودبدۍ نه توبه وباسواوپه هغه ځای دې له ګناهونوڅخه توبه وباسې چې ای خدایه! داګناهونه رانه شوي ،ته یې راته معاف کړې په اینده کې مې ته دګناه څخه وساتې اودنیک عمل توفیق رانصیب کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم مجلس کې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک يې مخکني ټول ګناهونه ورمعاف کوي تردې پورې چې په ورځ کې اويا(۷۰) وارې له سرې نه ګناه وشي او اويا(۷۰) وارې په اخلاص توبه وکاږي نو الله تعالی يې اويا(۷۰) وارې توبه قبلوي.

په حديث شريف کې راځي چې دسخي اوبخيل دواړو مثال داسې دی چې دیوانسان وجود په زنځير کې بند وي يعنې داسپنې جامې يې وي، خوچې سخي سړي دنيکي اراده وکړي نوپه قرار - قرار دزنځير کړۍ ازاديږي او له لاسونوڅخه ولويږي نوهغه جيب ته لاس کړي اوصدقه وکړي اوبخيل سړی چې دصدقې اراده وکړي نوهغه کړۍ نورهم مضبوطې شي، دده لاس له هغه ځای څخه نه ښوريږي. [احياء علوم الدين /ج: ۳/ص: ۲۶۸/ ذم البخل]

نوداسې به ځان نه جوړوو لکه هغه بخيل چې دنيکي اراده وکړو بيرته شيطان را باندې غالبه شي ،شرم ده څرنګه اوس دخلکو ترمخ ووايم چې زه ډيره پريږدم اوهغه موقع يې له لاسه وباسي اودې ته نه ګوري چې په دې عام مجلس کې دشيطان سره مقابله وکړي اوله ځان سره هم توبه وباسي چې بيا به يې نه کړم اوکه دخلکو په وړاندې توبه وباسم نوداټول خلک به راباندې شاهدان وي چې ای رب تعالی ! زموږ په وړاندې دغه انسان دخپلو بدواعمالو نه توبه ويسته اوچې څلويښت نفره په يومجلس اوجنازه کې په داشاهدي ورکړي چې دافلانکی ښه سړی وو نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې شاهدي قبلوي اوچې هرڅومره ګناوې يې کړې وي هغه ورته معاف کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: مُرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ: «وَجَبَتْ»، ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا شَرًّا - أَوْ قَالَ: غَيْرَ ذَلِكَ - فَقَالَ: «وَجَبَتْ»، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، قُلْتَ لِهَذَا وَجَبَتْ، وَلِهَذَا وَجَبَتْ، قَالَ: «شَهَادَةُ الْقَوْمِ الْمُؤْمِنُونَ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ» ﴾

[صحيح البخاري/ ج ١ص: ٤٦٢ /رقم الحديث: ٢٦٤٢]

ژباړه: له حضرت انس رضي الله عنه نه روایت دی وايي: په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې یوه جنازه تیره شوه نو خلکو (صحابه کرامو) په هغه سړي باندې دنیکو شاهدي ورکړه چې دا ډیره ښه او نیک انسان ؤ، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: واجب شوه. بله جنازه تیریده ناستو خلکو (صحابه کرامو) وویل چې دا ډیر بد او شریر سړی ؤ، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: واجب شوه

رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل شول ددې دواړو مړيو (جنازو) په هکله دي وویل (وجبت) نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې دمؤمنانو شاهدي قبوله ده، دوی شاهدي ورکړه، ځکه دوی دالله تعالی په ځمکه کې شاهدان دي

﴿ عَنْ أَبِي الأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ، قَالَ: قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، فَمَرُّوا بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ عُمَرُ: وَجَبَتْ، فَقُلْتُ لِعُمَرَ وَمَا وَجَبَتْ؟ قَالَ: أَقُولُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ لَهُ ثَلَاثَةٌ إِلَّا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ»، قَالَ: قُلْنَا: وَاثْنَانِ؟ قَالَ: «وَاثْنَانِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

، قَالَ: وَلَمْ نَسْأَلْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْوَاحِدِ: «هٰذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ» ﴾ [جامع الترمذي /ج ا ص ۲۰۴ /رقم الحديث ۱۰۴۵]

ژباړه: له ابو الاسود الديلي رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روايت دی وايي: مديني منوري ته ولاړم له حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنهُ سره ناست وم چي يوه جنازه خلکو روانه کړې ده ، نو ناستو کسانو په هغه شخص باندې دنيکي شاهدي ورکړه چې دابنه او نيک سړی ؤ ، نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنهُ وويل: دغه قبوله شوه ، ماورنه وپوښتل څه قبول شول؟ ده مبارک وويل زه هغه څه وايم چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: چې په يو مسلمان باندې درې تنه دنيکي شاهدي ورکړي دهغه له پاره جنت واجب دی. نو موږ ورته وويل که دوه کسان شاهدي پرې ورکړي هم ؟ ده مبارک وويل هو! که دوه شاهدي ورکړي هم. بيا يې وويل چې ديوه کس په هکله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه نه ده شوي.

يعنې چې په کوم مړي باندې مسلمانان شاهدي ورکړي چې دغه نيک سړی ؤ؛ نو الله تعالى دخپلو بندګانو شاهدي قبلوي.

نو په هرمجلس کې که نيک عمل کېږي هم ټول خلک شاهدان دي که بدعمل کېږي هم ټول خلک وربانديې شاهدان وي ،له دې وجې نه دې هيڅوک دخلکو په وړاندې بدعمل نه کوي. الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ په خوانانو باندې رحم وکړي چې بدعمل هم وکړي اوبيا فخر هم ورباندې کوي. دايې دوهم تاوان دی ،يوچې ګناه کړي الله تعالى پرده پرې اچولې خودی په خپله پرده له خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانه لري کوي، په مجلس کې ورباندې غربېږي دقيامت په ورځ به داټول خلک ورباندې شاهدان وي . او که څوک دټولو خلکو په وړاندې توبه وباسي ؛نودغه ټول خلک به دقيامت په ورځ ورباندې شاهدان وي اوپه هغه سخته ورځ کې زموږ چې په دنياکې دچاسره دعوه اولانجه راشي نو که څوک يو- دوه شاهدان ولري دقاضي اوحکومت په وړاندې په ډېره دلاوري سره غرېږي چې زه په دغه دعوه کې شاهدان لرم او که څوک شاهدان ونه لري ،که څه هم دعوه يې په حقه هم وي نوپه ډارکې وي ځکه چې شاهديې نه وي

نودهغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضورکې چې له وينسته څخه نيولې ترهر رګ پورې په هرشي علم لري ،په زمکه په اسمان په ټولوشيانو علم لري دهغه په حضورکې چې موږ نيک خلک شاهدان ولرو اونيکه شاهدي ورکړي ،چې دغه بنده موږ په فلانې ځای کې وليدچې نيک عمل يې کاوه ،دګناه نه يې توبه ويسته تردغه نه به غټ دخوشحالۍ ځای چيرې وي او که خدانخواسته په هغه سخت ځای کې چادې شاهدي ورکړه چې ای رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ! دغه بنده ته علماوو اونيکو خلکو وعظونه اونصيحتونه کول خو ده نه منل ،ددين بې عزتي يې کوله . پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَام به عارض شي،قران کريم به عارض شي اووايې چې ای خدايه ! زه دې چې دې خلکوته ورليږلی وم ؛دغو خلکو په ماباندې عمل نه کاوه،نودهغې ورځې نه مودې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وساتي اوموږ ټولو ته دې رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دنيکو اعمالو توفيق راکړي. آمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۰)مجلس

ګناه زهر قاتل ده که په قصد سره وي اوکه په خطا سره

﴿ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى صَلاَةً أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَالَ: «مَنْ رَأَى مِنْكُمُ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا؟» قَالَ: فَإِنْ رَأَى أَحَدٌ قَصَّهَا، فَيَقُولُ: «مَا شَاءَ اللهُ» فَسَأَلَنَا يَوْمًا فَقَالَ: «هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ رُؤْيَا؟» قُلْنَا: لاَ، قَالَ: «لَكِنِّي رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتَيَانِي فَأَخَذَا بِيَدِي، فَأَخْرَجَانِي إِلَى الأَرْضِ المُقَدَّسَةِ، فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ، بِيَدِهِ كَلُّوبٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴾الحديث . [صحيح البخاري/ ج ۱/ ص ۱۸۵ رقم الحديث ۱۳۸۶]

ژباړه . له حضرت سمره ابن جندب رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم دا مبارک عادت وچې د سهار له لمانځه نه وروسته به یې له صحابه کرامو رضي الله عنهم نه پوښتنه کوله چې چا نن شپه خوب لیدلی ؟ کوم صحابي رضي الله عنه به چې کوم خوب لیدلی و نو هغه به یې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته بیان کړ ، نبي صلی الله علیه وسلم به ورته د هغه خوب تعبیر بیان کړ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ نبي کریم صلی الله علیه وسلم د سهار له لمانځه څخه وروسته پوښتنه وکړه چې نن چا خوب لیدلی ؟ صحابه کرامو رضي الله عنهم څه ونه ویل ، نبي کریم صلی الله علیه وسلم وویل چې نن ما خوب لیدلی ، زه به یې درته بیان کړم.

((د انبیاء کرامو علیهم السلام خوبونه وحیې وي، حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې کله پیغمبر کېده، نو شپږ میاشتې یې مسلسل خوبونه لیدل. او داسې خوبونه وو لکه څنګه چې دا سپېدې چوي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم هیڅ شك اوشبهه نه پیدا کېده. له دې وجې نه وایې چې خوب د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده. څکه ویل کېږي چې له ټولو نه بد او لوی دروا‌غ دادي چې سړی په خوب کې دروا‌غ وایي. خوب یې لیدلی نه وي ، په درواغو یې بیانوي، دا یوه لویه ګناه ده. څکه چې د نبوت په شپږ څلوېښتمه حصه کې یې دروا‌غ وویل.

نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب وحیې ده، په هغې کې څه شك او شبهه نشته، دا داسې ده لکه ده ته چې کومه وحیې په قرآن مجید کې شوېده او موږ ته شك پکې نه پیدا کېږي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم باید موږ ته شك پیدا نه شي))

نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب بیانوي چې زه ویده وم، دوه سړي راغلل، له لاس څخه یې ونیولم، روان یې کړم، چه څه، په لار باندې روان یو، یو ځای ته ورسېدو چې یو سړی پروت ده، بل سړي غټه تیږه په لاس کې ورته نیولې او په سر یې په تیږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وولي، سر يې مات شي، تيره تر ډېره ځايه پورې ورغړي، دا سړی بيا په تيره پسې ورځي، چې تيره راوړي، هغه ځوك چې ويشتل كېږي هغه په دې دومره وخت كې بيرته جوړ شوی وي، هغه بل سړی يې بيا په تيره باندې وولي، او بيايې دغسې سر ورمات كړي، دغه سزا همداسې روانه وي، ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وكړه چې دا څه حالت دی ؟ دوی راته وويل چې: مخته ځه!

مخته روان شوم، ګورم چې يو سړی پروت دی، بل ورته ولاړ دی او د اوسپنې چنګك ورسره دی، (په دې باره كې دوه قسمه روايات راغلي دي) په يوه روايت كې راغلي چې د ښي طرف په چواخاښتي كې دا چنګك ور بند كړي، داسې يې كشوي چې تر غوږ پورې يې توله خوله ورباندې وشكوي، بيا دغه سړي ورته را تاو شي چپ طرف ته، دا طرف هم ورباندې شكوي، ددې طرف په شكولو سره هغه بنی طرف الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپل قدرت كامله سره جوړ كړی وي، هغه بيا ورشي او هغه بنی طرف بيا ورته وشكوي

او په بل روايت كې راځي چې چواخاښتي يې هم تر غوږه ورباندې څېرې كړې، بيايې په پوزه باندې پيل وكړ هغه يې هم ورڅېرې كړه، په ستركه يې بنا وكړه، هغه يې هم ورڅېرې كړه، دغه درې اندامونه يې چې كله بېرته جوړېدل، ده به په هغه بل طرف باندې شروع ورته وكړه، نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ما پوښتنه ورڅخه وكړه چې دا څه حالت دی ؟ ملګرو راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې: مخې ته څه! مخکې تېر شو، یو ځای ده چې د کوهي یا تنور په شکل کې ده، خوله یې تنګه ده، ښېخ یې ډېر پراخه دی، کله چې مې ور وکتل د اور لمبې دي، لوڅ سړي او لوڅې ښځې پکې دي، دغه د اور لمبې دغه انسانان د تنور تر خولې پورې راپورته کړي، او بیا یې بېرته ښېخ ته وغورځېږي ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه دي؟ هغوی بیا راته وویل چې: مخته څه!

کله چې مخې ته ولاړو نو ګورو چې د وینو نهر (ویاله) ده، یو سړی په دغه نهر (ویاله) کې ولاړ دی او بل کس د دغه نهر په څنډه ورته ولاړ دی، او ډېرې تیږې یې په خوا کې پرتې دي، کوم سړی چې په نهر کې وي، هغه دا کوشش کوي چې تر څو د نهر څنډې ته ځان راورسوي او ځان له دې عذاب څخه خلاص کړي، خو کله چې دی څنډې ته راورسیږي، دغه پاس ولاړ سړی یې په خوله کې په تیږه باندې وولي او بېرته یې د نهر منځ ته ور وغورځوي هغه بیا د نهر څنډې ته راځي او دغه پورته ولاړ سړی یې بیا په تیږه وولي. نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې ما بیا پوښتنه وکړه چې دا څه معامله ده؟ راته یې وویل چې مخته څه!

مخکې چې ولاړو، نو یوه شنه باغچه چې ډېر ښائسته ځای دی، په دې ځای کې یوه ونه ده، د هغې سورې ته یو سړی ناست ده، چې دومره جګ وو چې ما یې سر نه لیده، له ده سره په خوا کې ډېر ماشومان ناست وو، ما ته ملګرو وویل چې دې ونې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخېژه! کله چې ونې ته وختم، نو يوه ښائسته منزل ته ولاړم، ډېر بهترين ځاى دى، د سرو زرو او سپينو زرو له خښتو څخه جوړ شوى دى، په هغه ځاى کې يې امر راته وکړ چې پورته ولاړ شه! له هغه نه پورته بل ښائسته ځاى ته ولاړم، په هغه دوهم منزل کې چې کله ودرېدم نو راته يې وويل چې هغه پورته ځاى ستا دى، سر مې چې پورته کړ نو دريم ځاى د وريځې په شکل ډېر جګ راته معلوم شو، ډېر ښائسته و، ما ورته وويل چې: زه غواړم تر څو خپل ځاى ووينم. هغوى راته وويل چې دا کار په ژوند کې نه شي کېداى هغه ځاى ته که ورتللې نو له مرګ څخه وروسته به وي د دنيا په ژوند کې نه شي کېداى

نو خپلو ملګرو ته مې وويل چې: نن خو ما په دې لاره باندې څه عجيبه منظرې وليدلې، دا څه عجائب و؟ تاسې خو ماته ووايا ست چې دا څه وو؟

په ملګرو کې يوه راته وويل چې: زه جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ يم او دا بل ملګرى مې ميکائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ دى

په لاره چې روان وو او هغه يوه سړي چې هغه بل په تيږه باندې په سر وېشته او سر به يې ورمات کړ او بيا به يې تيږه را اخيسته او هغه سر به بېرته جوړ شوى و نو دا د هغه عالم، قاري او مسلمان مثال ده چې په قرآن باندې خبر وي خو عمل نه وربانديې کوي، لمونځ نه کوي، ويده وي او لمونځ ورڅخه قضا شي، د شپې هم نه پورته کېږي او نه هم د ورځې له خوا د قرآن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم د ویلو او په هغه باندې د عمل کولو اهتمام کوي نو ددغسې عالم او قاري دغه سزا ده چې دقیامت تر ورځې پورې به په دغه سزا کې مبتلا وي، ترڅو پورې چې یې دقیامت په ورځ فیصله وشي.

او هغه بل سړی چې یو طرف خوله به یې تر غوږونو پورې ورته څیرې کړه، بیا به یې دا بل طرف ورته څیرې کاوه، دا دهغه درواغجن سړي سزا ده چې له کوره راووځي، شپه یې په کور کې تیره کړې وي، او په درواغو په خلکو کې یوه خبره مشهوره کړي او بیا نور خلك دده دغه دروغ خبره یو ځای او بل ځای په مجلسونو کې بیانوي. نو ددغه درواغجن سړي دغه سزا ده چې په ده باندې به خدای جَلَّ جَلَالُهُ د عذاب داسې فرښتې مقررې کړې چې ده ته به په قبر کې دا عذابونه ورکوي چې خوله به یې ورته تر غوږونو ورڅیروي.

او هغه تنور غوندې ځای چې په هغه کې لوڅ سړي او لوڅې ښځې د اور لمبو د تنور تر خولې پورې راپورته کولې او بېرته به د تنور بېخ ته ور غورځېدل، دا دهغو زِناکارو سزا ده څوك چې په بدو عملونو په دنیا کې لګیا وي. نو هغوی ته به رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دغه سزا ورکوي.

او هغه بل سړی چې د وینو په نِهر کې ولاړ و اود ځان د اېستلو هڅه به یې کوله او هغه بل سړي به بېرته په خوله کې وویشت بیا به یې نِهر ته ور وغورځاوه، نودا د سود خور سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال ده، څوک چې د سود معاملې کوي، هغه ته به رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ په قبر کې داسې سزا ورکوي، تر قیامته پورې به یې دغه حالت وي، او د قیامت د ورځې سزاګانې خو یې لا نورې دي او کله چې سود خور د محشر په ورځ له قبر څخه راپورته کېږي نو ځیته به یې د یوې کوټې په اندازه لویه وي، چې ماران او لړمان به پکې له ورایه لیدل کېږي. او دی به د خپلې ځېټې د دروند والي له وجهې څخه پورته کېږي او بېرته به غورځي.

او هغه ونه چې دهغې د لاندې یو سړی ناست و، هغه حضرت ابراهیم عَلَیْهِ السَّلَامُ و، او دهغه شاوخوا چې کوم ماشومان وو دا هغه ماشومان وو چې په ورکتوب کې مړه شوي وي، هغه به جنت ته داخلیږي. دا دهغوی یو مثال و.

او هغه اول کور چې تا په اول منزل کې ولیده دا په جنت کې د عامو مسلمانانو ځای ده، دا دوهم منزل چې تر لومړني ښائسته وو هغه د شهیدانو ځای ده. اوهغه دریم منزل ستا ځای ده، چې هغه له نورو ځایونو څخه دومره پورته دی لکه یو څوک چې له ځمکې څخه د وریځې په طرف ګوري [جامع المعجزات ص ۳۲۴ / صحیح البخاری / ج: ۱/ ص ۱۸۵ / رقم الحدیث: ۱۳۸۶]

اوس دغه خوب چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپلو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ته بیانوي دا د عبرت له پاره دی. د ګناهونو او عذابونو نمونې چې حضرت جبرئیل عَلَیْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

میکائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته ورشیي او دی یې امت ته بیانوي چې امت یې له دغو عذابونو څخه خبر شي او ځان ترې وساتي.

څوك چې په قرآن کریم باندې عمل نه کوي ، هغه دې په دې پوه شي چې لوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ نعمت راکړی د اسلام او قرآن په شکل کې، خو کله یې چې ددغه لوی نعمت بې قدري وکړي او په قرآن باندې عمل نه کوي نو بیا به یې دغه سزا وي.

دغه دماغ د قرآن د زده کړې ځای ده ، نو چې عمل وربانديې ونه شو ، نو دغه ځای ته به دغه سزا ورکول کېږي، چې هغه به په تیږه باندې بار بار وهل او ټکول کېږي او ماتیږي به او چې څوك په دروا‌غو باندې لګیا وي ، دهغو به دا سزا وي لکه چې مخکې بیان شو ، همداسې د زناکارانو او سودخورو

او حضرت حذیفه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي چې خلکو به د خیر پوښتنې کولې او ما به د شر پوښتنې کولې ترڅو پکې واقع نه شم.

مونږ او تاسې ته ترټولو ضروري داده چې له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او ځان ورڅخه وساتو. که یو څوك ټول ژوند نفل ونه کړي ، نفلي خیراتونه او صدقې ورنه کړي ، نور نفلي عبادات ونه کړي؛ نو خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ انسان وربانديې نه نیسي، سزا نه ورکوي، خو چې یوه ګناه یې وکړه فی الحال سوال اوځواب ورته متوجه کېږي، د انسان له پاره ډېرې مهلکې ګناوې شته دي، انسان ډېر ښه اعمال کړي وي، خو کله ورڅخه داسې ګناه صادره شي چې هغه مخکني اعمال یې ټول وربانديې ختم او له منځه ولاړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي: ﴿لَا تُبْطِلُوا۟ صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ﴾

[سورة البقرة آیت: ۲۶۴] چې که عمل یعنې صدقه مو وکړه نو بیا وروسته په هغه سړي باندې احسان مه باروئ چې هغه ګټلی عمل او انعام به مو ټول له لاسه ووځي او باطل به شي. ریا مه کوئ لکه یوڅوك لمونځ کوي بل نېك عمل کوي او نیت یې پکې خراب شي چې خلك ووایي چې څومره ښه سړی ده ، ښه عالم ده، ښه صوفي ده، ښه حاجي صاحب ده، نو په نیت کې چې دا مسئله منځ ته راغله ټول اعمال یې باطل شول، لمونځ راواخله، له لمانځه سره دغه مهلك شیان زده کړه، چې که لمونځ مې ښه وکړ خو نیت مې خراب شو، ریا راڅخه پکې وشوه، نو لمونځ مې ولاړ خراب شو.

نو د انسان له پاره دا مهمه ده چې داسې خطرناك شیان وپېژني او ځان ورڅخه وساتي، اودا ګناه یو داسې مثال لري لکه زهر قاتل. زهر که څوك قصداً وخوري هم یې وژني اوکه په هیره باندې یې وخوري هم یې وژني. د یو چا ګمان د اوبو وي، ګلاس یې راپورته کړ او ویې څکل نو که قصداً یې څکلي وي اوکه سهواً په دواړو حالاتو کې به یې وژني، یواځې دومره خبره پکې راتلای شي چې که یوڅوك په قصدا سره زهر وڅکي نو عام خلك به بد ورباندې وایي چې زهر یې ښه پېژندل او سره له هغې یې بیاهم وڅکل او ځان یې قصداً وواژه. اوکه یوڅوك یې په ناخبرتیا کې وڅکي او ورڅخه مړ شي، خلك بیا پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس کوي، چې دی غریب خو خبر نه ؤ، د بې خبرۍ په حالت کې یې زهر وچښل او ورڅخه مړ شو. مطلب دا چې په دې صورت کې د خلکو له ملامتیا څخه خلاص وي.

﴿ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا... ﴾ (البقره) خدایه پاکه! مونږ په هغه ګناه مه نیسې که له مونږ څخه په هېره یا په خطا سره شوې وي.

دلته مفسرین کرام لیکي چې نبي کریم ﷺ فرمایي چې زما له امت څخه خطا او نسیان معاف دي او په قرآن کریم کې وایي چې که سهو او خطا راڅخه هم شوي وي ما ورباندې ومه نیسې! نو له دې څخه دا خواب دی چې ګناه زهر دی، که په هېره هم درڅخه صادره شي، ستا کار خرابوي، که په ناپوهي درنه صادره شوه هم ستا کار یې تباه او برباد کړ، داسې نه ده چې هغه ګناه چې تا په ناپوهي او ناخبري سره کړې ده او ته به له عذاب څخه پرې خلاص شې. دا به وي چې سړی د بر ناخبره وي، د ډېرې سهوې او نسیان له امله یو کار ورڅخه وشي نو په آخیرت کې به یې خدای جل جلاله ورباندې ونه نیسي اما که ویې نه نیسې خو هغه مرتبه یې پرې کمه شوه، که دا ګناه ورڅخه نه وای شوې نو دده به څومره اوچت مقام و.

انبیاء علیهم السلام ټول له ګناهونو څخه پاك دي، او په همدې خبره زمونږ عقیده هم ده، خو له انبیاء کرامو علیهم السلام څخه داسې خطایې لکه سړی چې په لاره ځي، بې اختیاره په خټه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښويږي، دا خو ګناه او جرم نه ده، سړی روان و، ځمکه ښويه او خټه وه او دی پکې وښوييده. په عام فکر او په رواج کې هم ده ته څوك جرم او ګناه نه وايي، خو دغه لار چې د خټې لاره ده، په دغه لار کې که ماشوم شپه او ورځ غورځيږي نو څوك يې نه ملامتوي، خو که يو مشر، مولوي صاحب، يا حاجي صاحب يو هوښيار سړی وي، او بل طرف ته سمه لاره هم وي، خو دی له هغې سره، سره بيا هم دغه د خټو په لاره باندې ځي او بيا پکې وغورځيږي نو هر څوك يې ملامتوي چې دومره غټ سړی وښوييد. ولې يې لارې ته نه کتل، دا خو خټه ده ګناه خو يې نه ده کړې. خو که په هماغه د خټو په ځای کې کوم ماشوم ولوېږي څوك بد نه ورې وايي. ځکه چې وايي ماشوم ده، او مشر ځکه ملامتوي چې دی خو لوی ده، ولې يې احتياط نه کاوه، نو کالي به يې نه خرابېدل.

نو انبياء عَلَيۡهِمُ السَّلَامُ چې مرتبه او مقام يې تر نورو انسانانو ډېر لوړ ده داسې اجتهادي نسياني خطا چې ور څخه شوې وي هم سمدستي عتاب د الله تعالى له لوري ورکړل شوی دی چې تا به ولې داسې کار کاوه؟ هغه پيغمبر بيا په خپل هغه عمل باندې دومره ژاړي چې که د ټولې دنيا ژړاوې راټولې کړې د حضرت آدم عَلَيۡهِ السَّلَامُ ژړا ته نه رسيږي. چې په خطايي سره يې د غنم يوه دانه خوړلې وه، تر سلو کلونو يې د حيا له امله د اسمان په لوري ونه کتل، تر څلوېښتو کلونو پورې يې له خپلې بي بي سره نږدېوالی ونه کړ، تر ډېرو شپو يې خوراك څښاك نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه، دا ولې؟ ځکه چې دده شان او مرتبه ډېره لوړه وه. نو ځکه دومره وړه خبره هم ورته معاف نه شوه. اوس تاسې فکر وکړئ ګناه نه ده، بلکې سهو او خطا ده، الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له ګناهونو ساتلی ده، خو یواځې او یواځې د سهوې له امله دا کار د افسوس باعث شو او کنه؟

همدا وجه ده چې هر نبي ته چې د قیامت په ورځ انسانان ورجمعه شي چې ته دخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې زمونږ شفاعت وکړه چې زمونږ سوال او ځواب ژرترژره شروع شي، نو هر پیغمبر چې په دنیا کې ورڅخه کومه اجتهادي سهوه شوې وي هغه به ذکر کوي اووايي به چې له ماڅخه په دنيا کې دغه خطايي يا سهوه شوې ده، زه د الله تعالی حضور ته نه شم وړاندې کېدای اونه دا کار کولی شم، تردې پورې چې خبره به نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راورسيږي اوهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې الله تعالی په دنيا کې کوم زېرى ورکړى دى دهغه په فضل او برکت سره به في الحال او سمدستي شفاعت شروع شي، ځکه چې له ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه کومه سهوه او خطا نه ده شوې.

نو غرض داچې ګناه که په سهوه او که په خطا هم وي د انسان مرتبه ورسره کميږي

اوکه داسې وي چې په ناپوهي سره يوه ګناه وشي لکه دا زمونږ عام خلك چې کوم کار وکړي نو دې ته سهو او خطا نه وايي بلکې دې ته جهل وايي، دوی ځان په دين نه خبروي، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان په دین نه خبرول دا په خپل ذات کې یو جُرم دی، ولې ؟ ځکه چې خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ علم فرض کړی ده، دار د اسلام ده، علم فرض ده، دومره احکام زده کول چې انسان ورباندې څلویښت ساعته ژوند تېر کړي دا فرض ده، اوس نو چې سړی ښه ورباندې خبر هم ده، چې په ما باندې علم فرض ده او بیا یې هم نه زده کوي، ددغه انسان نه چې بیا کومه ګناه صادرېږي او بیا دا دلیل هم وړاندې کوي چې مونږ ته ګناهونه څه معلوم دي، دا عذر یې دقبول وړ نه دی او نه ورته هغه ګناه معاف کېږي، دې ته بیا سهو او خطا نه وایي ، دې ته جِهل وایي. قصداً له جهل څخه کار اخلي او نه یې زده کوي.

نو مطلب دا چې که مونږ او تاسې د آخرت له تکلیفونو او له هغو عذابونو څخه خبر شو چې د همدغو ګناهونو له وجې به راکول کېږي بیا به هېڅکله هم ګناه ته ورنږدې نه شو. خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ مو دې نجات نصیب کړي. نو باید کوشش وکړو تر څو په پوره توګه له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او له دې سره سره بیا ځان ورڅخه وساتو.

د معاملاتو په باب کې باید هر تاجر علم حاصل کړي،چې دا بیع فاسده ده، دا باطله ده، او ځان هم ورڅخه وساتي. دا علم هم د فرضیاتو له جملې څخه دی.

دا اوس چې حالات سره خراب او ګډوډ شول ، نفقې خرابې شوې، بیعې په صحیح طریقې سره نه کېږي، زیاتره خلک په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سُود لګیا وي، ترديې پورې چې د دغو نفقو اثر د مدرسو په طالبانو کې هم لیدل کېږي. طالبان په ټول بزرګان و، خو اوس هغسې طالبان نه لیدل کېږي، او که وي هم ډېر کم دي. وجه یې داده چې چنده د سودخواره او رنګارنګ خلکو له خوا ورکول کېږي، نو هغه به خامخا او حتماً د دغو مدارسو په طالبانو هم یو څه ناڅه اثر کوي.

سره له دې چې که یو څوك د چا په حلالو او حرامو خبر نه وي، پوښتنه ورته ضرور نه ده، خوراك ورته روا ده. طالبان مسافر دي، د دوی له پاره د غه د وظیفې ډوډۍ او سوال روا ده، ځکه علم حاصلول بې له دې څخه نه کېږي، حتی که یو طالب په کلي کې اوسیږي نو په هغه کلي یې دا حق ده چې ده ته به ډوډۍ ورکوي، ترديې پورې چې هغه د خپلې خوراکې په اندازه غلا هم کولی شي، خو ددې هرڅه باوجود چې کله د خلکو دنیا خرابه شي د حلالو او حرامو تمیز ختم شو نو سره له دې چې طالب ته ډېر څه روا و، بیایې هم په طالب باندې اثر وکړ او دهغه په تقوی او دیانت کې فرق راغی. طالب سره له دې چې مسافر ده، کور یې پرې ایښی، نفساني خواهشات یې شاته غورځولي نو چې کله په ده باندې اثر کوي نو په عامو مسلمانانو باندې به یې ولې نه کوي.

هره ورځ خلك را روان وي چې زړونه مو خفه وي، پرېشاني راته پیدا وي، ترديې پورې چې ځینې یې لا دا هم وایي چې خودکشي ته مې څو واري زړه بېه کړی. دا ولې ؟ ځکه ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خراب ده، ګناهونه ډېر دي، د مسلمان په زړه تور داغ پیدا کېږي. نېك سړی چې بازار ته ولاړ شي او په یوه بېکاره مجلس کې کېني، نو دده زړه تنګ شي، ولې ځکه چې دی یو نیك عمله انسان ده، نو چې بد ځای ته ورغی دهغه بد مجلس اثر وریاندې ښکاره شو، خو که چېرته ټول مجلس د بد عمله خلکو وي نو بیا په هغوی باندې هېڅ اثر نه کوي، ځکه هغه ټول ماحول همداسې ده

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبویي پورته شوه، حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې دا په کوم ځای کې منافقین د مسلمانانو په غیبت لګیا دي.

[تنبیه الغافلین / عربي / مکتبه حقانیه / ص: ۸۶ / رقم الحدیث: ۱۹۷]

نو محدثین کرام فرمایي چې نن سبا ټول خلك په غیبت لګیا دي، څوك په بد بویي نه پوهیږي دا ولې؟ نو ځواب یې داده چې مخکې زمانه او اهلِ زمانه ټول سره پاك وو، هلته به د بدبویي اثر ډېر زر ښکاره کېده. او نن سبا چې ټول ماحول خراب ده، نو ځکه د بدبویي اثر هم نه حِس کېږي، ددې مثال داسې ده لکه سړی چې په بیت الخلاء کې دننه ناست وي، نو هلته سره ددې دومره زیاتې مرداري ده ته بوی نه محسوس کېږي، ځکه چې هلته ماحول ټول خراب ده، پوزه او دماغونه یې ټول له بدبویي څخه ډك وي، نو دا ورته نه معلومېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوی شته او کنه. او په پاك ځای او مجلس کې که ډېر لږ هم د
بدبويي اثر ښکاره شي نو هرڅوك يې حس کولی شي.

نو دا ګناهونه چې ډېر شو نو ځکه يې عام خلك په فرق نه
پوهېږي، او نېك خلك پرې پوهېږي. له همدې وجهې نه نبي
کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي چې: ﴿ اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا
يَرِيبُكَ... ﴾ [جامع الترمذي ج: ۲/ ابواب صفة القيامة ص: ۷۸]

ژباړه: له خپل زړه څخه وپوښته او فتوی وغواړه چې که په
کومه خبره کې شك درته پيدا شو نو پرې يې ږده، مه يې کوه،
مطلب دا چې د چا زړه پاك وي نو که هغه يو داسې ځای ته ولاړ
شي چې هغه شکمن وي نو في الحال ده ته شك پيدا کېږي،
هغه شي ته يې زړه نه کېږي، زړه يې تنګيږي، نو نېك عمله
انسان ته چې په زړه کې تنګي پيدا کېده نو هغه دې په دې پوه
شي چې دا شی ناروا ده.

نو زمونږ ټول مجلسونه له دروغو او غيبتونو څخه ډك وي،
معاملات مو ټول په دروغو بنا وي، د ګناه په ماحول کې مو
سترګې، غوږونه ټول مصروف وي، نو همدا وجه ده چې په
عبادت کې مو خوند او ذائقه هم نه شته. او له خپل عبادت
څخه خوندهم نه شو اخيستلای.

تاسې لږ سوچ وکړئ! د غه علماوو او طالبانو سره مو چې لږ
څه تعلقات پيدا شي، چې دوی د کتاب او احاديثو سره د تعلق
له وجې يو څه پاك دي، اګر که هغه پخواني حالت د دوی هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي پاتې، خو که بیا هم څوك له دوی سره علاقه لري ، کله ناکله ورسره ناسته پاسته کوي، دهغوی په مجلس او محیط کې راشه درشه ولري نو فی الحال انسان ته په عبادت کې لذت پیدا کېږي اوله الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه له عبادت سره یې مینه پیدا شي.

د یو مُخلص انسان عجیبه واقعه

یو چا قصه کوله چې په کابل کې یو افسر(لښکرمشر)راته ویل چې دا ښځي عجیبه ده. زه په ډېرو ځایو کې ګرځېدلی یم، له هرچا سره مې راشه درشه وه او شته. له ډېرو ښو ښو حافظانو او قاریانو څخه مې د قرآن کریم تلاوتونه په ډېر ښه انداز اورېدلي دي خو له دې ټولووجوهاتو سره ،سره اثر پکې نه وي، او کله چې زه ستاسې د خلیفه صاحب مدرسې ته درشم، هلته چې کله په ختم کې د قرآن کریم تلاوت شروع شي نو د سړي ژړا نه درېږي. ددې څه وجه ده ؟ هغه شخص ویل چې مادغه افسر ته وویل چې : دا په ځای کې فرق ده، هغه ځای داسې ځای ده چې صفایي پکې ډېره ده، نو هلته څکه د قرآن کریم اثر ډېر زر ښکاره کېږي، نېك خلك چې قرآن کریم وايي په هغه ځای د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت او سکینه نازلېږي، نو بیا خو به خامخا دا اثر پیدا کېږي.

یوصحابي ﷺ د تلاوت په وخت کې د رحمت ملائکې ویني

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ، قَالَ: بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَفَرَسُهُ مَرْبُوطَةٌ عِنْدَهُ، إِذْ جَالَتِ الفَرَسُ فَسَكَتَ فَسَكَتَتْ، فَقَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ، فَسَكَتَ وَسَكَتَتِ الفَرَسُ، ثُمَّ قَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ فَانْصَرَفَ، وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَى قَرِيبًا مِنْهَا، فَأَشْفَقَ أَنْ تُصِيبَهُ فَلَمَّا اجْتَرَّهُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ، حَتَّى مَا يَرَاهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ حَدَّثَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، قَالَ: فَأَشْفَقْتُ يَا رَسُولَ اللهِ أَنْ تَطَأَ يَحْيَى، وَكَانَ مِنْهَا قَرِيبًا، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَانْصَرَفْتُ إِلَيْهِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي إِلَى السَّمَاءِ، فَإِذَا مِثْلُ الظُّلَّةِ فِيهَا أَمْثَالُ المَصَابِيحِ، فَخَرَجَتْ حَتَّى لاَ أَرَاهَا، قَالَ: «وَتَدْرِي مَا ذَاكَ؟» ، قَالَ: لاَ، قَالَ: «تِلْكَ المَلاَئِكَةُ دَنَتْ لِصَوْتِكَ، وَلَوْ قَرَأْتَ لَأَصْبَحَتْ يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهَا، لاَ تَتَوَارَى مِنْهُمْ» ﴾

[صحيح البخاري ج ۲/ص: ۷۵۰/ باب نزول السكينة والملائكة عند قراءة القرآن . رقم الحديث: ۵۰۱۸]

ژباړه: له حضرت أُسَيْد ابن حضير رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې د شپې مې سورة البقره لوستل پيل کړل خواته يې اس تړلی ده، هغه آس کله يو او کله بل طرف ته منډې وهي، د دغه صحابي رضي الله عنه يو کمکی زوی (يحيى) يې دده په څنګ کې پروت ده، دغه صحابي رضي الله عنه ووېرېده چې هسې نه دا زوی مې آس لاندې کړي، نو تلاوت يې بس کړ، کله چې يې بس کړ آس بېرته په آرام شو، بيايې چې تلاوت شروع کړ، نو بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس منډې شروع کړې، درې ځله دا خبره تکرار شوه، کله یې چې پورته وکتل نو د وریځې په شکل ځراغونه راځړېږي، نو دی پورته شو او تلاوت یې بس کړ، زوی یې د آس له ځنګ څخه لیرې کړ چې اوس به نو بنه په طبیعت سره تلاوت وکړم. دغه صحابي رضي الله عنه وایي چې کله مې هغه لیرې کړ، او بیا د باندې راووتم هغه ځراغونه او رڼاګانې ورکې شوې وې، سهار یې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دغه حال بیان کړ، هغه صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: دا ملائکې وې، سکینه وه، تلاوت به دې کاوه، که تا تر سهاره پورې خپل تلاوت جاري ساتلای وای نو دغه ملائکې به عامو خلکو په خپلو سترګو لیدلې وې

نو چې پاك خلك، دخدای جل جلاله دوستان د قرآن کریم تلاوت کوي نو په هغه ځای باندې د الله تعالی جل جلاله رحمت نازلیږي، نو چې په آس اثر کوي نو په انسان باندې به یې ولې نه کوي

هغه طالب او صوفي چې پاك ده، هغه ختم او مجلس کې چې پاك پاك خلك ناست وي نو کله چې په هغوی باندې د الله تعالی رحمت شروع شي نو دا ناپاکه خلك چې ورسره ناست دي دوی به هم د آس غوندې منډې شروع کوي. په ده به هم د الله تعالی د رحمت اثر ښکاره کېږي، داچې یو څوك څو وارې په دغسې مجلس کې کیني نو الله تعالی یې په زړه کې اثر پیدا کوي، په خپله یې بیا له عبادت او بندګي سره مینه پیدا شي. مونږ الحمد لله دا اثرات په خپلو سترګو لیدلي دي د ځان په هکله دا خبره نه کوو. د طریقت په باب کې وایو. د حضرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکانو او محترمو خلیفه صاحبانو په باب خبره کوو. بلکې مونږ د خپل وخت سره چې موافق لیدلي نو یقیني درته وایم چې: هغه طالبان چې په داسې مدارسو کې اوسیږي چې په هغو ځایو کې ختمونه وي، په هغه ځای کې یو خلیفه صاحب موجود وي، ددغو طالبانو اود هغو مدرسو د طالبانو چې هلته دا ختمونه نه وي نو د ځمکې او آسمان فرق لري.

د دوه طالبانو حیرانوونکې واقعې

ماته یو طالب چې د (میر زاهد) د درجې طالب و قسم وخوړ چې: په خدای قسم که به زه د طالبۍ په مطلب پوهېدم، مګر کله چې دلته راغلم، دلته پوه شوم چې په طالبۍ کې څه مطلب دی، ځکه زه په فلانکی، فلانکی، فلانکی ګناهونو اخته وم، ځان مې نه شو ترې خلاصولای. خو کله چې دلته راغلم هرڅه مې سم دم شول.

بل د وړې دورې طالب راته قسم وخوړ چې دا لس کاله مې په طالبۍ کې تېر شوي دي، دا ټول یو طرف ته او دغه یو کال د وړې دورې مې بل طرف ته، داسې راته معلومیږي چې هغه لس کاله مې عبث تېر کړي دي او سږ کال چې دلته راغلی یم دا دې خدای جَلَّ جَلَالُهُ په عمر کې راحساب کړي.

همدغه طالب قسم کاوه چې: یوه ګناه مې داسې وه، چې ما به ډېر زیات کوشش کاوه ترڅو ځان ترې منعه کړم، تر دې چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان د وژلو اراده مې هم وکړه ، خو کله چې دلته راغلم او ستاسې سره په دغو مبارکو ختمونو کې شریك شوم، نو له هرڅه پرته الله تعالی له هغو ګناهونو څخه خلاص کړم. اوس په هغه تېره شوې زمانه او لس کاله طالبي باندې افسوس کوم چې هسې مې عبث تېر کړې دي.

نو ګورئ! په مجلس کې څومره فرق وي، هغه هم طالبان دي، او دا هم طالبان دي، خو دلته چې لږ څه دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د ذکر او خوف خبرې وي، نو بیا په هغه مخکنې ژوند باندې ارمان کوي. نو عوام مسلمانان چې له دې نه مخکې په هېڅ خبر نه وي نو هغوی به ولې په خپل تېر ژوند ارمان نه کوي.

څومره چې سړی له ګناهونو څخه ځان ساتي، دښکو خلکو په مجلس کې شرکت کوي، رب تعالی به یې له عبادت سره مینه ور زیاته کړي. په عبادت کې به یې خوند او لذت وي، حرص به یې ختم او قناعت به یې په برخه شي او بیا به د دې هڅه او فکر نه کوي چې یا ځان ووژني او یا بل ته ضرر ورسوي.

د دنیا ګټل مطلقاً ناروا نه دي

دنیا ګټل مطلقاً ناروا کار نه دی، بلکې له دنیا سره محبت او مینه ناروا ده، که دنیا په جائزه طریقه سره وګټل شي، کوم مانع نشته، بلکې دا هم عبادت دی، څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: (... وَ اَلْكَاسِبُ صَدِيقُ الله) [تنبه الغافلین ، عربي / ص ۲۳۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریګر د خدای تعالی دوست او محبوب دی، خو شرط پکې دادی چې په جائزه طریقې سره وي

صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم هم دغه دنیا، مال او دولت ګټلی کسب یې کړی.

﴿عَنْ قَتَادَةَ رضي الله عنه قَالَ: حَمَلَ عُثْمَانُ عَلَى أَلْفٍ فِيهَا خَمْسُونَ فَرَساً فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ. وَعِنْدَ ابْنِ عَسَاكِرَ عَنِ الْحَسَنِ قَالَ: جَهَّزَ عُثْمَانُ رضي الله عنه بِتِسْعِ مِائَةٍ وَخَمْسِينَ نَاقَةً وَخَمْسِينَ فَرَساً أَوْ قَالَ بِتِسْعِ مِائَةٍ وَسَبْعِينَ نَاقَةً وَثَلَاثِينَ فَرَساً يَعْنِي- فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ﴾

[حياة الصحابة الجزء الثاني/ص ۲۱۱/ انفاق عثمان بن عفان رضي الله عنه]

ژباړه: له حضرت قتاده رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې د تبوک په غزا کې حضرت عثمان رضي الله عنه زر کسان مجاهدین مجهز کړل چې په دې کې پنځوس اسان و

او ابن عساکر له حسن نه روایت نقل کوي وایي: چې حضرت عثمان رضي الله عنه دتبوک په غزا کې نه نیم سوه (۹۵۰) اوښان صدقه کړل او پنځوس (۵۰) اسان صدقه کړل او یایې وویل چې نه سوه اویا (۹۷۰) یې اوښان صدقه کړل او دیرش یې اسان صدقه کړی

دا چې په یوه غزا کې دومره صدقه ورکوي، خو دنیا ده ورسره که دنیا، مال او دولت ورسره نه وای، نوکله یې دومره صدقه کولای شوای؟

حضرت عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه چې وفات شو، نو ده رضي الله عنه څلور میرمنې (ښځې) وې یوې ښځې یې د اتمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حصې د دنیا د صلحې په عنوان څلورمه حصه وغوښته نو اتیازره دیناره ورته ورسېدل یعني دده د مال اتمه حصه (۳۲۰۰۰) روپۍ شوې

مال او دولت پیغمبرانو ، صحابه کرامو او اولیاء الله تولو درلوده خو له مال او دولت سره یې مینه نه درلوده، بلکې د الله تعالی له دین سره یې مینه وه نو حاصل د خبرې دا شو چې دنیا ګټل ناروا نه ، بلکې محبت ورسره ناروا ده

حضرت عبدالقادر جیلانی رحمه الله د مال په غرقېدلو او بېرته پیدا کېدلو ولې (الحمدلله) وایي؟

حضرت پیران پیر (شیخ عبدالقادر جیلاني) رَحِمَهُ اللهُ ته څوک راغلل او ورته یې وویل چې هغه بېړۍ (کشتۍ) چې ستا د تجارت مال پکې را روان وو، هغه غرقه شوه، پیران پیر صاحب سر ټیټ کړ ، بیایې بېرته سر راپورته کړ ویې ویل: (الحمدلله) لږ وروسته بیا سړی راغی چې کومه بېړۍ چې غرقه شوې وه ، هغه ستا نه بلکې د بل چا وه او ستا د مال بېړۍ روغه او سلامته ده، ده بیا سر ټیټ کړ او له لږ ځنډ وروسته یې بېرته راپورته کړ، بیایې وویل: (الحمد لله). په دې مجلس کې د علم ظاهر یو عالم ناست وو، نو سمدلاسه یې اعتراض وکړ چې ستا دغه مال دولت پاك وو او که نا پاك؟ که پاك و نو په غرقیدلو دې ولې الحمد لله وویل؟ او که ناپاکه وه نو بیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهرته پیدا کېدلو دې ولې الحمد لله وویل؟ ته خو یو بزرګ انسان یې که پاکه وې نو به غرقېدلو یې باید خفه شوی وای او که ناپاکه وای نو په پیدا کېدلو یې باید خفه شوی وای نو باید تا الحمد لله نه وای ویلې.

حضرت پیران پیر صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وویل: چې: نه مې د دنیا په ورك کېدا الحمد لله ویلې او نه مې په بېرته پیدا کېدا کله چې ماته نوکر وویل چې: ستا د مال بېړۍ غرقه شوه، نو زه خپل نفس ته متوجه شوم، چې زما په نفس کې څه اثر پیدا شو او کنه، نو د الله تعالی رحم او کرم و په زړه کې مې هېڅ د خفګان او غم نښې نښانې نه وې نو شکر مې ادا کړ چې په زړه کې مې د دنیا محبت نشته. بیا یې چې کله بېرته راباندې زېری وکړ چې هغه ستا کشتۍ نه بلکې د بل چا وه، نو زه بیا خپل نفس ته متوجه شوم چې دی په دې خبره خوشحالېږي او کنه، خو بیا راته معلومه شوه چې په زړه مې څه اثر د غم او خوشالۍ نه ښکارېږي نو ځکه مې د الله تعالی حمد او ثنا بیا اداء کړ.

نو اصل حقیقت د دنیا داده چې نه به یې په ورك کېدلو خفه کېږي او نه به یې په پیدا کېدلو خوشحاله کېږي. خو نن سبا دا خبره نشته، یو ځل چې د چا له الله تعالی سره تعلق جوړ شي، هغه بیا دنیا، مال، جایداد ته اهمیت نه ورکوي، مینه یې ورسره نه وي، نه یې په پیدا کېدلو خوشالېږي او نه یې هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورك كېدلو خفه كېږي. خو دا حالت به هلته په لاس راځي چې زموږ له دين سره تعلق جوړ شي.

موږ د دنيا په ختمېدا دومره خفه كېږو چې هغه خفګان مو نه ورك كېږي. او په پيدا كېدو يې بيا دومره خوشحاله كېږو چې هغه خوشحالي مو بيا نه ورك كېږي. خو له دې سره بيا د لمانځه په قضا كېدو يا هم د جمعې په پاتې كېدو يا هم كولو سره مو كله هم خفګان او خوشالي پيدا شوې؟ كه يو سړی سل روپۍ وګټي اوياهم يو لمونځ په جمعه سره وكړي نو كه په دې حالت كې ورڅخه يو څوك په قسم سره پوښتنه وكړي چې په هغو سلو روپيو به ډېر خوشحاله شوی يې اوكه ددغه يو لمانځه په كولو سره؟ نو معلومه ده چې انسان ته د سلو روپو خوند ډېر دی. اونبي كريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (التكبيرة الاولى خير من الدنيا وما فيها) دغه يو تكبير تحريمه چې له امام سره يې ونيسې دا تر ټولې نړۍ بهتر دی، ټول د جمعې لمونځ خو لاڅه كوې؟ خو موږ چې په سلو روپيو څومره خوشاله كېږو د جمعې د لمانځه په نيولو سره هغومره نه خوشحاله كېږو. ددې وجه داده چې هلته مو له عبادت سره دومره مينه نشته لكه څومره مينه مو چې له دنيا سره ده. د سلو روپيو په تاوان سره كه هغه زوی كړی وي نو خپل زوی وهو، كه ورور كړی وي ورور وهو، په غصه يو، خو كه په مقابل كې يې له دغو خلكو څخه د جمعې لمونځ قضا شي موږ هېڅكله خفګان ورباندې نه دی كړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بزرګ د تکبیر اولی د پاتې کېدو له امله درې ورځې ژړل

یو بزرګ جمعې ته راغی او تکبیر ورځخه تېر شوی و، نو تر دریو شپو پورې یې ژړل، جمعې ته به راغی او بېرته به ولاړ او په خپل دې عمل د هر زیات خفه و. چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې څه دربانديې شوي او ولې خفه یې؟ دغه بزرګ ورته وویل چې که د یو چا زوی، ورور یا پلار مړ شي نو خلك ورځې او غمرازي غمشریکي ورسره کوي، خو له ماځخه تکبیر اولی (تکبیر تحریمه) تېر شو خو هیچا غمشریکي راسره ونه کړه، دومره غټ غم راباندې تېر شو خو هېڅوك فاتحې ته رانغلل، په دې لوی غم کې یې شرکت او ګډون راسره ونه کړ او د تکبیر اولی خو دومره غم ده لکه د سړي چې ټوله دنیا ړنګه شي، مونږ په کمکي بچي څومره ژاړو، په لرتاوان ژاړو. تکبیر اولی او جمعه ټوله رانه تېره شي، دجمعې اقامت شروع وي؛ زمونږ دلته ددنیا یوه خبره پاتې وي په هغې لګیا یو مُلا رکوع ته ورسیږي تکبیر وکړي په ولاړې اقتدا یې هم نه وي صحیح، ځکه په دغه تکبیر ولاړ تیټ شو لمونځ یې نه ده صحیح بس بیا سلام وګرځوو، ما لمونځ وکړ او سره له دې چې بېخي صحیح نه وي.

نو مطلب دا چې دا کمزوري ده وجه یې بنیادي غلطې نفقې او غلط خوراکونه دي. نو باید چې د هر احتیاط وشي، که مُلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، که امي ده که طالب ده باید ډېر احتیاط وکړي، مونږ والله که ګټلي وي، ټکټ مونه ده اخیستی، هیچا نه ده اخستی ماسوا له هغو خلکو نه چې نبي کریم ﷺ هغوی ته زیری ورکړی چې فلانکی فلانکی به په جنت کې وي، هغه خو په حدیثو ثابته ده، خود چا په باب کې خو دغه فیصله نشي کولای او که څوك په دغه دوکه شو چې زه مُلا یم، طالب یم یا پیر یم، مجاهد یم، ولاړ دغه تباه شو، نو باید ټول په ډار کې واوسو. له خوراك څښاك او اعمالو سره باید احتیاط وکړو، بیا امید د رحمت شته چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ به رحم راباندې وکړي، بیا به مو په ژوند کې هم برکت وي، په کور کې به مو هم برکت وي په تقریر او وعظ کې به موهم اثر وي او په اخیرت کې به موهم هغه تلپاتي او همیشه ژوند په ښه طریقه په برخه وي. وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد واله واصابه اجمعین برحمتك یا ارحم الراحمین

امین یارب العالمین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۱) مجلس

د دین ارزښت او له علماوو څخه پوښتنې کول

د فی سبیل الله مصداق

بنیادي شی په ترمذي شریف کې د جهاد په فضائلو کې احادیث راغلي دي چې څوك د خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ په لار کې ووځي د هغه څومره ثواب ده؟ اوس فی سبیل الله چې په آیاتونو او احادیثو کې ذکر کېږي د هغه مصداق مفتي صاحب په (منهاج السنن) کې لیکلي چې فی سبیل الله د خدای پاك په لار کې وتل دا تر جهاد پورې نه دی خاص بلکې جهاد، علم، حج او نورو ټولو نیکو عملونو ته شامل دی.

نو مجاهد چې له خپل کور څخه د اعلاء کلمة الله له پاره ووت، په سنګر کې پروت ده، په بندر کې پروت ده، د جنګ په صحنه کې پروت ده، دده ژوند ته ټول فی سبیل الله ژوند ویل کېږي ترڅو چې دی بېرته خپل کور ته راځي. حاجي چې د حج په سفر ووت ترڅو چې د حج له سفر نه فارغېږي دا ټول سفر دحج ته فی سبیل الله ویل کېږي. څکه د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دین په خاطر یې سفر کړی، ددغه وطن نه چې سړی تکټ کوي په څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاسه یولک روپیو ویزه داخلوي ، دی خو د تماشې او سیل له پاره نه ځي خو دخدای پاک د یو فرض عبادت د ادا کولو له پاره ځي نودغه وتل چې دحج په نیت څوک روان شو هم فی سبیل الله ورته ویل کېږي ترڅو چې بېرته خپل کور ته راځي. عُمره کوونکی دخپل کور نه په دغه نیت روان شو چې ترڅو بېرته خپل کور ته راځي دغه ته فی سبیل الله ویل کېږي

همدارنګه طالب العلم چې له خپل کور نه ووځي ترڅو چې خپل کور ته راګرځي دغه ژوند ته فی سبیل الله ژوند ویل کېږي. همدارنګه یو تاجر چې د حلال رزق د ګټلو له پاره ، نه د مال د زیاتولو له پاره. زمونږ زیاتره سفرونه د مال د ډېرولو له پاره دي. رزق مو وي ، خو بلډنګونه ، مارکیټونه جوړوو ، خو په دین خبر نه یو. له ضرورت زیات تجارت او مال ګټل په هغه وخت کې روا دي چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ په دین به خبر وي، په کومه اندازه چې دی هغه علم ته ضرورت لري او خپل څلورویشت ساعته ژوند وربانديې د دین د ارشاداتو مطابق تېر کړي او دی هغه علم حاصل نه کړي او دنیا او مال ګټي دا ورته نه دي جائز. خو که دومره خبر وي چې هغه خپله زندګي وربانديې تېرولای شي نو بیا په دغه صورت کې د مال ډېرول او زیاتول یو مباح کار دی. نو اصل مطلب ته راګرځو چې که یو تاجر د حلال رزق د حاصلولو له پاره له کور څخه ووت تر څو چې دی بېرته راګرځي دا هم فی سبیل الله دی.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج: ۵/ص: ۱۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب لري؟

اوس دا د خدای په لار کې وتل د جمعې د لمانځه له پاره هم دي

﴿ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ، قَالَ: لَحِقَنِي عَبَايَةُ بْنُ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ، وَأَنَا مَاشٍ إِلَى الْجُمُعَةِ، فَقَالَ: أَبْشِرْ، فَإِنَّ خُطَاكَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ، سَمِعْتُ أَبَا عَبْسٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُمَا حَرَامٌ عَلَى النَّارِ" : هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ. ﴾

[جامع الترمذي ج: ۱ / ص: ۲۹۲ / باب من اغبرت قدماه في سبيل الله، رقم الحديث: ۱۶۳۲]

ژباړه: له حضرت یزید ابن ابي مریم رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه د جمعې لمانځه ته روان وم چې (عبایة ابن رفاعة ابن رافع رضي الله عنه) را سره یو ځای شو، نو راته وي ویل: زیری درکوم ستا دغه قدمونه دالله تعالی په لار کې دي، له ابو عبس نه مې اوریدلي ویل یې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: دچا چې دواړه پښې دالله تعالی په لار کې په ګردونو باندې سپیرې شوې نو دواړه په اور دجهنم باندې حرامې دي.

یعنې د خدای پاک جل جلاله د دین په خاطر چې ستا په بدن کوم ګردونه لګېدلي دي، دا ګردونه او د جهنم اور نه سره یو ځای کېږي. نودغه د دین ټولو لارو چارو ته فی سبیل الله ویل کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که یو څوک خاص دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا لـه پاره دجُمعې لمانځه ته ځي، عُمرې ته ځي، جهاد ته ځي، حج ته ځي، د علم په حاصلولو پسې ځي نو ددې اعمالو قیمت او درښت لـه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره دومره زیات ده چې که په دې لاره کې په یو چا باندې ګردونه پرېوځي په هغه به د جهنم اور حرام وي. اوس چې یو څوک خپل ټول ژوند پکې تېر کړي، لس کاله، دولس کاله په طالبي کې تېر کړي اوپه میاشتو میاشتو وخت په جهاد کې ولګوي ، دحج په سفر کې څلوېښت اویا زیات و کمې شپې هلته تېرې کړي؛ نودا ټول ژوند ، په دې ژوند کې خوراک، څښاک، ناسته ولاړه، دا ټول عبادت بلل کېږي حتی که په دغه لاره کې څوک مړ شي، طالب د سبقونو په دوران کې پخپل مرګ مړ شو، نو الله تعالی دغه انسان تـه د شهادت مقام ورکوي. که مجاهد د جهاد په سفر کې په خپل مرګ مړ شو نو الله جَلَّ جَلَالُهُ ورته د شهادت مقام ور په برخه کوي. د الله تعالی په خزانو کې څه کمی نشته.

که یو څوک د الله تعالی د دین په خاطر لـه کوره ووت، مثلاً اوس مونږ د جُمعې لمانځه ته ځو، نو مسئله داده چې که د کور خواته جومات وي نو سړی دې بل جومات ته نه ځي، خوکه په دغه نیت بل جومات ته روان شو چې هلته نېک خلک او علماء او اولیاء الله دي ، یا په هغه جومات کې ډېر خلک سره یوځای کېږي ،کېدی شي چې دهغوی د دعاګانو او لمونځونو پـه برکت زما دعاګانې او لمونځ هم د قبولیت مقام ترلاسه کړي نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه سړي ته له خپلې جومات نه هغه بل جومات ته تلل جائز دي نو اوس چې هغه ځای ته ځي دا څومره قدمونه چې ده اخیستي دي نو په هر قدم الله جَلَّ جَلَالُهُ دغه شخص ته یوه یوه نیکي ورکوي، یوه یوه ګناه ورته معاف کوي. نو چې یو څوک څومره لرې ځي دغومره ډېر ثوابونه به یې په برخه کېږي.

د مسجد نبوي په څنګ کې یو څه ځمکه خالي پاتې وه، نو یو قوم غوښتل چې خپل کورونه را بار کړي او په دغه خالي ځای کې آباد شي ددې له پاره چې جومات ته نږدې وي، کله چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددوی له دې ارادې څخه خبر شو نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل: (دِيَارَكُمْ تُكْتَبْ آثَارُكُمْ) په خپلو کورونو کې اوسېږئ ستاسې قدمونه به لیکل کېږي ځکه چې کورونه مو څومره لرې وي قدمونه به مو زیات وي او په هر قدم باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوه یوه نیکي درکوي او یوه یوه ګناه مو معافوي. او یوه یوه درجه مو لوړېږي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لارکې مال لګول څومره ثواب لري؟

﴿ عَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ بِسَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۱ / ص: ۲۹۲ / باب ما جاء في فضل النفقة في سبيل الله ، رقم الحديث: ۱۶۲۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت خُریم ابن فاتک رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي: څوک چې د الله تعالی په لار کې مال مصرف کړي ده ته به یوه روپۍ په اوه سوه بدلیږي.

یعنې بیا که بالفرض په دغه (فی سبیل الله) کې له یو چا څخه مال مصرف شي نو د مصرف یې دوه لارې دي:

اول دا چې ته په خپله په کور کې ناست یې خو روپۍ، سنگر، مدرسې، یا حرم شریف ته یې ولیږې نو دا د خدای جل جلاله او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرموده او وعده ده چې ددې مصرف کوونکي له پاره به یو په اووه سوه (۷۰۰) ثواب ورکول کیږي.

او که یو څوک په خپله حج ته ځي او کرایه لگوي، جهاد ته ځي خپل مال مصرفوي، علم حاصلوي او خپل مال مصرفوي نو دغه شخص ته الله تعالی د یوې روپۍ ثواب یو په اووه لکه (۷۰۰۰۰۰) ورکوي. الله تعالی ډېر رحیم او مهربان ذات دی، نیکي ډېره په اسانتیا سره پیدا کیږي خو چې نیت ته مو پام شي، چې په دې پوه شو چې د څه له پاره ځو، غرض مو څه دی؟ کله چې مو نیت صفا شي، چې د الله تعالی د دین د زده کړې له پاره ځو، یا بالفرض د الله تعالی د یو فرض حکم د ادا کولو له پاره ځو، د الله تعالی د بندگي له پاره ځو، نو کله چې په دغه نیت ځو نو روپۍ او قدمونه به مو بې ځایه نه وي، ډېر داسې خلک شته چې د طالبي په فضایلو او درجو باندې خبر نه دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو له دې وجې څخه په خپل طالب ورور او زوی باندې خرڅه کوي او نه يې بل طالب ته څه ورکول له وسه وي.

مفتي فريد صاحب رَحِمَهُ اللهُ دابن ماجه په حواله ليکي: څوک چې دالله تعالی په لار کې نفقه وليږي او دی په کور کې وي ده ته يوه روپۍ به په اوه سوه بدليږي او څوک چې په خپله غزا ته ولاړ شي چې په خپل ځان يې لګوي يوه روپۍ به يې په اوه زره بدليږي. او دابوداؤد په حديث کې دي چې لمونځ، روژه او ذکر په نفقه فی سبيل الله په پنځه سوه چنده زياتيږي، نو اجر د ذکر په جهاد کې او حج او علم او غير له دې په يو کم پنځوس کروړه ثواب لري. نو دغه اجر او ثواب طالب ته په مدرسه کې حاصليږي او غازي ته په معسکر کې.

[منهاج السنن شرح جامع السنن للامام الترمذي ج ۵/ص ۱۸۲]

په دنياوي تعليم ولې دومره مصرفونه کوي؟

د دنيا خو بيا دا نظام دی چې کله يو هلک پوهنتون (کالج) يا مکتب (سکول) ته داخليږي نو له اول څخه واخله آن تر شپاړسم پورې چې له مشرانو څخه يې پوښتنه وکړې چې په يو يو هلک څومره مصرف راځي، څومره فيسونه ورکوي؟ د موټرونو کرايه يې څومره ده؟ د هغه کور او کوټې او هاسټل چې دی هلته پکې اوسيږي څومره کرايه ده؟ نو بې اندازې خرڅې ورڅخه کيږي. دا ولې؟ دا ځکه چې دې خلکو دنياوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي په پام کې نیولې وي، چې زوی به مې ډاکټر شي، بیا به له یوه مریض څخه پنځه سوه فیس اخلي، لس یا شل زره روپۍ په ورځ کې راټه راوړي، داسې ډاکټران هم شته چې د ورځې له مخې په لکونو روپۍ ګټي. نو ددې هلکانو مشرانو هغه دنیاوي مفادات په پام کې نیولي وي، نو ځکه په خپل زوی او ورور مصرف کوي، هغه مکتبې هلک هم په ځان مصرف کوي، ځکه د دنیا ګټه یې په سوچ کې وي، چې که څومره ډېره خرڅه وکړم نو بیا به هلته زه به پوسټ اخلم، بیا به مې تنخواه هم زیاته وي، عائدات به مې هم ډېر وي.

که انجینیر یا پروفیسور شي هم دغسې دنیوي ګټه یې په نظر کې نیولې وي، خو کله چې طالب عاجز او غریب له کور څخه وځي، نو د دنیا د ګټلو سوچ ورسره نه وي، چې زه به بیا داسې پیسې ګټم، نه یې پلار او ورور او بل کوم دوست ته داسې په فکر کې ورځي چې طالب جان به مې وروسته ماته په ورځ کې لس زره روپۍ وګټي، په طالب باندې چې پلار لس، دولس کاله خرڅه وکړي، بیا هم چې کله فارغ شي نو زر روپۍ یې تنخا وي، چې ډېره زیاته تنخواه یې شي بیا هم تر دریو زرو نه پورته کېږي، یو نیم داسې به وي چې تنخوا به یې زیاته وي.

اوس نو چې د دنیا ګټلو ته یې ورور یا پلار وګوري نو وایي چې په طالب جان هسې بې ځایه خرڅه کوو، ځکه چې له فراغت څخه وروسته به یې ایله بیله دوه زره یا درې زره تنخواه وي، په دې تنخاګۍ به زمونږ کوم کار جوړ شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دې ته یې بیا پام نه وي چې په دغه طالب چې زه کومې روپۍ مصرفوم، نو الله تعالی به ما هم دده د طالبي په ټوله زندګي کې ورشریک کړي، او د یوې روپۍ بدله او ثواب به راته یو په اووه سوه راکړي، او که زه په خپله علم حاصل کړم او په ځان باندې خپل مال مصرف کړم ماته به خدای جَلَّ جَلَالُهُ د یوې روپۍ په بدله کې اووه لکه راکوي، دومره ګټې چې دچا په ذهن او فکر کې ورشي نو بیا به یې په کالجونو او یونیورسټیو کې دا خپل مال ولګوي؟

زمونږ دا مطلب نه ده چې مونږ د پوهنتونو (کالجونو) د تعلیم خلاف یو، بلکې د تعلیم خلاف نه یو خو تعلیم چې د شریعت په چوکاټ برابر وي، که عصري علوم دي او که دیني علوم ددې ټولو په جواز علماء قائل دي، حسد او بدبیني نشته، ددې دنیا نظام په دغو خلکو چلیږي، ډاکټر، پروفیسور، انجینر، ساینس دان دغو ټولو ته پکې ضرورت شته، دا تخنیکي سامان آلات، ماشینونه ددوی د ساینس او تکنالوجي نتیجه ده، چې دوی کوشش کوي نو دغه ددنیا ماشین آلات ټول برابروي، د دنیا نظام لکه دختګر په شان دی چې مونږ یې خلاف نه یو ځکه کور راته جوړوي نود ډاکټر به ولې خلاف یو، نو مطلب مو په دوی اعتراض نه ده، خو خبره داده چې مسلمان باید خبر کړل شي، د مسلمان دګټې او تاوان لاري باید وسنجول شي، د علماوو سره باید دا فکر وي چې دا روپۍ چې په دغه ځای لګوي اودا روپۍ چې بیا په دغه بل ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګوي دا فرق یې ده، نور ګټه او تاوان ته یې ته په خپله وګوره. که د دنیا په ګټه کې څوک راته ووایي چې په فلانکي ځای کې د دغه شي دومره قیمت ده او دلته په دومره ده، هغه ځای ته به ورځو چې زمونږ ګټه پکې ډېره وي، په اکثره ځایونو کې د دریو ورځو د مېلو له پاره یو بازار جوړ شي، مخکې د بسته وي او په دغو ورځو کې د یو دوکان ځای په دوه زره یا درې زره روپۍ وي او دنیا د ګټې احساس د سړي سره وي، خپل دوکان دلته پرېږدي او هلته ورشي، ځکه چې هلته ګټه ډېره ده. نو د علماء کرامو مطلب همدا ده چې خلک په دې پوه کول غواړي چې هلته دې ګټه ډېره ده او د دین او آخرت ګټه دې ده.

نو غرض داچې دلته راتګ یا بلې مدرسې یا جومات ته یا نورو دیني مدارسو او مراکزو ته تګ بې ځایه نه ده، باید خلک په دې پوه وي چې دا ناسته، مصرف، دا ستړې تول بې ځایه نه دي. الله تعالی به په آخرت کې اجر ورکوي او نېکه ثمره به ورباندې مرتبه کېږي. او خصوصاً د دین زده کړه د دین بنه تعمیر غواړي، نومونږ چې د دنیا د بنه تعلیم له پاره کوښښ کوو هغه کالج او یونیورسټي ته ځان رسوو چې هغه ډېره ګټه پکې وینو، ځکه خو په هغه ځای کې دغه تعلیم حاصلېږي، په بل ځای کې نه حاصلېږي، خو دین دا په مدرسو کې زده کېږي ، دا په جوماتونو کې زده کېږي، له علماوو څخه زده کېږي او علماوو دولس یا دیارلس کاله په طالبي کې تېر کړي وي بیا تر آخري ژونده پورې دغه د دین په خدمت کې وخت تېر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دورهٔ حدیث ټول درسونه یوازې تدریسول اسان کار ندی

زه د سر د مرض له پاره ډاکټر ته ورغلی وم، نو دغه د خپلو درسونو حال مې چې ورته وواېه چې ټوله لویه دوره راسره ده، نو ډاکټر داسې تعجب کاوه چې دومره غټ کتابونه په یوه ورځ یو سړی برداشت کوي؟ په دغو کالجونو کې چې ایم اې (M.A) دوی ورته وایي یعنې د شپاړسم سره برابره ده، هلته پروفیسران په ورځ کې یو مضمون وایي، بعضې داسې دي چې ډېر مشهور شي نو په جُمعه کې یو مضمون وایي، ځکه چې دا په دماغو باندې بوج راولي، نو داچې تاسې دومره ټوله ورځ په یوه سر باندې درس کوئ نو طبعاً به تکلیف درته پیدا کېږي، نو ستا علاج دوا نه ده، بلکې راحت او آرام ده.

اوس مطلب مې دا و چې دغه مُلایان یو ځل په طالبي کې وخت تېروي، بیا تر سپیین ږیرتوب پورې دومره تکلیفونه تېروي چې د دنیا پروفیسران یې نه شي تېرولای نو په دین به خود دوی خبر وي، چې عالم دېرش یا څلوېښت کاله مسلسل په دې کار لګیا وي کتاب کتل او ویل دي، هغه چې په دین پوه نه وي نو بل څوک به پوه شي؟

د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو څخه ناخبره وي

زه چې په اکثره ځایونو کې په امامانو پسې دربهدلی یم نو په اکثره ځایونو کې حافظان امامان دي، یقین ده چې اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمونځونه بې کراهیته نه دي، خودغه د جومات امام په مکروهاتودلمانځه هم خبر نه ده، اونبي کریم صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي (الإِمَامُ ضَامِنٌ) امام د ټول قوم ضامن ده، د ټولومقتدیانود لمانځه مسئولیت دده په غاړه ده، خو دی وربانديې خبر نه ده، علم ورسره نشته، یوازې د قرآنکریم په یادولو کله علم حاصلیږي.

له مونږ سره بیا د لمانځه ارزښت نشته، چې امام په پنځه سوه روپۍ پیدا کېږي نو ښه مُلا په دوه زره روپۍ، څه کوو چې نیسو یې؟ لکه مخکې مو همدغه خبر وکړه چې یو دوکاندار د دوکان له پاره یو منشي په اته زره روپۍ نیسي چې هغه ماهر منشي وي، په دې کار اوبار ښه پوه وي، یعنې د دنیاوي مفاداتو سړی په جګ قیمت نیسي، که بالفرض درې څلور ځایه کارونه وي، درې څلور منشیان ورته نیسي، دغومره تنخواه پرېکوي، خویه څلوښت کوره یو مُلا نیسي او هغه یو مُلا ته دا کوشش کوو پنځه سوه روپۍ تنخواه یې وي، داسې مُلا چې نه وي چې مصرف یې ډېر شي ، اوس هغه مُلا چې د پنځو سوو مُلا ده دهغه په خپله لمونځ نه ده زده، نه په مکروه خبر وي اونه په مفسداتو خبر وي، زه چې په کوم جومات کې اوسېږم زما چې دا څومره وخت ووت که یو لمونځ هم وي له مکروه څخه خالي نه ده، له سنتونو خو ښېخي خبر نه ده، چې په سهار کې څومره قرائت ویل سنت ده، په ماښام یا ماخوستن کې کوم ویل کېږي او خفیه خو مونږ اورو نه، چې هلته به څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې وایي؟ خو په جهري لمانځه کې کله دوه آیاته (آمن الرسول) په یو رکعت کې ووایي او بیا په دوهم رکعت کې چې په اتفاق د ټولو ائمه وو که دوهم رکعت په اول اوږد شي مکروه کېږي ، په دوهم رکعت کې بیا اوولس آیاته ، کله پنځلس آیاته ووایي، ځکه په اول کې آیاتونه دوه دي، خو وقفې پکې ډېرې وي، نو دی غریب په دې خبر نه دی.

نو له مونږ سره دا احساس نشته ، دا فکر نشته ، نه مونږ خبر یو نه مُلا خبر ده.

اصل د مطلب خبره داده چې نن سبا چې په دې خلکو کې ګمراهي ډېره شوه هغې وجه داده چې مونږ د دین مرکز ته رجوع نه کوو، چې هغه مدرسه ده، علماء دي، له هغوی سره باید زمونږ تعلقات وي، تر څو د دین په احکامو خبر شو، له فرائضو او واجباتو خبر شو ، دا عمل په مونږ کې نشته، د پښتو متل ده چې: څرنګه غر هغسې یې کړبوړې. څرنګه یې چې امام وي همغسې یې مقتدیان وي، په روژه کې امام په دې خوشاله وي چې مقتدیان یې صفت وکړي چې فلانکي امام په دومره کم وخت (یو پاو) کې ټول فرض، سنت، تراویح او وتر لمونځ پوره کړ. دوی په دې خوشاله وي چې ټول لمونځ په یوه پاو کې خلاصوي سره له دې که یو دنیوي مجلس وي د ټوکو او ټکارو مجلس وي د نیټ او فیسبوک کاروی بیا که ټوله شپه او ورځ په یوه پښه ودریږی هم پروایې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو امام عجیبه واقعه

یو وخت کې د هر مخکې زه او زما مشر ورور د روژې په منځ کې یو ځای ته تللي وو، هلته یو امام و، نو که قسم درته وکړم پرې حانث به نه شم، په الحمد لله کې د الحمد څخه نیولې تر ولاالضالین پورې یو تکی هم نه صحي کېده. په یوه پاو کې یې فرض، واجب او تراویح ټول خلاص کړل. زمونږ مشر ورور ورته وویل چې: د تراویحو او نور فرض لمانځه چې دې یو ځل نیت وتاړه نو بیا د تراویحو او فرضو ترمنځ څه فرق نه پاتې کېږي، په نفلو او سنتو کې هم قرائت ، قیام، رکوع او سجده فرض ده، تعدیل د ارکانو پکې واجب ده، په دې کې بیا د فرضو او سنتو فرق نشته، خو دغه امام په دې خبره ځان پوه نه کړ. دا مسئله ده چې که یو څوک معلومات نه لري، نو اول وار به یې په پته پوه کړې، که بیا نه اصلاح کېده نو بیا به یې دخلکو په مخکې ورته وایې. په دوهم ځل چې دغه امام په تراویح کې بیا خپل عمل تکرار کړ نو د خلکو په مخکې یې ورته وویل چې دا لمونځ داسې مکوه ، قرائت دې بالکل نه صحي کېږي، نو ده وویل چې ما خپله شروط صلوة ویلی ده، زه دغه ثواب ته راغلی یم، زمونږ په ورور یې دا ګمان نه کاوه چې دا به طالب وي حال داچې هغه مشر طالب و، نو زمونږ ورور په مختلفو کتابونو یو څه حوالې ورکړې، ورته په غصه شو، کله چې امام صاحب پوه شو چې دا خو طالبان دي، نو سهار وخت کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې زه فلانکي ځای ته څم خپل کالي مې راوړم، دی به لا خپل کالي اوس هم راوړي.

په سبا ورځ یې چې زه مخته کړم ، له مخکني لمونځونو نه مو یو څه وخت پرې ورزیات کړ، کومې تراویح چې په یو پاو کې خلاصېدې هغه مو نن په نیم ساعت کې خلاصې کړې، کلیوالو وویل چې هغه بل امام صاحب خو داسې تکړه و چې په یو پاو کې به یې له هرڅه څخه خلاص کړو، او تا خو دومره اوږد کړ، داسې ښکاري لکه دا لمونځ چې په مونږ او تاسې یو بېټۍ وي، دا احساس له هیچا سره هم نشته چې دا لمونځ صحي شو او کنه؟ خو بس چې دا لمونځ خلاص شي.

زمونږ او ستاسې په جوماتونو کې همدا خبرې وي چې داسې ښه لمونځ کوي، داسې ښه او خوږ غږ یې ده، او چې کله ورته وګوري نو لاسونه به یې پاس په سینه باندې نیولي وي، زیاتره امامانو ته والله که به د مذهب درک وي، څوک داسې وي چې په لمانځه کې په دواړو لاسونو خپلې جامې برابروي ، څوک په ږیره کې لاس وهي، سره له دې چې امام وي، له مونږ سره د خپل لمانځه غم نشته نو د امام به راسره څه غم وي.

له علماء کرامو څخه دا مسئله په ښکاره ډول ګرځي ده چې: تر ټولو لومړی حق دامامت دچا دی ؟ په ټولو کې لائق او احق د امامت هغه څوک ده چې ښه عالم او مُلا وي، که ټول علماء وي، په علم کې سره برابر وي، بیاهغه څوک حقدار ده چې ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرائت یې وي، که په قرائت کې هم ټول سره برابر وي، بیا چې څوک ښه پرهېزګار وي، او که په دې صفت کې هم ټول سره برابر وي، بیاچې څوک ډېر مشر وي نو هغه د امامت حقدار ده. بیا چې څوک ښه ښائسته وي، ځکه ښک وجود په ښکو اخلاقو دلالت کوي، د صورت حُسن د اخلاقو په حُسن دلالت کوي، تردې اندازې پورې چې که په ټولو صفتونو کې سره برابر وي نو چې د چا ښځه اخلاقاًوصورة ښائسته وي بیا به هغه د امامت له پاره مخته کوي، ځکه چې د ښځې د ښائست له امله له ګناوو څخه ساتل شوی دی، په پردیو ښځو پسې یې نه سودا کېږي، نو د امامت په باره کې کتابونه تردې اندازې احتیاط بیانوي.

او زمونږ دا کوشش وي چې هغه څوک امام کړو چې نه په قرآن خبر وي ، نه په احادیثو خبر وي اونه یې اعمال له سنتو سره برابر وي، هرڅه یې که کول کوي به یې.

نو زمونږ اصلي نقصان داده چې له علماوو سره زمونږ تعلق نشته، که څوک غواړي چې له دین څخه خبر شي نو له علماء کرامو سره دې تعلق ساتي ، له دوی څخه باید د دین په هکله پوښتنې وشي، زه بار بار خپلو شاګردانو او علماء کرامو ته دا وایم اود نورو مدرسو طالبانو ته هم دا وایم چې: دغه مدرسې اوطالبان، استادان ددغو عوامو مسلمانانو وروڼو په مرسته او کومک رواني او چلېږي، دا چې دغه مسلمانان په یو بل ځای کې تکلیفونه تېروي، مسافري برداشت کوي، لوږه او تنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروي او بيا له دې سره دوی دا خپل مال راوړي، عالم او طالب العلم ته يې ورکوي نو طالب او عالم ته هم ضروري ده چې دوی ته بيا دين ورزده کړي، دا د عوامو مسلمانانو په علماوو حق ده، لکه څنګه چې يوطالب په کوم کلي کې اوسيږي په هغو کليوالو يې دا حق ده چې ډوډۍ به ورکوي، نو کلي هم دا حق لري چې له مولويصاحب څخه د مسئلو پوښتنې وکړي. که يو څوک له يو عالم څخه پوښتنه وکړي او دغه شخص ته ددغې مسئلې حل کولو ته ضرورت ولري او دغه عالم ته دغه مسئله معلومه هم وي او ورته يې حل نه کړي نو دقيامت په ورځ به يې د اور قيضه په خوله کې ور ولوېږي نو قوم په مُلا صاحب حق لري او مُلا صاحب په قوم حق لري

د عوامو له مدرسو او علماوو اونېکو خلکو سره اخلاص دا د دوی دنياوي تعاون ده، خود علماوو اخلاص داده چې له دوی سره په دين کې تعاون او همدردي ولري، اوس نوداچې حق مو دی نو تاسې هم بايد ددينې مسئلوپه حق پوښتنه کې ونه شرمېږئ!.

که مسئله مو زده نه وي، نو له ملاصاحب څخه به يې پوښتنه کوې ! حتی که ښځه وي ، هغه هم د دين د احکامو زده کولو ته مجبوره ده، حيض ورته پېښېږي شو، د حيض په احکامو خبره نه ده، د نفاس په احکامو خبره نه ده، د لمانځه فرائض او واجبات ورته معلوم نه دي، نو اول به دغه ښځه له خپل مېړه څخه پوښتنه کوي، دا د دين مسئلې ځان ته معلومول دا يې په

مېړه ددې حق ده، نو که مېړه يې عالم و نو هغه به ورته ځواب ورکړي او که عالم نه و نو ښځه دا حق لري چې ورته ووايي چې ورشه له مولويصاحب څخه زما له پاره پوښتنه وکړه، ځکه د ښځې د باندې وتل جائز نه دي، نو مېړه د ښځې د مسئلې دحل کولو له پاره مجبوره ده او هغه عالم ته به ځي تر څو ددې ښځې دا مسئله حل شي.

اوس دا خو مسئله ده اود هر سړي په کور کې لور، خور او ښځه ده ، نو چې کله مسئله پېښيږي نو حل کول يې هم ضروري دي، که مېړه ملا نه وي او دا هم ورته ووايي چې له مُلا څخه هم پوښتنه درته نه کوم، نو بيا له دې څخه وروسته دې دا ښځه له خپل مېړه څخه اجازه وغواړي چې ماته اجازه راکړه تر څو زه مولوي صاحب ته ورشم ، خو هغه هم د شريعت د حدودو په چوکاټ کې د کلي يو سپين ږيري عالم ته دې د خپلې مسئلې وضاحت وکړي او له هغه څخه دې د حل لاره وغواړي په دې ځای کې په مېړه باندې واجب دي چې ښځې ته به اجازه ورکوي او که داسې وي چې مېړه اجازه نه ورکوي اودا د مسئلې حل کولو ته مجبوره وي ، ضرورت يې زيات وي، نو په دې صورت کې د مېړه له اجازې نه بغير هم تللای شي، خو د شريعت د حدودو په چوکاټ کې. چې د فتنې وېره نه وي. له سړيو سره يې کوم خلطيت رانه شي، مګر عالم ته دا جائز نه دي چې هغه له مسئلې څخه مخ واړوي اوورته ووايي چې زما نه ده زده. ځان نه شي خلاصولای. عوام په عالم باندې دا حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې له ده څخه به پوښتنه کوي، که یې نه وه زده، بل ځای ته دې ولاړ شي پوښتنه دې وکړي.

ما ته داسې مسائل هم پېښ شوي دي چې زما به زده نه وو، په بل کوم مشر عالم پسې به تلم، هلته به مې له هغه څخه پوښتنه کوله. څکه چې زه د کلي امام وم، د کلي به ما حق وو، اوس چې زما زده نه وي، نو ده ته داسې نه شم ویلای چې زما زده نه ده، او بل عالم ته ولاړ شه او له هغه څخه پوښتنه وکړه. بل عالم خو به زه ښه پېژنم، او عوام خو هغه مُلا ښه عالم بولي چې ښه تقریر ورته کوي، او بیا وایي چې یاره فلانکی ډېر ښه مُلا ده، مُلا په تقریر نه پېژندل کېږي، تقریر هر څوک ښه کولای شي، دا سیاسي خلک (سیاست مداران) دومره ښه تقریرونه کوي چې داسې تقریر ښه شیخ الحدیث هم نه شي کولای، خو که بیا دې له همدې مقرر صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د لمانځه څو فرائض دي، څو یې واجبات دي ؟ بیا په هېڅ هم خبر نه وي. نو ښه عالم چې پېژني عالم به یې پېژني (اِنَّمَا یعرفُ ذُوالفضلِ مِنَ النَاسِ ذَوُهُ) داچې فلانکی ښه مُلا ده باید له هغه نه پوښتنه وکړم.

نو د دین د احکامو پوښتنه درباندې فرض ده، کوئ به یې، او په علماوو باندې مو د احق ده چې له هغوی څخه به پوښتنه کوئ او عالم به تاسې ته خواب درکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو مونږ داوداسه، غسل یا د لمانځه په پوښتنه یا د کور د ښځو دمسائلو په پوښتنه کولو شرمېږو ، دغه شرم دې ځای ته ورسولو چې خدای مکړه جهنم ته به ځو. که د دین د احکامو په پېژندلو کې څوک شرم وکړي هغه به له بربادي سره مخ کېږي.

د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تره ابو طالب چې له ده سره يې ډېرې زياتې ښېګڼې هم کړې دي، دده تر مرګه پورې کفارو په نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ظلم نه شوای کولای، خود زنکدن په وخت کې چې مريض ده، نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده کورته ورغی ،هلته ابوجهل بدبخته او اميه بن خلف هم ناست دي، نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې ای کاکا !له ماسره دې ډېر ښه کړي دي ، يواځې يوه کلمه طيبه زما په غوږ کې ووايه چې د قيامت په ورځ درته زما د شفاعت لاره خلاصه شي، اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دې زه شفاعت وکړم، ځکه مسلمان خو د کافر له پاره شفاعت نشي کولای، ابوجهل لعين اودا بل کافر (اميه بن خلف) ورته وايي چې ګوره د نيکه دين پرې نه ږدي، هغه به ورته هغه خبرې کولې او ده به ورته دا ويل، په آخر کې ابوطالب نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دا وويل چې: دا شرم ده چې زه دپلار او نيکه دين پرېږدم، خلک به وايي چې : د مرګ نه ووېرېده، نو ځکه کلمه نه وايم، که نه ښه پوهېږم چې ستا دين حق ده، د شرم له وجې څخه هغه کافر له دنيا څخه ولاړ.

مونږ د دين په کار کې شرمېږو، د بدن په علاج کې مونږ ته که داسې تکليف پېښ شي چې: د عين شرمګاه په ځای کې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه خپل شرم سترګې پټوو، او خپل عورت ډاکټر ته لوڅوو، څکه خو د بدن د علاج غم راسره وي.

هغه خپله لور، ښځه، مور چې څوک اسلام او غیرت ولري دا نه شي برداشت کولای چې څوک یې ټیکري ته وګوري، قسم ده که به یې د چا غیرت ومني، خو د ضرورت له وجې څخه چې تکلیف ورته پېښ شي دغه خور او لور او ښځه ډاکټر ته ور ولې، ډاکټر یې ګوري کنه؟ دا شرم ټول تر پښو لاندې کوو او کنه؟ حتی ډاکټر یې په خېټه ورته لګیا وي، تردې چې ډاکټر د اپرېشن خاې ته تا هم نه ور پرېږدي، ډاکټر او مریض سره پوهېږي، چې څرنګه یې کوي، دا ټول شیان برداشت کوو، دا ولې؟ د دغه درد غم راسره وي، چې ښځه مور او لور مې مړه نه شي، حتی د ښځې په مسانه کې ډاکټر لګیا وي اپرېشن کوي، مونږ وربا ندې خبر نه یو، عورت یې ټول ویني او کنه؟

که نه ښځه خو له سر نه تر نوکانو پورې ټول بدن یې عورت ده، د ښځې قبر چې معلوم شي، چې داد ښځې قبر ده، او هډوکي یې معلوم شي نو هغو هډوکو ته کتل هم نه دي روا. د سړي له نامه لاندې چې کوم عورت ده او یه مونږ باندې له نامه لاندې وېښتان خرییل لازم دي، دغو خرییلو وېښتانو ته د سړي کتل جائز نه دي، له دې وجې څخه دې په عامو غسل خانو کې نه غورځوي، چې نور مسلمانان په ګناه اخته نه شي دغه وېښتان دې پټ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې خبره دومره د شرم ده، چې د عورت وېښتان به هم پټوي، خود مرض له وجې ، د درد له امله مونږ ډاکټر ته هم عورت لوڅوو. خور، مور او ښځه او لور هم لوڅوو، شرم شاته پرېږدو، خو د دین په مسئله کې بیا شرمېږو، حال داچې مولوي صاحب یې نه په عورت ګوتې وهي او نه پوچ او بد رد ورته وايي او نه فیس اخلي، نه نمبر وي چې انتظار به ورته کوي، هېڅ شی هم نشته پکې، خو په دې باندې شرمېږو چې دمولوي صاحب نه پته پوښتنه وکړو، د حیض یا نفاس په مسئله کې چې ښځې ته داسې تکلیف ده، یا ماته داسې تکلیف ده، په دغه مونږ شرمېږو، دغه شرم مونږ له دنیا څخه جاهلان تېر کړو، اوپه دغسې جِهل کې واقع یو.

نو په مونږ او تاسې دا لازمه ده چې له علماوو نه دمسائلو پوښتنې وکړو، دغه عالم ته چې له کوره دمسئلې د پوښتنې په نیت ور روان شوې دغه زندګي دې فی سبیل الله ده، چې ددغه ځای نه حقانیه اکوړه ختک ته پسې ځې، کراچۍ ته پسې روان یې دا ټول تګ دې فی سبیل الله ده، دا سفر دې ټول غټ غټ ثوابونه لري. اوس نو مطلب مې داده چې ټول دین سره زر ده.

حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ د امام صاحب په مناقبو کې چاته وايي چې : (أَعِدْ ذِكْرَ نُعمانٍ لنا فَانَ ذِكرهُ هُو المِسك ما كررتهُ يتضوع) ګورئ ! امام شافعي صاحب د بل مستقل مذهب څښتن ده، هغه بر حق علماء دي، نو دی وايي چې : د امام صاحب مجلس راته کوه ، څکه د امام صاحب خبرې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مُشک دي چې څومره يې موښې خوشبويي يې زياتيږي، مثلاً په بوتل کې عطر دي، پنځلس کاله پراته وي، تاته يې بوی نه درځي، خو چې سر يې خلاص کړې نو سمدستي يې خوشبويي شروع شي، نو چې کله يې په بدن ولګوې نوخوشبويي يې زياتيږي، بياکه بنه عطر و تر څو شپو دوام کوي ؟ اوس نو دا دين تول دغسې شی ده ، چې په دين څومره خبريږي دغومره ثوابونه دي، څومره چې عمل ورباندې کوې دغومره ثوابونه دي، څومره چې تکليف پکې تيروې دغومره يې ثوابونه دي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خزانو کې څو څه کمی نشته، دا چې دنيا پيدا ده ، څومره انسانان يا حيوانات او څومره مخلوقات چې الله تعالی د قيامت تر ورځې رزق ورته ورکوي دهغه جَلَّجَلَالُهُ له خزانو ، د ستنې دسپم په اندازه شی هم نشي ختمېدلی.

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنِّي لَأَعْرِفُ آخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُرُوجًا رَجُلٌ يَخْرُجُ مِنْهَا زَحْفًا فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: انْطَلِقْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ "، قَالَ: " فَيَذْهَبُ لِيَدْخُلَ فَيَجِدُ النَّاسَ قَدْ أَخَذُوا الْمَنَازِلَ، فَيَرْجِعُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: أَتَذْكُرُ الزَّمَانَ الَّذِي كُنْتَ فِيهِ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيُقَالُ لَهُ: تَمَنَّ "، قَالَ: " فَيَتَمَنَّى، فَيُقَالُ لَهُ: فَإِنَّ لَكَ مَا تَمَنَّيْتَ وَعَشَرَةَ أَضْعَافِ الدُّنْيَا " قَالَ: " فَيَقُولُ: أَتَسْخَرُ بِي وَأَنْتَ الْمَلِكُ "، قَالَ: فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ»

[جامع الترمذي ج ۲ / ص ۸۷ / بَابُ مَا جَاءَ أَنَّ لِلنَّارِ نَفَسَيْنِ، وَمَا ذُكِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ ، رقم الحديث : ۲۵۹۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي : زه هغه سړی پیژنم چې ترټولوخلکووروستی به له جهنم څخه راوزي ، هغه سړی ده چې راووزي په کوناتې به ښویږي وبه وایي اې الله تعالی ! خلکو ټول ځایونه نیولي دي ؟ نو الله تعالی به ورته ووایي څه جنت ته ننوزه ، نو ولاړ به شي چې ګوري چې خلکو ټول ځایونه نیولي دي ، نو را وبه ګرځي وبه وایي اې الله تعالی ! خلکوخو ټول ځایونه نیولي دي

ورته وبه ویل شي چې ددنیا ژوند درته یادیږي ؟ دی به ورته ووایي هو! الله تعالی به ورته ووایي غواړه خومره خای غواړې ؟ نو دی به تمنا وکړي الله تعالی به ورته ووایي چې دا تا چې کومه تمنا وکړه دغه دې شوه او ددنیاپه انداز لس چنده ځای دې په جنت کې نور شو .

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي : دی به ورته ووایي : چې ته په ما باندې مسخري کوې او حال داچې ته لوی بادشاه یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه وايي : چې رسول الله صلى الله عليه وسلم دومره وخندل چې نوا جذ غاښونه مبارک یې ښکاره شول.

نو خزانې یې ډېرې دي، دومره جنت ده لکه دا اووه واړه اسمانونه او ځمکې چې سره یوځای کړې.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: "إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ" ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ / ص: ۸۲ / بَابُ مَا جَاءَ فِي صِفَةِ شَجَرِ الْجَنَّةِ، رقم الحديث: ۲۵۲۳]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي چې په جنت کې يوه ونه دومره ده چې په اس سپور سړی سل کاله ور څخه لاندې مزل وکړي ددغې ونې شاخونه او سوری نه خلاصيږي

نو د الله تعالى خزانې نه خلاصيږي، دا زړه ته مه غورځوئ چې دا ثوابونه څرنګه ورکوي؟ هغه يې ورکولای شي

کمی په مونږ کې ده، چې مونږ اصلاح شو، نود انعاماتو لاړې شروع دي، بيا په کم عمل دومره غټ غټ ثوابونه ورکوي چې تر حده به زيات وي، هو! خو نيت غواړي، عقيده او اخلاص غواړي چې د خدای جل جلاله د رضا له پاره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت نبي كريم ﷺ دهجرت لنډه واقعه

﴿عن عائشة قالت بينا رأس رسول الله ﷺ في حجري في ليلة ضاحية اذ قلت يارسول الله ﷺ هل يكون لاحد من الحسنات عدد نجوم السماء قال نعم عمر قلت فاين حسنات ابوبكر قال انما جمع حسنات عمر كحسنات واحدة من حسنات ابي بكر رواه رزين﴾

[رواه مشكاة المصابيح ج ۲ بامناقب عمر ص ۵۸۲]

ژباړه: له ام المؤمنين عايشې رضي الله عنها نه روايت دی وايي چې د نبي كريم ﷺ سرمبارک زما په سينه ايښی و ماښستن د شين آسمان لاندې چې وربخ نشته او ټول ستوري ځليږي، نو ورته ومې ويل: يا رسول الله ﷺ! د دې ستورو په اندازه نيكي به د چا وي؟ نبي كريم ﷺ ورته وايي چې: هو!، دحضرت عمر رضي الله عنه همدومره نيكی دي، د حضرت عائشې رضي الله عنها په زړه كې څه ور وګرځېدل چې دحضرت عمر رضي الله عنه ثوابونه زما له پلار (حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه) څخه هم زيات دي، نو نبي كريم ﷺ ته يې وويل چې: د صديق اكبر رضي الله عنه كومه مرتبه او مقام ده؟ نبي كريم ﷺ ورته وويل چې: دحضرت عمر رضي الله عنه د ټول عُمر عبادت دحضرت صديق اكبر رضي الله عنه له هغې يوې شپې سره نه ده برابر كومه شپه يې چې له ماسره په هجرت

کولوکې تېره کړې ده. کله چې کفارو ددوی د قتلولو اراده وکړه ، کفارو ویل چې دا خلک خو ورځ په ورځ ترقي کوي او مخ په وړاندې روان دي نو ددوی مخنیوی په کار ده، لکه نن سبا چې د یو نېک انسان مخنیوی کېږي، او مسلمان یې مخه نیسي، ځان ته به مسلمان هم وایي، خو د خیر د کارونو مخه به نیسي، له کافر نه خو ګیله نشته، ځکه چې هغه خو مرهسې هم دښمن ده، نو په (دارالندوة) کې یې مشوره وکړه، ابلیس لعین هم ورته راغی، ویې ویل چې زه خبر شوی یم چې تاسې له دې سړي نه ډېر په تکلیف کې یاست، زه هم له تاسې سره په دې مشوره کې شریک یم، نو څه ورباندې کوئ؟ یو وویل چې: بندي به یې کړو، دومره خوراک به ورکوو چې له مرګ نه پرې خلاص وي، نور خلک به یې له دعوت نه خلاص شي، ابلیس بدبخته ورته وویل چې: داخوځومره خوندوره مشوره نه ده، ځکه دده داسې ملګري دي چې په ده باندې ځان قربانولو ته هم تیار دي، بیابه یې په زور درڅخه خلاص کړي بل یو کافر ورته وویل چې: له وطن نه به یې وشړو، ورک به شي، څوک به یې نه پېژني، ابلیس لعین ورته وایي چې: نه! په دې کې هم تاسې خطا یاست، تاسې دده خوږو خبرو ته نه ګورئ، مجلس یې څومره خوږ وي، څومره ښه اخلاق لري، دا که بل وطن ته ولاړ شي هلته به شناخت پیدا کړي، ملګري به یې پیدا شي، بیا به په تاسې حملې کوي. ابوجهل لعین وویل چې: د هر قوم له هرې پښې نه دې یو یو ځوان له تورې سره راشي ،لس دولس پښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، دا ټول دې په یو وار داسې توري ور واچوي لکه یو سړی چې یو څوک وهي، نو چې په یو وار یې شهید کړي، دده کورنۍ (بني هاشم) له ټولو عربو سره جګړې او بدي ته زړه نه شي ښه کولای، او که پور او تاوان (دیت) یې غومره غوښته هغه به ورته ور کړو.

شیطان لعین وویل چې: دا ډېره ښه رایه ده. خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائیل عَلَیْهِ السَّلَامُ راولېږه او نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته یې امر وکړ چې نور له دې ځایه هجرت وکړه. حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ څلور میاشتې ددې حکم په انتظار و، قصه ډېره اوږده ده.

مطلب دا چې په هغه سفر کې چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورسره روان شو، کله به یې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مخکې منډې وهلې. کله به ورځخه شاته پاتې کېده، رنګ یې تک زېړ شو، د ډار او خوف اثر وریاندې ښکاره شو، نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایې چې: ابوبکره! ولې داسې وارخطا یې؟ دی ورته وایې چې: یارسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! کله راسره دا فکر پیدا شي چې کفارو مخکې مخه راته نه وي نیولې نو څکه مخته کېږم چې که هغوی څه اقدام کوي چې ته خلاص شې او زه ستا په مخکې شهید شم. کله بیا دا سوچ راسره پیدا شي چې کفار به د شا له لوري راپسې راشي، زه به مخکې یم تا به رانه شهید کړي، نو څکه بیا شاته درڅخه پاتې شم. چې ما دې شهید کړي خو چې ته پاتې شې، هلته په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غار کې یې چې نبي کریم ﷺ ته ځای برابراوه په خپل مبارک لاس یې ځای ورته برابر کړ، خپل پوستین یې ورته واچاوه، دی نبي کریم ﷺ ته وایي چې: ته څمله او زه به پیره درته کوم، نو هغه یوه شپه چې ده په هجرت کې ورسره تېره کړې نو د حضرت عمر رضي الله عنه د ټول عُمر عبادت له هغې یوې شپې سره نه ده برابر.

زمونږ د نن سبا وخت خلک رابورته شي او وایي چې: امام صاحب څوک و ،هغه هم یو مُلا تېر شوی ده، کم بخته لږ فکر وکړه ،ته په چا اعتراض کوې ؟په هغه چا لګېږې چې شپه ورځ یې د دین په خدمت کې تېره کړې، په کوم ځای چې امام صاحب رحمة الله علیه وفات شوی، په هغه ځای باندې ده مبارک اویازره وارې قرآن کریم ختم کړی. زه او ته هغه مقام او مرتبې ته رسېدای شو؟

مطلب داچې له دین څخه خبرتیا، له دین سره تعلق دا هغه وخت حاصلیږي چې زمونږ له علماء کرامو سره تعلق مینه اومحبت وي، نو څومره چې مو وس وي په خپله علاقه کې کوشش کوئ چې ښه مُلا پیدا کړئ، چې ستاسې زامن په صحي طریقه تربیه شي، په خپلو مسائلو کې له علماء کرامونه پوښتنې کوئ، په پوښتنه کولو باندې مه شرمیږئ، نو خدای تعالی مهربانه ده چې زمونږ ددغو کوششونو موافق مونږ ته ښه عوضونه او ثوابونه راکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله جَلّ جَلالُهُ شاهد دی چې په دې خبرو سره مو نور څه مطلب نه دی، بواځې هغه خپل مسئولیت چې له خپلو اسلافو او بزرګانو څخه راته راپاتې دی چې هغه د خلکو اصلاح کول بواځې همدا مسئولیت مو سرته رسول مطلب دي.

زمونږ پخوانیو مشائخو څومره تکلیفونه تېرول؟

زمونږ داسې مشائخ وو چې په ټول شواروز کې به یې دوه ساعته خوب کاوه، او چې په سجده به یې سر کېښود تر هغې به یې له سجدې سر نه راپورته کاوه ترڅو به یې چې د سجدې ځای له اوښکو نه وو ډک شوی. نن دهغوی یو څو نمونې راته پاتې دي، هغوی د مسلمه اُمت د سوچونو له امله په مرضونو اخته دي، د ډېرو حوادثو له امله د مسلمانانو سره د همدردي له امله په څو څو شپو کې خوراک نه کوي، بالفعل په دغو تکلیفونو اخته دي. او مونږ ته دهغوی نسبت کېږي، چې دا د فلانکي مُرید ده، نو مونږ وایو چې خدای نخواسته داسې نه شي چې دهغو بزرګانو خدمت دغسې ولاړ شي. د دین په خاطر یې ډېر تکلیفونه برداشت کړي دي، نو زمونږ په واسطه که دهغوی لار خدای تعالی ژوندی وساتي دا به زمونږ له پاره ډېره لویه کامیابي وي، زمونږ استادانو له مونږ سره ډېر تکلیفونه تېر کړي دي، الله تعالی دې دهغو تکلیفونو په بدل کې ددوی هر وبښته او هر هډوکی ته جنت الفردوس نصیب کړي. دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق مونږ نه شو ترسره کولای، یوولس دولس کاله موطالبې کړې ده، دا د دوی د تربیې اثر ده، که مونږ کوم وعظ او نصیحت، درس او تدریس ونه کړو، نو دهغوی هغه کړې سعې به عبث ولاړې شي.

مصنفینو څومره تکالیف تېر کړي؟

مصنفینو حضراتو چې دا کتابونه جوړ کړي دي، دا هم په ډېر تکلیف سره دا کار ترسره شوی، یواځې د هدایې مُلاصاحب چې دا هدایه لیکلې شپاړس کاله یې وربانديې تېر کړي دي. امام محمد بن اسماعیل بخاري رحمه الله چې د بخاري شریف کتاب تصنیف کړی اووه زره دوه سوه اوپنځه اویا (۷۲۷۵) مع التکرار بې تکراره (۴۰۰۰) احادیث پکې دي.

[ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري (ج: ۱/ ص: ۵۲]

ددې هر یوه حدیث له پاره یې غسل کاوه او هر حدیث ته یې لمونځ او استخاره کوله، چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له طرف نه به ورته معلوم شو چې دا حدیث زما ده ،نو له هغې نه وروسته به یې بیا لیکه.

نو هغه بخاري شریف چې امام بخاري رحمه الله په (۱۶) کاله کې تصنیف کړې، وضع او تراجم الابواب یې د نبوي منبر او روضې مبارکې ترمنځ کړي دي، نو چې اوس هغه بخاري شریف تدریس نه شي آیا هغه به ضائع کېږي او کنه؟ هغه هدایه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضایع شي او کنه؟ همداسې نور کتابونه به ضایع شي او کنه؟

دا چې پروفیسران یو مضمون په جُمعه کې وایي او مُلا ۷ یا ۸ کتابونه په یوه ورځ کې وایي، په یوه یوه حدیث کې چې زما اول کال ده ما ناچیز او ناقص هم یوه یوه جُمعه سبقونه پکې ویلي دي دري څلور شپې مونږ په یوه حدیث کې سبق ویلی، دنبي کریم ﷺ احادیث مبارک جوامع الکلم دي، یوه خبره بې دټولې دنیا له پاره یوه قاعده ده. داسې شارحین شته چې د یوه حدیث په تفصیل باندې یې ۱۱۱ مخه شرحه لیکلې ده

همداسې ۶۰، ۷۰، ۹۰ مخه شروحات په یوه حدیث لیکل شوې دي، دیوه کتاب څو څو شرحې لیکل شوي دي. همدارنګه تفاسیر په څو څو قسمه دي. زمونږ استادانو خبره کوله چې: زه چنی (چړي) وم اوزما استاد علامه شمس الحق افغاني صاحب رحمه الله قصه کوله چې مصر ته ولاړم، په کتاب خانه کې مې یوه شخص ته وویل چې: یو نادر او ناآشنا کتاب راته راکړه، دی وایي چې یو تفسیر شریف یې راوښود چې ۷ جلده یې یواځې په بسم الله لګیدلي و اوټول تفسیر ۳۰۰ جلده و. دا داسې کمې خبرې نه دي، مونږ دهغو علماوو په زرمه حصه کې هم نه یو، مونږ چې دا ډېر غریبو، همیش په درس اوتدریس کې بوخت یو حرص مو داوي چې دا زمونږ غوندي خلک هم ورک نه شي، که داسې نه وي دا دین اومذهب هم رانه ورکیږي، په دې ټوله علاقه کې وګرځئ پوښتنه وکړئ چې د چا په مذهب یې؟ زما په فکر ډېر خلک به له دې پوښتنې هم خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چې زه د چا په مذهب یم او مذهب څه شی ده مذهب
کومه رتبه ده ، تقلید واجب ده، سنت ده ، مستحب ده، یا د
مذهب ثبوت په قرآن یاپه احادیثو کې شته که نشته ؟ په دې
خبرو خبر هم نه دي. والله که به دا د موجوده وخت اکثره ملایان
هم پرې خبر وي، عوام خو لاڅه کوي، نو علم هم
دښو،ښوهستیودله منځه تللو یه ذریعه ځي، له دې وجې څخه
باید ډېر کوشش وشي. چې یو ورځ یې هم وس کېږي د علم په
اشاعت کې دې کوشش وکړي، هسې نه چې دا علم ورک شي
که نه بیا به تیاري ته ناست یو. دغه خړې پړې مدرسې دې
آبادې وي، له دې مدرسو سره تعلق ساتئ ، زما دا خبرې د
خدای د رضا له پاره دي. یو ډاکټر ته که ورشئ ، هغه ته سره له
دې چې فیس هم ورکړئ ، که دوهمه خبره ورسره کوې نو درته
وایي چې دماغ به نه راخرابوې ، د دوایي د استعمال طریقه هم
دی نه درته ښیي، او درته وایي چې د باندې دواخانې والا به یې
درته وښیي، دوهمه خبره نه درسره کوي، خودا علماء چې دا
تکلیفونه تېروي داد روپیو له پاره نه دي، دا د دین په خاطر دي
چې دا دین خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ژوندی وساتي. نوموږ اوتاسې
ته دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه مقدس دین باندې د عمل
کولو توفیق راکړي، او خدای جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ او تاسې له
علماء کرامو سره واقعي مینه اومحبت پیدا کړي او خدای
پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې هغه خلک چې د اسلام په جامه کې ددین
اومذهب او دنېکو خلکو خلاف لګیا دي او غواړي چې اسلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مذهب داغجن کوي ؛ په مذهب ردونه کوي، الله تعالی دې ورته هدایت وکړي، ځکه مسلمان له پاره به سرې دالله تعالی څخه د هدایت سوال کوي. اوکه هدایت یې په برخه نه وي اودین تخریبوي نوخدای جَلَّ جَلَالُهُ دې دده کور خراب کړي، هغه که مُلا وي، که پیر اویا هر څوک وي، چې د اولاد غم ووینې بیا به ددین څخه ودریږي.

غیر مقلدین څومره بې ادبه خلک دي

داسې خلک چې هغه د دین د خرابولو کوشش کوي. له مونږ سره د طالبي په وخت کې د کونړ د خوا غیر مقلدین طالبان وو، چې معمولي خبره به پښه شوه نو ویل به یې چې : دا شرک ده، چې تا به ورته وویل چې: په دې مذهب خوستا پلار اونیکه تېر شوي دي، آن تر امام صاحب پورې ټول په مذهب تېر شوي دي. آیا هغه هم مشرکین وو ؟ دوی به ویل : هو ! هغه هم په شرک کې تېر شوي دي. نو چې یو څوک دومره بې ادبه شي چې پلار،مور اونیکه ټول مشرکان بولي نو هغه بیا انسان ده ؟ خو زمونږ دومره ناپوهه خلک دي چې بیا همدغو خلکو ته غوږ نیسي، دهغوی خبره مني. اوهغه د دین او مذهب علماوو، د طریقت هغه حقاني علماوو اودهغوی خبرو ته بیا غوږ نه نیسي او بیاداسې خرافات وریسې وایي چې دا خو د چندو علماء نه دي، بلکې غیر مقلدینو ته دامریکا له خوا ډالر ورکول کېږي،دهغو په پیسو چلیږي، خلکو ته هغه پیسې نه

بښکاره کوي، نو اوس مُلایان د چندو والا دي، ته خو مسلمان يې ، باید کومک ورسره وکړې. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چنده کوله، دصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له پاره یې چنده کوله، کوم یو وفد به چې له کوم طرف نه راغی او مسکینان به وو دهغوی له پاره به یې چنده کوله. همدارنګه به یې دمجاهدینو له پاره چنده کوله ددې دین له پاره نبي کریم عَلَيْهِ السَّلَامُ چندې کړې دي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ»﴾

[رواه صحيح المسلم باب بدأ الإسلام غريباً ، رقم الحديث: ۱۴۵]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: دین اول هم غریب و، آخر به هم غریب وي، خوشحالي دی د غریبانو له پاره وي. ددې دین ساتل دغریبانو کار ده. دلته په دغه مجلس کې چې ناست دي دا ټول دهغو خلکو له جملې څخه نه دي چې بېګاه شراب څکي ، چې په زِنا یې وس ورسیږي زِنا کوي ، چې په (تي وي ، وي سي آر) یې وس ورسیږي هغو ته ګېني.

داسې کسان بیا دلته نه شي کېناستلای، دا دین ددغو غریبانو ده او غریب هغه چاته ویل کېږي چې په دین باندې روان وي، داسې نه چې په جیب کې یې روپۍ نه پیدا کېږي، چې د سنتو پابند وي، دغه ته غریب ویل کېږي، د شریعت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصطلاح کې (فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ) معنا داده چې دغو خلکو ته په جنت کې د طوبی زیری دی، طوبی په جنت کې یوه ونه ده. دا طوبی ونه ددغو غریبانو له پاره ده، چې خاص يې په دين لاس نیولی وي، خلک تعلق ورسره نه ساتي.

الله تعالی دې مونږ او تاسې هم د هغو غریبانو له جُملې څخه وګرځوي

(۵۲) مجلس

د محبت علامې او د هغه ګټې

دمحبت په هکله مونږ مخکې خبره کړې ده، د چاچې له چاسره محبت وي، د هغه کردار، اقوال او افعال او دهغه اخلاق په ځان کې پیدا کوي.

اوس ددې خبرې وضاحت په کار ده چې له یوچا سره محبت کول څومره ګټه لري؟ له جناب نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره چې څوک محبت کوي دهغه اقوال اوافعال په ځان عملي کوي، يا له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ، علماء کرامو او یاهم له اولیاء الله وو سره چې څوک مینه او محبت کوي ددې محبت څه ګټه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَبْدِ الله، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ الله كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» ﴾

[صحيح المسلم/ج: ۱/باب المرء مع من احب رقم الحديث ۲۶۴۰]

ژباړه: له حضرت عبد الله رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې يوسړی راغی له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه يې وپوښتل: څوک له يو چاسره محبت لري، دی په خپله دومره ښه اعمال نه لري چې دهغو نېکو خلکو درجې ته پرې ورسيږي نو دا محبت دهغې مرتبې له خلکو سره څه ګټه لري، نو نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وايي چې: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مينه، محبت او علاقه وي.

په دې ځای کې محدثين کرام چې کومه بُنيادي خبره کوي هغه داده چې: يوه طرف ته هغه نېک شخصيت ده چې دخپلو نېکيو له امله خدای تعالی ورته لوړ مقامات ورکړي دي. او بل طرف ته دغه بل شخص ده چې دومره نېک اعمال يې نه دي کړي، خو په نفسِ محبت سره تا له هغوی سره يوځای کوي، ددې څه وجه ده ؟ نو ددې يوه وجه داده چې: الله تعالی د دنيا د پيدايښت نه څو زره کاله مخکې يو کتاب ليکلی، په هغه کې يې داليکلي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِنَّ اللهَ لَمَّا قَضَى الخَلْقَ، كَتَبَ عِنْدَهُ فَوْقَ عَرْشِهِ: إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي﴾

[صحيح البخاري ج: ۲/ كتاب التوحيد ص: ۱۱۰۴، رقم الحديث: ۷۴۲۲]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې کله الله تعالی د مخلوق د پیدا ښت فیصله وکړه د عرش برسیره یې ولیکل زما رحمت زما په قهر او غضب باندې مخکې ده

مطلب دا چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ رحمت د هغه له قهر نه زیات ده، او س نو د هغه رحمت دا اثر ده چې: که په دنیا کې څوک لږ عمل هم وکړي نو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خپل وسیع او زیات رحم له امله ورته یو په لس څخه نیولې تر یو په اووه سوه پورې بلکې یو په اووه لکه بدله او ثواب ورکوي. ځکه چې رحمت یې ډیر او غضب یې کم ده.

په دنیا کې که یو څوک بد عمل وکړي، نو بیا د دې لائق دی چې باید هم یې په دنیا او هم یې په آخرت کې الله تعالی تباه او برباد کړي، خو که همدغه شخص بېرته توبه وباسي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته هغه ګناه معاف کړي، ځکه چې رحمت او مهرباني یې ډېره ده. که یو چا شپېته اویا هم اتیا کاله په کفر اویا په بد عملي کې تېر کړي وي خو وروسته بیا توبه وباسي نو د غه د شپېتو کلونو بد عمل حتی کفر هم ورته معافوي، ځکه چې رحمت یې له عذابه زیات او غالب ده. که څامخا د غه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان توبه ونه وېسته خو یو بل نېک عمل یې وکړ، بیا هم د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رحمت امید شته، ځکه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ... ﴿١١٤﴾ ﴾

[سورة هود آیت: ۱۱۴] ژباړه: نېک عملونه ګناوې ختموي

له یوچا څخه صغیره ګناه وشوه، نو په اودس یې ورته معاف کړي، په لمونځ کولو یې ورته معافوي، د جمعې لمانځه ته ولاړ په هغې یې ورته معافوي، روژه یې ونیوله، حج یې وکړ، هجرت یې وکړ، صدقه یې ورکړه، په دې ټولو نېکو عملونو ورې ګناوې ورته معافوي

یا دا معنا چې: دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت دهغه له غضب نه زیات ده، چې که یوڅوک ډېر نېک عملونه، ډېرې خوارې وکړي، نو کومې مرتبې ته چې رسېدلی نو دغه بل شخص چې له دغه نېک انسان سره محبت کوي، نو دمحبت دا معنا ده چې ددغه سړي په زړه کې هم دا نیت شته چې دی به نېک عمل کوي، له نېک عمل سره مینه لري، اوس هغه لومړنی شخص په عمل دغه ځای ته رسېدلی اودغه بل یواځې په نیت خدای جَلَّ جَلَالُهُ هغه ځای ته رسوي.ځکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ډېر ده له غضبه هغه شخص په تقوی او دینداري باندې هغه ځای ته ځان رسولی خو دغه بل محض په نیت کې ورسره شریک شو، دی هم ددې شوق لري چې کاشکې زه هم خدای جَلَّ جَلَالُهُ دغسې عالم کړی وای، یایې مجاهد او ولي کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، حاجي يې ګرځولی وای، نويوازې په دغه نيت باندې الله تعالی ورته دهغه بل په اندازه مرتبه ورکړه. ځکه نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»﴾ [جامع الترمذي ج:۲/ص:۵۱۴/باب المرء مع من احب]

ژباړه: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مينه محبت وي، هغه کار يې کړی نه وي، خو په زړه کې ددې اراده شته چې زه به يې هم کوم.

نو له نېکو خلکو سره زمونږ مينه اومحبت کولو فائده به مونږته ځکه زياته وي چې مونږ په خپله په اعمالو کې ډېر کمزوري يو، پخوا به په اعمالو کې يو له بل سره سيالي وه، اوس په دنيا ګټلو کې يوله بل سره سيالي روانه وي، مخکنيوخلکو به په تقوی او ديانت کې سيالي سره کوله، مونږ اوس په فسق، فجور، ظلم او ګمراهي کې سيالي سره کوو، اوس نو چې له نېکو خلکو سره مو هم علاقه نه وي او اعمال مو هم دغسې بې خونده وي نو بيا خو خدای مکړه ددې خبرې زيات احتمال ده چې په هلاکت کې به واقع شو، ځکه به مونږ ډېر ددې خبرې کوشش کوو چې له نېکو خلکو او اولياء کرامو سره ښه اخلاص اومحبت پيدا کړو. ولې چې مونږ په خپله ډېر کمزوري يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ځواب عجیبه انداز

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَتَى السَّاعَةُ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «مَا أَعْدَدْتَ لَهَا» قَالَ: مَا أَعْدَدْتُ لَهَا مِنْ كَثِيرِ صَلَاةٍ وَلَا صَوْمٍ وَلَا صَدَقَةٍ، وَلَكِنِّي أُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ، قَالَ: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۲ كتاب الادب ، باب علامة الحب فى الله ص: ۹۱۱ / رقم الحديث: ۶۱۷۱]

ژباړه: حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې: يو صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه پوښتنه کوي چې: قيامت به څه وخت وي؟ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته په ځواب کې وايي چې: د قيامت د ورځې له پاره دې څه تياری کړی دی؟ دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له ډېر خجالت څخه وروسته وايي چې: ډېر لمونځونه مې نه دي کړي، ډېرې روژې مې نه دي نيولې، ډېر نيک اعمال مې نه دي کړي، خو زه له الله تعالى او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د زړه له اخلاصه مينه او محبت لرم، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي: « أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ » ته به له هغه چا سره يوځای کېږې چې له چا سره ستا محبت زيات وي، د الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ديدار د قيامت په ورځ داسې حق دی لکه مونږ چې په شنه آسمان کې لمر يا سپوږمۍ وينو، د لمر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلو کې د ټولې دنیا خلک سره شریک دي، یو او بل سره نه پورې وهي چې ته یوې خوا ته شه چې زه لمر ووینم، هېڅ ازدحام نه وي، دغسې به په قیامت کې په کروړونو او اربونو خلک یوځای وي، په یو میدان کې به وي، او د الله تعالی په لیدلو کې به ورته هېڅ تکلیف نه پیدا کېږي. خو دغه دیدار به د محبت په اندازه سره وي، د جنت ترټولو نعمتونو زیات خوند د الله تعالی په دیدار کې ده. د یو چاچې په دنیا کې له الله تعالی سره څومره مینه وي هغومره به یې هغلته د دیدار برخه زیاته وي، څوک به الله تعالی له سهاره تر ماښامه پورې لیدلی شي، څوک به یې یوه جُمعه کې او څوک به یې په یوه میاشت کې لیدلی شي. همدارنګه ملاقات به له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره هم وي، له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او اولیاء کرامو سره به هم په همدغه تناسب لیدنه او کتنه وي. په دنیا کې چې دې څومره مینه او محبت وي نو په آخرت کې به دې هم دغومره نږدېوالی په برخه وي. خو شرط یې دادی چې محبت به دې واقعي وي، یوازې چیغې نارې سورې کفایت نه کوي.

داچې مونږ د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ غلامان یو نو مونږ باید څه وکړو؟

مونږ د الله تعالی یو عالم لیکي چې په دې خبره کې چې: مونږ د الله تعالی غلامان یو، نو مونږ په دې کې درواغجن یو، د عبدالله معنا داده چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ غلام. نو غلام د غلامۍ ژوند کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام د حُر (اصیل) په څېر ژوند نه کوي، غلام د څښتن په مخکې د حیوان حیثیت لري، که هغه یې خرڅوي اوکه یې له ځان سره ساتي، که یې آزادوي اوکه خپل خدمت وربانديې کوي نو څوک یې په مالک اعتراض نه شي کولای، خو که یو غلام د څښتن له امر څخه مخالفت او سرغړونه کوي، نو څښتن یې هم سزا ورکوي او نور خلک یې هم ملامتوي چې ولې له خپل څښتن څخه مخالفت کوې ؟ په اوس وخت کې خو غلامان نشته ، نو په مثال کې به اولاد را واخلو.

یو څوک چې اولاد ولري، نو په هر دین کې په اولاد بانديې پلار حق لري، که دغه اولاد دخپل پلار احترام او ادب کوي ، دهغه خبره مني،نو پلار هم ورڅخه راضي وي او خلک هم شاباسی ورکوي چې د فلانکي خو ډېر ښه زوی ده، دخپل پلارخدمت ښه په اخلاص سرته رسوي، دخپلې مور یې ډېر خدمت وکړ اوکه خدای مه کړه کوم اولاد له خپل پلار سره مخالفت ته ملا وتړي نو دا پلار مجبورېږي چې دده سره په مقابل کې ودرېږي ، خپل زوی به وهي، همدا مور یې ور جګېږي اودا خپل زوی وهي، خلک هم ورته د یو بدبخت انسان په سترګه ګوري چې فلانکی خو انتهایي بداخلاقه ده، له خپل مور او پلار سره یې بې ادبي شروع کړې ده. دمور ، پلار او مشر وړور خبره نه مني. اوس چې مور او پلار په اطاعت درنه راضي کېږي او په مخالفت کولو درڅخه خفه کېږي، دپلار او مور په اطاعت بانديې نور خلک درڅخه خوشالېږي، چې دا خو ډېر نېک

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان ده، او که کله په دې خوشالي کې ورځخه خفه نه شي ، نو بیا همدا نور خلک یې مور او پلار ته راځي چې خیر دی دا دومره وخت یې بنه درسره کړي دي نن سهوه ورځخه شوې ، پوه شوې نه دی، خیر تاسې عفوه ورته وکړئ، بیا نو هغه پلار چې له خپل اولاد ځخه راضي وي، په خپله هم له ځینو تقصیراتو د اولاد ځخه تېرېږي اود بل په سفارش خو یې بیا یقیني معاف کوي. نو بالکل په همدې شکل باندې که یوڅوک د الله تعالی بندګي په اخلاص مینه او محبت سره وکړي نو الله تعالی ورځخه راضي کېږي.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو بندګانو څومره مهربانه دی

د الله تعالی مینه ، محبت ،رحمت او مهرباني له غضب ځخه مخکې ده، له خپل بنده سره له اویا وارې زیاته هغه مینه او محبت لري کوم چې موربې له خپل اولادسره لري، څوک چې څومره د الله تعالی خبره مني دغومره به یې مقام او درجه ورزیاتوي. خو انسان عاجزه ده، که دده نه څه ګناه وشوه نو اول خو یې الله تعالی هغو پخوانیو نېکیو ته ګوري نو ګناه ورته معافوي اوکه بالفرض الله تعالی یې ورته معاف نه کړي، توبه یې ونه ایسته اودی جهنم ته ولاړ او له عذابونو سره مخامخ شو، نو بیا د الله تعالی د دوستانو سفارش ده ته فائده رسوي ، پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَام ، ملائکې ، علماء کرام اویا هم شهیدان به یې سفارش کوي، قرآن عظیم الشان به یې شفاعت کوي، الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی ته به زاری، کوي چې ستا دغه بنده د نورو اعمالو په اعتبار سره ډېر ښه وو دغه یوه ګناه ورڅخه شوې دغه ګناه خو ته ورته معاف کړه، نو الله تعالی بیا دهغه سفارش هم قبلوي، اوس نو چې مونږ څومره د اطاعت کوشش کوو نودا د محبت علامه ده.

نو اصل خبرې ته خو، مونږ د غُلامي خبره کوله، نو هغه عالم وايي چې: مونږ په دې خبره کې دروغجن یو چې مونږدا وایو چې مونږ د الله تعالی غلامان یو، ځکه چې داسې کارونه کوو لکه حُر (اصیل) خلک یې چې کوي، د خپلې خوښې کار کوو، څښتن چې څه راته وايي هغه نه کوو.

خلک په دوه قسمه دي

خلک په عمومي توګه په دوه قِسمه دي، یو قِسم هغه خلک دي چې ټوله مینه او محبت یې له خپل نفس سره ده. او یو قِسم هغه خلک دي چې دهغوی محبت ټول له الله تعالی سره ده.

په چا چې خپل نفس غالبه اوپه کوم شي یې نفس راضي کېږي نو دهغه دخواهش د پوره کولو له پاره کوشش کوي، ځکه دده له خپل نفس سره مینه وي، نو چې نفس یې څه غواړي دی هم کوشش کوي چې هغه شی ورته ورسوي. که دغه انسان له یوچا سره محبت کوي هغه هم دخپل نفس په تقاضا کوي، که له دنیا، قدرت، عزت او مشهورتیا سره مینه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نفس د تقاضاوو له امله وي. چاته چې خپل نفس محبوب او معشوقه شو نو بیا هغه دخپل نفس رضا غواړي

له انسان څخه نفس یواځې په دې خوشالیږي چې هغه دې په خپل ژوند کې د الله تعالی اوامرو په ځای نکړي او د نفس دغه تقاضا هغه وخت پوره کېږي چې یو څوک له دنیا، قدرت او له نامه سره مینه ولري، حتی له یو خپل سره دوستي کول هم د نفس په تقاضا وي چې دا خو مې خپل او تربور ده، باید چې محبت ورسره وشي. یا له یو چاسره محبت د طمعې او توقع په خاطر کوي، امید ورته لري چې که له دې سړي سره آشنایي وکړم دا فائده به راته ورسیږي، نو دا هم د نفس تقاضا ده. او که له یوه هلک یا ښځې سره محبت کوي هغه هم د نفس په تقاضا کوي، ځکه له هلکانو او ښځو سره په مینه کولو باندې د نفس خواهش پوره کېږي.

نو د چاچې له خپل نفس سره ډېره مینه او علاقه وي هغه تل دا کوشش کوي چې نفس څنګه راضي وساتي، نو نفس چې کوم شی ورته ښائسته کوي دی کوشش کوي چې هغه پوره کړي.

دوهم قسم بیا ځینې داسې انسانان دي چې دهغوی ډېره مینه او محبت له الله تعالی سره وي، نو که دغه انسان له چاسره مینه او محبت کوي هغه د دین په خاطر کوي چې الله تعالی پرې راضي کېږي، که له علم او قدرت سره مینه کوي هم د دین

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره يې کوي، له دې شيانو سره يې په محبت کې مقصد د دين خدمت کول وي.

نو اصلِ خبره داده چې په دنيا کې دوه قِسمه معشوقې شوې يا به الله تعالی وي، اويا به نفس وي. د نفس د خواهشاتو په پوره کولو سره شيطان له سري څخه راضي کېږي، نوشيطان يې هم ملګری شي، هغه کوشش کوي چې داسې اسباب ورته پيدا کړي چې نفس يې ورباندې خوشحاله وي.

اوچې د چا محبت له الله تعالی سره وي، نودده ملګري ملائکې، انبياء عليهم السلام او نېک خلک وي. دهغوی سره محبت کوي، ځکه چې د الله تعالی مينه اومحبت په دې کار کې ده.

د پيغمبر صلی الله عليه وسلم سره محبت داهم دخدای پاک جل جلاله د محبت اثر ده، چې دچا له الله تعالی سره مينه وي، نودهغه بيا د الله تعالی له رسول صلی الله عليه وسلم سره هم مينه پيدا کېږي، دخدای پاک جل جلاله له دوستانو سره محبت هم د الله تعالی د محبت يوه نښانه ده، ځکه د چاچې له الله تعالی سره مينه وي دهغه له دوست سره يې هم مينه پيدا کېږي.

اصل مقصود د خدای پاک جل جلاله رضا شي. لکه په جانب مقابل کې چې اصل مقصود نفس رضا شي نونفس چې په کوم شي راضي کېږي دی کوشش کوي چې هغه کار وکړي. نودچا مينه چې له الله تعالی سره پيدا شوه نو چې په کوم شي هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ راضي کېږي :ی دهغه عمل د کولو کوشش کوي، خو د الله تعالی رضا بیا د نبي کریم صَلَّىٰاللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ په متابعت کي نغښتې ده، څکه رب تعالی نبي کریم صَلَّىٰاللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ ته فرمایي:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾﴾ [ال عمران]

ژباړه: ووایه (ای پیغبره! دوی ته) که چیري یئ تاسې چې محبت کوئ له الله تعالی سره پس متابعت وکړئ زما چې محبت به وکړي الله تعالی له تاسې سره (دثواب په در کولو) او مغفرت به وکړي تاسې ته گناهونه دتاسې، او الله تعالی مغفرت کونکی دی (دخطیاتو) ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

څکه د الله تعالی سره تعلق هغه د پیغمبر په واسطه جوړیږي، نو چې يو څوک د پیغمبر اطاعت وکړي بیا به د الله تعالی سره دده تعلق جوړیږي. څکه الله تعالی مونږ ته حکم کوي چې: ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ [سورة النساءآیت:۵۹] د الله تعالی اودهغه د پیغمبر اطاعت کوئ: څکه خدای تعالی وایي چې زما پیغمبر یو اخې ددې له پاره در استولی ده چې: (لِيُطَاعَ) چې خلک یې اطاعت وکړي، اوس نو د پیغمبر اطاعت د الله تعالی په حکم شو، چې په واقع کې بېرته متابعت او اطاعت د الله تعالی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د هغه علامې

علماء کرام لیکي چې: که څوک غواړي چې یو سړی وپېژني چې ربښتیا هم دده له الله تعالی سره مینه ده اویاهم خپل ځان معلوموي چې آیا زما له الله تعالی سره مینه شته کنه نو ددې له پاره څه علامه ده؟

علامه یې داده چې: ددې انسان له قرآن کریم سره محبت پیدا شي، ځکه چې د الله تعالی سره خبرې د الله تعالی احکام چې الله تعالی په دې شیانو راضي کېږي اوپه دې شیانو ناراضه کېږي دا په قرآن کریم کې پیژندل کېږي، سړي ته د خپل محبوب خبرې خوند ورکوي، د خپل محبوب د امر په ځای کول ورته خوند ورکوي، په کوم شي چې یې محبوب خفه کېږي له هغه شي نه دی ځان ساتي، نو د الله تعالی خفګان او رضا ټول په قرآن کریم کې معلومېږي.

نو علامه د محبت داده چې له قرآن کریم سره یې مینه او محبت وي، نو دی به بیا کوشش کوي چې په قرآن کریم کې له ما څخه الله تعالی څه غوښتي دي زه به په هغو عمل کوم ځکه چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ پرې راضي کېږي او چې له کوم شي څخه یې منع کړی یم ځان به ورڅخه ساتم، ځکه چې دی پرې خفه کېږي هغه جَلَّ جَلَالُهُ مې معشوقه ده بیا راڅخه خفه کېږي، په دنیا کې چې د چا له بل چا سره څومره مینه وي هغومره یې خبرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ نیسي. نوچې څومره له الله تعالی سره مینه زیاتیږي دغومره به دهغه خبرې ته غاړه ږدي.

دهغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم سره مینه وي

او له قرآن سره محبت کول له کوم شي معلومیږي ، چې ددې سړي واقعاً هم له قرآن کریم سره مینه ده ؟

نودا د رسول کریم ﷺ په محبت سره معلومیږي، قرآن کریم مونږ ته د نبي کریم ﷺ په واسطه رارسیدلی اوهغه راته بیان کړی دی اوس نود قرآن کریم سره به زمونږ مینه هلته پیدا کیږي چې دهغه چا سره مینه پیدا شي چې موږ ته یې دقرآن کریم خبر راکړی وي، دهغه احکام یې راته بیان کړي وي.

دهغه چا علامه چې له رسول الله ﷺ سره رښتیا مینه لري

او له رسول کریم ﷺ سره مینه بیا په څه معلومیږي؟ نودا بیا د سنتو سره په محبت باندې معلومیږي.

مونږ مخکې ذکر کړل چې: د چا له چا سره مینه وي نوداسې عمل به وریاندې کوي چې هغه معشوقه یې پرې راضي کیږي، اوس د پیغمبر ﷺ سره محبت هلته ثابتیدای شي چې هغه عمل وکړل شي په کوم چې پیغمبر ﷺ راضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي او په کوم شي چې خدای مه کړه هغه خفه کېږي له هغه نه ځان وساتي. د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ قول، عمل او د هغه په مخکې چې چا کوم عمل کړی وي (چې تقریر ورته ویل کېږي) دا ټول ته د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سنت ویل کېږي.

د حضرت مجدد الف ثانی قدس سره نصیحت

اوس نو چې څوک د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره د مینې او محبت دعوه لري هغه به هغه وخت رښتیوني وي چې واقعاً د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ له سنتو سره یې مینه وي، له دې وجې (حضرت امام مجدد الِف ثاني قدسَ اللهُ سرِه) خپل نوم سید احمد سرهندي فاروقي او په مجدد الف ثاني سره مشهور دی، او زیارت مبارک یې په (سرهند شریف) کې دی، د طریقت او تصوف په لاره کې د (نقشبندیه) طریقې یو عظیم مقتدا او لارښود دی. نو هغه مبارک فرمایي چې: انسان هغه وخت د کمال درجې ته رسیږي چې دی د سنتو متابعت کوي، حتی که یو وړوکی سنت پر ځای کوي او یو لوی بدعت حسنه چې نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ نه وي کړی نو له دې بدعت حسنه څخه هغه د وړوکي سُنت ثوابونه زیات دي، ځکه چې هغه د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ عمل دی او له هغه څخه ثابت دی.

مثال یې داسې ورکړی چې: یو سړی بیت الخلاء ته ننوځي، نو په دې ځای کې سنت عمل داده چې چپه پښه به مخکې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي او دا دعا به وايي: ﴿ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالخَبَائِثِ» الحديث ﴾ [صحيح البخاري ج: ۱/ كتاب الوضوء باب مايقول عندالخلاء ص: ۲۶/ رقم الحديث: ۱۴۲]

اوکه دا يې زده نه وي نو (اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطٰنِ الرَّجِيم) دې ووايي. بياچې له هغه طرف نه بېرته راوځي نو ښۍ پښه به راوباسي او بيابه دغه دعاووايي چې: ﴿ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الأَذَى وَعَافَانِي. الحديث ﴾ [رواه ابن ماجه رقم الحديث: ۳۰۱]

نو اوس يو طرف ته دغه سنت عمل خلکو ته يو ډېر وړوکی کار ښکاري. او بل طرف ته دمدرسې جوړول چې د پيغمبر ﷺ په وخت کې داسې مدرسې نه وې،نودغو د مدرسو جوړولو ته بِدعت حسنه وايي. (بِدعت حسنه معنا نوی کار خو چې نېک وي). نو اوس ددغې مدرسې له جوړولو څخه دغه د بيت الخلاء په سنتو باندې عمل کول ډېر ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص: ۲/ حاشيه : ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

تاسې اوس فکر وکړئ چې يو طرف ته څومره غټ کار ده چې هغه د مدرسې جوړول دي او بل طرف ته څومره وړوکی عمل ده چې بيت الخلاء ته چپه پښه مخکې ننه ايستل دي چې يوسنت عمل ده، دا چپه پښه ننه ايستل د سنتو په نيت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دمدرسې تر جوړولو هم محبوب او عزتمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دې سړى فكر وكړي چې: له الله تعالى سره محبت تر هغه وخته نه پيدا كېږي تر څو چې دسړي له قرآن كريم سره اوله نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه پيدا شوي نه وي اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه بيا تر هغه وخته پورې نه شي راتلاى ترڅو چې دهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره زمونږ مينه نه وي پيداشوي. نو له خپل ځان سره وګورئ چې مونږ څومره د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره مينه او محبت لرو ؟ نو بيا به مونږ ته معلومه شي چې: رښتيا زمونږ له دين سره څومره مينه ده ؟ له الله تعالى او حضرت نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو څومره مينه ده ؟

د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو په پابندي خداى پاك جَلَّ جَلَالُهُ راضي كېږي، ځكه چې خداى پاك جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي: چې كه څوك زما محبت غواړي نو زما دپيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اطاعت دې كوي، له هغې نه وروسته به بيا زه محبت ورسره كوم.

داسې خلك مې هم وليدل چې په درواغويې د حضرت نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د محبت دعوه درلوده

يو وخت مونږ كوم ملګري جلسې ته بيوولي وو، هغو خلكو ددې دعوه درلوده چې: مونږ له الله تعالى او له نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ډېره مينه لرو، په هغه مجلس كې چې د نورو جوماتونو خلك هم راغلي وو په ټول مجلس كې پنځه داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسان هم نه وو چې ډېرې به یې درلودې، نو ما په هغه تقریر کې ورته وویل چې: تاسې د نبي کریم ﷺ سره د عشق دعوه لرئ، دا څرنګه محبت ده چې د نبي کریم ﷺ د سنتو فکر له یو سپین ږیري سره هم نشته، او دعوه ددې لرئ چې مونږ د نبي کریم ﷺ سره محبت لرو، پوښتنه مې وکړه چې: په ټوله علاقه کې مدرسه نه وه، په ټوله علاقه کې دخپل قوم یو عالم یې نه و، په ټوله علاقه کې یو طالب نه و، ما ته یې چې هغه خلک معرفي کول د یوې کورنۍ به پنځه کسان وو، چې دا ډایرېکټر صاحب ده، داماسټر صاحب ده، دا کلرک صاحب ده، دا فلانکی صیب ده، ټول صاحبان وو، دیوه کور څلور پنځه کسان ټول به د دنیا خلک وو، اویو هم پکې عالم او یاطالب نه وو، نو له دین نه به په څه شي خبرتیا راشي ؟ داسې انسان به په دې څه پوه شي چې زه د الله تعالی په لاره روان یم اوکه د شیطان ؟ له ماڅخه په دې عمل الله تعالی خوشحالېږي اوکه شیطان ؟

دچا چې له چاسره مینه وي نور خو څه کوي دا ظاهري لباس دا خوند ورکوي چې دهغه په شان یې جوړ کړي، هغه نورعمل خو به خامخا کوي، دهغه اعمال او اخلاق خوبه په ځان کې خامخا پیداکوي، دوه ښه ملګري چې په خپل منځ کې یې رښتیا مینه اومحبت وي دهغو جامې په یو رنګ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ام المؤمنين رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د ژوند حالات بيانوي

﴿عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: " أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كِسَاءً مُلَبَّدًا، وَقَالَتْ: فِي هَذَا نُزِعَ رُوحُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "، وَزَادَ سُلَيْمَانُ، عَنْ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ: إِزَارًا غَلِيظًا مِمَّا يُصْنَعُ بِالْيَمَنِ، وَكِسَاءً مِنْ هَذِهِ الَّتِي يَدْعُونَهَا الْمُلَبَّدَةَ﴾ اصحيح البخاري ج ۱/ كتاب فرض الخمس ص: ۴۳۸/ رقم الحديث: ۳۱۰۸]

ژباړه: له حضرت ابو بُرْدَه رضي الله عنه نه روايت دی وايي: موږ ته ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها د نبي كريم صلی الله علیه وسلم شړۍ (ملبد) را وښسته او وې ویل چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم روح په دې شړۍ مبارکه کې قبض شوی دی، او سليمان زياته خبره کړې هغه داچې ابوبُرْدَه ويل چې ام المؤمنين موږ ته ازار (غليظ) (پنډلنګ) راوښست چې په يمن کې جوړېږي او داشړۍ يې راوښسته چې دوی يې (ملبد) بولي.

يعنې چې کله رسول الله صلی الله علیه وسلم له دنيا څخه انتقال وکړ ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها ته به چې صحابهٔ کرام رضي الله عنهم او تابعين حضرات ورتلل اود نبي کريم صلی الله علیه وسلم دحالا تو او ژوند پوښتنه به يې ترې کوله چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم په کومو جامو کې له دنيا څخه رحلت وکړ ؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم اوتابعینو حضراتو ته هغه جامې راوویستې یوه شړۍ وه

(مُلبد) یعنې لېمڅی . د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دغه مبارک څادر یا شړۍ له ډېرو پیوندونو ورکولو څخه داسې شوې وه چې یو پیوند به په بل باندې برسېره وو.

اوهغه لنګ مبارک چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم روح مبارک پکې قبض شوی وو، هغه دومره ډبله جامه وه چې ځینې وایي چې هغه ته هم پیوندونه ورکړل شوې وو، څوک وایي چې دا یوه څیره جامه وه اوله دې نه یې لنګ مبارک جوړ کړی وو، دا د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دهغه وخت لباس دی چې دی له دې فاني دنیا څخه رحلت کوي، سره له دې چې پیغمبر هم ده، په دنیا کې یې هم بې ساری طاقت او قدرت درلوده، د ټولو عربو امیر و، داسې نه وو چې دی د مسکنت او یا هم نیستي په وخت کې وفات شوی ؤ، د وخت لوی حاکم، امیر او پیغمبر هم و، خو دی په هغو جامو کې له دنیا څخه رحلت کوي چې له ډېرو پیوندونو څخه لېمڅی ورڅخه جوړ شوی دی.

حضرت عمر رضي الله عنه یو وخت د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ننوت، نبي کریم صلی الله علیه وسلم په پوزي باندې پڼه وهلې ده، بالښت د څرمني له پوستکي څخه جوړ شوی دی، په بالښت کې دننه د خرما پاڼې اچول شوې وې، په کوم پوزي باندې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم تکیه کړې وه نودده مبارک دبدن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ کې دهغه پوزي ننښې له ورايه معلومې وې. کله چې حضرت عمر رضي الله عنه وکتل چې د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په مبارکه کوټه کې له دوه دري پوستکو څخه پرته نور څه نشته، نو حضرت عمر رضي الله عنه په ژړا شو، او ورته يې وويل چې يارسول الله صلى الله عليه وسلم ! تاسې الله تعالى ته سوال وکړئ چې په مسلمانانو آسانتيا او آزادي راولي، قيصر، کسرا او نور مشرکين سره له دې چې کفار دي خو بياهم څومره په آسايش او آرايش کې ژوند تېروي، تاسې د خداى پاک جل جلاله پيغمبر ياست خو ستاسې په کوټه کې د کېناستلو له پاره لاندې فرش نشته اوته هم په پوزي پروت يې. هغه هم دومره کلک پوزي چې ستاسې په وجود کې ننښې جوړې کړې دي.

حضرت ام المؤمنين حضرت عايشه صديقه رضي الله عنها فرمايي چې: زمونږ په کور کې يو پوستکی و چې د ورځې به مو اوش ته پرې وابنه اچول اود شپې به په هغه باندې ويده کېدو.

﴿ عَنْ عُرْوَةَ، عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهَا قَالَتْ لِعُرْوَةَ: «ابْنَ أُخْتِي، إِنْ كُنَّا لَنَنْظُرُ إِلَى الهِلاَلِ ثَلاَثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ، وَمَا أُوقِدَتْ فِي أَبْيَاتِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَارٌ» فَقُلْتُ: مَا كَانَ يُعِيشُكُمْ؟ قَالَتْ: «الأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالمَاءُ، إِلَّا أَنَّهُ قَدْ كَانَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِيرَانٌ مِنَ الأَنْصَارِ، كَانَ لَهُمْ مَنَائِحُ، وَكَانُوا يَمْنَحُونَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَبْيَاتِهِمْ فَيَسْقِينَاهُ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحيح البخاري ج: ۲/ کتاب الرقاق ص: ۹۵۶/ رقم الحديث: ۶۴۵۹]

همدارنګه دا مبارکه فرمايي چې: زمونږ په کور کې دوه مياشتې هم داسې تېرې شوي دي چې په نغري کې اور نه دی بل شوی، په اوبو او خرماوو به مو وخت تېراوه، يابه هم د همسايه له کوره چا شيدې راوړې اوهغه به مو وڅښلې، نور مو په کور کې څه شی نه دي پاخه کړي. او وجه يې دا وه چې نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په کور څه شی نه جمع کول، هرڅه يې آخرت ته ساتل. نو اوس چې د چا له چا سره مينه وي نو دغه مثال ته دې وګوري.

حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دحضرت نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په پوره توګه تابع و

دحضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دخلافت په زمانه کې چې دی د ټولو مسلمانانو خليفه و ، اودده په وخت کې مسلمانانو ډېر زيات فتوحات ترلاسه کړي وواودده مبارک دامارت پرمهال ډېر ملکونه په اسلام مشرف شوي ، نو اوس څرنګه چې دحضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ په رښتيا هم له نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه وه، نو څرنګه جامه ، خوراک څښاک چې د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هم هماغه عادت ګرځولي وو. نو مونږ وويل چې د چا له چا سره مينه وي هغه ددې هم کوشش کوي چې حتى خپله ظاهري جامه له هغه سره يو رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عمر رضی الله عنه د کمیس د اوږو په منځ کې درې پیوندونه (پینې) لګېدلې وې، او کوم لنګ چې ده مبارک له ځانه راتاو کړی و هغه ته دولس ځایه پیوند لګېدلی و. نن سبا تر ټولو غریب سړی هم داسې جامې نه اغوندي چې هغې ته پیوند لګېدلی وي او حضرت عمر رضی الله عنه چې دخپل وخت د ټولو مسلمانانو امیراومشر دی، خو له خپل محبوب سره د مینې اومحبت له امله یې خپله جامه هم هماغسې ساتله.

حضرت علي رضی الله عنه وایي: د ډېرې لوږې له امله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ورغلم، خو هلته هم د خوراک کولو څه شي نه و، جامه مې هم نه درلوده، نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې یو پوستکی راغوړند و، هغه پوستکی مې په منځ کې غبرګ کړ او وامې غوسته، هغه داسې جامه وه چې لنګ او قمیص دواړوته یې پیوندونه لګیدلي وو.

حضرت عمر رضی الله عنه دخپل خلافت په زمانه کې شام ته ولاړ، تر څو دخپلو ټاکل شویو امیرانو په هکله له خلکو څخه پوښتنې وکړي، کوم امیر چې ده مقرر کړی و، هغه دده د استقبال له پاره (حمص) ته مخته راغی، هغه چې کله دحضرت عمر رضی الله عنه جامې ولیدلې نویو جوړ تازه اونوې پستې جامې یې ورته راوړې چې یا امیر المؤمنین ددې مملکت خلک تاته راځي له تاسره ملاقات کوي، ته یې تراوسه نه یې لیدلی، تاسې دغه جامې واغوندئ، حضرت عمر رضی الله عنه ورته وایي: ماته خپله جامه محبوبه ده، ځکه چې د نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم هم دغسې جامې وې، بیا هغه امیر ورته وایي چې ښه بدله یې کړئ ترڅو یې درته ومینځو، دا خبره یې ورسره ومنله ،اوهغه بله جامه یې ترهغه وخته له ځانه څخه راتاو کړه ترڅو چې دده هغه زړې جامې ومینځل شوې او وچې شوې، هغه امیر غوښتل چې دغه نوې جوړه همداسې واغوندي ، ځکه چې ددې مملکت دهیوادخلګ ورته راځي اوله ده سره به وېني، خو حضرت عمر رضي الله عنه وایي چې: زما خپله جامه راواخلئ، هغه ځولې دهرې ښې وجوې. نو د چا چې له چا سره مینه وي دهغه قول اودهغه فعل هم ده ته خوند ورکويي، دهغه جامه هم ورته خوند ورکوي.

د الله تعالی د محبت علامه داده چې د سړي به له قرآن عظیم الشان سره مینه وي، له قرآن عظیم الشان سره د محبت علامه داده چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره به یې محبت وي، له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره دمحبت علامه داده چې دده صلی الله علیه وسلم له سنتو سره به یې مینه او محبت وي، هغه سنت به په ځان عملي کوي.

انسان په خپل وس مکلف ده، مونږ به خپل کوشش کوو، دا خو مو له وسه پوره ده چې خپله جامه، ظاهري صورت په سنتو برابر کړو، په دې کې مونږ ته څه مشکل ده؟ مونږ ته به څه مشکل وي چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په سنت طریقه په جمعه لمونځ وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دین سره هر موافق عمل دا د سنتو زندګي ده او په سنتو ا[...]
کولو سره انسان ته ترقي پیدا کېږي.

په یو سُنّت د عمل کولو له امله د فیوضاتو دروازه خلاصه شوه

حضرت مجدد صاحب (رحمه الله) فرمايي چې: یو وخت زما پا[...]
نه و د سنتوخلاف په چپ اړخ څملاستم، په ما باندې چې کوم
انوار اوفیوضات د الله تعالی له لوري راورېدل هغه راباندې
بند شول، نو زه پوه شوم چې ما د سنتو خلاف عمل کړی دی،
په څنګ هم وانه وښتم، بلکې له سره په ښي اړخ څملاستم، له
دې سره سم له داسې ډول انوارو او فیوضاتوسره مخ شوم چې
مخکې مې هم نه وو لیدلي.

دحضرت مجدد صاحب (رحمه الله) یوه لنډه کیسه ده کومه چې په (
عمدة المقامات) کې راغلې ده:

دی مبارک یوه ورځ په کیڼ طرف څملاست دی وايي چې په
ما باندې چې کوم انوار اوفیوضات د الله تعالی له لوري
راورېدل هغه راباندې بند شول، نو په زړه کې الهام راته وشو
چې ستا دا پرېوتل د آنحضرت صلى الله عليه وسلم د سُنتو خلاف دي؛
نو په ښي طرف باندې راواوښتم، بیا مې په زړه کې وویل چې
سُنت خو له ناستې څخه په ښي اړخ پرېوتل دي، نو بیا
کښېناست او له ناستې څخه په ښي اړخ باندې پرېووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم داسې انوار او فیوضات راجاري شول چې مخکې مې هم نه وو لیدلي او د الله تعالی له خوا الهام راته وشو چې د اخلاص او صداقت له مخې ددې یوه سُنت په ژوندي کولو سره (قد غُفرت لک و لمن توسل بک بواسطة او بغیر واسطة الی یوم القیمة) یعنې تاته او څوک چې په تا پورې توسل کوي که بالواسطه وي او که بغیر له واسطې وي ټولو ته مې مغفرت او بښنه کړې ده. [مقدمة التصوف/ ص ۱۸]

اولیاء الله وو اونېکو خلکوته چې څومره ترقي ورپه برخه شوې ورغلې هغه د سنتو د پابندي له امله ورته حاصله شوې. علماء کرام هرځای مونږ ته په تقریرونو، وعظونو او نصیحتونو کې په شریعت باندې د عمل کولو دعوت راکوي چې په شریعت باندې عمل وکړئ، داچې مونږ تر څلوېښت او پنځوس کلنۍ پورې په شریعت ځان نه شو برابرولای، نو له دې نه معلومیږي چې زمونږ له الله تعالی اودهغه له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت نشته، لکه اوس چې مو زړه راته څه وایي هغه په ځای کوو، بیابه چې الله تعالی او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه ویل هغه به مو هم په ځای کول، ائمهٔ کرامو او اولیاء الله وو که څه ویل هغه به مو په ځای کول.

دنیاوي معشوقه که څه راڅخه وغواړي نو في الحال هغه ځای ته ځان رسوو اوهغه شی ورته راوړو. نو دې ته هم توجه په کار ده چې دا علماء کرام چې بار بار مونږ ته بیانونه کوي آخر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خو به هم څه مطلب وي. یو څه ګټه خو به یې وي. بالفرض مثلاً په دغه مجلس کې هغو خلکو د رسول الله ﷺ د سنتو موافق د ژوند تېرولو اراده وکړه، چې مونږ به ځان په سنتو او شریعت باندې برابروو، نوتاسې ووایاست چې دغه کار مُلا ته د دنیا څه ګټه ورکړه؟ هوکې! دا ګټه یې شته چې که چېرې دغه عالم دا خبره دخدای تعالی د رضا له پاره کړې وي اودغه سړي هم دخدای تعالی د رضا له پاره عمل پرې وکړ نو دی چې څومره نېک اعمال کوي نو دغه عالم ددې عمل په ثواب کې ورسره شریک ده، دغه یې د آخرت ګټه ده.

نو الله تعالی دې زمونږ او ستاسې په زړونو کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ او جناب محمدرسول الله ﷺ اودغه د مبارک دین محبت واچوي، چې ددې سوچ او فکر راسره پیدا شي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ په کوم عمل راڅخه خوشالیږي. او بیا هماغه عمل په پوره کوشش سره سرته ورسوو او امید مو ددې وي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ به راڅخه راضي وي.

زه د ډیرې خبره ډېره کوم، او الحمد لله ډېرو خلکو زماله خبرې سره سم ډیرې پرېښې هم دي، خو په ډېرو خلکو دا خبره بده لګیږي، ځکه چې وایي په دې کې زما ګټه ده، دحضرت رسول الله ﷺ سنت عمل ده، اوډېر داسې خوانان دي چې په بازار کې له سړي څخه ځان ځنګ ته کوي اوپه بل طرف ځي، حال دا چې ځان مُحِب بولي چې له دې عالم سره مې محبت ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهره بې ادبي نه کوي، لکن دا مشکله ورته ښکاري چې ډېره پرېږدي، خودا ورته آسانه ده چې لاړه چپه کړي، له هغه عالم سره په کښناستلو خو به یې د آخرت یو څه ګټه شوې وه، خو له هغه نه ځان پټوي، ولې چې شرم ده، ځکه نفس یې خرابېږي، که ډېره پرېږدو نو نفس خفه کېږي، نو نفس نه شي خفه کولای

یو طالب د وېښتانو د نه کمولوله وجې د کال په منځ کې درس پرېښود

زه د منبع العلوم په مدرسه کې مُدرِس وم، نو یوه طالب وېښتان په یوه طرف اړولي وو، او ډېر غټ پېکی یې پرېښی و، نو ما په مجلس کې بار بار دا خبره کوله چې سړی باید ځان په سنتو برابر کړي، یو وخت د کال په منځ کې دغه طالب بستره واخیسته، ملګرو ورته وویل چې اوس خو د کال منځ ده ، په بله مدرسه کې به هم کتابونه درځخه ویل شوي وي او ته کده اخلې؟ دی ورته وایي چې زه له دې وېښتانو نه تېرېږم، دا پیکی نه شم ختمولای، او استاد په سبق کې ماته خطاب نه کوي یعنې خطاب بلې خوا ته کوي زه یې بد احسم

اوس نفس خبیث ده ، سړی نه پرېږدي، که یو څوک په دې باره کې لږ فکر وکړي چې له مولوي صاحب یا خلیفه صاحب سره له دې وجې ځخه نه مخامخ کېږي چې ډېره یې خرېلې اوبا یې لنډه کړې او شرمیږي، نو له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې نه شرمیږي ؟ دا د مُلا سنت دي اوکه دحضرت نبي کریم ﷺ ؟ دا شریعت د مُلا ده که د الله تعالی اودهغه د رسول ﷺ ؟ له مولویصاحب، خلیفه صاحب او حاجي صاحب نه شرمېږي اود چاچې سُنت او شریعت ده اود چاچې دین ده له هغه څخه بیا نه شرمیږي، سره له دې چې دقیامت په ورځ مو د امید ځای هم هغه ده، چې هغه ﷺ به مو شفاعت کوي، او نبي کریم ﷺ وایي چې څوک زما د سنتو متابعت نه کوي زه به یې هېڅکله شفاعت ونه کړم، نو باید دنبي کریم ﷺ د سنتو پوره تابعداري وکړو.

نویوڅوک که له چا سره په جامه او لباس کې ځان برابروي او عمل یې دهغو خلکو په شان نه وي نودهغوی په هکله بیانبی کریم ﷺ داسې فرمایي چې ﴿ مَنْ تَحَلَّى بِمَالَمْ يُعْطَ كَانَ كَلَابِسِ ثَوْبَيْ زُوْرٍ ﴾ [زادالطالبین بحواله جامع الترمذي ص.۳۲]

یعنې نبي کریم ﷺ فرمايي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، لکه د درواغو جامې یې چې اغوستې وي؛ یعنې داچې له سر نه تر پښو پورې ټول په درواغو کې پټ ده، چې عمل دې د عالم نه ده، نو ځان د عالم په شکل مه جوړوه، چې عمل دې دخدای د دوست او یو ولي په شان نه ده، نو ځان هغسې مه جوړوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو طرف ته وګورو داسې د امید خبرې دي چې نفس په محبت سره د سړي کار جوړېږي، خو بل طرف ته بیا داسې ده که عمل دې هغسې نه وي نو بیا دهغو په شان جامه مه جوړوه.دا په هغو پورې استهزاء او پسخند ده. ښه نو چې څوک ږیره ، سر او جامه نه برابروي هم تاوان ده، ځکه چې دا د اصیل کار شو، د غلامۍ کار مو ونه کړ، او چې څوک بیا ږیره پرېږدي ، پټکی په سر کوي، د صوفیانو لباس اغوندي خو بیا په ناروا وو لګیا وي.

ګورئ! دا ږیره د انسان له پاره یو د نصیحت لاره ده. مثلاً که یو بې ږیري سړی یو غټ ناروا کار کوي، نو خلک څه ورته نه وایي، خو که د ږیري څښتن یو معمولي بد کار وکړي نو خلک في الحال شور جوړوي چې ږیره دې هم پرې ایښې ده اودا غلط کارونه هم ترسره کوې.

نو معلومېږي چې په دې ږیره کې عزت او سرېتوب دی، دچاچې ږیره نشته څوک ورېسې څه نه وایي.دا معنا چې هغه خو بالکل ختم ده، او ستا خوږیره هم شته نو ته ولې داسې ناروا کوې؟ اُمي که یو کار کوي خلک دومره بدنه ورباندي وایي، خو که یو مُلا د شریعت خلاف یو معمولي کار وکړ نو في الحال یې خلک ملامتوي چې ته خو ملا هم یې داکار کوې نوداسې ونه شي چې خدای نخواسته ږیري هم پرېږدو ، پټکی هم په سر کړو، د نېکو خلکو او علماوو جامه هم واغوندو او بیا په غلطو کارونو کې لګیا یو. نو بندګان به مو هم بد یادوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې داسې کار کوي، او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هم بیا راته وایي چې ولې دې داسې کاوه ؟

د حضرت شُریح په یوه تنبیه مجرم مړ شو

امام شریح چې د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنهُ د خلافت په زمانه کې یو مشهور قاضي و، نو یو چا څه ګناه کړې وه، بل څوک راغی او شاهدي یې ورکړه چې دا ګناه یې کړې ده. ده حُکم ورکړ چې پنځوس دورې یې ووهئ، دا سړی یې پنځوس دورې وواهه په دې پسې چا یو بل ګنهکار هم راوست چې هغه هم د غسې ګناه کړې وه، امام شریح رحمه الله ورته مخ وروګرځاوه چې تا به ولې داسې کار کاوه ؟ نه یې وواهه او نه یې نور څه ورته وویل، یواځې همدومره یې ورته وویل . کله چې هغه دوهم مجرم ووت نو په مجلس کې ناستو خلکو اعتراض وکړ چې په دغو دواړو مجرمانو کې مو ډېر فرق وکړ، حالانکه ګناه یې هم یوه وه، اولنی دې پنځوس دورې وواهه او دغه بل هم چې همداسې ګناه یې کړې وه هغه ته دې یواځې همدومره وویل چې تا به ولې داسې کار کاوه ؟

امام شریح ورته وویل چې: په دې دواړو کسانو کې ډېر فرق ده، په اول شخص به خبر شې چې یو څو ورځې وروسته به بیا په ګناه لګیا وي، او پاتې شو دا دوهم شخص دی به یواځې زما د همدې خبرې د غم له امله مړ شي ؟ رښتیا هم هماغسې پېښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه، هغه لومړني بیا په ګناه کولو شروع وکړه اودغه دوهم چي کور ته ولاړ دا سوچ ور ولوېده چې رښتیا هم خلک ماته څومره د قدر په سترګه ګوري ، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څومره رحم راباندې کړی دی، عالم هم یم، نو ما به ولې د الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ د امر مخالفت کاوه ؟ دا غم دومره ورباندې دروند شو چې خوراک اوڅښاک یې پرېښود اودخه وخت له تېرېدووروسته له ډېره غمه مړ شو. (حسنات الابرار سیئات المقربین)

د انبیاوو عَلَيْهِمُ السَّلَام حالات چې وکتل شي ، له هغوی څخه زمونږ په عقیده صغیره ګناه هم نه ده صادره شوې، حتی په خطایي انداز سره هم. لکه سړی چې په لار روان وي او پښه یې وښویېږي او ولوېږي . نو په ډېرو معمولي، معمولي مسائلو کې هغوی دومره ژړلي دي چې که مونږ قتل هم وکړو نو دومره به ونه ژاړو.

د دنیا د ټولو خلکو ژړا که رایوځای کړو نو د آدم عَلَيْهِ السَّلَام له ژړا سره نه شي برابرېدلای، سره له دې چې اجتهادي خطا ورڅخه شوې وه. ابلیس علیه اللعنة په ناحقه ورته قسم وکړ چې ته یې د غنم له دانې خوړلو څخه نه یې منعه کړی،زه نصیحت درته کوم، ستا خیرخواه یم، که دا د غنم دانه دې وخوره نو همیش به دې جنت ځای وي اوبیا به ورڅخه ونه اېستل شې ، خو آدم عَلَيْهِ السَّلَام بیاهم ونه منله، حضرت حواء رضی الله عنها ته دغه بدبخت شیطان راغی اوپه خبرو خبرو یې تېرابستله اودهغې خبره آدم عَلَيْهِ السَّلَام هم ومنله ، نو له دې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته آدم عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ ته دا فکر هم ورغی چې زه يې دغنم له هغه بوټي نه منع کړی يم نو که دا بل وخورم څه حرج به نه وي، نو په خطايي سره يې يوه دانه وخوړه، نو الله تعالی ورته في الحال وويل چې: تاسې ته ما نه وو ويلي چې دجنت له نعمتونو څخه مو چې هرڅه خوښه وي ويې خورئ، خو دغې دانې ته به نه ورنيږدې کېږئ، له دې سره د جنت هغه د عزت جامې ورڅخه لرې کړل شوې، ځمکې ته راکوز کړل شول، او د هغې يوې سهو له امله يې تر سلو کلونو پورې د آسمان طرف ته ونه کتل.

دا چې مونږ ډېره پرېښوده، يا طالب صاحب، مُلاصاحب، خليفه صاحب يا مجاهد صاحب شوم نو بس زه ولاړم او ما وګټله، نه داسې نه ده، بلکې ددې خلکو مسئوليت بيا په دې بل طرف کې هم زيات ده.

د چاچې ظاهري شکل او صورت له شريعت سره مخالف وي نوهغه چې ناروا کارونه کوي خلک يې هم دومره نه ملامتوي، او څوک چې په شريعت برابر وي او غلط کار وکړي نو خلک يې هم ملامتوي، نو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په نزد هم دغسې ده. په نېکانو ابتلا آت ، مصيبتونه ،امتحانونه او تکليفونه هم زيات راځي ، وجه يې دا ده چې بيا په کم شي دوی ته لوی ګرفت ورکوي.

نو کوشش به کوو چې خان تر خپله وسه په شريعت برابر کړو، او له دين سره د زړه له اخلاصه مينه او محبت وکړو، نو اميد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله له سړي نه په داسې عمل راضي شي چې هغه دخلکو په نزد ډېر کم شی وي. له دې وجې څخه دې سړی کوشش کوي چې مستحب ترې پاتې نه شي، کله کله په مستحبو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه راضي کېږي

سپي ته د اوبو په ورکولو په ذریعه ټول ګناهونه معاف کېدلی شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي، فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ العَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا، فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ العَطَشِ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي، فَمَلَأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ، فَسَقَى الكَلْبَ، فَشَكَرَ اللهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ"، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَإِنَّ لَنَا فِي البَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: «فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»﴾

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء، ص: ۳۱۸ رقم الحدیث: ۲۳۶۴]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې یو سړی په سفر روان و نو تږی شو کوهي ته ورکوز شو اوبه یې وڅښلې چې بیرته راپورته شو ګوري چې یو سپی ده له ډېرې تندې په زمکه خولې لګوي، نو له خان سره یې وویل دغه سپی هم داسې تږی ده لکه زه چې تږی وم، نو کوز شو موزه یې له اوبو ډکه کړه په خوله کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه را وخوت او اوبه یې سپي ته کښنودې، سپي اوبه وڅښلې.

نو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه سړي ته په دې کار باندې ټولې ګناوې وبښلې، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وویل چې: یارسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! آیا د سپیو په تنده اولوږلړي کولوسره هم مونږ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي؟ په دې کې هم صدقه ده؟ نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: هر ژوندي باندې چې شفقت وکړل شي دا صدقه ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربانديې راضي کېږي، ځکه د الله تعالی مخلوق ده.

نو دا کار دخلکو په نزد معمولي ښکاري، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه عمل دغه انسان ته ټولې ګناوې معاف کړې. همدارنګه یوې ښځې یوه سپي ته اوبه ورکړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول ګناهونه ورته معاف کړل.

یوه ښځه د پیشوسره دظلم کولوله وجې جهنم ته ولاړه

خو بل طرف ته بیا په حدیث شریف کې داسې هم راځي.

﴿عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ» قَالَ: فَقَالَ: وَاللهُ أَعْلَمُ: «لاَ أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلاَ سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِيهَا، وَلاَ [illegible] أَرْسَلْتِهَا، فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص: ۳۱۸
رقم الحدیث: ۲۳۶۵ / ۲۳۶۶]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي چې: یوې ښځې یوه پیشو تړلې وه خوراک اوڅښاک به یې نه ورکولونوهغه له لوږې اوتندې نه مړه شوه، دهغې په سبب دا ښځه الله تعالی جهنم ته داخله کړه. ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وایي: رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل: (وَاللهُ أَعْلَمُ) چې نه تا خوراک ورکاوه او نه دې اوبه ورکولې چې دادې تړلې وه، اونه دې خوصې کوله نو لګیا وه دزمکې حشرات یې خوړل.

نو یوه نیکي که وړه هم وي وړه به یې نه بولې، ګناه که کمکۍ هم وي خو کمکۍ به یې نه ګڼې. کله ،کله یو انسان په غټه ګناه نه نیول کېږي اوپه کمکۍ نیول کېږي، ځکه غټه ګناه ده ته هم ګناه معلومېږي، توبه ورنه باسي، کله ،کله کمکۍ ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري، په هغې ورزړور شي، فخر او خوشالي وریاندې کوي، نو په وړوکې ګناه سړی کفر ته هم ورسیږي.

په نیکۍ کې هم دغسې ده، نه دې وړه پرېږدې اونه غټه، په غټه نیکۍ انسان ته عُجب، تکبر او ریا پیدا کېږي، خو که کمکۍ نیکي وکړي، خلک یې هم کمکۍ ګڼي، ده ته هم خان غټ نه ښکاري اوپه هغه وړه نیکۍ الله تعالی ورنه راضي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يو ځل د مجاهدينو د ضرورت له پاره چندې غوښتې وکړې يوه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ډېرې روپۍ راوړې او بل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يوه کاسه خرما (کجورې) راوړې، نور يې په کور کې څه شی نه و، منافقينو اعتراضونه شروع کړل، چا چې ډېرې روپۍ راوړې وې په هغه يې دا اعتراض وکړ چې دی خو خلکو ته ځان ښکاروي او ريا کاري کوي، او په دغه بل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پسې يې پسخند شروع کړ، چې په دغه يوه کاسه خرماوو باندې دی مجاهدين کاميابوي نو الله تعالی آياتونه را نازل کړل چې دغه اول صحابي که ډېره قرباني ورکړې ده او ډېر مال يې راوړی دی، دده هم د الله تعالی رضا مطلب ده او که دغه بل صحابي لږ صدقه کړې ده هم مطلب يې د الله تعالی خوشالي ده.

په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې: کله يو سړی يو لک روپۍ خيرات کړي او بل سړی يوه روپۍ خيرات کړي، دد غه سړي د يوې روپۍ خيرات دهغه بل سړي د يو لک روپيو دخيرات اجراوثواب ته رسيږي، ځکه د دغه مسکين په وس کې دغه يوه روپۍ وه، او هغه بل کورو پتي دی هغه ته دغه يو لک روپۍ هيڅ شی هم نه معلوميږي، ددې مسکين وس دغومره و، ده ته به په دغه يوه روپۍ د يو لک روپيو نه زيات ثواب ورکول کيږي، خلکو ته خو کم معلوميږي، خو دغه کم شی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره وي نو الله تعالی هم لوی انعام پرې مرتب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په نیکي کې به کوشش کوو نه به وړه نیکي پرېږدو او نه به غټه. او په ګناهونو کې به هم احتیاط کوو، هم به له صغیره ګناهونو او هم به له کبیره ګناهونو څخه ځان ساتو.

الله تعالی دې مونږ او تاسې ته په دې نصیحتونو باندې د زړه له اخلاصه د عمل کولو توفیق راپه برخه کړي. آمین

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُورِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ (آمين)

(۵۳) مجلس

دوه لوی نعمتونه او له هغو څخه غفلت

﴿عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ»﴾ (جامع الترمذی ج: ۲/ ابواب الزهد ص: ۶۵ رقم الحدیث ۲۳۰۴)

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وايي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: دخدای تعالی په خپل مخلوق باندې دوه داسې نعمتونه دي چې ډېر خلک پکې تاواني او دوکه شوي دي یو صحت او بل فراغت ده.

د الله تعالی له طرف نه په انسانانو باندې صحت یو داسې لوی نعمت دی چې د صحت په شپو کې که د آخرت له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی هرڅومره کوشش وکړي هغومره ذخیره ورته جوړولای شي، مګر خلک له دې نعمت څخه غافله دي. د دنیا په کاروبار او تجارت کې که له چاڅخه یو دګټې کار پاتې شي نو ټول دوستان او ملګري یې وریاندې خفه وي، چې فلانکي ډېر غټ تاوان وکړ، ځکه چې دا یې د خرڅولو وخت و اوله ده نه تېر شو اوتاوان یې وکړ، مګر د آخرت لوري ته څوک متوجه نه دي، ځکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ددغه نعمت په هکله خلک دوکه شوي، چې نن الله تعالی ورته صحت او موقع ورکړې اودی یې په غفلت کې تېروي. له دوی سره دا سوچ او احساس نشته چې سبا به یوه داسې ورځ راځي چې زه به بیا مریض یم اوله لاسه به مې هېڅ پوره نه وي.

بل نعمت فراغت دی، چې د دنیا له مشکلاتو څخه سړی خلاص وي، دا هم یوداسې لوی نعمت ده چې که د فراغت په شپو کې یو انسان د آخرت له پاره هرڅومره کوشش وکړي کولای یې شي، ترڅو بنه سرمایه ورته برابره کړي. خو ددغه فراغت له نعمت څخه هم ډېر خلک بې پروا او غافله دي، د فراغت په شپو کې یې الله تعالی ته پام نه وي، آخرت یې هېر وي، خو کله چې بیا له کوم مشکل سره مخ شي نو بیا یې آخرت هم په زړه شي، الله تعالی ته یې هم پام شي او په زاریو شروع وکړي، خو بیا څه فائده نه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت سراج المشائخ د بندیخانې واقعه

جناب حضرت سراج المشائخ صاحب یو وخت د دریو شپو له پاره بندي و، نو کله چې له بندیخانې څخه خلاص شو، نو ده مبارک ویل چې ما مخکې دا فکر کاوه چې دا موجوده وخت د فتنو ده، نو که یو څوک له فتنو نه خلاصیږي نو بندیخانه به یې د خلاصېدو ښه ځای وي، خو اوس مې چې بندیخانه ولیدله نو و مې ویل چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دې مسلمان نه بندي کوي، ځکه زمونږ خو دا خیال ده چې په بندیخانه کې به سړی له ګناهونو ساتلی وي، له غیبت، شیطانت او بهتان نه به سړی پکې خلاص وي. لکه په حدیث شریف کې راغلي چې: په آخر وخت کې به ښه دنیا هغه وي چې سړی یوه رمه واخلي اود غرونو په لمن کې اوسیږي، خلک یې له شر نه محفوظ وي، خپل طاعت او بندګي کوي، چاته یې ضرر نه رسیږي، دا به له دې وجې څخه ښه مال او دولت وي چې سړی د آخرت له عذابونو وربادې خلاصیږي.

نو خلیفه صاحب مبارک ویل چې: ما ولیدل چې په بندیخانه کې د آخرت سرمایه نه برابرېږي، ځکه زړه یه دې غواړي چې اودس وکړي نو څوک به دې نه ورته پرېږدي، زړه به دې غواړي لمونځ، تلاوت وکړې پیره دار به دې نه ورته پرېږدي. نو کله چې سړی له مشکل سره مخ شي بیابه هغه وخت ستا زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت او طاعت ته ډېر کېږي خو هلته به بیا څه په لاس نه درځي. خو اصل کار او واقعي بندګي بیا هغه وخت کېږي چې دا دواړه نعمتونه یوځای وي. یعنې هم صحت وي اوهم فراغت. کله صحت وي خو انسان فارغ نه وي، بیاهم څه نه شي کولای، کله فراغت وي خو صحت ملګرتیا نه کوي، بیاهم د انسان له لاسه څه نه کېږي، نو دا دواړه نعمتونه چې یوځای شي ډېر لوی نعمت دی اود آخرت ډېر غټ کار وربانديې جوړېږي. خو عام خلک له دې نه غافله دي.

مونږ که لږ فکر وکړو په دنیا کې اکثره وختونه مونږ روغ هم یو او فارغ هم، نه داسې مریضان یو چې ددې مرض له لاسه مونږ له بندګي نه عاجزه شو، اونه دداسې مشکل سره مخامخ یو چې دهغه له وجې مونږ عبادت ته نه خلاصېږو. خو یواځې دومره خبره ده چې مونږ غافله یو. د اخیرت ژوند ته مو پام نه دی کړی.

زما په دې خپل کم عمر کې ذاتي تجربه ده، خصوصاً کله مې چې له خلیفه صاحبانو سره تعلق جوړ شوی دی، نو اکثره به داسې ملګري وو چې ددې نعمتونو له زوال نه وروسته به یې آرمانونه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ صاحب ته عجیبه خوب بیا نوي

زمونږ مرحوم خلیفه صاحب (انوارالمشائخ صاحب) چې دحضرت صاحب مبارک بالذات خلیفه و، یوه لویه هستي وه، له ده مبارک څخه الله تعالی د دین لوی کارونه اخیستي دي یو وخت د فوځ یو لوی کرنیل ورته راغی، طالبان ډېر خفه وو چې هسې نه چې خلیفه صاحب مبارک ونه نیسي، ځکه ملیشه او زور طاقت ورسره ده، کرنیل ویل چې زما له خلیفه صاحب سره پټ کار ده، طالبان نور هم وارخطا شول، تردې پورې چې طالبانواومریدانو ددې اراد ه وکړه چې له ملیشې سره جنګ وکړي، هسې نه چې خلیفه صاحب ته څه مشکل پېښ شي: خلیفه صاحب مبارک طالبانو ته وویل چې تاسې هېڅ فکر مه کوئ! نوهغه کرنیل خلیفه صاحب ته وویل چې: بېګاه مې داسې خوب لیده چې: ستاسې په دغه مدرسه کې یو لوی ترانسفارمر لګېدلی وي او له دې ځای نه افغانستان او پاکستان ته بجلي ورکول کېږي. نو تاسې څه کار او بار کوئ؟ اوددې خوب تعبیر هم له تاسې نه غواړم! خلیفه صاحب مبارک ورته وخندل چې: زمونږ کار د طریقت کار دی، نور اصلي حقیقت خو یې ده ته نه وایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې خلیفه صاحب مبارک له دنیا څخه رحلت وکړ بیا ما ډېر داسې علماء کرام، حاجي صاحبان، صوفیان کرام او طالبان ولیدل چې ددې ارمان یې کاوه چې کاشکې مو له خلیفه صاحب سره په مجلس کې یو ځل شرکت کړی وای کاشکې مو په ختمونو کې ګډون ورسره کړی وای

بیاچې دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ځای کوم خلیفه صاحب (قطب المشائخ مولوي صاحب دین محمد قدس الله سره) جانشین موجود و، بیا مو هم له غفلت څخه کار واخیست او توجه به مو نه کوله. خو کله چې هغه مبارک وطن ته ولاړ بیا مو ارمانونه کول چې خلیفه صاحب دلته نیږدې و نو مونږ به خپل هر ضرورت ورته وړاندې کولای شوای، اوس مو موقع له لاسه ووته اودی مبارک لرې راڅخه ولاړی

د سراج المشائخ صاحب فراق مریدان له بې ساري افسوس اوارمان سره مخ کړل.

مونږ چې د سراج المشائخ صاحب جنازې ته ورغلي و، نو بې شمېره مخلوق یې جنازې ته راغلی و، هلته مې دده له مریدانو مولویصاحبانو اونورو خلکو نه په ژړا کې دا خبرې اورېدې چې مونږ خو اوس یتیمان شو اودغه الهي نعمت مو له لاسه ووت.

حتی یو مولویصاحب راته ویل چې: زمونږ د آخرت له ده سره دومره فکر و چې کله به ده ته خلیفه صاحبان اونور عزتمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانه راغلل نو په ما پسې به یې شخصي یو نفر راولېږه چې ورشئ او دی راوغواړئ، خو زه دومره ناپوه وم چې په دې نه پوهېدم چې دی مې د څه له پاره غواړي. اودا مې په خیال کې نه وو چې دی مې ددې له پاره غواړي چې ترڅو د هغو نېکانو خلکو په دعا کې زه هم شریک شم، په وظیفو کې ورسره شریک شم، خو اوس یې ارمان کاوه چې هغه مجلس اوهغه ماحول او محیط مو له لاسه ووت. د پرو مولویصاحبانو به ویل چې مونږ به یواځې نه پرېږدئ او دغه خای ته به تاسې راځئ مونږ خو یتیمان شو، له چاسره به ختمونه کوو، له چاسره به ناسته پاسته کوو ؟

نوګورئ ! د نعمت قدر له زوال نه وروسته معلومیږي ، د نعمت له زوال نه وروسته بیا آرمانونه کول کومه ګټه نه لري، نن چې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ کومه موقع اووخت درکړی دی، ددې قدر وکړئ ، وخت مه ضائع کوئ، بیابه د آخرت په ورځ لاس او پښې وهئ او څه ګټه به درته نه کوي.

دغه مدرسه ده، دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د نعمت یو مظهر ده، طالبان او ملایان وجود لري، دلته مونږ ته لا ددې موقع شته چې د نېکانو په مجلس کې شرکت وکړو، خو بیابه ددغه ځای هم ارمان کوواوڅه به په لاس نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغېدونکي طالبان څه وايي؟

دا اوس چې کوم ملګري فارغيږي ، دا خو د خوشحالۍ ځای دی چې سړی د علم هغه آخرنۍ مرحلې ته رسيږي اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دين د خدمت له پاره ملا تړي، هلته د دين اود مسلمانانو دخدمت او رهنمايي له پاره ځان تياروي، خو سره له دې هم دا ملګري افسوس او ارمان کوي پرون ماته يوه ملګري په ډېر افسوس سره دا خبره کوله چې زمونږ له پاره خو مدرسه ډېره ښه وه، دلته مو ختمونه پکې کول اوله نېکو خلکو سره مو په مجلسونو کې شرکت کاوه، خو که وطن ته ولاړ شو، نو له مونږ سره نيږدې په خوا کې کوم خليفه صاحب نشته چې زمونږ کار ورسره روان شي، خدای خبر چې هلته به بيا څرنګه ژوند کوو ؟ ډېرو ملګرو داسې ويل چې مونږ به اوس له خپلو ورونو سره څنګه ګوذاره کوو ؟ ځکه هغوی له دين نه ناخبره دي، زمونږ ددغه علم قدر له هغوی سره نشته.

نو ګورئ فکر وکړئ ! سره له دې چې طالب ده، خو ددغه فراغت او صحت قدر لاورته معلوم نه دی.

ډېر داسې طالبان چې په ځينو کارونو کې به يې کوشش نه کاوه اوس چې آخر وخت راغی نو ارمان کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په میرانشاه کې به هم مونږ الحمدلله دمشائخو په برکت له جمعې څخه وروسته مجلس کاوه، ښه جوش به و، کله چې مو دعا وکړه نو له یوه خلیفه صاحب سره مې ولیدل، له سترګې مشي وروسته یې ډېر راته وژړل چې قسم ده په طالب پسې مې سترګې وځي، په داسې ځای کې ګېر یو چې په ټوله روژه کې مویوه ورځ تراویح په جمعه کړې دي، پخوا مې په وطن کې مدرسه وه، د طالبانو خدمت مې کاوه، اوس خپلې مدرسې ته نه شم ورتلای، هرڅه راڅخه پاتې دي، دا مې ارمان وي چې کاشکې له یوه طالب سره پنځه دقیقې ناست وای، ده ماته د زړه حال ویلی وای اوما ده ته.

نو د دنیا ژوند تېرېدونکی ده، باید چې په غفلت کې تېر نه شي، ډېر مولویصاحبان او طالبان تر سپین ږېرتوب پورې په غفلت کې وي، ډېر داسې شیخان مې لیدلي چې وایي دحضرت صاحب نه راوروسته مې له هیڅا سره تعلق نه دی ساتلی یواځې د خان خبره درته نه کوو، ټول په غفلت کې اخته یو. لنډه داچې وخت ډېر قیمتي ده باید چې په ناخبرۍ کې یې تېر نه کړو. په دغو دوه وو نعمتونو ډېر لوی کارونه کېږي، که صحت ده که فراغت، په دې باندې د آخرت له پاره ښه بهترینه سرمایه برابرېږي، خو که مونږ له غفلت څخه کار واخلو، دا نعمتونه به مو له لاسه وځي، دغه خواني اود بدن صحت هر وخت نه وي، که ستاسې دا خیال وي چې له دې نه وروسته به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ داسې کار کوو، هغه به کوو، د سکون ژوند راروان دی، مونږ به بیا هلته کارکوو داهسې یو خوب، خیال اوتصوردی دی.

نن هم چاراته ویل چې ګرمي ډېره ده، ما ویل چې: دا هم د الله تعالی رحم ده، که زمونږ د اعمالو تقاضا شي نو مونږ ددې لائق یو چې ددې ګرمي په ځای په اور وسوځول شو، ښکه روغ جوړ او صحت ښه برابر ده، ښه د فراغت ژوندده، خولموږ نه کوو، روژوې نه نیسو، دالله تعالی حقوق نه ادا کوو، په ښکاره د الله تعالی ناشکري کېږي.

په مخکنیو امتونو کې چې به ښکاره نافرماني شروع شوه او بې ادبي به پیل شوه، نو بیا به الله تعالی هغه قوم په عذاب سره نیست ونابود کړ، خودا د نبي کریم ﷺ د دعاګانو اوسترګومبارکوبرکت دی، د رحمت للعلمین ﷺ د ژړاوو اوده د تکلیفونو په برکت الله تعالی په مونږ باندې هغه عام مصیبتونه نه راولي په کومومصیبتونو چې یې مخکني قومونه هلاک کړي دي.

مخکني قومونه به دیوې ګناه له امله تباه کېدل، د حضرت شعیب علیه السلام قوم وچې هغوی به په تله کې کمبوت کاوه، دوه کاسې به یې وې، یوه غټه او بله وړه، له بل نه به یې چې څه شی اخیستل په غټه کاسه به یې اخیستل اوکه به یې چاته څه ورکول نو بیابه یې په وړه کاسه ورکول. ددغې یوې ګناه له امله خدای پاک جل جلاله ټول قوم تباه کړ، نن سبا تاسې وینئ چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيلو، سير، ګز او ميټر بلکې په اکثرو شيانو کې دغه دوکه کېږي

د يوه لواطت له وجې چې د لوط عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم دا عمل کاوه، خدای جَلَّ جَلَالُهُ د لوط عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم داسې تباه کړ چې ځمکه يې په ځټې مخ وربانديې واړوله. تاسې ووايئ نن هغه عمل په مسلمانانو کې شته کنه؟

د يوه سود په معامله باندې الله تعالی قومونه برباد کړي دي، نن دا عمل په مسلمانانو کې څومره په زور او شور روان دی؟

مفسرين ليکي چې: په آخر اُمت کې به د پخوانيو قومونو دغه ټول ګناهونه يوځای کېږي اوپه ښکاره به د الله تعالی نافرماني کېږي، خلک به فخر وربانديې کوي، خو دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکې سترګې دي چې دا دنيا په مونږ نه رنګيږي او عام عذابونه په مونږ نه راځي. مخکنيو خلکو چې به عبادت کاوه نو له هغې سره به هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه دارېدل، مونږ خو له ګناه سره هم له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه نه دارېږو.

﴿أَنَّ عَائِشَةَ، زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ هَذِهِ الآيَةِ: {وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ} [المؤمنون: ٦٠] قَالَتْ عَائِشَةُ: أَهُمُ الَّذِينَ يَشْرَبُونَ الخَمْرَ وَيَسْرِقُونَ؟ قَالَ: " لَا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَا بِنْتَ الصِّدِّيقِ، وَلَكِنَّهُمُ الَّذِينَ يَصُومُونَ وَيُصَلُّونَ وَيَتَصَدَّقُونَ، وَهُمْ يَخَافُونَ أَنْ لَا تُقْبَلَ مِنْهُمْ {أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ} [المؤمنون: ٦١] ". ﴾ [تفسیرمظهری /ج ۶/ص ۳۸۸ / جامع الترمذي ج ۲/ص ۱۵۱ / مکتبه حقانیه / رقم الحدیث ۳۲۶۱ / ۳۱۷۵]

ژباړه: درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بي بي مباركې عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ددې ایت په هکله له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه وکړه:

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ ﴾ [سورة المؤمنون آیت ۶۰]

آیا دا هغه کسان دي چې دوی شراب څښي ، غلاوې کوي؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل : نه اې دصدیق اکبر لورې! بلکې داهغه کسان دي چې روژې نیسي ، لمونځونه کوي ، زکاتونه او صدقې کوي او حال داچې دوی ډاریږي له دې چې قبول به نه شي . او دغه کسان ډیر تلوار (او رغبت) کوي په نیکیو کې .او دوی هغو (نیکیو) ته ړومبي کیدونکي دي (له نورو خلکو).

خکه خو به صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له ډېر عبادت سره ،سره هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ژړل . الله تعالی فرمایي: ﴿ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۝ وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴾ [سورة الانشراح] کله چې له لمانځه څخه فارغه شوې بیا خدای پاک ته بنه وژاړه، په دعا ځان ستړی کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څوک حج وکړي نو شپږ میاشتې به دعا کوي چې خدایه پاکه! دا حج مې قبول کړې، آینده شپږ میاشتې به بیا دا دعا کوي چې خدایه پاکه! په آینده کې مې بیا حج نصیب کړې.

نو که څوک لمونځ کوي، روژه نیسي، جهاد کوي، علم حاصلوي، بیا به هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه داریږي، پس له هغې به بیا دی د رحمت مستحق ګرځي.

په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه وروسته کوم حالت راتلو؟

په روایاتو کې راځي: چې علي بن حسین رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیږ شو مېرمنې یې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کیږي؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده کې نیسم او له چاسره غږیږم؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دار الکتاب) / ص ۴۳ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

یعنې لمونځ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې راز او نیاز ده، هلته مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ وایو چې: (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝) یواځې تاته عبادت کوو خاص له تا څخه معاونت غواړو، نو لمونځ په حقیقت کې له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره مکالمه او خبرې کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا له یو وړوکي منصبدار او مسؤل سره چې مخامخ شي نو ژبه یې ودرېږي او خبرې نه شي کولای، له خپل استاد او شیخ سره چې مخامخ شي نو غږېدای نه شي، نو هغه الله تعالی چې ستا د بدن د هر اندام له هر عمل څخه خبر او ستا په زړه عالم ده او بیا دهغه په حضور کې ولاړ یو، خو بیاهم دا سوچ راسره نه وي چې زه چاته مخامخ ولاړ یم او له چاسره غږېږم.

یو بزرگ فرمایي چې: که ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝﴾ دقرآن کریم آیت نه وای، او یا د ﴿الحمد لله﴾ ویل په لمانځه کې لازم نه وای نو قسم ده که ما په ټول ژوند کې په لمانځه کې دا آیت ویلی وای، ځکه چې په دې خبره کې مونږ دروغجن یو، په خوله وایو چې خاص ستا عبادت کوو او خاص له تاڅخه مرسته غواړو، حالانکه مونږ په څه لګیا یو، په ریاکاري اخته یو، ټوله توجه او التجاء مو انسانانو ته وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: په لمانځه کې به مخامخ د قبلې طرف ته لاړې نه توکې، ځکه د لمونځ کونکي او کعبې شریفې تر منځ الله تعالی ده، لمونځ کونکی دهغه جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته ولاړ دی.

اوس تاسې فیصله وکړئ چې: زمونږ لمونځ څومره بې حضوره وي، سلام لا نه وي ګرځېدلی مونږ نبغ روان شو، دعا نه کوو، دا څه وجه ده، وجه یې داده چې له الله تعالی نه وېره او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوف نشته، دا سوچ نشته راسره چې دا سوال وکړو چې: خدایه پاکه! دا لمونځ مې قبول کړې.

مخکني خلک تول د شریعت نمونې وې، دهغوی په وسیله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته د دین رښاګانې را ورسولې. دهغوی بنیادي وجه دا وه چې هغه خلک په واقعیت کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ویرېدل، خپل اعمال غټ نه ورته ښکارېدل اونه په خپلو عملونو دوکه کېدل.

د حضرت ابراهیم خلیل الله عَلَيْهِ السَّلَامُ دژړا حال

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته په انبیاوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ کې (خلیل الله) وایي، معنا یې داده چې یواځې او یواځې یې له خدای سره مینه وه، نور یې هېڅوک په دې مینه کې شریک نه ؤ، خو چې کله به د الله تعالی هغه د جلالیه صفاتو انوار په ده باندې غالب شول نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ویرې به یې دومره ژړل چې تر یو میل پورې به یې د ژړا غږ رسېده. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راولېږه چې: زما خلیل ته ورشه او زما سلام ورته وایه، اوډا هم ورته ووایه چې: دوست له دوست نه دومره ډارېږي؟ ته خو (خلیل الله) یې! ته څرنګه له ماڅخه دومره ډارېږي؟ حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته په خواب کې قسم کوي چې: کله مې په ذهن کې د الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ لویې راشي اوخپلو تقصیراتو ته متوجه شم، نو دا مې هېره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست او پیغمبر یم

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱/باب الخوف من الله تعالی قدیمي کتب خانه]

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې په ټولو مخلوقاتو کې اعلی ترین، بهترین اوغوره مقام څښتن ؤ، خو په لمانځه کې به یې بیا داسې ژړل چې د سینې مبارکې به یې داسې غږ راووت لکه کټو اوبا چاې جوش چې جوش خوري، یا لکه میچن چې ګرځوي، په لمانځه کې به دومره ولاړ و چې پښې مبارکې به یې وپړسېدې. صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ به ویل چې: کاشکې د لارې د غاړې یو بوټی وای، چې حیواناتو خوړلای وای څکه له هغو نه پوښتنه نشته، له مانه خو به پوښتنه کېږي.

اصل مطلب داچې باید خپل مسئولیت ته متوجه شو، ددغو دوو نعمتونو قدر وکړو، صحت او فراغت غنیمت وګڼو، خدای مکړه که دلته څه مشکل له کوم طرف نه راپېښ شي، بیابه دغسې مجلس نه شو کولای

دغسې وخت په میرانشاه کې هم و، طالبان و، مدرسې وې، د درس حلقې او خانقاګانې وې، کله خو چې حالات بدل شول او حکم راغی چې کډې بار کړئ نو بیا له هغې وروسته خلکو ارمان کاوه چې کاشکې مو دا وخت هسې عبث نه وای تېر کړی. خو بیا د نعمت له زوال څخه وروسته ژړا او فریاد کومه ګټه نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې واقعي عشق او محبت وي نو چې مرید له پیر نه بېل شي، شاګرد له استاد نه، دوست له دوست نه نو بیا سړی پوه شي چې کاشکې مې له وخت نه استفاده کړې وای

نو څومره مو چې وس وي د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دغو نعمتونو قدرداني اوشکرانه اداء کړئ، له نېکو خلکو سره علاقه دوامداره ساتئ، په مجلسونو کې يې شرکت کوئ، د عبادت طرف ته تلوار کوئ، ځکه مرګ پټ اوناڅاپه ګذار کوي، نېټه يې معلومه نه وي چې څه وخت به راځي ؟ د قیامت په علامو کې راځي چې : یو سړی به خولې ته مړی پورته کړي خو قیامت به وربان‌دې راشي او مړ به شي، دا اوس هم داسې مرضونه شته چې پیاله ورته ډکه وي او دی مړ شي، له کوره ووځي او بېرته يې مړی ورته راوړي

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَ رِجَالٌ مِنَ الأَعْرَابِ جُفَاةً، يَأْتُونَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْأَلُونَهُ: مَتَى السَّاعَةُ؟ فَكَانَ يَنْظُرُ إِلَى أَصْغَرِهِمْ فَيَقُولُ: "إِنْ يَعِشْ هَذَا لاَ يُدْرِكْهُ الهَرَمُ حَتَّى تَقُومَ عَلَيْكُمْ سَاعَتُكُمْ"، قَالَ هِشَامٌ: يَعْنِي مَوْتَهُمْ ﴾ [صحيح البخاری ج ۲، كتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص ۹۶۴ / رقم الحديث: ۶۵۱۱]

ژباړه : له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وايي: وه له کوچیانو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به راتللو اوورنه پوښتل به يې چې: قیامت به څه وخت وي ؟ نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دغه مجلس کې یوه کشر ته اشاره وکړه چې دغه به لا سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیږې شوی نه وي چې په تاسې به قیامت راشي. نو په دې کې اشاره دې ته وه چې انسان څرنګه مړ شو قیامت یې شروع کیږي، یعنې کشر به لا سپین ږیری نه وي او مشران به مړه شي نو قیامت یې شروع ده. ﴿ مَنْ مَاتَ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ ﴾ یعنې کله چې انسان مړ شو نو قیامت یې شروع ده، فی الحال یا عذاب ده او یاهم راحت [تفسیرمظهري ج ۲ ص ۲۳۱]

وروسته به بیا افسوس کوو، دقیامت د ورځې یو نوم (یوم الحسرة) ده، یعنې د ارمان ورځ، بیا به هلته نېک عمله انسان هم ارمان کوي چې کاشکې ډېر عمل مې کړی وای او بدعمله به هم ارمان کوي چې کاشکې توبه مې په دنیا کې ایستلې وای، داچې د ژوند په پای کې ارمان کوو، یا په آخرت کې ارمان کوو، که له سپین ږیري نه پوښتنه وکړو هغه هم په تېر عمر او ځوانۍ ارمان کوي، په شرط ددې چې لږاوزیات عقل ولري هغه هم ارمان کوي چې هسې مې ژوند عبث تېر کړ، علم مې ونه کړ، د دین خدمت مې ونه کړ، دآخرت له پاره مې څه ذخیره برابره نه کړه، نو دا چې په ژوند کې ارمان کوي نو په قیامت کې خو به خامخا ارمان کوي ځکه چې دهغې یو نوم (یوم الحسرة) دی، نورهم ډېر نومونه لري، لکه (قارعة، غاشية، التغابن) دی چې بیا به هرڅوک ارمان کوي نوترارمان کولومخکې باید په نیکوعملونولاس پورې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ ! تُوبُوا إِلَى اللهِ قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا ، وَبَادِرُوا بِالأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ قَبْلَ أَنْ تُشْغَلُوا .الحديث ﴾ [ابن ماجه ,باب فرض الجمعة رقم الحديث: ۱۰۸۱] ژباړه: له حضرت جابر ابن عبدالله رضي الله عنه نه روایت دی وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته نصیحت کاوه ویل یې: اې خلکو الله تعالی ته توبه وکاږئ مخکې تر مرګه او نیکو عملونو ته تلوار کوي مخکې تر دې چې تاسې په څه باندې مشغوله کیږئ او حضرت عمر رضي الله عنه فرمایي: ﴿ مُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا ﴾ ځان مړه وګڼې مخکې له دې نه چې تاسې مړه شې، اوس له ځان سره فیصله وکړه چې زه مړ شم او په قبر کې مې ښخ کړي، له څخه ملائکې سوال او جواب شروع کړي نو زه به په کوم عمل خلاصیږم ؟ له ځان سره چې دې محاسبه شروع کړه داد هم خلاصېدو یوه لاره ده. له ځان سره حساب کوه چې که دا کار وکړم نو قابل د رحم یم او که دا غلط کار وکړم نو بیا به د قبر له عذابونو سره مخامخ کېږم

که دا سوچ له چاسره پیدا شو نو آخرت کې هم کامیاب ده او دنیا یې هم ګل ګلزار ده، بیا به ارمان نه کوي، بیا به د راحت معامله ورسره کېږي، دخوشحالۍ مرحلې به یې شروع کېږي او تکلیفونه به بالکل نه وي.

الله تعالی دې زمونږ ټولو سوچ او فکر د آخرت طرف ته وګرځوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۴) مجلس

په انسانانو باندې درې لوی امتحانونه

﴿ تَبَٰرَكَ ٱلَّذِي بِيَدِهِ ٱلۡمُلۡكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ۝ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡمَوۡتَ وَٱلۡحَيَوٰةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفُورُ ۝ ﴾[سورة الملك]

ژباړه: ډېر برکت کوي هغه (الله) چې په لاس (بلاکیف) د ده کې دی ملک سلطنت او هم دغه (الله) پر هر شي باندې (اراده وفرمايي) ښه قادر دی

هغه (الله) چې پیدا کړی یې دی مرګ او ژوند له پاره د دې چې وازمويي تاسې چې کوم یو له تاسې ډېر ښه دی دعمل له مخې (چې درکړي تاسو ته جزاء داعمالو)

یعنې خداوندمتعال دانسانانو اوپیریانو په پیداکولوکې لوی حکمت ددغو انسانانو اوپیریانو تجربه کول دي خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ژوند اومرګ ددغه له پاره پیدا ده که همیشه ژوندون وای مرګ نه راتلای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیده اوکه مرګ وای بیرته ژوندون نه وای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیدله. خدای پاک یو وار په دنیاکې ژوندون خلکوته ورکوي له لیږ وخت نه نیولې ترډېره وخت پورې دچالږ وخت اودچا ډېر وخت بیا دهغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته په دغو مخلوقاتو باندې مرګ راولي ،دمرګ نه وروسته بیا ژوندون راولي ،ددې له پاره چې دغه دنیا اول ژوندون دانسانانو دامتحان ژوندون ده ،دپیریانو دامتحان ژوندون دی،

اودوهم ژوندون ددغه امتحان دنتیجې ژوندون دی چې په دغه امتحان کې چاڅه کړي اوله دغه سره به بیاهلته څۀ کېږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مرګ اوژوندون ددې له پاره پیدا ده چې دتاسو امتحان واخلي چې تاسو کوم یو ډېر ښه ده په اعتباردا عمالوسره چې څومره ډېرښه وي هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته ډېر محبوب دی کوم یوپه امتحان کې ښه کامیاب دی ،دهغه لپاره دخدای پاک له طرف نه ډېر ښه انعامات تیار دي.

دانسان په ژندګي کې امتحانونه

خودغه امتحاني زندګي دانسانانو په دنیاکې چې خدای پاک پیداکړې ده په څوقسمه په انسانانو باندې امتحان راځي.

مهم اودپام وړ امتحان په انسانانو باندې په اعتبار دعمل سره دی ،داچې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لمونځ ،اودس ،روژه، زکات ،حج ،جهاد، علم ،قرباني ،سرسایه اوصلې رحمي اوداسې نورنیک اعمال په خلکو مقرر کړې دي ،ورسره یې غلا ،زنا، درواغ،غیبت، رشوت. خیانت،غصب ،قتل ،ظلم ،پوچ الفاظ ،بهتان ،شیطانت ، حسد ، تکبر اوعجب اوداسې نور کارونه حرام کړي دي ،دا اصلا مهم شی د امتحان دتجربې دا امر اونهي دی چې خدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ په کوم شي امر کړی دی چې دا اوس یې څوک په ځای کوي اوکه نه یې په ځای کوي اودغه امتحان کې رب تعالی خپله انسانانو ته اختیار ورکړی ده.

نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دکفارو په نه ایمان راوړلو ډیر غمجن کیده، ډیروعظ اونصیحت به یې ورته وکړچې هغوی به ایمان نه راوړلو نوده به ډیر ژړل اوخفه کیده به.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایې چې ته دډیره غمه چې کافر ایمان نه راوړي، ځان وژنې که زما اراده ددې وایې چې په زوره خلک مسلمان کړم نوداسې معجزه به مې ورښکاره کړې وه چې بیا به دهیچاهم دمخالفت طاقت نه وه ، زه یې په زوره هم مسلمانه والای شم، لکن دنیا دامتحان ځای ده په زوره کار زه نه کوم یعنې الله تعالی قادر ده خوپه امتحان کې یې خپله خلکوته اختیار ورکړی ده چې په خپله خوښه روژه ونیسي اوکه نه ؟ لمونځ کوي اوکه نه ؟ نور اوامر په ځای کوي اوکه نه؟اودهغونواهیوڅخه چې انسان منع کړشوی دی له هغوڅخه په خپله خوښه ځان منعه کوي اوکه نه ؟

نولوی امتحان په اعمالوکې ده اوپه دغه امتحان کې یې دکوشش کولواختیار موږ ته راکړی دی اوورسره یې دارحم هم راباندې کړی دی چې دامتحان دکامیابي ځایونه یې هم راښودلي دي.

مثلا په مدرسو،سکولونواوپوهنتونوکې چې امتحان دطالبانو اوشاګردانو اخیستل کیږي نوکوم استاذ چې نفس اشاره،کوم ځای ته وکړي دوی داستاذ دادیرلوی احسان مني چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه ځای کې استاذ اشاره کړې وه ،کیدای شي امتحان پدغه ځای کې راشي داځای به موږ سم زده کړواوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اشاره نه ده ورته کړې بلکې په واضحه توګه یې ښودلې دي ،په ښکاره یې بیان کړې دي.

دالمونځ ده اودایې نتیجه ده ، داروژه ده اودایې نتیجه ده، دازکات دی اودایې نتیجه ده، داعلم ده اودایې نتیجه ده.داجهاد دی اودایې نتیجه ده نو هرڅه یې په ښکاره بیان کړې دي اوورسره ورسره یې (۱۰۴) کتابونه او زیات و کم (۱۲۴۰۰۰) زره انبیاء یې دخلکو دپوهې لپاره رالیږلي چې په دغه امتحان کې کامیاب شي اودشک ځای ورته پاتې نشي.

اوهمدارنګه دهغونه وروسته چې دهغو وارثان چې په میلونودي بیایې په بدن کې دقابلیت دزده کړې شیان پیداکړي دي ،سترګې یې راکړې چې وربانديې وینو،غوږونه یې راکړي چې خبرې وربانديې اورو،که په خپله نه وربانديې پوهیږو له بل نه یې زده کولای شو، عقل یې راکړی چې دخبرو سوچ وربانديې کوو اودغو احساناتوسره سره یې په دې یې هم خبرکړې یو چې په دې امتحان کې ناکامي په یوه وجه دربانديې راغلي اونفس اوشیطان دربانديې غلبه وکړي بیرته په دنیاکې دخلاصیدلو لارمې هم درته خلاصه کړې ده.

داسې نه ده چې یوځل ناکام شوې پرچه دې ختمه شوه اوبیا دې کارنه کیږي ،نه بلکې که بیرته کوشش وکړو سوال غلط درنه حل شوی وي نوتوبه وباسئ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دربارته رجوع وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړا وې وکړئ، نو هغه لیکل شوی شي ،چې د هغه نتیجه داده چې په جهنم کې پرې غوزول کېږو هغه ټول په دنیاکې درته ختموي

یعنې ډېر چې غافله نشو نو اخیرت ته د ګناه سره دورنګ لاړ ډېره نشته ،خوداچې بیا د دومره ښوونو اویادونو سره اخیرت ته د ګناه سره ځو ، وجه یې داده چې موږ غافله یو.

حضرت عبدالله بن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د مرغانو په ژبه پوهېده

په قرانکریم کې راغي چې حضرت سلیمان عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د مرغانو په ژبه هم علم ورکړی و، (تفسیرمظهری ج۷/ ص: ۱۰۴) لیکي چې ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ته چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داکازوی ده، هغه ته یهودیان راغلل ورته وایې چې موږ دتانه په یوڅو شیانو کې پوښتنه کوو که راودې ښودلې نوموږ بیا ایمان راوړو اودتاسو دین حق دی ،نودوی دحیواناتو دآوازو پوښتنې وکړې چې قنبر مرغه څه وایي؟ هغه دا وایې ﴿ اللهم العن مبغضی محمد ومبغضی ال محمد ﴾ خدایه ! ته دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودده دکورنۍ په دښمنانو لعنت وکړې، دامرغه همیشه خدای پاک ته داسوال کوي ځکه چې دغه مرغه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري. اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رحمت دعالم دی اوچې له رحمت سره څوک دښمني کوي هغه درحمت لائق نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچرګ په هکله يې پوښتنه ورنه وکړه. ده ورته ووېل چې چرګ داوايي: ﴿ اذکروا الله ياغافلون ﴾ اې غافلانو! الله تعالی ياد وئ.

اوس نو چرګ يو مرغه دی چې په هغو ګنده ګيو کې دده ژوند دی ،زموږ اوتاسې دخوراک شی ده لکن هغه موږ ته نصيحت کوي چې ای غافلو انسانانو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يادونه کوئ.

آس چې دجنګ ميدان ته ورګډ شي نو په ششنيدا کې داوايي ﴿ سبوح قدوس رب الملائکة والروح ﴾ دالله تعالى تسبيح اوپاکي بيانوي ،ځای دی ذکر دی چې دلته دالله تعالى يادونه وشي نوبيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نصرت درسره کوي . اوخر وايي: اللهم العن الغشار) اې الله تعالى په غشارو باندې لعنت وکړې. زرزور مرغه وايي : اللهم اني اسئلک قوت يوم بيوم) . دراج وايي : الرحمن على العرش استوى) .

چونکبه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په اوبو کې يوضعيف مخلوق پيداکړی ،هغه وايي : ﴿ سبحان للمعبود فى لجج البحار ﴾ پاکي ده هغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې دده عبادت دريابونو په منځ کې هم کيږي.

نو که په دريابونو کې حيوانات دي هغه هم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر باندې لګيا دي

اوجنت يې ما اوتاته تيار کړی ،دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې مخلوقات دي چې يواځې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ داحساناتو شکريه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کوي،خوعقل دانسان لپاره،علم دانسان لپاره،ښکلی وجود دانسان لپاره،کمال دانسان لپاره اوپه اخیرت کې جنت اوانعامات اودرب تعالی دیدار هم دانسان لپاره اوددوی لپاره هیڅ شی هم نشته .

خودایواځې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دوی باندې احسانات دي ،دوی وخت په غفلت نه تیروي،انسان چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ترټول مخلوقات نه اشرف پیداکړی دی اوټول مخلوقات یې دده دګټې لپاره پیدا کړې دي هغه بیا خپل وخت په غفلت تیروي خوددغه غفلت دویښولو لپاره الله تعالی وخت په وخت موږ ته تنبیه راکوي ،امتحان ده ، بیدارشه !

په موږ باندې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ روژه فرض کړې ده ددغې اصلي هدف اومقصد خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوي :﴿ لعلکم تتقون ﴾ په تاسو روژه ددې لپاره فرض شوه چې تاسو له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه وډارشئ . دا اوس په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه امتحان راغلی ،که چیرې دغه روژه چا په صحیح معنا ونیوله نوپه هغه کې ویره اوله ګناهونوڅخه اجتناب پیداکیږي ،بیاکامیاب شو بیا داسې کامیاب شو چې ددغې روژې په برکت مخکې یې کومې ګناوې چې کړې هغه ټولې ورته معاف کوي،هغه دده عمل نامه چې چټله لیکل شوې وه هغه بیرته ورته صفاکوي، ددغې روژې نه ترمخکې روژې چې څومره صغائرګناهونه ترینه شوې وي هغه ټول ورته معاف کوي اوچې کله ګناوې معاف شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودغه انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ګرځوي . ځکه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په امتحان کې کامیاب شو.

دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوستي له تقوا پرته نه پیدا کېږي لکه خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ چې فرمایي ﴿ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُوْنَ ﴾ [سورة الانفال ۳۴ آیت] ژباړه: نه دي دوستان دالله تعالی مګر (دي) متقیان

بیا خپله متقیانوته خدای پاک جنتونه تیارکړي دي : ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴾ [سورة عم آیت ۳۱] دمتقیانو بیا کامیابي وي، باغونه ،ښځې ،حورې اوغلمان دي ،دشرابو اوشیدو ډک جامونه دي اومیوې دي ،داټول ددې دنیا دمتقیانو له پاره دي .

نوپه عبادت کې امتحان ده پدغه امتحان سره انسان صفاکېږي ،متقي کېږي، په تقوا سره انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست ګرځي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي په نتیجه کې بیاداسې دجنت انعامات ورکوي چې نه په دنیاکې چالیدلي اونه یې په غوږو دهغوپه هکله څه اوریدلي اونه دچاپه زړونوکې دهغوی تصورتیرشوی .

نواول مهم امتحان په انسان دعباداتو دی، که انسان په دې امتحان کې کامیاب نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نورامتحانونه وربانديې راولي ،چې عاجزه شي ګوندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شي،کله بیا مرض وربانديې مسلط کړي اوکله بیا ظالم بادشاه وربانديې مسلط کړي ،کله کفار وربانديې غالبه کړي بیا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قسمه امتحاناتو کې راولي، څکه چې خپل عبادت او خپله وظیفه یې ونه پیژانده.

نو په دنیاکې یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پدغه پوهوي چې ګوره چښتن دې زه یم، پخپله غنا او مرتبت، په خپله خواني او قوت باندې دوکه نه شې، مریض کوم دې هم زه، مسکنت هم زه درباندې راولم. مظلوم کوم دې هم زه.

نو بیا دا امتحان په خلکو باندې راولي داچې دځومره تکلیفونو سره انسان مخکېږي دا یې خپلو اعمالو نتیجه ده، په هغه کې بیا که څوک کامیاب شول، صبر یې وکړ، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته یې غاړه کېښودله، عاجزي یې مختاره کړه، دخپلو ګناهونو څخه توبه ګار شو بیا پدغه امتحان کې داګټه ده چې هغه مخکني ټول ګناهونه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته معاف کوي. باغي و، خو عاجز شو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته یې غاړه کېښوده بیا نو توبه ګار شو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه ګناوې ددغو تکلیفو په ذریعه ورته معاف کوي

که بیا پدغه امتحان کې هم دا انسان پوه نشو او دایې وویل چې دنیا ده کله به انسان مریضیږي، کله به بیا روغ رمټ وي، کله به مسکنت ورباندې راځي او که به مالداره کېږي سوچ یې ونه کړ عقل یې کارپرینښود، دایې ونه ویل چې دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له لوري په مابانديې یو امتحان راوغلی نو بیا الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ پدغه انسان دریم امتحان راولي او ډېر خطرناک امتحان دی هغه دا چې په دې انسان باندې د رزق آزادي راولي، مالداره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقدرت خاوند کړي،صحت یې برابر کړي ډیر وخت مرض نه پرې راولي.

په دې امتحان کې انسان دسختې خطایې سره مخامخ کېږي ځکه چې په مرض ،مسکنت اومظلومیت کې خوله انسان سره عاجزي وي ،بغاوت نه شي کولای.

نوکه په دې یوه طریقه هم اصلاح نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نورنعمتونه هم ورزیات کړي او استدراج ته یې ورسوي اودافکر کوي چې داهرڅه زه کوم ،نورورځ په ورځ ،ساعت په ساعت یې دګمراهي طرف ته زورونه کوي.

هغه مخکې داسې امتحانات وچې په هغوکې ګناهونه ورباندې ختمیدل اودا داسې امتحان دی چې ګناهونه یې ساعت په ساعت ورزیاتېږي.

تاسو به ډېر خلک لیدلي وي چې څرنګه لیږ په ښېته موړ شي نوسمدستي تلویزون کورته راوړي، سینما او د (وي سي ار) ځایونوته تګ راتګ پېل کړي ، شراب چېښل شروع کړي،په بل مسلمان ناحقه ظلم شروع کړي، خواهشات ورباندې غالبه شي په زنا اخته شي،په لواطت اوبدعملي لګیا شي، نورورځ په ورځ یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا غرقوي ؛نودا بیا خطرناک امتحان دی ،تول په دې دوکه دي چې زه ښه سړی یم چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر مال او اولاد راکړی ؛نو دتوبې طرف ورته هیرشي ،دې ته یې پام هم نه وي چې داالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ احسان دی،شکریه به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کړم او دې ته يې پام نه وي چې که توبه ونه باسم نو غرق به شم و نوريې هم خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ غرقوي.

کفار هم په دې خبيثه دنيا دوکه وو چې دانبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مقابلې به يې کولې او بيا به يې ورته وويل چې تر تا نه موږ، خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته ورنيږدې يو ،له تانه يې موږ ته ډېره دنيا راکړې،له تانه يې موږ ته ډېر اولادونه راکړي، له تا نه يې موږ ته ډېر قدرت راکړى.

او دعامو مسلمانانو په مقابله کې به يې هم دغه خبرې کولې

دوه ورونه چې يو د دنيا طالب او بل د اخيرت طالب ده

په قرانکريم کې په سورة الکهف آيت : ۳۲ (تفسير مظهري ج: ۶ ص: ۳۲) کې واقعه راځي دوه ورونه دي له يو پلار څخه ورته اته زره روپۍ پاتې دي ،هريو ته څلور- څلور زره روپۍ ورسيدلې ؛خو يو هغه خپلې روپۍ په دنيالګوي ،په زر روپۍ يې زمکه واخېستله.او هغه بل زر روپۍ صدقه کړې بيا هغه دزمکې دخدمت لپاره په زرو روپو غلامان واخېستل او هغه بل بيا زر روپۍ صدقه کړې هغه بيا په زر روپۍ واده وکړ او هغه بل بيا زر روپۍ صدقه کړې

هر وار دا وايي چې خدايه پاکه ده په دنيا زمکه واخېستله اوزه داخيرت زمکه اخلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ددنيا غلامان واخبستل زه داخيرت غلامان اخلم،ده ددنيابنځه وکړه زه داخيرت حوره کوم. بيا چې د ډېر احتياج په وخت کې دا خپل ورورته ورځي ورته وايې چې څه کومک راسره وکړه نودی يې ملامتوي چې زما اوتا دنيا يوه برابر وه څلور زره دې تا وې اوڅلورزره زما وې، بې عقله ټولې دې خيرات کړې اوس راشه زما په باغوباندې وګرځه چې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باغونه راکړي،څومره غلامان اوخادمان مې دي اواخيرت نشته که بالفرض دوهم واري ژوندون راشي بيا به هم زما هرشی له تانه ډېر وي خکه چې په دنيا کې مې تر تابه ساتي نوپه اخرت کې به هم ترتابه يم.

هغه بل ورته وايې چې ګوره داسې به دې نه ويل ،دابه دې ويل چې په مادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ احسان دی ،کفر اوبغاوت ولې کوې؟ الله تعالی په دې قادر دی چې له تانه يې واخلي او بيرته يې ماته راکړي

سهار چې کله راپورته شول په باغ يې اور لګېدلی و اوټول سوزلی و.

اوس نودغه دنيا ده ته دعزت شی معلومېږي چې په دنيا کې يې ماته ډېر شی راکړی ،که اخيرت ته لاړشو نوهلته به هم ترتا زما شيان ډېر وي

نو په دا موجوده انسانانو کې هم داسې خلک شته چې دچا دنيا ډېرېږي دوی ورځ په ورځ باندې په دوکه کې ولوېږي تر دې چې په ټولوخلکوکې ځان ښه ورته معلومېږي ،ځان دخبري سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم بولي او دافکر ورسره وي چې په ملجس کې کښنم نوباید زه وغړېږم ،زه تر ټولوهوښیار یم، تر ټولو خلکو دې زما عزت ډېر وشي،له ټولوخلکو زه عزتمندیم، مرکه باید زما په خبره فیصله شي، هرڅه باید زما په واسطه وشي څکه زه ترټولوخلکو عزتمند یم. ولې ؟ دنیا مې ډېره ده.

نبي کریم ﷺ ته یوشامي دخپلې علاقې صفت کوي

دشام دعلاقې څخه یو کس راغی نبي کریم ﷺ ته یې دهغې علاقې صفت وکړچې زموږ علاقه ډېره سرسبزه اوسرابه ده،خدای پاک جل جلاله هم مبارکه زمکه ورته ویلې ده، ښه باغونه اوفصلونه لري

نبي کریم ﷺ ورته وایې چې په داسې سرسبزه علاقه کې بیځ نوبیاڅه ورباندې کوي ده ورته وویل چې بیا ښه ښه خوراکونه ورته تیاروو،د ډوډۍ وخت وي ښه خوراکونه ،ښې مېوې وي څکه آبادیو

نبي کریم ﷺ ورته وویل چې ددغه ښه خوراک نه بیاڅه جوړیږي ؟ دی ورته وایې چې یارسول الله ﷺ ته ښه پوهیږې نورچپ شو.نبي کریم ﷺ ورته وویل چې د دنیاحقیقت دغه شی ده.اصلا ددنیا اصلي حقیقت دغه ګندګي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زموږ خلکو ته په دغو ګندګیو ځان عزتمند معلومېږي، چې خوک تر ټولو نه ډېر په ګندګیو باندې ککړوي هغه ته، تر ټولو خلکو ځان عزتمند ښکاریږي، دا وجه داده چې شیطان دوکه کړي یو.

په محسوساتو کې د شیطان د دوکې مثال

د (الهکم التکاثر) په تفسیر کې تفسیرعزیزي [ج: ۴/ ص: ۴۶۲ / اردو] کې لیکلي دي چې یو سړی ښه دنیادار ده، ښه ډېره دنیا او جایدادلري، په کورکې یې ورته وویل چې داشي نشته، دانشته، تو دی په دې نیت له کوره راووت چې مثلاً بوره واخلم، اوړه واخلم، غوړي به واخلم، چای به واخلم دکور نور ضروریات به پوره کړم نو ښې ډېرې روپۍ یې له ځان سره را واخستې اوس شیطان، چې د انسان دښمن دی په لارکې کمین ورته نیولی، په لارکې خلک شراب چښي، ده ته هم داخیال وروګرځیده، شیطان یې دوکه کوي چې روپۍ ډېرې دي داخلک شراب چښي راشه ته هم یو بوتل وچښه چې څه خوند پکې شته؟ نو شراب یې وڅښل اوپه رومبي ځل ډېر زیات اثر کوي نو بیا ولاړشي چیرې په یو ګندګي کې ولویږي، غله راشي ویې ګوري چې داڅوک دی؟ چې راجګ یې کړي او جیبونه یې وګوري نو هغه ټولې روپۍ ورنه ویسي، لکه دا نن سبا چې په موټروکې څه دنیشې شی ورکړي او ټولې روپۍ ورنه واخلي، دغه انسان په هغه ګندګي کې خالي لاس او جیب پاتې شي او ټوله سرمایه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویسي، مازدیګر یې خپل خپلوان راشي اودی په ګندګي کې پروت وي او وایې چې فلانکی خان صاحب خوپه ګندګي کې پروت دی، چې راپورته یې کړي جیبونه یې وګوري ټولې پیسي چا ورنه وړې وي، هیڅ شی نه وي ورسره ،هم سرمایه ولاړه شي هم بې عزته شي اوپه اخیرت کې خو به یې خدای خبرچې څه حال وي

نو ددنیا مثال هم داسې دی لکه شیطان چې موږ ته په کمین کې ناست دی ، دچاچې روپۍ زیاتې شي څوک په شرابواخته کړي، څوک په زنا اخته کړي اوڅوک په نورو بدعملیو لګیا کړي، خو هغه یې بنیادي سرمایه چې ایمان ده، ورختموي، بیا به په مرداره نالي کې پروت وي، دهلاکت دکندې په غاړه به وي په اخیرت کې به دسخت مشکل سره مخامخ کېږي.

نوبنیادي اواصلي هدف وپیژنئ چې مقصود په عباداتو کې په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه امتحان دی، هرانسان دې باید دېته متوجې شي چې زه څان ورته تیارکړم،که نوي نوپه دې باندې دې پوه شي چې بل قسم امتحان راباندې را وران دی ، تکلیفونه به راباندې راځي اوکه څوک په راحتو کې و هغه دې نه خوشحالېږي چې زه په خدای پاک ګران یم ،ولې ؟ ځکه چې ماډېره ګټلې ده.

زموږ شناخته دنیادار خلک موږ وینو چې روژه په صحیح طریقه نه نیسي، لمونځ په جمعه نه کوي ،لمونځ په صحیح طریقه نه کوي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حق نه اداء کوي؛خوچې پوښتنه وکړي هغه فلانکی مالدار چېرې ده؟ نوکله یې شپږ میاشتې او کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې اووه میاشتې په کراچۍ اولاهورکې تېرې کړې وي یا کابل ته تللی وي،یا دوبۍ او سعودي ته تللی وي اوپه دې ګندګي پسې لګیا وي.

نودا امتحانات دي په موږباندې :نوپه امتحان کې به سړی زیرک اوسپین شي ،هرسوال ته به زیرک وي اوداسې سخت امتحان ده چې په اینده کې په قیامت کې دا زمکه په سړي شاهدوي ،خپل اندامونه به په انسان شاهدي ورکوي،ملائکې به په سړي شاهدې ورکوي،الله تعالی په سړي شاهد وي ،بیا هیڅ شی پټ نه پاتې کېږي ،ددغې نتیجه به هلته سړی ویني،په انبیاءکرامو علیهم السلام رنګ رنګ تکلیفونه راغلي،خودوی پوه و چې داامتحان ده.

په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په هغې کې کامیابیدل

حضرت ایوب علیه السلام سخته ډېره دنیادرلوده ،ښه اولادونه، ښه صحت یې درلود؛خو ابلیس لعین خدای پاک جل جلاله ته وایې چې دی ځکه عبادت کوي چې دنیا ډېره لري،ورته خلاص ده. خدای پاک جل جلاله شیطان ته وویل چې ځه په دنیا یې ته مسلط شه،نوشیطان یې په دنیا مسلط شو نود اوښانو یې چې څومره ګلې وې په هغو ټولو مرض ولګیده اوټول ختم شول،توشیطان ورته راغی اوورته ویې ویل چې اوښان دي ټول تبا شول حضرت ایوب علیه السلام ورته وویل چې الحمد لله ،خدای پاک جل جلاله راکړي وو هغه واخیستل - حضرت ایوب علیه السلام پوه و چې امتحان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا په غواو اومیږو مرض ولګیده هغه ټول ختم شول ،بیا هروار به شیطان دشپانه په شکل ورته راته اوورته ویل به یې چې غواوې دې ختمې شوې ،پسونه ختم شول :خو ده به ورته وویل چې الحمدلله ! خدای راکړي و،خدای جَلَّجَلَالُهُ واخیستل.

بیا ابلیس لعین وایې چې اولاد یې ډېر دی ،په هغو یې زړه تکیا دی ځکه عبادت ته خلاص دی ،دګتې خلک یې شته. الله تعالی ورته وویل چې په هغه هم ته مسلط شه. ۱۲ یا ۱۴ اولادونه یې په یوه کوټه کې ناست ول ،په هغوټولو کوټه راولویده او ترې لاندې شول اوپه یوځای مړه شول؛ نوشیطان په داسې شکل چې ويني ورته بهیدلې ورته راغی چې ټول اولادونه دې له کوټې لاندې شول اومړه شول. حضرت ایوب عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ وژړل نوشیطان خوشحاله شو چې کامیاب شوم ،بې صبري خویې شروع کړه ، خوهغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رجوع کوي چې داپه مابانديې دي تا له لوري امتحان دی ، اوپه مسلمان باندې خودمسلمان زړه سوی دایمان علامه ده.

کله چې شیطان په دې کې هم ناکام شو نووایې چې دی خوښه صحت لري ځکه ښه عبادت کوي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وویل چې په وجود یې هم ته مسلط شه ،نوپه وجود یې هم شیطان مسلط شو اوخارش پرې ولګید،بدن به یې ګراوه- ګراوه تردې پورې چې غوښې یې ټولې تویې شوې ،بدن یې خوړین شو، خو دحضرت ایوب عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ په عبادت او دخدای تعالی ددین په تابعداري کې کوم تقصیر اوفرق را نه غی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو حضرت ایوب عَلَیْهِ السَّلَامُ چې کله په دا ټولو امتحانونو کې کامیاب شو بیرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا او کامیابي، صحت ځواني، اولادونه اومالونه، سره اوسپین ورکړل، او ددنیا اواخیرت ټول انعامات یې ورکړل.

[تفسیر مظهری، وایوب اذ نادی ربه... ۸۲ الایه ج ۶/ ص: ۲۲۸/ ۲۲۹]

نوسړی چې په دې پوه شي چې په دې کې امتحان دی نو بیا انسان ورته متوجې کېږي او د کامیابي اسباب لټوي.

په بدعملو خلکو باندې چې امتحان راشي: مرض او مسکنت راشي؛ نوهغوی ته درک نه لګیږي چې غرض پکې څه و، لوږه اوتنده ورباندې راشي؛ نودرک نه ورته لګیږي چې په دې کې مطلب څه دی؛ خو په نیکانو چې مرض راشي، نوهغوی ورباندې پوهیږي چې داامتحان دی نو صبر به وکړم چې داصبر کول به مې دګناهونو دلرې له منځه وړلو ذریعه وګرځي.

چې روژه ورباندې راشي نوپوهیږي چې عبادت دی، په دې سره مې ګناهونه ختمیږي، اوس نو چې په امتحان کې انسان هرې نکتې ته متوجې وي نوبیا یې دالله تعالی انعامات هم په برخه کوي.

نوهره ورځ بیان ته هم ضرورت نشته، موږ هره ورځ لګیا - لګیا یو اوخلک یې څوک راسره مني هم نه، صرف دلته چې راشي نوټول سرونه ښوروي اوښه په شوق تاست وي چې رښتیا موږ خودلري ځای نه پدغه نیت راغلي یو.

داخبره ښکه کوو چې دا پند به مورږه وخت اخلو:

ازجوانی تا به پیری واز پیری تا به کی

یعنې له ځواني څخه تر سپین ږیرتوبه اوله سپین ږیرتوبه تر څه وخت پورې هوښیاریږې؛ خوچې له دې ځایه ولاړشې بیا هیڅ نه وي ،داسې خلک شته چې تراوسه پورې یې ږیرې نه دي پرې اینښې ، بس صرف دا وایې چې درځئ دخلیفه صاحب مجلس ته لاړ شو داسې ښه مجلس یې وي ،داسې ښې ژړاوې وي دعا پکې قبلیږې ،پدغه نیت را روان وي چې ګناهونه به مودلته معاف کیږي خوبیاهم دعمل کوشش ډېر کم وي.

داځینې کسان ډېرې اسانه اسانه خبرې کوي ،چې دجمعې دلمانځه وروسته دا درود ووایه نو داتیا کالو ګناهونه درته معاف کیږي بې عمله خلک ددې دردو په ویلو سره داسوچ کوي چې سود اوشراب هم وربانديې معاف کیږي نوبیا په سود شروع وکړي څکه چې هلته درود شریف وایې دېته خونه ګوري چې په دې درود شریف باندې دکوم ګناهونه معاف کیږي اوڅه وخت وربانديې معاف کیږي.

که چېرته یوانسان په اخلاص ،صحیح نیت اوعقیده سره په یومجلس کې کیني اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خبرو ته غوږ ونیسي ، د رسول کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث مبارکه واوري اوپه هغه مجلس کې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ذکروشي ؛نو د دوزرو هغو مجلسو چې په هغه کې لهو اولعب ،ټوکې اومسخرې شوې وي ، کفاره ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدارنګه ديوشوم څخه ټوله علاقه هم ويرانه کېږي لکه چې وايي:

ازدست يک شوم سوخت شهر روم

کله داسې وي چې په يومجلس کې ډېرنيک خلک،دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درحمت مستحق خلک وي خويوداسې بدبخته اوعنادګر کس ناست وي چې صرف هغه ددغې عقيدې په لحاظ چې هغه علماء، او مشايخ امتحان کړي ،حاسد(کينه ګر) ناست وي اودامجلس واوري اوبيا يې نوروځايوته غلط غلط ډېرواپاګنډې په غرض نقل کړي ؛نوخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې يوکس له وجې هغه رحمت ودروي. کله ديوه سړي په برکت خداى پاک ټول مجلس معافي وکړي؛ خو کله ديوه شوم اوبدبخت اومفسد له لاسه په هغه ټول مجلس دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ قهر اوغضب راځي نوپکار دى چې هرسړى توبه وباسي او په ځان کې اخلاص پيدا کړي ترڅو ښه نتيجه وربانديې مرتبه شي.

خپل تقصيرات له ځان سره يادول د خداى پاک د رحمت سبب ګرځي

په سترګو ليدلې واقعه درته بيانوم يومجلس کې مو له مُريدانو سره وظيفه وکوله اوهلته يوبل خليفه صاحب هم موجود ؤ يوملګري تلاوت وکړ اوذکر وشو خوداسې خاص اثريې ونکړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه مجلس نه وروسته دافکر راسره پیداشو چې داخه چل ؤ په دې مجلس دذکر کې خوهیڅ اثر نه ؤ خو بیا وروسته هغه تقصیر راته معلوم شو چې په موږ کې دانقصانات دي. قسم په خدای چې په هغه مجلس کې دوهم وار داسې جذب اوژړاوې شروع شوې چې د هر زړ یې په اثر پوه شوچې سړی ورته حیران شي. چې مخکې تلاوت کیده داسې اثر نه و خوچې سړي ته ځان مجرم ولیدل شي چې په ماکې خو دغه ګناه او جرم ده چې پداسې پاک مجلس کې ناست یم او اثر نه کوي

د هر وارې ماداسې مجلسونه لیدلي دي چې د هر ملګري پکې ژاړي او هر بیا په دغه مجلس کې په ژړیدونکو ملګرو پورې خاندي چې دا اوس ولې ژاړي؟ اوس دغه ته یې پام ندی چې دازما زړه دخه شی دی، دالله تعالی دنامه په یادیدلو دمسلمان په زړه کې خوف اوویره پیداکېږي .قران کریم چې بیانېږي خوف پیداکېږي چې له دې سره، سره هم ژړا نه ورځي او څه اثر نه پرې کوي نو سړی دې باید په دې پوه شي چې زه خراب یم، دخپل عمل نه دې توبه وباسي چې په اخلاص څوک تائب شي په هغه مجلس کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا خامخا اثر پیداکوي.

نوالله دې زموږ اوتاسې داروژه دمغفرت سبب وګرځوي اوالله تعالی دې دتقوی سبب وګرځوي. لکه څرنګه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ویلي چې ددغه له پاره مې روژه فرض کړې ده چې تاسې پرهیزګاره شي .الله تعالی مودې پرهیزګاره کړي اوپرهیزګاري دامعنا چې سړی دداسې ځایونوڅخه ځان وساتې چې دده دبدن له

پاره تاوان وي او وربانديې سوځي او هلاکېږي ، ګناهونه زموږ دبدن
لپاره تاوان دي چې داسې عمل له موږ څخه ونه شي چې بيا په
موږ باندې تبه زېږي ته ورسيږي ياتبه ينه راخرابه اوخوړينه کړي .
داسې ګناهونه رانه ونه شي چې داکړي اعمال مو رانه (هباء
منثورا) ختم شي او که دغسې توجه وه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خو رحيم
ذات ده يونه په يو وخت کې خوبه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ديو مسلمان
توبه قبوله کړي ، يوه دعا ، يوه ژړا خوبه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ قبوله
کړي دهغې په برکت دسړي داخيرت او ددنيا زندګي برابرېږي بيا
به دغه بدنونه انشاء الله دجنهم له اور او هلاکت نه بچ شي او الله
تعالى مودې دهلاکت څخه وساتې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۵) مجلس

دآل نسبي او حسبي سره تعلق اومحبت

﴿ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ ﴾

[سورة الشورى آيت ۲۳]

ژباړه : ووایه (ای محمده ! دوی ته) چې نه غواړم له تاسې په دغه (پیغام رسولو) اجر لکن دوستي غواړم په قرابت خپلوي کې.

يعنې نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ټوله ژوندگي کې، په خاصه توګه دمکې معظمې په ژوندگي کې ددين په اشاعت کې بې انتها زيات تکليفونه تيرکړي .بيا وريسې دده صحابه کرامو رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ ته دکفارو له طرفه نه قسم،قسم تکليفونه ددغه دين په سبب رسيدل.

يوځل کفار را جمعه کيږي اونبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وړانديز کوي چې ددې خلکو ،له پخواني دين څخه په اړولو کې ،که دتا دامطلب وي چې دنيا لاس ته راوړې ؛نومونږ به دومره دنيا درکړو چې دتا اودې تا داولاد اولمسيانو به هم بس شي خودانوی دعوت پريږده ،دپلارنيکه له دين څخه خلک مه منحرف کوه.

اوکه دې تا نيت داوي چې ته زموږ مشر شې موږ ټول قوم او ټول قريش به تا خپل مشر،امير او سردار مقرر کړو اوټول به دې تا اطاعت کوو؛ خود اخبره پريږده چې ته دټولو بتانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوت چلوي اوخلک ديوه خدای جَلَّ جَلَالُهُ دعبادت او بندګي طرف ته رابولي.

اوکه دادې مطلب وي چې واده غواړې نوپه ټولو قريشو کې په خپله خوښه باندې لس جنکۍ خوښې کړه ټولې به تاته ،بې له مهر درکړو؛ خودا نوې دعوه پرېږده.

يعني ددوی خيال داو چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دټولو باطلو دينونو خلاف يودين ته خلک رادعوت ګوي ،چې هغه داسلام دين دی ،ديو الله تعالى طرف ته خلک بولي ؛نودده دنيوي غرضونه دي ،پکې ډېرې سياست کوونکي دخپلې مبارزې په وخت کې اوسياست په ميدان کې خلکوته ديوشي اوبل شي طمعې ورکوي؛ خو مقصد اواهداف يې خپله کاميابي وي خوخلکو ته په ذهن کې داورکوي چې زه خو دتاسو لپاره لګيا يم ،خوخلک په دې باندې پوهېږي چې ته خپل شخصي غرض لرې ؛نومشرکينو هم په نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې داګمان کړی و چې دی هم خپل غرضونه لري چې دانوې کلمه يې شروع کړې ده.

دحضرت عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ د پيدائښت (۵٦۰) يا (٦۰۰) کاله تېرشوي ؤ اوله هغه نه وروسته بل پيغمبر نه ؤ راغلی ،په دې موده کې په خلکو کې په شرک اوکفرکې تېرو، عقيده يې هم دشرک اوکفر وه ، دومره جاهليت ؤ اودومره وحشت و چې خلکو به خپلې لورانې ژوندۍ په خارو کې له دې وجې خښولې چې سبابه ددغو دودۍ بندوبست څرنګه کوم اويازما لوربه غټېږي اوبيا به يې بل په نکاح کوي ؛نودومره دجهل دوروه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره جاهیلت و چې خلکو به له بیت الله شریفې نه لوغ لغړ طوافونه کول ،داسې رسوايي وه چې يوې ښځې به له لسو کسانو سره زنا کوله اوچې اولاد به يې پيداشو نوقافيه شناس به يې راوست چې دغه بچی په دې لسو نفرو کې کوم يو کس ته شوی دی ؟ کله به چې هغه قافيه شناس ورته وويل چې ددې ماشوم رنګ دې کس ته ورته والی لري بس هغه ماشوم به دهغه کس واوهغه ښځه به دهغه بلل کيدله ،ترهغه وخت پورې به دغه لس اويازيان اوکم تولو له دغې يوې ښځې سره بدفعلي کوله.

نو نبي کريم ﷺ د داسې وحشت په دورکې يوه دين ته بلنه اودعوت شروع کړچې ديوه الله تعالی وحدانيت قبول کړئ، دهغه دين قبول کړئ ؛نو طبعا چې دومره جهالت تير شوی وي نودهغوی خلکو په خبره سر نه خلاصيږي ، نو ده ته يې وويل چې که دنيوي څه غرض لري،هغه به دی پوره کړو ،سردار به دې مقررکړو، مال اودولت به درکړو.

رسول الله ﷺ ورته وايې چې نه زما پدغه دعوه کې فقط - فقط دحق دين رسول مطلب دي چې کلمه د﴿ لا اله الا الله ﴾ ده ، له تاسو نه نور اجراومزدوري نه غواړم.

﴿قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾ (سورة الشوری آیت:۲۳)

نوزه دتاسې نه اجرت (مزدوري) اوتنخوا په خپله پيغمبري نه غواړم صرف - صرف دتاسې نه محبت په خپلوۍ کې غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفسیرمظهري ج: ۸ ص: ۳۱۷ / ۳۲۰ / ددې دوه قسمه تشریح کوي یا دا چې زما دې تاسې سره چې کومه خپلوي ده دقریشو چې ځمره شاخونه و نبي کریم ﷺ دهغو سره دخپلوي تعلق درلود ،یاد خسرګنۍ په نسبت باندې ،یاد ماماتوب په نسبت باندې، یاد خوریي توب په نسبت باندې ،یاد تربورګلوي اوعزیزي په نسبت باندې ؛په دې ټولو نسبتوسره زه صله رحمي دخپلوي درنه غواړم ،چې زه موخپل یم ،دخپلوي حق درباندې لرم، زما ددیني خدمت مانع مه واقع کېږي ، که نور ښه مو نه رارسیږي زما مقابله خومه کوئ

ګورئ ستاسو زوی – ورور اوقریب یم ،لکه یو وخت کې ابوجهل اوپنځویشت نفره مشران راټول شول د نبي کریم ﷺ تره ابوطالب ته یې وویل چې ورارہ ته دې ووایه چې ددغه دین نه واوړه اوموږ دهغه خپل دین نه مه اړوه که نه وي نو بیا داوکړه چې ته خپل خدای ته خلک دعوت کوه اوموږ به خپل خدای ته ،په موږ کار مه لره.

نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه تاسې ته یوه خبره کوم که هغه راسره ومنئ دټولو عربو مشران به شئ اودټولو عجمو مالکان به شئ اوهغه داکلمه ده چې ﴿ لا اله الا الله ﴾، دوی ورته روان شو نو نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه دخپلوي لحاظ درنه غواړم چې دتاسې سره زما خپلوي ده نووصلي رحمي راسره کوئ زما داسلامي دعوت مانع مه جوړیږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه تشریح یې مفسرین داکوئ چې زه دتاسې نه خپل شخصي غرض ،شخصي هدف نه غواړم دتاسې نه محبت زما داهل سره غواړم چې زما داهل سره تاسې محبت کوئ.

دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اهـل (کورنی)

دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوه قسمه اهل (خپلوان) دي : یو دنسب په لحاظ اهل ده، چې سیدان مبارکین دي ،اولاد دبني هاشم اوبني عبدالمطلب دي ؛ نوددغو په هکله محبت درنه غواړم ،زما له اهل بیتو سره محبت کوئ.

یا له اهل نه دانسبي اهل مراد ده.

اوپه اهل بیت د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې سرې ته څه چې وغواړي هغه پیدا کېږي ،دهغو چې هره غوښتنه ومني دا داخیرت کټه ده.

نوزما دنسب په باره کې له تاسې نه محبت غواړم اودا ولې غواړي ؟

منشاء دمحبت به څه وي ؟ څکه چې د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل دي ؛نوچې په دې نیت چې دوی دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولادونه دي ؛نودا په حقیقت کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت ده ،اوپه دې محبت بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا پیدا کېږي ،دجنت انعامات ورته پیدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ساداتو مبارکانو په قدر نه کولو او بدایسولو کې انسان تباه کیږي

په بخاري شریف کې یو حدیث راغلی:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالمِسْكِينِ، كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ، أَوِ القَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ»﴾

[صحیح البخاری ج: ۲/ کتاب النفقات باب فضل النفقة علی الاهل ص: ۸۰۵ رقم الحدیث ۵۳۵۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: پالونکی د کونډو او مسکینانو داسې ده لکه د الله تعالی په لارکې مجاهد او د شپې لمونځ کونکی او دورځې روژه نیونکی.

حکایت:

په (کتاب الکبائر ص: ۷۵) کې راځي چې یوه کونډه سیده دیو مسلمان تجار کورته ورغله، ورته ویې ویل چې زه سیده یم، دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولاد یم. مسکینه یم، خاوند مې وفات شوی، اولاد مې کمزوري ده دنفقې په اړه څه بندوبست نشې کولای، ته مسلمان یې، داسلام په خاطر درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په تاباندې زما حق دی، که څه راکړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسلمان تجار ورته وویل چې ته څه دلیل لرې چې ته سیده یې؟ لکه اوس مور او تاسې له سیدانو څخه دشجرې پوښتنه کوو.

دې مبارکې ورته وویل چې زه خپله اقرار کوم چې زه سیده یم ته نور څه غواړې؟ هغه ورته وویل چې داسې سیدان ډېر دي، په داسې سیدانو پسې زه نشم راسیدلای.

داسیده مبارکه سخته مایوسه شوه او دمایوسیت له وجې خپل کور ته هم بیرته نشواى رسیدلی څکه چې ناوخته شو شپه پرې راغله؛ نو په هغه ځاى کې دیو یهودي کافر کورته ورغله او هغه ته یې هم دخپل مسکنت اظهار وکړ هغه کومک ورسره وکړ.

دشپې دغه مسلمان تجار خوب ویني چې دقیامت ورځ ده نبي کریم ﷺ ناست دى دخلکو شفاعتونه کوي، په جنت کې یوه بهترینه ښه بنګله ولاړه ده، دامسلمان تجار ورته وایې چې یارسول الله! دابنګله دچاده؟ نبي کریم ﷺ ورته وویل چې (لرجل مسلم) دیو مسلمان سړي لپاره ده، دى ورته وایې چې خوزه هم مسلمان یم داماته راکړه. نبي کریم ﷺ ورته وایې چې څه دلیل لرې چې ته مسلمان یې؟

مسلمان تجار ورته وایې چې زه اقرار کوم چې زه مسلمان یم رسول الله ﷺ ورته وایې چې اقرار دلیل واى نو هغه زما لور زما نسب، چې تاته درغلې وه هغې درته وویل چې زه سیده یم تاولې دهغې خبره نه منله؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مجوسي هم دشپې دغه واقعه په خوب باندې ويني اوبيا خپله کورنۍ ټوله راپورته کوي اودسونه کوي کلمه وايې اوپه اسلام مشرف کېږي.

سهار دغه مسلمان تجار ورځي چې بيګاه خو دې تاسې کره څوک ميلمانه نه وو راغلي؟ هغه يهودي ورته وويل چې يوه مسکينه عاجزه ښځه راغلې وه.

تجار ورته وويل چې هغې ته ووايې چې صرف تر دروازې يې راوباسه دومره زره روپۍ به درکړم. هغه ورته وويل چې زه دجنت بنګله پدغو پيسو نه خرڅوم.

نو درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داهل بيتو په احترام اومحبت باندې سړي ته دجنت بنګلې پيداکېږي ،دجنت انعامات اودحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شفاعت ورته پيداکېږي.

﴿عن البراء قال رأيتُ النَّبيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ وَالحَسن بن عليٍّ علي عَاتِقِه يَقُولُ اللّهُمَّ اِنِّي اُحِبُّه فَاحِبَّه وفي رواية واحِبَّ من يُحِبُّه﴾

[مشکوة المصابيح ج: ۲/ باب مناقب اهل بيت النبی صلی الله عليه وسلم ص: ۵۹۰/ ۵۹۱]

ژباړه : له حضرت براء بن عازب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مې وليد چې حسن ابن علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يې په اوږه اخيستی ؤ او ويل يې اې خدايه! زه ورسره محبت لرم ته ورسره محبت وکړې په بل روايت کې وايي: ته دهغوخلکوسره محبت وکړې څوک چې دحسن رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره محبت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم ﷺ وايي چې زما له اهل سره محبت دا يمان برخه ده، څوک چې زما داهل سره محبت لري دادایمان برخه ده اوڅوک چې عداوت ورسره لري داد کفر نه يوه برخه ده.

نو نبي کریم ﷺ ورته وايي چې زه دخپلوانو په باب کې دې تاسې نه محبت غوارم چې تاسې زما دکورنی سره محبت کوی ،زما له نسب سره محبت کوي.

داهل له دوهم تفسیر نه څوک مراد دي؟

داهل دوهم تفسیر داده چې اهل نه اولياء مراد دي .دنبي کریم ﷺ له اولاد حسبي نه علماء رباني ،علماء عاملین چې په شریعت باندې مستقیم وي دغوته علماء رباني هم ویل کېږي ،دغوته اولیاءکرام هم ویل کېږي . نوزه ددغوپه باب کې له تاسې نه محبت غوارم چې ددغو سره محبت کوي.

ځکه چې نبي کریم ﷺ وايي چې څوک دعلماء سره محبت کوي دازما سره محبت ده اوڅوک چې زما سره محبت کوي دا له الله تعالی جل جلاله سره محبت ده اوڅوک چې له الله تعالی جل جلاله سره محبت کوي دهغو لپاره جنت واجب دی اوڅوک چې دعلماءکرامو سره دښمني کوي ،دعلماءکراموڅخه نفرت کوي دا زما سره دښمني ده اوڅوک چې زما سره دښمني کوي دا دالله تعالی سره دښمني ده اوڅوک چې دالله تعالی سره دښمني لري دهغوی لپاره جهنم واجب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی اومتعال خدای جَلَّجَلَالُهُ فرمایي: ﴿ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَأُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ﴾ [سورة النساءآیت ۵۹]

اول به دالله تعالی خبره منې اوبیا به د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره منې اوبیا داولوالامر خبره منې مفسرین داقول مختاره کوي چې له اولی الامر څخه دهر وخت علماء ربانیین ،حقیقي علماء کرام مراد دي ؛نوددغو اطاعت به کوي ځکه چې عالم څه راته وایي له خپل ځان څخه یې نه وایي،دقومیت په لحاظ یې نه راته وایي بلکې په دي لحاظ یې راته وایې چې درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نائب ده ، دحضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خلیفه ده دهغه وارث دی ؛دهغه دین ماته رارسوي

اوس دلته علماء کرام لیکي چې ترهغه پورې انسان کامل مؤمن نشي کیدلای ترڅوچې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره ،له هرڅه نه دده محبت زیات شوی نه وي۔

دوه قسمه احادیث راغلي دي په یوه حدیث کې راغلي چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[رواه البخاری ومسلم فی کتاب الایمان ج:۱ص:۷/رقم الحدیث:۱۵]

ژباړه : یوکس ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅو چې زه ده ته له خپل مور اوپلار، اولاد اونوروټولوخلکوڅخه ،زیات محبوب شوی نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په بل حدیث کې راغلي چې: ﴿ أَنْ يَكُونَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، ﴾ [رواه البخاری فی کتاب الایمان ج:اص:۷]

یعنې مؤمن ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅوچې ده ته له خپل ځان څخه خدای اورسول زیات محبوب شوي نه یي نو له خپل ځان څخه ،له اولاد څخه ،له مور اوپلار څخه بلکې له ټولو مخلوقاتو څخه له الله تعالی اورسول الله ﷺ سره زیاته مینه ولري ، یعنې دځان به نه مني دالله تعالی ﷻ به مني،داولاد به نه مني دالله تعالی به مني،دموراوپلاربه نه مني دالله تعالی ﷻ به مني.

خو لکن مفسرین کرام لیکي چې دحضرت نبي کریم ﷺ سره به کامل محبت هلته پیداکېږي چې دده له وارث سره یې کامل محبت پیداشي، ترڅو چې دده له جانشین سره یې کامل محبت نه وي پیداشوی نودنبي کریم ﷺ یې محبت نه پیداکیږي همدارنگه له حضرت نبي کریم ﷺ سره کامل محبت ترهغه نه پیداکیږي ترڅو چې له الله تعالی سره یې کامل محبت نه وي پیداشوي.

دالار ده یوبل ته مورِ نبي کریم ﷺ نه لیدلی،نه مودهغه معجزې لیدلې،نه مو دهغه دوحې دنزول حالات لیدلي ؛خوداچې دحضرت نبي کریم ﷺ عظمت ،دهغه لويي ،دهغه لوی مقام چې ترالله تعالی نه را لاندې په مخلوقاتو کې بل د داسې لويې مرتبې خاوند څوک نشته ، داموږ ته چاراپیژندلی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماء کرامو راپیژندلی ،نو اول به دغه خپل استاذ ،خپل مرشد چې تاته د دین ښوونه کوي ، ته دهغه په نقش قدم باندې روانیږې، خپل خواهشات به پریږدې ،دده په نقش قدم به روانیږې داوسیله ده نود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره علاقه،تعلق اولار پیداشوه ځکه عالم خودنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لار درته ښیي.

حضرت امام غزالي رحمه الله په احیاء العلوم کې لیکلي چې ماته یو وخت کې داسې سوچ پیداشو چې هرشي لره یوحقیقت شته دغه حقیقت دشي چې سرې ته معلوم شي بیا تغیر اوتبدل په هغه شي کې نه راځي مثلا دامته ده له سمنتو اوخښتوڅخه جوړه شوې ده ،ددغې خپل حقیقت ده . داپنکی ده ددغه هم خپل حقیقت ده په دغوشیانو که هرڅومره هواوې راشي ،بارانونه پرې او وریږي نوپه تیره نه بدلیږي.

نوامام غزالي رحمه الله وایې چې علم هم یوحقیقت لري ،دعلم حقیقت مې چې وکتلو نوهغه کامل اوپوخ یقین ته ویل کېږي ،چې داسې یقین دې پیداشي چې دهغه په خلاف کې هرڅومره خبرې درته وشي دې تاپه یقین کې هیڅ تردد اوشک نه پیداکېږي ،تردې پورې چې خوارق درته وښیي چې په هوا والوت اوتاته ووایې چې داپنکی نه دی ، نودتاپه یقین کې باید بدلون رانه شي.

خوامام غزالي [قدس الله]سره وایې چې ماهرڅومره کتابونه وکتل زما په علم کې دغومره مقام نه و،ځکه ډیروخت یوسړی ښه ملاوي داملاخپل پنځه یالس کتابونه کتلی وي ،مطالعه یې کړې وي اوپه خپله مطالعه یې اعتماد اویقین راشي لکن چې ترڅانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه بل ملا اوعالم ویني اودلائل ورته ووایې نوبیرته یې په خپله خبره کې شک پیداشي ،ځکه چې دعلم حقیقت ته نه وي رسیدلی ، نوځکه دبل دلیل یې واوریده نوپه خپله خبره کې تردد ورته پیداشو.

علم ډېر مشکل کار دی ،ځکه چې یوه مسئله به وي، خلک همدغه مسئله له یوملا څخه وپوښتي وکړي نوهغه ملا یوخبره ورته ووایي اوچې کله دهمدې مسئلې له بل ملانه پوښتنه وکړي نوهغه بل څه ورته ووایي ؛ځکه چې یوعالم په دې مسئله کې یونظر لري اوپه خپل کتاب کې یې لیکلي وي اوبل عالم بل نظر لري اوپه کتاب کې لیکلي وي ،مسئله یوملاهم له خپل ځان څخه نه کوي ،کتاب ګوري بیا مسئله بیانوي ؛ نواوس به په مفتی به قول پسې ګرځي نومشکل کار شو.

نوامام غزالي [قدس الله سره] وایې ماچې خپل علم ته وکتل داسې حقیقت ته نه ؤرسیدلی،نوکوشش مې شروع کړ چې داخپل علم داسې یقیني شي چې هرخومره خوارق اودلائل ورته ښکاره شي شک اوتردد نشي پکې راتلای.

صرف ،نحو اوداسې نور مروج علوم مې ټول مطالعه کړل ؛خوداسې یقین مې پکې پیدانکړ ؛نواخیر مې داولیاء کرامو کتابونه مطالعه کړل ،ددوی په کتابونوکې یوڅه تسکین راته پیداشو ؛خوپه یواځې کتلوسره خوداحقیقت نه شي ترلاسه کیدلای نودحقیقي علماء کرامو،اولیاء عظامو سره مې تعلق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي چې ترڅو هغه حقیقت چې په دوی کې موجود ده ،په ماکې هم پیدا شي.

دهغه وخت داولیاء کرامو سلسلې داسې نه وي لکه دا نن سبا بې چې موږ ګورو ، اصلي پیران ډېر کم دي ، دا خانقاوې هم داسې نه وي لکه دانن سبا چې دي ،دهغه وخت خانقاوې داسې وي لکه دادنن سبا مدرسې چې طالبان درس پکې وايي ،هلته به مریدان په کې اوسیدل اوذکر،اذکار اووظائف به یې پکې کول؛ټول دفقراومسکنت په حالت کې و،جامې به یې پیوند-پیوندوي ،خوراکونه به یې ډېر کم و،یعنې دملنګي ژوندو،مقصد داچې ددنیا له هرشي نه تیروو.

امام غزالي [قدس الله سره] [په احیاء علوم الدین ج ۵/ ص: ۱۳/ ۱۴/ خاتمة في الاشارة الی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه] وایې چې مادغې خبرې ته نیت وکړ،نفس مې نه راسره منله ،نفس اوشیطان دافکر ته راواچوله چې ښه ملا یې،ښه کتابونه جوړوې،ښه درس کوې، ددین خدمت کوې،ته چې اوس ملنګي غوره کړې داټول خدمتونه درنه پاتې کېږي ؛ نوبیرته پیښمانه شوم چې رښتیا خوددین خدمت پاتې کېږي . شیطان هرسړي ته په خپل لباس کې ورځي چې درس ،تدریس ،تصنیف اوکتابونه درنه پاتې کېږي.

خوهلته ددې خبرې شوق و،څه وخت وروسته مې بیا قصد وکړبیا نفس داخبره زړه ته راواچوله چې دلته خوته شهرت لرې ،ددین خدمت کوې ،خلک درته راځي دیوې مسئلې پوښتنه درنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي ،که ملنګي غوره کړې ،ولاړشې چیرته په خانقاه کې واروي یوغریب طالب شې ،غریب ملنګ شې اودرویش شې نوبیا ددین خدمت درنه پاتې کېږي اوداشهرت به دې ختم شي؛خوشیطان بیاهم خپلې هڅې اوکوششونه جاري ساتل .

دریم وارې مې بیا نیت وکړ؛نوبیا نفس دازړه ته راواچوله چې اوس دې ښه کار جوړدی،خلک دې عزت کوي،شکرانې پیداکېږي ،درس اوتدریس باندې تنخوا پیداکېږي ،خلک کومکونه درسره کوي اوچې ملنګي غوره کړې ؛نوداټول هرڅه ختم شو،دعیال نفقه هم فرض ده ،لکه دانن سبا چې زموږ په عواموکې مشهوره ده دعیال نفقه فرض ده.لس کروړه روپې لري،لمونځ هم فرض ده خولمونځ بلکل تکی نه کوي،دعیال نفقه فرض ده !!! .

نوهمیشه داسوچ اوفکر راسره و اخیر داعصابو کمزوري راته پیداشو،دوخت حکیمانو دافیصله وکړه چې ددغه سړي اعصاب ختم دي ،ددغه علاج نه کېږي . دغې اندازې ته ورسیدم .

خووایې چې له شپږو میاشتو وروسته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې زړه ته الهام وکړ،چې داټول هرڅه دې پاته وي ؛خو یوار خپله ځان اصلاح کړه ،چې علم وي اصلاح نوي ،شهرت وي اصلاح نوي؛نوداخوټول ددنیاشیان شول اخیرت خوپاتې شو!

نوکور مې پرېښود،وطن اوشاګردان ،درس اوتدریس هرڅه مې پرېښودل اوشام شریف ته ولاړم ،هلته مې ددمشق په جومات کې ځان ته اعتکاف (چهلة) اوخلوت خانه غوره کړه ،په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت خانه کې مې چې دکومو اولیاء کرامو سره تعلق جوړکړ اذکارمې شروع کړل، څه اسرار راته پیداشول، دحج وخت رانیزدې شوزړه مې وغوښتل چې دحرمینو شریفینو زیارت وکړم ،حج نه ولاړم اودنبي کریم ﷺ په جومات کې مې خلوت غوره کړ

دی وایې چې په دې ځای کې داسې اسرار راته پیداشول چې دژبې دویلو نه دي ،دقلم دلیکلو نه دي صرف دومره به ووایم چې که ددنیا ټول هوښیاران جمعه شي ،ټول عاقلان جمعه شي ،ټول پروفیسران جمعه شي اودا ووایې چې موږ دې داولیاء کرامو څخه دښو اخلاقو څښتنان شو ؛نو بلکل نه شي کیدلی۔

اوس ولې یې نه شي پیداکولای؟ ځکه چې داولیاء کرامو اخلاق د نبي کریم ﷺ له سینې مبارکې نه اخیستل شوي دي ،ځکه یو ولي هلته کاملیږي چې دنبي کریم ﷺ په سنتو روان شي ،دهغه دشریعت پابند وي اود نبي کریم ﷺ په صفاتو کې خدای پاک جل جلاله ویلي دي چې ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝٤﴾ ا سورة القلم ا یعني ته د ډیرو لویو اخلاقو څښتن یې ، نوچې خدای پاک جل جلاله لوی ورته ویلی نوبنده یې دصفت نه عاجز ده ،چې خدای پاک جل جلاله ورته ویلی دي چې ته دغتو صفاتو څښتن یې نوموږ به یې بیا څرنګه بیان وکړو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دغې وجې نه علماء کرام د نبي کريم ﷺ صفات چې بيانوي نو داوايي:

لايمكن الثناء كما كان حقه

بعد از خدا بزرگ توئی قصه مختصر

يعنې دالله تعالى نه را لاندې لنډه خبره داده چې ته لوی يې

دمعراج په شپه چې نبي کريم ﷺ لامکان طرف ته روان شو، سدرة المنتهى ته چې ورسيده حضرت جبرائل عليه السلام ورنه پاتې شو، نبي کريم ﷺ حضرت جبرائيل عليه السلام ته وايې چې راځه راپسې ،ولې دې ملګرتيا پرېښودله ؟ هغه ورته وويل چې که ددغه مقام نه يو ويښته اندازه پورته وښوريدم ټول وجود به مې وسوځي . دالله تعالى دانوارو اوزما دوجود ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که ورنږدې شوم وبه مې سوځي.

همدارنګه اسرافيل عليه السلام چې دعرش عظيم نه رالاندې ولاړ ده ،هغه وايې چې زما اودخداوندمتعال ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که ليږ وړاندې شوم وبه مې سوځي

لکن نبي کريم ﷺ پورته شو﴿ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ ﴾(سورة النجم) الله ته دومره نږدې شو لکه دغيشي(دليندی) دوه طرفه ،بلکې تردې هم ورنږدې شو.

نوچې خبره بيرته سرته بوزو نبي کريم ﷺ فرمايي چې زما له اولياء سره محبت کوئ، ځکه ددوی اخلاق د نبي کريم ﷺ نه اخيستل شوي دي ، ددوی په محبت دالله تعالى

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طرف چې لار خلاصه شوه (تخلق باخلاق الله) نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په اخلاقو متصف ده . په قرانکريم کې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمايي ﴿ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾ په مسلمانانو مهربان اورحيم دی . نودده په عشق اومحبت کې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ عشق اومحبت پيدا کېږي؛نو (فنا فی الشيخ) چې اول خپل شيخ ترخپل مور اوپلار اولاد بلکې ترهرشي محبوب نه شي ترهغه ﴿ فنا فی الرسول ﴾ نه درته پيدا کېږي ﴿ فنا فی الرسول ﴾ چې نه وي پيدا ﴿ فنا فی الله ﴾ نه پيدا کېږي

اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده

اصلي مطلب زما داو چې زمونږ دکاميابي لار داده چې ددغوخلکو سره کامل محبت وکړو ،ځکه چې دوی د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې مونږ ته کوي هغه څوک چې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې مونږ ته کوي ددنيا محبتونه ټول په دنيا بناء دي دچاسره دخپلوي اودوستي لحاظ وي ،دچاسره دورکړې اوراکړې لحاظ وي چې دافلانکی له ماسره کومک کوي ،دچاسره ديوبل څه نفسي خواهشاتو تعلق وي خودعلماء کرامو سره تعلق په دين بناء وي ځکه غټ مقام لري،ملا چاته روپۍ ياکورسی يا ددنيا عزت نه ورکوي نوچې نه يې ورکوي اوبياهم څوک ديوحقيقي عالم سره محبت ساتې نومنشاء به يې يواځې اويواځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديني تړاؤاورابطه وي نوچې ته دعلماؤ و سره ددين په لحاظ محبت کوي الله تعالى جَلّجَلَالُهُ بيا د بر غيرتي ذات دى ،تردې چې په يوه حديث شريف کې راځي چې څوک زما له اولياء کرامو سره مخالفت کوي نو ددغه سړي سره زما دجنګ اعلان دى (بَارَزَنِيْ مُحَارَبَةً) دغه سړى دې زما جنګ ته ځان تيار کړي اوبعضې الفاظ داسې راځي چې (من عاد لى ولياً فقد اذنته بالحرب) يعنې څوک زما له دوست سره مخالفت کوي دهغه سره زما دجنګ اعلان دى

اوپه تفسير مظهري کې ليکلي دي چې خداى پاک جَلّجَلَالُهُ وايي څوک چې زما له اولياوو سره مخالفت کوي دغه کس زما جنګ ته ځان تيار کړ. تردې پورې چې په دغه حديث شريف کې الله تعالى جَلّجَلَالُهُ وايي څوک چې زما له علماوو ،زما داولياوو سره مخالفت کوي زه داسې ورته په غضب کېږم لکه زمرى چې په غضب کېږي

اوس نو چې الله تعالى جَلّجَلَالُهُ دخپلو دوستانو په خفګان داسې خفه کېږي نودهغه په خپلوي اومحبت بيا دغسې خوشحالېږي هم .له علماوو سره چې څوک ددين په خاطر محبت کوي نودا په حقيقت کې له الله تعالى جَلّجَلَالُهُ سره محبت کول دى درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددين په خاطر محبت نودا په حقيقت کې له الله تعالى جَلّجَلَالُهُ سره محبت دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلم شریف په شرح کې امام نووي لیکي چې په کوم مجلس کې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو نوم واخیستل شي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه مجلس کې رحمتونه نازلوي

په بخاري شریف کې دبدرینو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په هکله چې موږ بې مخکې بیان وکړچې ددوی د نوموله اخیستلو وروسته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعا قبلوي ځکه چې دالله تعالی دوستان دې وسیله کړل دهغوی دنومونو په یادولو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشحالیږي نوچې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت متوجې شو نوبیادمسلمانانو حاجتونه وربوره کوي

دقیامت په ورځ به دوی ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف څخه اعلان کېږي چې چاله تاسې سره محبت کړی وي که څه هم هغه په هره نوعه باندې وي نودهغو تولو شفاعت وکړئ اوجنت ته يې درسره بوزئ ، خلک به په ځان پورې حیران وي اودغو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دوستانوته به دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه اعلان کېږي چې ای علماوو ! ای طلباوو! ای مجاهدینو! ای مخلصومسلمانانو چې له تاسو سره چامحبت کړی وي، معاونت یې کړی وي؛ نونن دهغوسره تاسو ښهٔ وکړئ،هغوی دنیاوي ښه درسره کړي وو نن تاسوله هغوی سره په اخیرت کې ښه وکړئ له ځان سره یې جنت ته بوزئ

نوځومره موچې وس کېږي له علماءکرامو سره تعلق جوړوئ .دهغو سره محبت کوی اودغه ته مو چې خیال نشي چې دوی په دنیاکې ددنیا په لحاظ مسکینان دي ،نوتاسې ته ځان غټ ولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي اودوی ته دحقارت په نظر وګوري ،ډیر داسې عوام شته چې ملا ته تنخوا ورکوي اودتنخوا احسان په ده باروي اوداسې معامله ورسره کوي لکه دمزدور سره چې اوس خو تنخوا درکوم څه خوشې خومې نه یې نیولی .تردې پورې چې داسې کلیوال هم شته چې دجومات خدمت یې په ملا باندې لازم کړی وي .مزدور یې ورنه جوړ کړی وي .ولې خو دمیاشتې (۱۰۰۰) روپۍ ورکوي اوبیا ځان لوی پرې بولي، دا خوبیا ګوښې خبره ده چې خدای پاک ﷻ دعلماء کرامو نفقه په خلکو کې تقسیم کړی ،که نه وی قسم ده که پدغه زر روپۍ په دې قیمتي کې هیڅ دضرورت ورشی ترلاسه کولی شي.

ددنیا هغه ادنی نوکري تاسې له (۴۰۰۰) څلورزرو نه کمه لیدلې ده ؟علماء کرامو دسهار نه تربیګاه پورې ټول وخت درسره محصور وي خوپه پنځه سوه (۵۰۰) اودولس سوه الله تعالی ﷻ دوی ته قناعت ورکړی دا دالله تعالی رحم ده چې قناعت یې ورکړ ، که دعالم هم داسې حرص وای چې ته لوډر اخلي نوزه یې ولې نه اخلم؟ ته تراکتور اخلي زه یې ولې نه اخلم؟ ته دوکان جوړوې نوزه یې ولې نه جوړوم؟ دهغه هم ستا په ډول حرص وای نو دادیني حکمونه به بیاورڅخه پاتې وو

خوددې قناعت برکت دی چې الله تعالی ددین ډیرکارونه دعلماءکرامو په ذریعه روان کړي دي

دکوم ملا چې کار جوړ وي هغه بیا درس اوامامت کوي ؟نه یې کوي ، ځکه مخلص خلک کم دي .هو! کم علماء به داسې وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله هم ښه ابادي ورکړې وي او ددين خدمت ته ولاړ وي.

نوخواهشات په دوی غالب نه وي ،هغه خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره ددين خدمت ته ولاړ وي ، کولای شي په بله لار کې ښه ډيره دنيا وګټې خودنيا يې مطلوب نه وي ،دين يې مطلوب وي ،په کم شي قناعت کوي ،هغه ددين کار کوي.

دوصول الی الله درې لارې

دکاميابي اودخدای جَلَّ جَلَالُهُ دخوشحاله کولولارې درې دی يوه لار دطاعت ده چې په عبادت اوبندګي باندې سړی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نيږدې شي . الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې ماته بنده په فرض عمل رانږدې کيږي بيا په سنتو اونفلو رانږدې کيږي تردې پورې چې زما محبت ورسره پيداشي ،کله چې زما محبت ورسره پيداشو نوزه دده سترګې شم په ماليدل کوي،زه يې لاس شم نيول راباندې کوي،زه يې پښې شم تلل راباندې کوي،نولنډه داچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې خپل ځان وبولي.

نويو دعبادت او دطاعت په لاره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انسان غبې مقام ته رسوي ؛خومشکل ځکه ده چې دومره طاعت اوبندګي چې بالکل غفلت ورڅخه ونشي ،په دې وس وخت کې څوک کولای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه لار: دمصیبتوده چې تکلیفونه وربانديٍ راشي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلوداده چې په سرې باندې مصائب راشي اوبیا صبر پرې وکړي ،نوبیا په دغومصایبواوتکلیفونو باندي ګناوې بښل کېږي ،دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ورته متوجې کېږي اودرجې یې پورته کېږي.

دریمه لار: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلو چې ډېره اسانه اوبې تکلیفه ده هغه داده چې کوم څوک دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستي ته رسیدلي وي ،ته دهغو په زړونوکې محبوب شې دهغو له تاسره مینه پیداشي.

اوله : طبقه په خپل طاعت اوعبادت رسیدلي.

دوهمه : په مصیبت رسیدلي، او دریم داولیاوو په محبت رسېدلي دي . اوس ته ددوی په خدمت کې لګیا شوې ،تا ددوی ملګرتیا غوره کړه ، دې تا ددوی سره تعلق پیداشو اوددوی له تاسره مینه پیداشوه نوکله چې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ددوست له تاسره مینه پیدا شوه نودالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مینه درسره پیداکېږي.

نودغه ډېره نیږدې اواسانه لار ده ،ته دې طاعتونه اوچلې تیرې کړې اونه مصیبتونه اوپریشاني دربانديٍ راغلې ،فقط دعلماء کرامو خدمت دې وکړ،ددوی زړه درنه خوشحاله شوی اودعا یې درته وکړه.

په دعا وو ډېرلوی کارکېږي،دخدای جَلَّ جَلَالُهُ ددوست په خدمت الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشحالیږي نوبس تاته یې له لنډې لارې خپله خوشحالي درکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله په یوه دعا د سړي تول کارونه جوړشي

حکایت: زموږ خلیفه صاحب حضرت قطب المشائخ مولوي دین محمد اخنداده (قدس الله سره) قصه کوله، کومه ورځ چې دده دخلافت دستار بندي کیدله موږ ته یې په پټ ځای کې داقصه وکړله، وایي چې غالبا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې کار، دخلافت درجې ته رسیدل، دسبب جوړولو داکار ګرځیدلی وي چې دسلیمانخیو سپین ږیری ملاصاحب په ډیر فقراو مسکنت حال کې راغی اوډیر تنګ دستی و، نوکور ته مې بوته، نوخلیفه صاحب مبارک خود کشف خاوند و، نووایې چې دستي مې نسوارې ورته راواخیستل چې نسوار وکړه، بیامې دستي چای ورته راوړ، چای یې چې وخوړ بیا مې مړی ورته راوړه اوله مړی خوړلو وروسته مې بیا چای ورته راوړ.

نوبیامې دده دحاجت پوره کولو هڅه وکړه ځرنګه چې له ما هم سره نورې روپۍ نه وې یواځې په واسکټ کې مې پنځوس روپۍ وې هغه هم په کورکې پروت ؤ، نو دکورنی خلک خوراباندې پوه وو چې فقیر راغلی وس به بیا هرڅه ورکړي نوهغه یې له واسکټ څخه ایستلې وي، کله مې چې واسکټ راواخیست چې ګورم روپۍ نشته پکې نویوطالب ته مې وویل چې پنځوس روپۍ راکړه بیا به یې درکړم، نوهغه پنځوس روپۍ مې ورکړې. نودغه فقیر سر سرتورکړ اومخ په قبله ودریده دعایې راته وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه واقعه غرمه پېښه شوه او ماسپښين حضرت انوارالمشائخ (قدس الله سره) اچې مشهور په ارغندي خليفه صاحب سره ؤ،حال راوليږه چې دلته راشه چې ورغلم راته ويې ويل چې بس پټکی تيار کړه تا ته د خلافت پګړی درتړو.

حضرت قطب المشائخ صاحب (قدس الله سره) ډېر عابد او پرهيز ګار او د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په طاعت او عبادت کې يې ډېر زيات تکليفونه تېرول؛ خو قسم ده چې په يوه دعا سره دانسان د سلها و کلونو کارجوړيږي.

د اولياء کرامو په معمولي خدمت سره هم ډېرې غټې برخې ترلاسه کيږي

يو ولي غسل کوي خو اوبه ورخلاصي شوې،ديو مشکل سره مخامخ ده،يو مريد ته داخيال ورغی چې کيدای شي اوبه ورکمې وي؛نو يوه بوکه يې دکوهي نه راويسته او ټانکی ته يې ور واچوله.

کله چې دغه ولي له غسل خانې څخه راووت نو پوښتنه يې وکړه چې دا اوبه چا دغه ټانکی ته را واچولي؟ دمريد په دې فکر شو چې بې ادبي مې نه وي کړې،نو څه يې ونه ويلې او چپ شو. ولي بيا وويل چې دا اوبه چا را واچولي مريد بيا غلی شو. دغه ولي وويل چې ډېر بنه وخت يې اوبه راورسولې زه ډېر ورنه خوشحاله يم،بې ادبي يې نه ده کړې. دغه مريد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې ما در واچولې . دغه ولي ورته وویلې چې تا په یوه بوکه دومره لوړمقام ترلاسه کړچې فلانکي په دیرشوکلونو کې هم نه و ترلاسه کړی . دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې څه کمی نشته .

﴿عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ضَمَّنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: «اللَّهُمَّ عَلِّمْهُ الكِتَابَ»﴾

[صحيح البخاري ج ۱/ ص ۱۷/ كتاب العلم رقم الحديث ۷۵]

له حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،زره په یوځلې خدمت کولو خوشحاله شو ،دعا یې ورته وکړه په ټول امت کې اوس په رئیس المفسرین اوحبر الامة سره یادیږي . څکه چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعایې وکټله .په یوه دعا یې کار جوړ شو.

نودا علماء یا طلباء یا اولیاء اوداملنګان که څه هم خلکوته به په نظرکم ورځي دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ډېر عزتمن دي نوددغو سره تعلق ساتئ ،ګورئ چې په سوچ کې دا درنشي چې زه خومالدار یم غټ سړی یم اودغه خو زموږ په وظیفو اوچندو رالوی شوي دي . ډېر خلکوته دملا اوطالب په هکله داسوچ وي چې زه کومک ورسره کوم نودی باید زما تابع وي . ګورئ که په طبعیت کې موداخبره راغله قسم ده که کامیاب شئ .

نونبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې چې زه له تاسوڅخه نور اجر نه غواړم یواځې دخپل جای نیشینو ،دخپل نسب سره دتاسې محبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم ،ددغو په محبت به ماته را رسیږئ اودې ما په محبت بد الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږئ ،اوکوم انسان ته چې دالله تعالی محبت پیدا شو هغه په دنیاهم کامیابه ده او په اخیرت کې هم کامیابه دی

نبي کریم صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنیا له څه شي سره مشابه کوي؟

نو یه عباداتو کې هم باید کوشش وشي نبي کریم صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې: ﴿حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمٰنِ بْنُ ثَابِتِ بْنِ ثَوْبَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَطَاءَ بْنَ قُرَّةَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللهِ بْنَ ضَمْرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللهِ وَمَا وَالَاهُ وَعَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ﴾ (رواه الترمذی ج ۲ص ۵۸/ابواب الزهد ، رقم الحدیث: ۲۳۱۵)

﴾ یعنې دنیا ملعونه ده اوهغه څه چې په دنیاکې دي په ټولو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لعنت دی ، مګر ملعون نه دي عالم اومتعلم اوذاکر اوڅوک چې دالله تعالی بندګي کوي .

څوک چې ددوی سره تعلق ساتي هغه ملعون ندي ، څوک چې علم حاصلوي هغه ملعون ندي ، څوک چې درس اوتدریس کوي هغه معلون ندي .نوره دنیا دلعنت شی ده .

نبي کریم صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په لار کې یوپرسیدلی اوچینجن سیرلی ولیدل نوصحابه کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ ته وایې چې داخلک له دې سیرلی څخه په تنګ شوي دي اودباندې یې راغورځولی دی ؟ صحابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامو رضي الله عنه ورته وویل چې هو یارسول الله! دا مردار سیرلی څه کوي حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې خدای پاک ته دنیا تردې مردارې نه هم ذلیله ده.

له دېنه څوک دامطلب وانه خلي چې دنیا ګټل ناروا دي بلکې دنیا ته خیرهم ویل شوي دي خدای پاک جل جلاله فرمايي ﴿ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلۡخَيۡرِ لَشَدِيدٌ ﴾ خوپه اصل ذات کې خدای پاک جل جلاله وایې چې: وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوۡاْ) که چیرته موږ دنیا اورزق ورزیات کړای وی نو سرکشۍ به یې کړې وه

په اصل ذات کې یې طغیان پروت ده که نه دخیرکارونه هم ډېر وربانديې کېږي. دحضرت صدیق اکبر رضي الله عنه، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه اوحضرت عثمان غني رضي الله عنه په دنیاکې دجنت دزیرې خبرې چې اورو دا ټول یې ددنیا په برکت حاصل کړي دي ددې دا مطلب نه چې دنیامه ګټي، دنیاګټئ خو عبادت مه پریږدئ دکومې دنیاګټلوپرمهال چې عبادت پاته شو هغه حرامه ګرځي اوچې عبادت پرې پاته نه شي دنیابنه ده، بنه خوره، بنه چیښه اوبنه اغونده الله تعالی جل جلاله پرې خوشحالیږي، الله تعالی چې چاته کوم نعمت ورکړی وي بايد دهغه نعمت اثر وربانديې ښکاره شي په دې الله تعالی خوشحالیږي، چې علم یې کړی وي دایونعمت ده نو درس، تدریس، وعظ اونصحیت پرې کوي دایې اثار دي الله تعالی جل جلاله وربانديې خوشحالیږي او راضي کېږي نوالله تعالی دنیا پیداکړې زموږاوتاسې دهوسایني له پاره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

،داځومره حیوانات اوکروندې چې دي داټولې یې دانسان دفائدې له پاره پیداکړي دي ، دنیا په داسې طریقه وګڼئ چې ارام اوراحت درته پیداکړي ،په دنیاکې هم پرې ارام شئ اوپه اخیرت کې هم پرې ارام شئ اوپه داسې طریقه یې مه ګڼئ چې په دنیاکې هم پرې ذلیله وئ اوپه اخیرت کې هم پرې ذلیله شئ په داسې طریقه یې وګڼئ چې په دنیاکې هم پرې عزتمند شئ اوپه اخیرت کې هم پرې عزتمند شئ

نوداللہ تعالی دې زموږ محبت له حقیقي علماء سره پیداکړي چې دهغو په واسطه دخدای پاک جل جلاله اودرسول الله صلی الله علیه وسلم محبت زموږ په برخه شي اودامحبت به هلته پیداکېږي چې په ځان کې دالله تعالی احکام اودنبي کریم صلی الله علیه وسلم سنت طریقې عملي کړواوددین رنګ راباندې ښکاره شي

مسلمان باید خپله اسلامي جامه بدله نه کړي

تاسو پام وکړئ چې سیکان سره له دې چې کافران دي مګربیاهم ددوی داخپله عقیده ده چې ویښته نه پرې کوي اوپټکي وهي ،هغه دخپلې عقیدې څخه نه اوړي اوهرڅوک یې په دې پورتنیو نښوباندې پیژني چې داسیکان دي ؛نوپه مسلمانو کې هم باید داسلام داسې اثاراونښې ښکاره شي چې دهغو په وجه دوی په مسلماني وپیژندل شي اوله ده سره دخلکو مینه اومحبت پیداشي چې الحمد لله چې مسلمان مې ولیدل ،داسې نه چې دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

او انګریزانو ترمنځ فرق نه کېږي ،د دوی او دیو مفسد ترمنځ فرق نه کېږي.

یوځل موږ دمدرسې داوبو دماشین جوړولو لپاره یوسپین ږیری مستري راوستی و، ؛نوپه روژه کې یې له یومولوي صاحب څخه اوبه غو ښتلې چې تږی یم اوبه راکړئ. خوهغه مولوي صاحب اوبه نه وې ورکړې نویو طالب ته دې مستري ویلې و چې دا څرنګه بې کاره خلک یئ چې په چاموزړه هم نه خوږیږي؟ صله رحمي هم نه کوئ

نومسلمان هم ده او په مدرسې کې هم کارکوي خو له خدای جَلَّجَلَالُهُ څخه نه ډاریږي روژه خوري

هغه ګنهکارهم ښه وي چې ګناه خوکوي خوله خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ او له مخلوق نه حیا ورته دریږي ،ددې حیا په وجه دغه ګنهکار ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دتوبې توفیق ورکوي ؛خو هغه ګنهکار چې په ګناه کې دلاوري کوي ددغه بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ توبه هم نه قبلوي اوورته په غضب هم وي ،اکثره قومونه له دې وجې څخه تبا شوي دي چې په ګناه کې به یې دلاوري کوله ،دلوط علیه السلام قوم دومره بې حیاشو چې په عام مجلس کې به په یوبل سپریدل اولواطت به یې کاوه،نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته په غضب اوقهرشو داسې یې تباکړل چې جبرائیل امین عَلَیْهِ السَّلَامُ دلوط عَلَیْهِ السَّلَامُ تول قوم دومره پورته کړل چې په اسمان کې یې دچرګانو اذانونه واوریدل شول اوبیا یې له پورته نه ښکته راوغوځول اوبیا دتیږو باران پرې وکړ اوترننه پورې په هغه ځمکه باندې اثر ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او هيڅ شی نه زرغونه وي ؛ددې وجه داوه چې ښکاره بې ادبي يې کوله اوله خدای جَلّجَلَالُهُ نه ډار او حيا نه ورته دريدله.

نن هم خلک دومره دلاوره شول چې يو مسلمان دبل مسلمان په مقابل کې جنګېږي او بيا فخر هم پرې کوي ،داسې خلک هم شته چې په جومات کې جمعه ولاړه وي اودوی په قيال لګيا وي داسې دفتنو دور دی خدای پاک جَلّجَلَالُهُ دې خپل رحم اوکرم وکړي چې ددغوله ګناهونو څخه نفرت پيداشي اوداخيرت طرف ته دمسلمانانو توجه پيداشي

(۵۶) مجلس

داعتكاف بيان

الحمد لله والصلوة والسلام علی سيدنا الانبياء وعلی اله واصحابه الاتقياء امابعد فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَٰجِدِ ﴾ [سورة البقرة : ۱۸۷]

ژباړه : او مه نږدي کيږئ (ښځو ته (په جماع سره) حال داچې تاسې معتكفان يئ په مسجدو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتـــکاف

اعتکاف دروژې مبارکې په اخیرنی لسو ورځوکې په جومات کې داعتکاف په نیت اوسیدلو ته وایې اوداد حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت عمل دی

دهرعمل لپاره نیت ضروري دی نوداعتکاف له پاره هم نیت کول ضرور دی په پښتوکې بې نیت داسې دی: ای خداوندمتعاله ! زه نیت دسنت اعتکاف لرم ته یې راته اسانه کړې اوله مانه یې قبول کړې.

اعتکاف په درې ډوله ده:

۱- **واجب**: یوڅوک یې چې په خپل ځان نذر کړي هغه که تر یو څه شي پورې یې معلق کړی وي او که غیر معلق وي دې ته واجب اعتکاف وایي

۲- **سنت**: سنت اعتکاف دروژې په اخري لسو شپو کې ده.

۳- **مستحب**: له پورتنیو دوه ډولوڅخه پرته دی

[فتاوی عالمگري / ج ۱ / ص ۲۱۱ / ۲۱۲]

داعتکاف شرطونه

۱- **نیت**: داعتکاف له پاره نیت شرط دی او که بې نیته یې اعتکاف وکړ دعلماوو په اتفاق نه دی صحیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- **مسجد الجماعة**: اعتکاف په هر هغه جومات کې صحیح کیږي چې په هغه کې پنځه وخته اذان او دجمعې لمونځ ترسره کیږي. افضل او غوره اعتکاف هغه دی چې په مسجد حرام (مکه مکرمه) کې ترسره شي، بیا چې دنبي کریم ﷺ په مسجد کې وي، بیا چې په بیت المقدس کې وي، بیا افضل اوغوره چې په جامع مسجد کې وي، بیا چې دکوم جومات اهل زیات وي.

ښځه به دخپل کور په یوه ځانګړې کمره (کوټه) کې اعتکاف کوي چې کله هلته اعتکاف وکړي ددې په حق دغه ځای داسې ده لکه دنارینه له پاره هغه جومات چې پنځه وخته اذان او جمعه پکې وي. له اعتکاف ځخه به نه وزي مګر دانساني ضرورت له پاره.

۳- **روژه**: یعني روژه نیول داعتکاف له پاره یعنې روژه داعتکاف له پاره لازمي شرط دی او په ظاهرالروایة کې له امام ابو حنیفه رحمه الله او صاحبینو ځخه نقل شوي چې دنفلي اعتکاف له پاره روژه شرط نه ده.

او داعتکاف دکمې مدې له پاره تقدیر (اندازه) نشته په ظاهر روایة که ځوک مسجد ته داخل شول او داعتکاف نیت یې وکړ ترڅو چې راوزي داهم صحیح دی.

٤- **اسلام**: ځکه شرط ده چې کافر دعبادت اهل نه دی.

۵- **عقل**: عقل هم ځکه شرط دی چې لیونی دنیت اهل نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- **طهارة عن الجنابة والحيض والنفاس**: يعنې پاكې له جنابت، حيض او نفاس څخه داعتكاف كولو له پاره شرط دى، ځكه جنب، حائضه او نفاسه د مسجد له ننوتلو څخه منعه دي.

او هر څه چې بلوغ دى هيڅ شرط نه دى داعتكاف د صحت له پاره، نو د عاقل هلك له پاره هم اعتكاف صحيح دى.

نارينتوب او حريت شرط نه دى، بلكې ښځه غلام په اجازه دخپل مولى او ميړه اعتكاف كولاى شي كه ښځې لره ميړه ؤ.

[فتاوى عالمگري/ج: ۱/ص: ۲۱۱]

داعتكاف اداب

۱- داچې خبرې به نه كوي مگر په خير باندې

۲- داچې اخرې لس روژې به داعتكاف له پاره غوره كوي يعنې په اخرو شپو كې به يې كوي

۳- داچې: افضل د جوماتو به داعتكاف له پاره غوره كوي لكه مسجد حرام او جامع مسجد.

٤- داچې: دقرآن كريم تلاوت، دحديثو درس او مطالعه او سيرة النبي والانبياء عليهم السلام او داولياوو واقعات به بيانوي او ددين امور ليكل همدارنگه په فتح القدير كې هم دي.

[فتاوى عالمگري/ج: ۱/ص: ۲۱۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف محاسن

په دې اعتکاف کې معتکف خپل ځان په تامه (پوره) معنا دالله تعالی عبادت ته تسلیموي ددې له پاره چې الله تعالی ته ورنږدې شي او نفس ددنیا له شغل او محبت څخه لرې کوي ، ځکه ددنیا شغل سړی دقرب الهی نه لرې کوي .

او داچې معتکف ټول وخت په لمانځه مشغول وي حقیقتاً یا حکماً ،ځکه مقصد اصلي داعتکاف له روا والي څخه داده چې انتظار دجَمعې لمونځونو ته کول دي او معتکف له هغه چا سره (چې ملائکې دي) ځان مشابه کوي چې دوی دالله تعالی نافرماني نه کوي دهغه څه چې دوی ته یې امر شوی وي هغه کار کوي او له هغه چا سره ځان مشابه کوي چې دوی شپه او ورځ دالله تعالی تسبیح وایي او نه ستړي کیږي .

او ځینې له شرائطو څخه یې روژه ده دمعتکف په حق کې او روژه دار دالله تعالی میلمه ده . [فتاوی عالمګري ،ج: ۱ ،ص ۲۱۲]

داعتکاف مفسدات

۱- **دجومات څخه وتل**: معتکف به دخپل اعتکاف له ځاي څخه نه په شپه اونه په ورځ کې وزي مګر دعذر په صورت کې او که بې عذره یو ساعت هم ووتلو اعتکاف یې فاسد دی دامام ابو حنیفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمه الله په قول .نور دغه وتل که په قصد وي او يا په سهوه سره همدارنګه په فتاوی قاضي خان کې هم دي .

له عذرو څخه دادی چې د ورو او غټو بولو له پاره وتل دي او دجمعې دلمانځه له پاره تلل دي . [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ ص: ۲۱۲]

هر څه چې خوراک او څښاک او خوب دی دابه دځپل اعتکاف په ځای کې کوي ، ځکه ددغه حاجت پوره کول دلته ممکن دي وتلوته يې ضرورت نشته او دجمعې لمانځه ته به دلمر له زوال څخه وروسته روا نيږي ، دا په هغه صورت کې چې داعتکاف جومات جامع جومات ته نږدې وي په داسې شان چې دلمر زوال ته انتظار شي خطبه او دجمعې لمونځ نه ورنه فوت کيږي .

او که ورنه فوت کيده بيا دې دلمر زوال ته انتظار نه کوي بلکې څه وخت چې ممکنه وي ودې وزي نو جامع جومات ته دې راشي څلور رکعته دې مخکې تر دوهم اذان او دجمعې له لمانځه وکړي او له لمانځه وروسته دې په اندازه دڅلورو او يا شپږو رکعتو په حسب داختلاف دعلماوو په سنتو دجمعې کې وخت خلاص کوي او که يوه شپه يا ورځ يې هلته وپست او يا يې اعتکاف پوره هلته شو فاسديږي نه خو مکروه ده .

او که له جومات څخه دعذر له امله ووت چې جومات ړنګيده او يا چا په زور وايست نو بل جومات ته سمدلاسه ننوت نو استحسانا يې اعتکاف نه فاسديږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که له جومات څخه دبولو له پاره ووت او پوره ورځ ورې وداروه ، امام ابو حنیفه رَحِمَهُ اللهُ په مذهب یې اعتکاف فاسدیږي او دصاحبینو په نزد نه فاسدیږي امام سرخسي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي چې ددوی قول په مسلمانانو اساني ده .

دمریض پوښتنې ته به نه ځي او که دجنازې له پاره ووت اعتکاف یې فاسدیږي همدارنګه دجنازې لمانځه ته چې ووزي هم اعتکاف یې فاسدیږي لکه په فتاوی ظهیریه کې چې راغلي دي

په فتاوی تاتارخانیه کې راغلي دي چې دنذر او التزام داعتکاف په وخت کې که داشرط کړي چې زه به دمریض پوښتنې ته ځم دجنازې لمانځه ته به ځم او دعلم مجلس ته به حاضریږم ، داروا دی .

۲- **جماع او دواعي یې** : یعني کوروالي کول او دهغې اسباب اعتکاف فاسدوي ، نو په معتکف جماع او دواعي یې دواړه حرام دي ،دواعي لکه لوڅ بدنونه سره لګول مچو (ښکلول) اخښتل لاس ور وړل غیږ ورکول او جماع دفرج (اندام مخصوص) نه سوا په بل اندام کول شپه او ورځ په دې کې برابر دي ، جماع که په قصد وي او که په سهوه ، شپه وي او که ورځ اعتکاف فاسدوي ، انزال یې وشي او که ونه شي . او له جماع نه پرته په هغه صورت کې اعتکاف فاسدیږي چې انزال یې وشي که انزال یې ونشي نه یې فاسدوي

که دمعتکف مني په سوچ او فکر کولو سره خارج شول یا یې احتلام وشو هم اعتکاف یې نه فاسدیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانو که ممکنه وه په جومات کې دي غسل وکړي چې جومات ککړ نشي څه پروا نشته او که نه دباندې (بهر) دې ولاړ شي غسل دې دکړي بیرته دې جومات ته راشي . او که په جومات کې یې په لوښي کې اودس کاوه هم په دغه تفصیل سره دی .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

داعتکاف محظورات

چوپه خوله ناستی: یعنې چوپه خوله ناست وي دغه یې عقیده وي چې دا عبادت او ثواب دی ، دا چوپه خوله مکروه ده . اما که دغه دقربت او ثواب عقیده یې نه وه بیا مکروه نه ده .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

او له هغو خبرو څخه چوپ کېدل چې په هغو کې ګناه وي داخوله لویو عباداتو څخه دی په دې باندې ثواب ورکول کیږي ، کنځل او جنګ کول اعتکاف نه فاسد وي [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

ځینې عوام ورونه په اعتکاف کې ناست وي ،قرانکریم یې نه وي زده ،نور اذکار یې هم نه وي زده چې هغه وکړي نودوی داعقیده وي چې داعتکاف له ضروریاتو' نه داده چې سړی پټه خوله کیني،غږیدا نه کوي ،تردې پورې چې که وړه خبره وکړي نو خلک ورته وایې چې اعتکاف یې خراب کړ: نوورونو! په دې ځان پوه کول پکار دی چې په اعتکاف کې خبرې منع نه دي ،په اعتکاف کې له ضرورت نه پرته له جومات نه وتل منع دي ،په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې روا مجلس کولای شي ،خپل ضروریات له چاغوښتلی شي اودارنګه پټه خوله هم کیناستلی شي خودغه پټه خوله کیناستل عبادت نه دی اوکه ددې ویره وي چې داسې نه په اعتکاف کې غیبت، لهو اولعب رانه ونشي ؛نوبیا چوپه خوله کیناستل هم عبادت ده .لکه پورته بیان شول.

د نبي کریم ﷺ ،دصحابه کرامو رضي الله عنهم دامت دنوروبزرګانو عادت داوو چې ﴿ کثیرالصمت ﴾ یعنې زیاتره به پټه خوله ناست وو ،بې له ضرورت نه به یې غږیدا نه کوله اوکه به چا بیا دکومې مسئلې پوښتنه ورڅخه وکړه نوداسې تفصیل به یې ورته کاوه لکه دریاب چې روان شي ،داسې نه چې خبرې یې نه کولې.

نوچې په اعتکاف کې کوم کس ناست وي ذکر،تلاوت اونورعبادت دې کوي یا دخدای پاک جل جلاله په مصنوعاتو اومخلوقاتوکې سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جل جلاله اسمانونه ځمکې، انسانان اونور مخلوقات په څومره ښه کیفیت پیداکړي. چې دا دنقشبندیې مبارکې دمراقبو خلاصه او غورچاڼ هم دی.

نوروخلکو ته په کار داده چې دمعتکفینو اوقات ورضائع نه کړي ،دېر مجلسونه باید نه وي ځکه چې په دېر مجلس کې دکار خرابیدلو ویره وي ؛یابه په غیبت لګیاکېږي،یابه په درواغو لګیاکېږي یابه په کوم بل ناروا کار لګیاکېږي.

نوپه اعتکاف کې ناسته لویه خوش قسمتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داډېر بهترين كار دى چې ډېره غږېدا نه كېږي څکه چې سړى ډېر نه غږيږي عقل يې هم په ځاى وي ،هغه سړي بيا چې خبرې كوي هم نو هوښياري خبرې كوي

او چې ټوله ورځ كوم كس په خبرو لګيا وي بيا يې چې څه په خوله ورشي هغه وايې . لكه يو سالک وايې:

زبان بریده بکونجی نشسته صم وبکم   به از کسی که زبانش نباشد اندر حکم

دسړي چې ژبه پرې وي اوګونګى په كونج كې ناست وي له هغه سړي نه بهتردى چې ژبه يې په خپل اختيار او كنترول كې نه وي

﴿ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الثَّقَفِيِّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ حَدِّثْنِي بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ، قَالَ: قُلْ رَبِّيَ اللهُ ثُمَّ اسْتَقِمْ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَخْوَفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ، فَأَخَذَ بِلِسَانِ نَفْسِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذَا ﴾

[جامع الترمذی ج۲/ ص ۶۶/ ابواب الزهد باب ماجاء فی حفظ اللسان]

ژباړه : له سفيان بن عبدالله ثقفي رضي الله عنه نه روايت دى وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم ته مې عرض وكړ چې اې رسول الله ! صلى الله عليه وسلم يو داسې امر راته وښايه چې زه ورباندې عمل وكړم ، راته وې ويل الله تعالى يادوه او مستقيم شه (يعنې په ټولو اوامرو راتګ وكړه له نواهيوو څخه پرهيز وكړه) بيامې ورته وويل چې ته په ما باندې له هغه ډېر ډارېږې هغه راته وښايه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو نبي کريم ﷺ خپله ژبه مبارکه ونيوه بيا يې وويل دغه کنترول کړه.

يعني که يوه خبره دې بې ځايه وکړه هم، ولاړې غرق شوې، که دخپل عبادت دې صفت وکړهم غرق شوې ځکه چې رياکارې اوعجب پکې راځي، که درواغ اوغيبت درځخه وشو هم لاړې تاواني شوې.

اوکه پټه خوله ناست وې دهغه پوښتنه نشته؛ نوردهرې خبرې پوښتنه شته، که داسې خبره وکړې چې مسلمان پرې ازارېږي، دمسلمان سپکوالی پکې راغی دهغه غيبت دې وکړ، پوچ الفاظ دې وويل ددې ټولو پوښتنه شته.

لکه سالک چې وايې:

ای زبان هم گنج بی پایان توئی ای زبان هم رنج بی درمان توئی

اې ژبې! ته نه خلاصيدونکې خزانه يې، او اې ژبې! ته بيا لاعلاجه مرض هم يې.

يعني داسې کارونه وربانديې کېږي که حق وربانديې بيان کړې قرآنکريم اوحديث نبوي اودمذهب کتابونه وربانديې بيان کړې دنصيحت خبرې وربانديې وکړې ځينې خبرې داسې وي چې په هغوی باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کېږي چې دهغه پای بياجنت ته ننوتل دي اوځينې بياداسې خبرې دي چې دهغوی بيادوااودرمل نشته.

لکه شاعرچې وايي: جراحة السنان لها التيام ولايلتام ماجرح اللسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنگه دپښتو شعر ده چې وايي:

پرهر د توري ښه ده چې جوړيږي په مرهم
ولې بد پرهار د ژبې ده له عُمره سم سم
جوړ به شي زخمونه خو داغونه به يې وي
تير به شي وختونه خو يادونه به يې وي

دتوري اونېزې پرهرجوړيږي خودژبې پرهر نه جوړېدونکی مرض دی دمثال په ډول لکه يوڅوک چې پيغوردرکړي دهغه زخم بيانه جوړيږي لکه په يوه حديث شريف کې هم راغلي دي: ﴿اَلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهٖ وَيَدِهٖ﴾

[رواه البخاری ج ۱/ص ۶ /فی کتاب الايمان رقم الحديث:۱۰]

يعنې کامل مسلمان هغه څوک دی چې خلک دده دژبې او لاس له ضرر څخه په امن وي.

نو که ليرڅيرشونوپه حديث شريف کې هم لومړی دژبې يادونه شوې ده اومحدثين هم وايي چې داژبه يې ځکه مخته کړه چې دژبې ضرر اوزيان عام دی اودعموميت وجه يې داده چې که کمزوری تن وي اوکه زوروروي نوهم غيبت کولای شي اوپاتې شودلاس ضررهغه هرسړی نشي ترسره کولای دژبې غيبت ښځه هم کوي چې په بشرکې دنړيه مقابله کې ډېره کمزورې ده خوسره له هغه بياهم دژبې ضررپه ډېره ښه توګه رسولی شي اوبل دژبې ضررغائب اوحاضردواړوته رسيږي اودلاس ضررغائب ته نه رسيږي دمثال په توګه که يوسړی له تاڅخه لرې اوغائب وي نونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مړکولای نشي خوډېږې ضررکه نوموړی سړی ددنیاپه هغه ابل سرکې هم وي ورته رسولای بې شي اوياداسې چې ډېږې له ضرراوتاوان څخه مړي هم ندي خلاص اودلاس ضررخونشي ورته رسولای نوچې هرمجلس له ذکردالله جَلَّجَلَالُهُ څخه خالي وي اوزيات شي نوخامخا ژبه دسړي له کنترول څخه وزي دمثال په ډول که په جومات کې سره له دې چې دخدای جَلَّجَلَالُهُ دعبادت اوخوشاله کولوځای دی خوکه بې ځايه او خراب مجلسونه پکې شروع شي نوهغه دسړي هغه نيک عملونه داسې له منځه وړي لکه اورچې لانده اووچ لرګي له منځه څخه وړي اويالکه يوحيوان چې وابښه خوري نوهغه بیاوچ اولانده نه ګوري خوري بې نوله همدې وجې بايدجوماتونه دمجلسونوځايونه جوړنه کړل شي دجومات ادب بايدوشي بلکې هغه کس چې په جومات کې اعتکاف کوي هغه هم بايددجومات ډېرزيات خيال وساتي اونورخلک هم بايدداعتکاف کوونکودوخت لحاظ وساتي دهغه وختونه بايدورخراب نکړي لکه يوانسان دی هغه خپل خوبونه کوي اوخوب بې ښه پوره کړی وي اوهغه ابل چې معتکف دی هغه هم انسان دی شپه بې په عبادت دخدای تعالی کې تېره کړې وي اودسهارله خواهم دوعاګانې اودالله تعالی څخه مغفرت غواړي نوخوارکی به خامخابې خوبه شوی وي اوته ورشې له خوبه بې وباسې هغه هم انسان دی بايدويده شي اوخوب پوره کړي.

مسئله: اعتکاف سنت کفايي ده که په کلي کې يوسړی هم کيناست نودټول کلي غاړه وړباندې خلاصيږي اوکه په دغه کلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې یوسرې هم نه پکې کیناست نوټول کلی دسنتوپه پرېښودلوباندې ملامت دی ترڅو پورې که په کلي کې یوه ښځه هم د اعتکاف له پاره ناسته وي نودټول کلي غاړه ورباندې خلاصیږي نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به پخپله اعتکاف کولوتردې چې دی مبارک له دنیاڅخه ولاړبیابه امهات المؤمنین اعتکاف کولودیادونې وړخبره ده چې په معتکف باندې دټول کلي غاړه خلاصیږي له دې وجې څخه یې په ټول کلي باندې احسان دی له همدې وجې خوکتابونو لیکلي دي چې دمعتکف خدمت کول په ټول کلي باندې لازم دی ځکه چې کلیوال به ټول په ثواب کې ورسره شریک وي کیدای شي په معتکفینوکې به داسې خلک هم وي چې مسافربه وي دلته به کورنه لري اوبل به د الله جَلَّ جَلَالُهُ ددې ایت مبارکه مصداق شو: ﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ﴾ [سورة المائدة آیت: ۲]

ژباړه: او مرسته کوئ تاسې یوتربله په نیک کار او تقوا (پرهیزګاري) کې اومه کوئ تاسې مرستې یوتر بله پر ګناه او پر عدوان (ظلم تجاوز).

نوله همدې وجې که تاسې له معتکفینوسره کومک وکړئ نوکه تاسې په کورونوکې هم ناست یاست الله جَلَّ جَلَالُهُ به تاسې ته هم د اعتکاف ثواب درکوي ځکه چې دیوه مسلمان مشکل ورته حل کوې اوبیاپه ځانګړې توګه هغه مسلمان چې دینداره اود الله تعالی دوست وي داخوڅه وړه خبره نده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف کولو طریقه او موده يې

معتکف به داخرنۍ لسو ورځو په پیل کې جومات ته داخل شي او (۹) ورځې که میاشت دنه ویشتو ورځو وه اویا (۱۰) ورځې که میاشت د دیرشو ورځو وه تیرول لازم دي اوپه جومات کې به په دې نیت شیږي او ورځې تیروي چې زه دلته دالله تعالی په کور(جومات) کې دالله تعالی دعبادت لپاره ناست یم ؛ نوددې کس ټول وخت دخداوندمتعال په عبادت کې شمارل کیږي ځکه چې مسئله داده چې هریو لمانځه ته انتظار کول په خپله عبادت دی نو دده ناسته هم دلمانځه په اراده اونیت وي نودومره ثواب به یې وي لکه چې په لمانځه مشغول وي ؛ نوداسې آدب به کوي لکه چې انسان په عین عبادت کې مشغول وي بې ځایه مجلسونو،لهو اولعب ،ټوکې اوټکارې به په جومات کې نه کوي ځکه چې معتکف دثواب ګټلوله پاره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کور ته راغلی اوبیا دعبادت په نیت راغلی نوپه چوپه خوله ناسته اوبیا که سړی مرید وي دوه ثوابونه به ترلاسه کړي یوچوپه خوله کېناستل ځکه حدیث شریف دی . مَنْ صَمتَ نَجا ، څوک چې پټه خوله شو هغه نجات پیدا کړ او بل به یې ذکر جاري وي څوک به پرې خبر هم نه وي له الله تعالی پرته ،په خوراک اوڅښاک ،په تلاوت اوذکر ،په لمانځه ،ارام اوخوب ټول په عبادت کې شمارل کیږي ځکه چې دعبادت په انتظار ناست وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه خلک چې معتکفینو ته ددعا اوبرکت په نیت ورځي
نوهغه دې داسې نه کوي چې معتکف له عبادت نه وباسي
اووختونه یې ورضائع کړي ، بلکې دومره وخت به ورسره تیروي
چې هغه له عبادت څخه په بل شي مصروف نه شي لکه یو کس چې
دیومریض پوښتنې ته ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي چې
هغه ورته په تکلیف نه شي څکه مسئله داده چې دمریض پوښتنې
ته چې څوک ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي لکه یومیرمن
چې غوا رالوشي اوبیا لیږ دمه ورته وکړي اوبیا یې په لوشلو پیل
وکړي ؛نوچې دمریض پوښتنې ته څوک ورځي په دې نیت ورځي
چې دې دغه کس دمرض په وجه چې دمرض له امله ډېر پاک شوی
دی کیدای شي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده دعا قبوله کړي اودعا دې
ورنه وغواړي خو دومره وخت به نه ورسره تیروي چې مریض ورنه
په تکلیف شي.
نومعتکف ته هم خلک په دې نیت ورځي چې دی دخدای پاک
جَلَّ جَلَالُهُ دکورمیلمه ده اودهغه کور ته په تنواتي ورغلی نوکیدای
شي دده په وجه زما کارونه جوړ شي خوبیا یه وخت به نه ورسره
تیروي
بلکې ده ته دا پکار دی چې په خپله ولاړ شي اومعتکف ته
دویلو ضرورت پیښ نشي چې ولاړ شه زه اوس تلاوت
کوم،یالمونځ کوم یا بل عبادت کوم.
که سړی په جومات کې په اعتکاف کې ناست وی اودڅه
مشهوري ضرورت پیښ شو اودکورخلک دمشورې لپاره ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلل نومشوره ورکولی شي. همدارنګه ښځه په خپله کوټه کې داعتکاف په ځای کې ناسته ده دکورپه کاروکې لور،نګور او داسې نوروته نېکه مشوره ورکولی شي . خو له هغه ځای ځخه به دباندې نه راوځي .

یادوونه: دجومات برنډه دجومات په حکم کې ده نومعتکف په برنډه کې هم اوسېدلای شي خو په جمعه سره لمونځ کولوله پاره به له برنډې څخه نه وزي ځکه چې داعتکاف له پاره جومات شرط دی اودجمعې کولوله پاره جومات شرط ندی بلکې په بیابان کې هم کېدلی شي نومعتکف به دجمعې په وخت کې له برنډې څخه نه وزي اونورخلک کولای شي چې دباندې له برنډې څخه هم په امام پسې ودرېږي اودثواب په لحاظ باندې هغه جومات چې په هغه کې دجمعې لمونځ کېږي په هغه کې اعتکاف کول ترنوروجوماتویوپه پنځه درجې زیات ثواب لري .

تنبیه: بله مهمه مسئله داده چې دادښځومرض چې حیض .او نفاس دی داخو ددوی په اختیار او ولکه کې نه وي کله چې دامرض ورته پیښ شي نوروژه به نه نیسي نواعتکاف هم وربانډې نشته خویوصورت یې داسې کېدلای شي چې دډاکټرانوپه واسطه دغه میاشتنی مرض بدل کړي نوچې دوااستعمال کړي بیاپه هغه میاشت کې مرض نه ورته پیښیږي مفتي صاحبانودافتوی ورکړېده چې کله یوه ښځه حج ته ځي نوکولای شي چې داسې دوایي استعمال کړي چې هغې ته دحج په موکه باندې حیض پیښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشي نو د اعتکاف په وخت کې هم کولای شي خو داهلته چې ديوې ښځې عادت معلوم نه وي که دیوې ښځې عادت معلوم وي چې یا په اول او یا په اخیر د میاشتې کې دی هغه دې بیا د ډاکټر په مشوره دغه دوا استعمال کړي.

د يو مسلمان د مشکل حل کولو کوشش د اوياوو اعتکافونو ثواب

يو ځل حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما په اعتکاف کې ناست ؤ يوتن ورته راغی او ورته وې ویل چې په ما باندې د فلاني سړي پور دی او وس وخت پوره شوی دی خو له ما سره څه نشته چې وریې کړم نو ده مبارک ورته وویل چې ستاڅه خیال دی زه درسره ولاړ شم؟ نو هغه کس ورته وویل چې ستاخوښه ده ؟نو حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورسره روان شو کله چې له جومات څخه ووتل نو هغه ابل تن داګومان شو چې ګواکې دده مبارک اعتکاف له یاده وتلی دی نو ورته وې ویل چې ته خو په اعتکاف کې ناست وې ؟ اعتکاف دې لکه چې له یاده وتلی دی چې له ما سره روان یې نو حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورته وویل نه اعتکاف مې هیر شوی ندی ښه مې په یاد دی خو ماله نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي دي چې څوک دیوه مسلمان د مشکل په حل کولو کې کوشش وکړي خدای پاک د اویاوو کلونو قبول شوي اعتکاف ثواب ورکوي الله تعالی خو ډیر مهربانه ذات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) مجلس

دانسان دکامیابي مهمې لارې په قرآنکریم، احادیث اوداولیاء الله په لار تلل دي

ددې له پاره چې زموږ کامیابي په څه شي کې ده امام بخاري رحمه الله پخپل کتاب بخاري شریف کې چې دالله تعالی له کتاب څخه وروسته دمخلوقاتوپه کتابونوکې ترټولوبهترین کتاب دی چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیثونه یې پکې راټول کړي دي اودېرپه تکلیف یې راټول کړي دي چې شمېره یې نه زره دوه اتیا(۹۰۸۲) ته رسیږي اوهرحدیث ته به یې غُسل کولواودوه رکعته لمونځ به یې کولو اواستخاره به یې کوله چې په خوب کې به ښه یقیني ورته معلومه شوه چې داد نبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیث دی بیابه یې په لیکلوباندې شروع کوله نوامام بخاري په دې کتاب ترټولودمخه خبره دوحیې کړېده چې خدای جل جلاله خپل پیغمبرته وحیې څرنګه رالېږلې ده نوامام بخاري صاحب داخپل کتاب دانسانانودګټې اومنفعت له پاره جوړکړی دی.

خودانسانانودګټې لارې درې شیان دي [۱]دیوه شي خبراوشرېه حواسو معلومیږي دمثال په توګه په سترګوېې وینې چې په دغه شي کې مې ګټه ده اوپه غوږونوېې اوري یه ژبه باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وځکي په لمس (لاس لګولو) (۲) انسان دعقل په واسطې باندې پوهې ورته معلوم شي چې په دې کې خیریاشردی اوکه په ظاهري اسبابوورته معلوم شي هم نودی وایي چې ماته تجربه ده هغه کارکوي وایي چې په عقل باندې ماته ددغه شي خیراوشرمعلوم شوی دی

نودغه دواړه لارې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دانسان په وجود کې دکتې له پاره چې خیراوشروربانديې وپېژني پیداکړې دي چې یوعقل اوبل داظاهري حواس دي.

خودادواړه لاري ناکامې اوکمزوري دي ځکه یوسړی چې په سترګوباندې یوه شي ته ګوري پکې خطاکیږي علماء مثال ورکوي لکه دمثال په توګه یوسړی په موټرکې سپوردی اوموټرروان دی دسړک په څنډه کې ونې دي هغه خوپاتي کیږي نودالېدونکی داګومان کوي چې داونې رواني دي نوداد سترګوخطایي شوه اوکه یه؟ نورمثالونه هم شته په عقل باندې هم ډیرخلک خطاکیږي

[۳] دکامیابي لاره چې انسان ته دخیر اوشرښه طریقه وربښیي هغه وحیې ده الله جَلَّ جَلَالُهُ دملایکوپه واسطه خپلوپیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ته رالیږلې ده په قرآنکریم کې چې کوم شی الله جَلَّ جَلَالُهُ ښودلی دی چې په دې کې دانسان خیراویه دې کې د انسان شردی هغه که په زرګونوکلونه هم تېرشي بدلون نه پکې راځي اوپاتې شول زموږحواس اوزموږعقلونه داله خطایي سره همیشه مخ کیږي اودالله تعالی کلام ډیربې حده عظیم کلام اوبل داچې ترجمان یې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دی نوموږته چې الله تعالی قرآنکریم رالیږلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږته چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیثونه رارسیدلي داټول زمونږدخیرله پاره جوړشوي دي نوکه مونږاوتاسي کامیابي غواړوهغه داسې چې په دې فاني دنیاکې هم خوشاله اوپه اخرت کې هم خوشالي اوعزت راته نصیب شي نوداعزت پرته له وحیې څخه په بل شي کې نشته چې قرآنکریم اوحدیث دي خوداخبره دې پاتې نه وي چې مذهب هم ددغودواړوشیانوخلاصه ده ګوښې شی ندی قرآنکریم دالله جل جلاله کلام دی مونږ نه پرې پوهیږوحضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم یې شافي اوکافي بیان کړی اوحدیث په مطلب باندې نه پوهیږوبیاحضرت امام ابوحنیفه رحمه الله بیان راته کړی دی زمونږاوتاسې له پاره خیربه دغه دین کې دی اوس چې مونږفکروکړومونږ چې کوم کارونه کوودعقل اویاحواس ظاهره په واسطه باندې نودمثال په توګه یوتیکداردی هغه تیکه نیسي نودی سوچ اوفکر کوي چې په دې کې ګټه شته نوکله چې تیکه سرته ورسیږي نوپه پای کې په لکونوروپۍ وګټې دخدای جل جلاله اودپیغمبر صلی الله علیه وسلم دقرآنکریم اوحدیثو څخه چې کومه ګټه مونږته لاس ته راځي هغه ترابده پورې موږته ګټه ده خومره ګناوې چې الله تعالی موږورڅخه منعه کړي یوهغه دټول وخت له پاره زمونږله پاره شراوزهرقاتل دي بلکې زهرکه سړي په هېره وخښي اوکه یې په لوی لاس وخښي دواړه سبب دمرګ ګرځي دګټې امیدنه پکې پیداکیږي نومونږ ته چې رب العالمین قرآنکریم اوحدیث غوره کړي اومذهب یې راته غوره کړی نوای علماء کرامو مونږ باید پخپل عقل اوخپلوسترګو چې په کوم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خیراوشرویښو روان نشو دسترګولیدلی شي اودعقل فیصله له قرآنکریم اوحدیثوسره وګوروکه دقرآنکریم اوحدیث نبوي تابع وو باید عمل پرې وکړواوکه نه نوبایدظاهر حواسواوعقل تابع نشوځکه همسې خوپه ډېروانداموکې ظاهراً خیرمعلومیږي خوهغه بیاکله دسړي دجهنم ته دورتللوسبب شي نوپه دې هکله بایدموږله هغو خلکوڅخه پوښتنه وکړوچې هغوی ته الله تعالی په دین کې بصیرت اوپوهه ورکړې وي ترڅوزموږدتباهي سبب ونه ګرځي خوکومه لارچې دکامیابي ده چې قرآنکریم اوحدیث دپیغمبر صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دي هغه موږښاته غورځولي دي له هغې سره تعلق نلرواوپه خولوباندې لا داخبرې هم کوو چې قرآن ،حدیث اودین پوه شه اوملااوطالب پوه شه دالله تعالی بندګان ځانونه بولوخودهغه په وینا باندې خبرنه یو دحضرت نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتیان ځانونه بولوخودهغه په حدیث باندې خبرنه یو دحضرت امام صاحب دمذهب خلک ځانونه بولو دهغه مسلک نه راته معلومیږي ددې عمده وجه داده چې خپل عقل خطاکړې یو اوداسې یې خطاکړي یو چې خدای نخواسته جهنم ته به موبوزي

شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي ملعون شو

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او (یاد کړه ای محمده!) کله چې وویل موږ فرښتو ته چې سجده وکړئ آدم ته (دتحیې) پس سجده وکړه دوی (ټولو) مګر (سجده ونکړه) ابلیس منع یې راوړه (له سجدې نه) او لویي وکړه او ؤ دی (له پخوا څخه په علم دالله تعالی کې) له کافرانو څخه.

یعنې دالله تعالی له طرفه چې ملایکو ته حکم وشو چې تاسې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته سجده وکړئ نو ټولې ملایکې چې دخدای تعالی غوره مخلوق دی سمدستي په سجده باندې پریوتلې لکن شیطان دعقل څخه کار واخیستلو هغه داسې چې زه څرنګه ده ته سجده وکړم زه له اور څخه پیدا یم او دی له ختې څخه پیدا دی خته خو سپېره ده ځانه کوي نو په خپل عقل یې فیصله وکړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دامرخلاف یې وکړ نو له نعمتونو څخه بې برخې او دتول وخت له پاره یې لعنت په برخه شو

دکافرانو چې څومره ډلې دي دوی پخپلو عقلونو او دحواس ظاهري په بناء باندې کارونه کړي دالله تعالی او درخت دپیغمبر خبرې یې نه منلې ټول تباه شول نو موږ باید په دې پوه شو چې زموږ ستر ګې زموږ غوږونه او زموږ عقلونه هیڅ شی هم ندي ترڅو چې ځانونه په شریعت باندې برابر نکړو که په شریعت باندې برابر شو بیا چې کله هسې قرآنکریم ته ګورو هم به الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي که څه هم دقرآنکریم په مطلب باندې پوهیږو هم نه که یو څوک دقرآنکریم تلاوت کوي او یو بل کس هغه ته غوږ نیسي نو هم خدای جَلَّ جَلَالُهُ ثواب ورکوي څکه دغه او ربدل دشریعت

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطابق شول بلکې په هره خبره کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب درکوي که په شریعت باندې برابره وي دمثال په توګه په قدمونو باندې دعبادت ځای ته روان یې یادذکرځای ته روان یې نو په داهرقدم باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ تاته ثواب درکوي مطلب داچې انسان ته چې الله جَلَّ جَلَالُهُ دخپلو اندامونو ثواب ورکوي هلته دغه اندامونه دوحیې جلي اووحیې خفي چې احادیث دي چې دهغوی تابع شي اودمذهب تابع شي اوکه دوحیې جلي اویاوحیې خفي اویادمذهب تابع نشو اوغافله شواوغفلت مودې اندازې ته ورسیږي چې بیابه زمونږاولادونه له تباهي سره مخ شي دمثال په توګه لکه نن سبا چې اولادونه لمونځونه نه کوي روژې بیخي نه نیسي بلکې عبادت له سره پېژني نه اوڅه وخت وروسته خو والله اعلم چې څه حالات به راځي ایادا سلام دعوه به کوي اوکه به دغه دعوه هم پرېږدي.

نوهلته امام بخاري صاحب لومړی داایت راوړی دی ﴿ إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ ﴾ [سورة النساء آیت: ۱۶۳] ژباړه: بېشکه چې موږ وحې کړې ده تاته (ای محمده!) لکه چې وحیې کړې وه موږ نوح ته او (نورو) انبیاؤ ته پس له ده (لکه هود، صالح، لوط، شعیب او نور).

په آیت کریمه کې د نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ تخصیص

پوښتنه: دحضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ قوم یې ولې خاص کړ؟

ځواب: ځکه چې حضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ نه نیم سوه (۹۵۰) کاله په خلکوباندې شفقت وکړخلکوته یې دعزت اوکامیابي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانسانیت ددین دترقي اوداب په خپل منځ کې دوصیلي لاربښوونه کوله خوقوم یې چې هغه چاته هدایت نه وُشي بې عزتي ،بې حرمتي،بې ادبي شروع کړه دخپل مهربانه پیغمبرخبرېې ونه منله دوحیې په خلاف کارونه یې ترسره کړل نوالله جَلَّ جَلَالُهُ داسې ورته په قهرشوچې دحضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په قول پرته له اتیاوو(۸۰) تنوڅخه چې له حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ سره په کشتۍ کې سپاره وونورچې دزمکې په سرڅومره انسانان ووالله جَلَّ جَلَالُهُ ټول له تباهي سره مخ کړل یعنې غرق شول.څکه نه نیم سوه (۹۵۰) کاله حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته دکامیابي لاربښوونه کوله خودوی ونه منله په خپل عقل به یې کارونه سرته رسول دمثال په توګه خپل اندامونه به یې بې ځایه کارول په ښځواوهلکانوبه یې خوندونه اخېستل په شرابوبه یې خوندونه ا خېستل دخپل خواږه نبي خبره یې نه منله بیانوالله جَلَّ جَلَالُهُ چې هم خالق هم مالک اوهم قادردی هرڅه دده په اختیارکې دي روزي رسان هغه دی مالک هغه دی اوخلک یې دعبادت له پاره پیداکړي خوشي خوبې ندي پیداکړي تاسې فکروکړئ چې یوسړی دومره بدبخته شي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنماینده پیغمبر حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ (۹۵۰) کاله په خلکوپورې زړه خوري اوخلک یې بیاهم خبره نه مني نواخیرخوالله تعالی چې زمونږ خالق،مالک اورازق دی هغه به نه په قهرکیږي ؟ نوعلماء لیکي چې دغه امت ته همداسې تنبیه اوخبرتیاده چې که تاسې هم دخپل پیغمبرخبري ونه منئ دهغه په لاره روان نشئ اودقرآنکریم قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځان باندې عملي نه کړئ دنبوی حدیثوتابعداري په ځان ونه منئ نوستاسوبه هم همداسې انجام اوپای وي لکه دحضرت نوح عَلَیْهِ السَّلَام دقوم چې تباهي اوغرقېدايې په برخه شوه.

په دنیاکې يې موټر مثالونه وينو خوعبرت اوپندنه ترې اخلو دترمذۍ شرحې تحفة الاحوزی یوحدیث رانقل کړی دی چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې زماپه امت باندې به داسې وخت راشي چې شراب په ښکاره ډول څښلي دمې به ګډوي اوشپه په لهواولعب باندې تېره کړي سهاربه الله جَلَّ جَلَالُهُ بېزو ګان اوياخنزيران جوړکړي وي په دويم روايت کې داسې راغلي چې په اخيروخت کې به زماپه امت کې داسې خلک وي چې څښلي به شراب خونوم به بدل ورته اخلي لکه دمثال په توګه شرابوته به دماليې اوبانوروشيانوئوموته ورکوي اوشپه به پخپل لهواولعب لګياوي په دغه دنياوي خوندونوبه شپه تېره کړي په زناعرياني فحاشي بدعمل سهاربه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زلزلې ورباندې راولي اوبه ځمکه کې به يې ننباسي.

دبالاکوټ په سيمه زلزله ولې راغله؟

دمثال په ډول تاسې دپاکستان دبالاکوټ سيمې ته ورشئ په هغوی باندې زلزلې په تاريخ [۲۰۰۵، ميلادي کې] په داسې حال کې راغلې چې په همدغو حالاتوباندې دوی مصروف وو چې زلزلې ورباندې راغلې افسوس چې مونږ دغه شيان په ستر ګووينوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپه غوږونویې اورو خود ځانونو له پاره یې عبرت اوپند نه ګرځوومونږبایدښه متوجې شو چې که زه په شریعت محمدي باندې عمل ونه کړم خوزمابه هم همداسې حال وي لکه دهغونوروامتونو ﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة سبا]

ژباړه :ووایه (ای محمده ! منکرینو ته) بېشکه هم داخبره ده چې پند درکوم تاسې ته په یوې خبرې سره چې ودرېږئ تاسې خاص الله تعالی ته دوه دوه او یو یو بیا ښه فکر (او غور) وکړئ چې نشته په دغه ملګري ستاسې کې هیڅ لیونتوب نه دی دغه (محمد) مګر ویروونکی دی تاسې ته په مخ کې دعذاب سخت.

یعنې لکه څرنګه چې خدای پاک نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې دغوخلکوته ووایه چې یو ،یویادوه،دوه ښه ګوښې شئ اومشوره وکړئ څکه ډېر خلک کله په یوه خبره نه سره جوړېږي خوچې یو ،یوځانته شي اوپه خبره یې سرخلاص شي اویاله یوه ښه هوښیارسړي سره مشوره کوي دوه په دوه ناست وي بیا دشي خیراوشرښه ورته معلومېږي نویو ،یویادوه ،دوه دځان سره کېنئ چې زماکامیابي په څه شي کې ده اوزه دڅه شي په وسیله په ورځ دقیامت له عذابه دجهنم څخه خلاصیږم دقبرله لړمانودقبرله مارانو داورله عذابونودپل صراط له عذابونودحشرله ګرمي نه هغه چې پنځوس زره کاله چې په سرې اوږدېږي دهغې ورځې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

عذابه به زه په څه شي خلاصیږم داهرسړی چې خپل عقل لیږ په کارواچوي دنیاوي ګټې څرنګه وربانديږ کوي په همدغو سترګو په همدغو غوږونو باندې دنیاوي ګټې څرنګه ښیې سرته رسوي اوداعقل دانسان بیاولې دومره بې کاره شي چې ددین کاربیانه پرې کوي داځکه چې ددین طرف ته يې متوجې کوي نه دیني کارونه پخپل عقل باندې نه کوي که نه وي عقل الله جَلَّ جَلَالُهُ انسان ته داسې یوجوهرورکړی چې که یوانسان په غرونوبیابانونوکې اوسیږي اوپیغمبر کتاب اوملایې بیخي په سترګوهم نه وي لیدلی بیابه هم دهمدغه عقل په واسطه باندې الله تعالی باندې ایمان راوړی اوپه ایمان راوړلومکلف هم دی ځکه چې سړی دافکروکړي چې دادومره اسمانونه دادومره غټه ځکمه دادومره دریابونه داخوشي ندي پیداشوي دابه خامخا یوصانع لري نودی په خپل عقل سره هم مسلمانېدلی شي که لیږنورمتوجې شودغه عقل سالم پخپله باطني رسول دی بایدداسوچ له ځانه سره وکړوچې زه به دالله جَلَّ جَلَالُهُ حضورته دخوشالي په حال کې څرنګه وراندې کېږم په څه شي به الله جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه خوږ پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راځخه خوشاله کیږي داخوشالي له قرآنکریم اونبوي احادیثوپرته بلکې له مذهبه پرته چې ددې دواړوخلاصه ده نه پیداکیږي اولاریې مدارس جوماتونه اوعلماء دي که یې سړی زده کوي خوافسوس نن سباچې زمونږنسل ته ګورو یاخوټول بې تعلیمه دي اویاله دیني تعلیم څخه بې برخې پاتې شوي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې جوماتونه دانګریزي تعلیم له پاره کارول کېږي

یوه ورځ په یوه جومات باندې تېرېدم که ګورم چې ماسترصاحب (معلم) لګیادی اوچوکۍ ورته ایښې ده اوهلکانوته دسکول (مکتب) سبقونه وایي افسوس دمسلمانانو په حال باندې کورپه کور سکولونه اوښه سهولیات یې هم ورته برابرکړي سره له هغه هم نه پرې مړېږي جوماتونه یې هم ونیول اودیني ښوونې ته دومره پام اوسوچ نشته اوسره له دې چې جوماتونه دقرآنکریم دنبوي حدیثواودمذهبي مسائلو د تدریس ځایونه دي نوجوماتونه هم دقرانکریم ،نبوي حدیثواودمذهب له چوکاټ نه ووتل نورشیان په کې تدریس کېږي

سره له دې چې انګریزي کتابونه ماشومانوته وایې نواول دسپې یادخره عکسونه ورته راوړي اوماشومان پرې پوهوي ؛نود سپو ،خرو اوغواوو عکسونه نن په جومات کې شروع شول ، دازموږ دمسلمانانو حال دی ،په هره مدرسه کې د مکتبونو ځانګې ورسره ویل کېږي ،اوداوسنې مکتبونو حال تاسو ته ښه معلوم شو دمکتبونو خلاف نه یو ،ددې خبرې خلاف یو چې نن مسلمانانو خپل دین پرې ایښی ، له خپل دین څخه ناخبره پاته شول شپه اوورځ یې ټوله توجه دبې دیني طرف ته واوښتله،اوپه دې ښه ځان پوهول پکاردي چې ددین له لارې پرته کامیابي نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوند متعال جَلَّجَلَالُهُ فرمايي چې: ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه : او هر څوک چې غواړي غير له اسلامه (چې توحيد او دالله تعالى احکامو ته انقياد دی) بل دين نو له سره به ونه منل شي له ده نه ، حال دا چې وي به دی په آخرت کې له زيانکارانو (چې داسلام دپرېښودلو په سبب به تل په دوزخ کې پاتې کيږي)

يعنې داسلام له لارې نه پرته که نورې لارې څوک مختاره کړي ؛نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دقبول وړ نه دي .

نو لږ ددين طرف ته متوجې کېدل پکاردي ،طالب هم خپله دطالبي ژوند بايدوپېژني چې زه په کوم مقصد روان يم، زما لار کومه ده ،دامرتبه چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راپه برخه کړې دامرتبه بادشاهان پيدا کولی شي او که نه ؟

ملاصاحب چې دملايي په ژوندکې په درس اوتدريس کې،په امامتي کې، په فقر اومسکنت کې ژوند تېروي ،هغه هم بايد په دغه نعمت پوه شي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ده ته دعزت ژوند ورکړی اوکه دبې عزتې ژوند يې ورکړی ؟ کوم مسلمان چې يوملا اويا طالب چې دمدرسې سره تعلق لري ،هغه هم بايد په دې پوه شي چې ددې اهل الله اوطالبانو خدمت دعزت لاره ده اوکه نه ؟ په دې کې خطايم اوکه نه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودنعمت قدر پيژندل پکاردي ،داخو پرخلک به په قيامت کې انسانانو ته په ډېره تنګي پکار راځي : ﴿ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ ﴾. [سورة الزخروف]

ژباړه : ياران (دوستان دکفر او معصيت) په دنيا کې په دغه ورځ (دقيامت کې) ځينې د دوی له ځينو نورو سره به دښمنان وي مګر (پاتې به وي دوستي) دمتقيانو .

يعنې دقيامت په ورځ به ټول خلک يوله بل څخه بيزاره وي خونيک خلک د خپلو ملګرو اومتعلقينو دوستان وي اوشفاعت به يې کوي .

نودخپلو اولادونو ،ميرمنو ،وروڼو اومتعلقينو ددين طرف ته متوجه کول پکار دي چې له خپل دين څخه خبر شي . کله چې له دين سره تعلق پيداشو اوبيا لږ اخلاص هم ورسره مل شو بيا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وعدې دي چې داخلک کامياب دي . اولياء الله پيش ګويي کړې دي چې داخلک کامياب دي ،بيا مو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول منزل مقصود ته چې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ رضا دی ، رسوي ، په دې څوک نه خلاصيږي چې وواېې چې زه خومولوي يم ولې منزل مقصود ته ونه رسيدم ،اصل مقصد دالله تعالى رضا ده کيدای شي چې دمولوي صاحب په نيت کې څه فرق وي او ديو بل فقير اوملنګ نيت صحيح وي هغه ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا ورپه برخه کړې وي ،ډېر مجذوبين دالله تعالى په عشق داسې حد ته رسيدلي چې هغه ته

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دکامیابي بشارتونه ورکړي وي ،دده په عشق کې یې خپل اولادونه ،خپله میرمن هر څه پرېښي دي،کور،کلی خپل اوخپلوان ټول یې پرېښي وي اودملنګي ژوند یې غوره کړی وي ځکه چې اصل مقصد ته رسیدلی وي.

(۵۸) مجلس

دکابل د حضرات کرامو دحقانیت یوه حیرانوونکې واقعه

دمولویصاحب اعظم ګل مدظله (چې دزرمت ولسوالي اوسېدونکی دی) لخوا دسترګو لیدلی حال داسې ډول دی،نو مولویصاحب اعظم ګل وايي چې: کېدای شي چې دڅلوېښتوکلونودمخه وي ځکه چې په (۱۳۴۷) لمریزکال کې زه فارغ شووم له هغه څخه یوکال دمخه مونږ په نورالمدارس کې اوسېدلونودجناب حضرت صاحب دغو لخو اتلیفون راوشوچې دکندهار له طرفه یو میلمه درروان دی چې امریکایي دی اوترجمان هم ورسره ده نوتاسې طالبان ورته رایو ځای کړئ اودخبرومو که ورکړئ دغه امریکایي چې دلته راتلودی پخپله دعیسویت په اصطلاح کې سالک صوفي ؤخوده ته په هغه خپله لاره کې څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکلات راتلل دنصرانیت په کتابونوکې چې نوموړي هرځومره مطالعه کړې وه نوده دهغومشکلاتودحل له پاره ځواب نشواى پيداکولاى بل وخت خوب ويني يو ځوک يې په خوب کې لیدلى چې هغه خلیفه صاحب عبدالقیوم دنورالمشائخ صاحب خلیفه دى چې دظاهرشاه په حکومت کې یې (۱۷) کاله بندیخانه هم تېره کړې وه نوپه دې وخت کې دى مبارک له بنديخانې څخه راخلاص شوى ؤچې په پيرمولويصاحب سرد يې شهرت درلودداخلیفه صاحب يې په خوب کې ولیده ورته وې ویل چې ته څوک يې؟ خلیفه صاحب عبدالقیوم ورته وويل چې زه په اسلام کې دنقشبندیې طریقې پیریم له هغه نه يې پوښتنه وکړه هغه ورته وويل چې زه په نصرانیت کې بوصوفي يم نودغه امريکايي پوښتنه ترېنه وکړه چې ماته داسې مشکلات په دغومقاماتوکې مخې ته راغي ددغوعلاج اوځواب څه شي دى؟ خلیفه صاحب عبدالقيوم په خوب کې ددغو د حل لاره ورته ښودلې ده اودغه نصراني په خوب کې قانع شوى دى خوچې راويښ شو نوځواب يې له مغزوڅخه وتلى ؤاوسوال يې پاتې دى ده فکرکړى دى چې داخوحرمين داسلام مرکزده نوداسې به په سعودي کې وي نوفي الحال يې پاسپورټ کړى توراغى سعودي ته نوسعودي ته چې راغلى نو سفارت ته تللى يوترجمان يې غوښتى اوويلي دي چې زه ديوه ديني عالم ته پوښتنه کوم هلته چې يوامام دجومات ته ورغلى دى چې پوښتنه يې کړې هغه ترجمان ورسره ده ، غريبې هغه ورته وايي ته څوک يې؟ نودى ورته وايي چې زه فرنګى يم امريکايي يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملولان دجزیرې څخه راغلی یم اوزماسره په مغزوکې داسې
سوال دی چې دنصرانیت په کتابونوکې ددغه سوال ځواب اودحل
لاره نشته ماداسې خوب لیدلی نوهغه ورته وویل چې ښه نوددغه
سړي چې ځوابونه یې درکړل څرنګه کیفیت وده ورته ویلي چې
پګړی یې په سروه ا دجهادله برکتونوڅخه یولوی برکت داؤچې
دنړی خلکو افغانستان ورسره وپېژاندکه نه افغانستان خوپه نړۍ
کې ډېرغریب اوورک نامی وطن ؤا نوهغوی دافکرکړی چې
دالباس خودپاکستانیانوده پاکستان ته ولاړشه نوداامریکایي
بیاویزاواخیسته اوپاکستان ته راغی یاپه اسلام اباد یاکراچی
کې کوزشویدی خوسفارت ته چې ورغلی ترجمان ورسره ده یوه
پاکستاني عالم ته ورغلي په یوه ښه عالم وربرابرشوی دی هغه
عالم ورته ویلي چې ددغو سوالونوځوابونه دکابل پلازمینې په
مربوطاتوکې دشوربازاردسیمې له حضرت صاحبانوپرته له بل
چاسره نشته دکابل حضرات مبارکین پنځوس کاله مخکې په
شوربازارکي اوسېدل وروسته بیاقلعه جوادته رانقل شویدي هغه
دانګریزانوپه وخت کې چې نورالمشائخ صاحب رحمه الله
جهادکړی له ټل څخه تر وانه پورې په هغه وخت کې هم دی
دشوربازارپه ملاصاحب باندې مشهورؤ نوامریکایي
بیاویزاواخیسته اوافغانستان ته راغی نوچې په کابل کې کوزشو
په سفارت کې یې پوښتنه کړېده ترجمان یې ورسربیولی دی قلعه
جوادته نودامهال ماسپښین قضاوخت دی په دې وخت کې به
دحضرت صاحب داستراحت وخت ؤ نوځه وخت حضرت صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارک څنګېدلی دی اوهغه امریکايي ته هم دسفارت له خوامعلوم
وخت ورکړشوی ؤ نوچې کله حضرت صاحب مبارک راوتلی
اوروغبړيې سره کړی په دې وخت کې هغه پیرمولویصاحب
دقندهارچې ده په خوب کې لېدلی ؤنودهغه چای جوش په لاس
کې دی لنګرته ورځي اوچای راداخلي نودامریکايي سترګې
ورباندې لګېدلې دي اووې ویل چې هغه ماچې په خوب کې
لېدلی ؤهغه خوداکس دی نوهلته يې ساعت ته کتل چې
دامریکايي وخت نور (۱۵) دقیقې پاتې دي نودامریکايي وخت
پوره دی دسفارت خپل قانون وي دخارجي میلمه په اړه باندې
خوامریکايي ولاړ مابنام چې شولونوپیرمولویصاحب له جناب
حضرت صاحب څخه اجازت واخیستلواودقندهارپه لوري
ولاړسباچې بیاامریکايي راغی نوتقریباً (۸) اویا(۹) بجې دي چې
پیرمولویصاحب نشته نوامریکايي ډېرافسوس کړی چې داځه
کارراوشولو خوحضرت صاحب مبارک ډېره تسلي ورکړې ده چې
خیردی بل هېوادخوندی ویزاته هیڅ اړتیانشته کندهارته به
ولاړشې دقندهاراډې ته چې تللی نو په تېز رفتاره موټر کې سپور
شوی او پیر مولویصاحب په (قادري بس) کې سپور و ، نوپه دې
وخت کې حضرت صاحب قندهارته تلیفون کړی چې
پیرمولویصاحب په لاره دی، چې دورسیږي نود رئیس
محمداشرف خان ځای ته دې راشي هلته يومیلمه ورته انتظاردی
خودهغه په ځای کې يې سره لیدلي اوروغبړ يې سره کړی دی
ترجمان ورسره دی کله چې امریکايي له پیرمولویصاحب څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې کړې دي نو پیرمولویصاحب سمدستي ځوابونه ورکړي
دي نوامریکایي سمدستي کلمه وویله اوداسلام په پاک دین
باندې مشرف شونوم یې عبدالله ورباندې کېښودلومخکنی نوم یې
(ډوګن) و .دوه شپې اودوه ورځې له پیرمولویصاحب سره تم
شولطائف یې خلاص کړل او پیر مولویصاحب ددې اجازه ورته
ورکړه چې که څوک په طریقت کې نوي داخلېدل نوزماله طرفه درته
اجازت دی وظیفې ورکوه.

کله چې بیامدرسې ته راغی جګ سړی دی توره ږیره یې ده
غږېدلواوترجمان یې ترجماني کوله نوربې په مطلب نه پوهیدلو
څکه دترجمان په خوله یې دغه توري جاري ووچې تاسې
دېربختورخلک یاست زمونږهېوادترتولوبنه داستراحت اوعیش
ځای دی خوله ماسره چې کومې پوښتنې پیداشوې وې دهغوی په
حل کولوپسې ماډېرهېوادونه وګرځېدل حل نه شوې خوستاسې
داغریب اوبې وزله ځای دی چې زمادپوښتنوځوابونه پکې وشول
اوزه یولوی روحاني سړی ووم خوزمادروحاني پوښتنوځوابونه
دافغانستان ترحقیقي روحاني استاذانوپورې تړلي ووبلکې تردې
لوی روحانیت چې الله جَلَّ جَلَالُهُ داسلام غوندې لوی روحانیت د
افغانستان دروحانیونوپه واسطه راپه برخه کړنوموړی کس
ولاړیوکال وروسته دمنهاج (ګهیځ) اخبارنشرېدلوهغه امریکایي
ته پیرمولویصاحب لیک ولیږلوچې عبدالله ډوګن ته دې زماسلام
ورسیږي اوپه لیک کې داسې توري ورته لیکلي دي چې که ته په ا
مریکاکې داسلام شعائر اوفرائض نشي پرځای کولای نودې تاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره زمامشوره داده چې ته کوم بل هېوادته هجرت وکړه هغه په
خواب کې ورته ولیکل چې زماشیخ اومقتدا خلیفه صاحب
عبدالقیوم ته دې زماله طرفه سلام ورسیږي وروسته له سلامه
تاماته لیکلي ووچې که ته په امریکاکې د اسلام فرائض نشي اداء
کولای نوبیابل هېوادته هجرت وکړه دلوی خدای جَلَّجَلَالُهُ په فضل
اودې تاسي حضراتودې توجه په برکت سره ماتراوسه (۷۳) کورنۍ
په امریکاکې په اسلام مشرفې کړې دي اوله ماسره یې په طریقت
کې هم بیعت کړی اوپه وظایفوکې هم بنه دي زه چې کله دصبح
کاذب پرمهال تاته سلام درلیږم نوزماپه زړه کې تجلي پیداشي
نوزه پوه شم چې زمامرشدته زماسلام ورسېدلودامکتوب یې په
انګریزي ژبه باندې لیکل شوی دلته را ورسېدلو بیاجناب حضرت
صاحب په فارسي اوپښتوژبه باندې ترجمه کړ اومنهاج الدین
(ګهیځ) پخپله جرېده کې نشرکړاومنهاج ا لدین بیالویه تبصره
وباندې لیکلې وه دهغې تبصرې خلاصه داده چې وګوری
دمعنویت برکت ته که سره له دومره کراماتومسلمانان بیاهم
فیوضات نه ویني نویقیناً رانده به وي ددووورځوفرنګي له
فرنګیتوب څخه داسلام منوراوروښانه دین ته راواوښتلو اوبیایې
لطائف خلاص کړل اوبیاپه تجلیاتو او انواروباندې پوهېږي سره
له دې چې ددغه ځای صبح کاذب (دروغژن سبا) اودهغه ځای صبح
کاذب دلمرپه حساب سره دیارلس ساعته توپیرلري لکه څرنګه
چې ویل کیږي ! **اگر در یمنی بامنی** اداتودانسان ترپاکوالي
اوصفایي پورې اړه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۹) مجلس

دجنت اوجهنم بیان

يوطرف ته ددې خبرې نه هم ويره لرو چې دتل له پاره مونږ خلکوته وعظ اونصيحت كووسره له دې چې دهغه وعظ اونصيحت كولوباوجودپه مونږ كې هم نقصانات اوتقصيرات موجوددي عملونه موكمزوري دي نوسړی وويريږي چې خدای مكړه اللهﷻ مونږ په دې خبروباندې ونه نيسي ځكه زياتره وخت ډيرې خبرې داسې هم وي چې نفسي خواهشات پكې پوره كيږي دمثال په توګه انسان ته داخېل ځان غټ ښكاره شي داهم دتباهي سبب ګرځي خوكه سړی بل لوري ته وګوري چې خلک په ډيرشوق اوذوق سره له ډيره لري،لري ځايونوڅخه راځي نوبياسړی ددې اميدوكړي چې كېدای شي اللهﷻ په دې خبروله مونږ څخه خوشاله شي چې بياداخوشالي ددواړوجهانونوكاميابي ده.

دتـقـوا معناڅه ده؟

تقوا عربي توری دی په معناده‌ار،پرهيزګاري اوخوف باندې راغلی كله چې يوسړی له اللهﷻ څخه وډارشي نودغه انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرومروکمال ته رسیږي اوکله چې یوتن له الله جَلّ جَلَالُهٗ څخه وډارشونوپه ده کې پرهیزګاري پیداکیږي دمثال په توګه که یوطبیب چاته ووایي چې ستامرض ډېرخطرناک مرض دی که ته پرهیزونکړې نوکېداى شي ته له مرګ سره مخامخ شې نوهمدغه مریض چې کله وډارشي نوبیادی خامخا له هغوشیانوڅخه چې طبیب ورڅخه منعه کړې وي بیاډېرځان ساتي اوکه طبیب هرڅومره ترخه دوایي ورکړي بیایې خامخاخوري اوعمل هم پرې کوي.

د دنیاوي تکلیف د ختمولو له پاره څومره ځان تکلیفوي؟

ماته یوه نفر قصه کوله چې زمادشوګرتکلیف دی نوطبیب دوه کیلومرچ راته ښودلي چې دابه په یوځل باندې خورې بیابه ستادشوګرتکلیف کمیږي دا تریخوالی اویانورتکلیفونه چې په ځان باندې یومریض تېره وي ددې له پاره چې په ماباندې بوج رانشي.

بل مریض قصه راته کوله چې زمادشوګرتکلیف ؤنوطبیب راته وویل چې دمرغوني بوټی درته میده کړه اویکې ودربړه چې کله دې تریخوالی خولې ته راورسېده کېداى شي بیابه دې دشوګرتکلیف کم شي دادومره تریخوالی چې یوکس تېروي اوهغه خواږه نعمتونه چې الله تعالی دانسان دفایدې له پاره پیداکړي له هغوی څخه بې برخې وي چې مرض مې زیات نشي همدارنګه یوه انسان ته شرعي حکمونه مخې ته راځي لکه دمثال په توګه لمونځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

، روژه،زکات،حج ،وصیله ،جهاد اودعلم سفرونه داټول په ظاهره ترخه دي اوبل لوري ته شراب،غلا ،زنا ،درواغ دیوانسان بې ځایه وژنه ،خیانت په مسلمان باندې توقې مسخرې کول داټول دطبیعت له پاره خواږه شیان دي خوکه یوانسان له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه ووارشي اودګناووپایله اونتیجه بده ورته ښکاره شي نوبیاهمدغه انسان په شرعي حکمونوباندې په ډېره اسانۍ باندې عمل کوي اوهغه ترخه شیان اوتکلیفونه بیاپه ځان باندې په ډېره خوشالي باندې تېره وي.

دجنت بیان

که یوتن په ځان باندې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامرعملي کړي اوهغه کارونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ منعه ورڅخه کړې له هغوی څخه ځان وساتي نوبیاالله جَلَّ جَلَالُهُ نوموړي سړي ته ډېرغوره اوبهترین ځای چې عبارت له جنت څخه دی ورپه برخه کوي اوکه یوتن په ځان باندې تکلیفونه تېرنکړي اوسختۍ تېرې نکړي په کومو شیانو چې الله تعالی امرورته کړی وي هغه په ځای نکړي اوله کومو شیانو څخه یې چې منعه کړی وي په هغوی کې اخته شي بیابه یې عاقبت اوپایله جهنم وي خدای پاک دې سړی تربنه وساتي.

علماوولیکلي چې دتقوایوه ذریعه داهم ده چې یوسړی دعملونوثواب اوعذاب په ذهن کې راولي نوچې دثواب خبره یې په ذهن کې راغله نودی کوشش کوي چې ترسره یې کړي اوچې کله یې دعذاب خبره ذهن ته راغله نوبیادې کوشش ددې وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ورځخه وساتي کیدای شي دا انسان متقي اوپرهیزګاره جوړشي.

وَكَانَ عُمَرُ، يَقُولُ: «أَكْثِرُوا ذِكْرَ النَّارِ فَإِنَّ حَرَّهَا شَدِيدٌ، وَإِنَّ قَعْرَهَا بَعِيدٌ، وَإِنَّ مَقَامِعَهَا حَدِيدٌ» [جامع الترمذي ج ۲ / ابواب صفة جهنم ص: ۸۵]

ژباړه: حضرت عمرفاروق رضي الله عنه وايي چې تاسې ددوزخ اوردپه یادونې څکه ګرمي يې سخته ده او ژور والى يې ډیر دي او ګورزونه يې دو اسپني دي.

نوبیابه تاسې نه غافله کیږئ اوددنیاپه خوندونوکې دومره ځانونه مه ډوبه وئ چې بیامواخیرت درځخه هېروي جنت ډېرقیمتي ځاى اوالله جل جلاله دهمدغومسلمانانوله پاره تیارکړی خوچې همدغه مسلمانان په ځانونوباندې تکلیفونه تېرکړي دمثال په توګه لمونځ وکړي،روژه ونیسي ،زکات اداء کړي ،حج اداء کړي،جهادوکړي،دعلم سفرترسره کړي اوله خپلوانوسره همدردي وصیله وکړي دشپې عبادت اودورځې ذکروکړي نوددغو تکلیفونو په بدله کې به الله جل جلاله نوموړي نیک عمل کوونکي شخص ته جنت ورکوي.

په جنت کې به هم بازاروي

﴿ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ، أَنَّهُ لَقِيَ أَبَا هُرَيْرَةَ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: أَسْأَلُ اللهَ أَنْ يَجْمَعَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ فِي سُوقِ الجَنَّةِ، فَقَالَ سَعِيدٌ: أَفِيهَا سُوقٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَّ أَهْلَ الجَنَّةِ إِذَا دَخَلُوهَا نَزَلُوا فِيهَا بِفَضْلِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

أَعْمَالِهِمْ، ثُمَّ يُؤْذَنُ فِي مِقْدَارِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا فَيَزُورُونَ رَبَّهُمْ، وَيُبْرِزُ لَهُمْ عَرْشَهُ وَيَتَبَدَّى لَهُمْ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، فَتُوضَعُ لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ وَمَنَابِرُ مِنْ لُؤْلُؤٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ يَاقُوتٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ زَبَرْجَدٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ فِضَّةٍ، وَيَجْلِسُ أَدْنَاهُمْ وَمَا فِيهِمْ مِنْ دَنِيٍّ عَلَى كُثْبَانِ الْمِسْكِ وَالْكَافُورِ، مَا يَرَوْنَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَرَاسِيِّ بِأَفْضَلَ مِنْهُمْ مَجْلِسًا» الحديث . ﴾

[جامع الترمذي ج۲/ ابواب صفةالجنة ص:۸۱ / رقم الحديث: ۲۵۴۹/ ۲۵۵۶]

ژباړه : له حضرت سعیدبن مسیب رحمه‌الله نه روایت دی وایي چې زه له حضرت ابوهریره رضی‌الله‌عنه سره یوځای شوم نو ده وویل : الله تعالی دې ما او تا دجنت په بازار کې سره یوځای کړي ،

حضرت سعید ورته وایي ایا په جنت کې به هم بازار وي ؟

دی ورته وایي هو! رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم ما ته ویل چې جنتیان چې کله جنت ته ننوزي اود خپلو اعمالو په اندز خپلو منزلو ته ولاړ شي بیا به دوی ته ددنیا دجمعې په انداز یوه ورځ دوی ته اجازه وي دوی به خپلوانو دیدار کوي دالله تعالی عرش به دوی ته ښکاري او دوی به دجنت په باغچو کې وي ، نو دوی ته به دنور منبرونه ، دملغلرو منبرونه ،دیاقوتو منبرونه ، دزمرودو منبرونه ، دسرو زرو منبرونه اود سپینو زرو منبرونه ، کېښنودل شي.

او ادنا(کم) دجنتیانو درتبې په لحاظ (نه خسیس) به ناست وي په غونډیو دمشکو او کافرو دابه نه وایي چې دچوکیو (منبرو) خلک له دوی نه بهتر دي چې غمجن شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوهریره رضي الله عنه وايي رسول الله صلى الله عليه وسلم ته مي وويل: ايا الله تعالى به مونږ وينو ؟

رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: هو! ايا تاسي دلمر په ليدلو كي څه شک کوي. اود څلور لسم سپوږموي كي ؟ مونږ ورته وويل نه. نوده مبارک وويل: همدارنګه شک مه کوئ په ليدلو دالله تعالى كي. او الله تعالى به له هر سړي سره بلا واسطي مخامخ خبري کوي.

حتي يوه سړي ته به وايي اي فلانيه !فلاني ورځ دربه ياديږي چي داسي ، داسي دي ويل ! نو ده ته به خيني ګناوي وربه ياد شي چي په دنيا كي يي کړي وي ، نو ورته وبه وايي اي ربه ! هغه دي راته بښلي نه دي ؟

الله تعالى به ورته وايي هو! درته بښلي مي دي په هغه سبب ته دغه ځاى او مرتبي ته ورسيدي ، جنتيان به په دي حال وي چي يوه وريځ راشي دوى پټ کړي نو خوشبويي به ورياندي وورو ي چي ددي خوشبويي په شان يي هيڅ کله هم نه وي محسوس کړي.

نو زمونږ رب به ووايي: پورته شئ هغه نعمتو ته چي درته تيار شوي او هرشي ته موچي زړه کيږي ، نو رابه شو بازار ته چي په دي بازار به ملائكي راتاو وي ، داسي نعمتونه چي سترګو نه وي ليدلي ، غوږ ونونه وي اوريدلي او نه يي دچا په زړه تصور تير شوى وي ، مونږ ته به هغه څه رواړل کيږي چي زمونږ خوښ وي په دي بازار كي به خرڅول او اخيستل نه وي.

او په دې بازار کي به جنتيان ځيني له ځينو سره مخامخ کيږي نو يو دلوړي مرتبي خاوند به دکمي مرتبي له خاوند سره مخامخ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو هغه به دده هغه ښو او ښايسته جامو په تعجب شي دوی به خبري پای ته نه وي رسولې چې دده جامې هم دهغه په شان او تر هغه نه ښايسته شي.

داځکه ددې له پاره چې په جنت کې به څوک هم نه خپه کيږي ، بيا به موږ خپلو کورونو ته ولاړ شو زموږ اهلونه (ښځې) به راسره مخامخ شي ويه وايي ښه راغلاست خپل اهل ته چې ته له موږ نه جدا کيدې اوس له هغه نه ډير ښايسته يې ، موږ به ورته ووايو چې نن ورځ موږ درب الجبار (الله تعالی) سره ملاقات وشو موږ په دې حقدار يو چې په داسې حال دښايست کې راجع شو .

جنتيان چې له بازار څخه خپل کورته ځي نو خپل اهل به يې ورته څه وايي ؟

خوهرکله چې جنتيان مجلس سره شروع کړي نود دواړو مرتبود خلکوجامې به الله تعالی ددوی په ذهنونوکې دومره ښې ورښکاره کړي چې دهغولويو مرتبودخاوندانوجاموته به يې وړپام هم نه وي ځکه جنت خودخپگان ځای ندی چې ديوچازړه پکې خپه شي که پام وکړوهلته په جنت کې بياتول خوندونه دي که ليرتکاليف سری په دغه نيمگړې دنياکې برداشت کړي بياچې کله جنتيان له بازارڅخه دکورونوخواته ولاړشي هلته به ددوی له پاره حوري اوهغه ددوی ښځې لاس په سلام ولاړې وي ديوه جنتي له پاره الله جَلَّ جَلَالُهُ اويا(۷۰) حوري تياري کړې چې دهري يوې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

اویا(۷۰) جوړه جامې په تن وي بیابه یې هم هغه دهډوکودننه مازغه ورڅخه ښکاریږي داحوري به ددوی استقبال ته ولاړې وي نوچې کله دوی سره یوځای شي دانښځې به ورته وایي چې زموږدې قسم وي په الله تعالی باندې تاسې چې له موږڅخه جداکېدلی اوس له هغه څخه ډېرښایسته یاست نوداخپل خاوندان به ورته وایي چې ولې به نه ښایسته کېدلوهلته خوموږداسې یوشی لیدلی چې دجنت په ټولونعمتونوباندې غوره اووچت وچې هغه عبارت دی له لیدلو درب العزت جَلَّجَلَالُهُ څخه موږته چې کوم ښایست پیداشوی دادالله تعالی دانواراوتجلیاتوپه ذریعه باندې پیداشوی دی زموږچهرې (مخونه) چې دادومره ښایسته دي دادالله تعالی دانواراوتجلیاتوبرکت دی.

په جنت کې دادنا جنتي څومره ځای دی؟

﴿ عَنْ ثُوَيْرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أَدْنَى أَهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَمَنْ يَنْظُرُ إِلَى جِنَانِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَنَعِيمِهِ وَخَدَمِهِ وَسُرُرِهِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ، وَأَكْرَمَهُمْ عَلَى اللهِ مَنْ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِهِ غَدْوَةً وَعَشِيَّةً»، ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ} ﴾ [جامع الترمذي ج۲/ص: ۸۲ /ابواب صفة الجنة رقم الحديث: ۲۵۵۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له ثُوَیر رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روایت دی وایي: چې له ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنهُمَا مې واریدل ویل یې: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ویلي دي: چې په جنت کې الله جَلَّ جَلَالُهُ دیوه ادنی جنتي له پاره دومره حوري، غلامان او دومره بنګلې دومره نعمتونه پیداکړي چې که یوسړی زرکاله مزل کوي نوهغه دده نعمتونه به نه خلاصیږي دادنی جنتي له پاره ددنیالس چنده ځای ورکوي هغه هم هغه جنتي ته چې ترټولوزیات ګنهګاروي اوپه دوزخ کې بې ډېروخت تېرکړی وي په یوه روایت کې راځي چې الله تعالی یوجهنمي له جهنم څخه راباسي نودده حالت به ډېرخراب وي په پښواوکناتوبه رابنویږي له تک څخه به وتلی وي اوبدن به یې تک تورلکه دسکروپه شان وي کله چې دی الله تعالی له جهنم څخه راوباسي نوالله تعالی ته به ووایي چې زه اوس چېرته ولاړشم جنت خوټول ویشل شوی دی اوخلکوځایونه پکې نیولي دي نوالله تعالی به ورته ووایي چې ځه ولاړشه جنت ته دی چې کله دجنت دروازوته راشي اوجنت ته ورو ګوري نوجنت به ټول ډک وي نودی به بیاالله جَلَّ جَلَالُهُ ته ووایي چې جنت خوټول خلکونیولی دی نوالله تعالی به ورته ووایي چې په دنیاکې ژوندې په یاددي؟ نوموړی انسان به ورته ووایي چې هوکې نوالله تعالی به ورته ووایي چې غواړه څه دې په کاردي لکه په دنیاکې دې چې ارمانونه کول وس څه غواړې نوددې انسان دذهن مطابق چې څومره شیان وي دهغوشیانوغوښتنه به وکړي دمثال په توګه حورې اویانورنعمتونه هغومره به الله تعالی ته سوال وکړي چې دومره راکړه اونوربس نوالله تعالی به ورته ووایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خومره نعمتونه تاوغوښتل دا به هم درکړم او ددنیاغوندې لس چنده ځای به نورهم درکړم دی به تعجب وکړي چې اې الله ته خوزمامالک یې زمارازق یې زماسره توقې کوې ماته په جنت کې ددنیاغوندې لس چنده چیرته راکول کیږي الله جَلَّ جَلَالُهُ به ورته وایي چې درمې کړل نوله دې وروسته به په ده باندې جنتیان هغه دجنت اوبه واچوي نودده بدن به بېرته تراوتازه شي اوپه جنت کې چې کله داخلیږي نوخلک به ورته وایي چې داجهنمین دې عتقاء الرحمن دي یعنې الله تعالی له اور دجهنم ازادکړي دي.

په جنت کې به له یوه ځای نه بل ځای ته تلل په څه وي؟

غرض داچې دجنت دومره نعمتونه دي چې انساني اوبشري ژبه یې له بیان کولوڅخه بې وسه ده خوالله تعالی خپله وایي چې ماجنتیانوته داسې شیان تیارکړي دي چې نه سترګولیدلي اونه غوږونواوریدلي اونه دچاپه خیال اوتصورکې تېرشوي.

﴿عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ الَّذِي لَهُ ثَمَانُونَ أَلْفَ خَادِمٍ وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ زَوْجَةً، وَتُنْصَبُ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لُؤْلُؤٍ وَزَبَرْجَدٍ وَيَاقُوتٍ كَمَا بَيْنَ الْجَابِيَةِ إِلَى صَنْعَاءَ»﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۲/رقم الحديث: ۲۵۶۲/ابواب صفة الجنة]

ژباړه: له حضرت ابو سعيد خدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وېلي: چې دادنی جنتي به اتیا زره خادمان وي، دوه اویا به یې حورې وي او خیمه به یې له یاقوتو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمروتو څخه جوړه وي چې لوي والى به يې دومره وي لکه دجابيې او صنعاء ترمنځ چې څومره مسافه ده .(الجابية او صنعاء په يمن كې دوه ځايونه دي)

يعنې يوه ،يوه خيمه دملغلروچې شپېته ميله به غټه وي په دايوه اوبل کونج کې چې دده حوري اوغلمان وي دخوشالي خبره خولاداده چې ددنياپه شان خپل منځې اختلافات به هم نه وي اوجنتي چې کله يوې اوبلې خيمې ته ځي اوراځي نودى به په جنت كې په اس باندې سپوروي اوهغه اس به هم دياقوتو څخه جوړشوی وي اوهغه اس به وزرې لري چېرته چې دجنتي زړه وغواړي هلته به يې بې تکليفه رسوي خودپام وړخبره داده چې داټول نعمتونه داټولې اسانتياوي داچې ديوه نيک انسان په برخه کيږي داهلته چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامريې په ځاى کړي وي اوله هغوکارونوڅخه يې ډډه کړې وي چې الله تعالى ورڅخه منعه کړي اودخواږه پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طريقوباندې يې ځان برابرکړى وي چې ددې ټولوپه ځاى کېدل په تقوا سره لاس ته راوړل کيږي.

دجهـــــنم بيان

انسان بايدښه ځيرشي که يوه لوري ته دالله نعمتونه دي اوجنتونه يې تيارکړي دي خوبل لوري ته که انسان دالله تعالى دحکمونوپرخلاف په يوه بله لاره ناسمه باندې روان وي اودخواږه پيغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طريقې نه پرځاى کوي بياالله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی دهمدسې انسانانوله پاره دجهنم کندې اودتکلیف ځایونه
تیاکړي دي اوداکنده اویانورتکلیفونه چې الله تعالی همداسې
انسان ته ورکوي داسې مثال لري لکه په دې دنیاکې چې دیوه
انسان یواندام لیږخراب شي نوبیاهغه اندام طبیب ورڅخه
پرېکوي اوهیڅوک یواعتراض غوندې هم نشي وربانديې کولای
یعنې دادنومورې انسان په باب باندې عدل دی

دجهنم ژوروالی اوداور رنګ یې

﴿عَنْ الحَسَنِ، قَالَ: قَالَ عُتْبَةُ بْنُ غَزْوَانَ - عَلَى مِنْبَرِنَا هَذَا مِنْبَرِ البَصْرَةِ - ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ الصَّخْرَةَ العَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي فِيهَا سَبْعِينَ عَامًا وَمَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۵ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۷۵]

ژباړه : له حضرت عتبه ابن غزوان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي : چې يوه لويه تيږه (ډبره) كه جهنم له غاړې لاندې ور ولويږي اويا (۷۰) کاله به کته روانه وي بيخ ته به یې نه رسيږي.

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أُوقِدَ عَلَى النَّارِ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ»﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج۲/ص۸۶ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۹۱]

ژباړه : له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي چې دجهنم اور زر(۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سور شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سپین شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شو تک تور شو. او اوس هم په همدغه توروالي پاتې دی.

په دې جهنم کې چې یوڅوک داخل شوالله تعالی دې سرې ورځخه وساتي نوداسي لوږه به ورباندې راشي چې دادې اورعذابونه اوتکلیفونه به ییې تول له ذهن څخه ووزي په جهنم کې به جهنمیان خوراک وغواړي نودوی له پاره به خوراک ضریع اویازقوم ورکول کیږي.

«عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ هَذِهِ الآيَةَ: {اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لَأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ، فَكَيْفَ بِمَنْ يَكُونُ طَعَامَهُ؟»

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۶/ ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم دا آیت ولوست : {اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] ترجمه :وویریږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له الله تعالی نه په حق د ویرې د ده ؛ او مه مرئ ! (یعنې مرګ دې نه راځي) مګر په دې حال چې یئ تاسې مسلمانان.

بیا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل : که چیرې یو ځاڅکی دزقوم دونې دغې دنیاته راتویه شي نو له بدبویي څخه به ددې دنیاټول خلک په عذاب شي ، نو دهغه چا به څه حال وي چې دغه ونه یې خوراک وي.

﴿ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُلْقَى عَلَى أَهْلِ النَّارِ الْجُوعُ . الحديث ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۶/ ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت ابو درداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي چې په دوزخیانو به لوږه راشي یعنې دوزخیان به داسې وږي شي چې ددغې لوږې او د دوزخ عذاب به سره برابر وي ، فریاد اوغوښتنه به وکړي ، نو دوی ته به په ترخه ونه راتلل وشي ، چې نه یې مزي کوي او نه یې مړوي ، بیابه خوراک وغواړي ، نو خوراک به داسې ازغیداره ونه ورته راوړل شي (چې په ستوني کې به یې ونښلي) وربه یاد به شي چې په دنیاکې به مو چې څه په ستوني کې ونښتل نو اوبه به مو ورپسې څښلې ، نو اوبه به وغواړي ګرمې اوبه به ورته را وړل شي داوسپني په چنګکو کې چې مخ ته یې پورته کړي دمخ غوښې به یې تولې تویې شي کله یې چې خیټې ته داخلې شي نو کولمې اوهرڅه به ورسره تویې شي او وبه وایي چې دجهنم متصرفی (واکدارې) ملائکې را وغواړئ ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورته وايي: آيا تاسي ته په دنيا کې دتاسي رسولان نه و درغلي په ښکاره دلائلو او معجزو سره؟ دوی به وايي هو! راغلي ؤ. خو موږ بې خبره نه وه منلي.

دادنی جهنمي څومره عذاب ده؟

﴿عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتَانِ يَغْلِي مِنْهُمَا دِمَاغُهُ»﴾ [جامع الترمذي/ج: ۲/ ص: ۸۷/ رقم الحديث: ۲۶۱۲/ ۲۶۰۴]

ژباړه: له حضرت نعمان ابن بشير رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: چې په دوزخ کې به دکم عذاب خاوند هغه څوک وي چې دپوندو په هغه کړيو، کړيو ځايونوکې به يې داورسکروټې وي دډغوسکروټوله وجې به يې په سرکې مازغه خوټيږي.

په يوه روايت کې راغلي دي چې څپلۍ به يې داورپښنو کړې وي هغه لیږعذاب په جهنم کې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم دتره ابوطالب دی چې له نبي کريم صلی الله علیه وسلم سره يې بې ساري نېيکړې کړې دي خوافسوس چې اسلام يې قبول نکړله دنیاڅخه کافرتېرشو نودهغونېيکړوله وجې چې له نبي کريم صلی الله علیه وسلم سره يې کړې وې چې کافران به يې نه پرېښودل چې په نبي کريم صلی الله علیه وسلم باندې ظلم زوراويازياتی يې کړی وای تردې پورې چې په کوم کال دی مړشو اوپه همدغه کال حضرت خديجة الکبری رضي الله عنها هم وفات شوه هغه کال ته دغم کال ويل کيږي چې په نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم باندي دومره زيات غم راغی چې دقریشو دمشرکینوله ډېر وعذابو نه څخه ده مبارک صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه پرېښودله اودطايف په لوري روان شواودطائف مشرانو ته چې ورغی او پناه يې ورو ره هغوی خپلو تابعدارانواوكشرانوته وويل چې په ډېرويې ولئ نو چې دده مبارک صلی الله علیه وسلم په قدم پورته کولو هغوی به په ډېروباندې ويشتلوده مبارک صلی الله علیه وسلم په غوړکوباندې وينې راروانې وې اوله ډېروتکليفونو څخه په زمکه باندې پريوت اوخپلې پښې به يې پټولې دی مبارک صلی الله علیه وسلم وايي چې زه چې طائف ته راغلم زه په لاره باندې نه یم پوه شوی چې زه كوم ځای ته ورسېدم دغه دغم کال دابوطالب دوفات په کال باندې ؤ چې کافرانو زړورتياوموندله خود نبي کریم صلی الله علیه وسلم دخدمت په خاطرباندې چې رحمة للعالمين دی کافرته يې هم دومره فایده رسيږي چې دهغه عذاب په جهنم کې دنورو کافرانو څخه ډېر کم اولیږدی بیاهم دومره عذاب دی چې په څپليو کې به يې اوروي اومازغه به يې ورڅخه خوټېږي

دجهنمي وجود به څومره وي؟

اوپاتې شوه داخبره چې دیوانسان ټول بدن په اورباندې سوځي دابه لاڅومره زورغواړي په جامع الترمذی کې روايت دی:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ غِلَظَ جِلْدِ الكَافِرِ اثْنَانِ وَأَرْبَعُونَ ذِرَاعًا، وَإِنَّ ضِرْسَهُ مِثْلُ أُحُدٍ، وَإِنَّ مَجْلِسَهُ مِنْ جَهَنَّمَ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَالمَدِينَةِ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج ۲/ص:۸۵ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۷۷]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وېلي چې دکافرپوستکی به څلويښت (۴۲) ګزه غټ وي او يوغاښ به يې دأحد دغره په شان لوی وي اووده هغه دکيناستلوځای (عورت غليظه) به دومره غټ شي چې مسافه به دومره وي لکه دمدينې منورې اومکې مکرمې ترمنځ چې څومره مسافه ده .

اوپه يوه ورځ کې به يې بدن اويازره (۷۰۰۰۰) واري سوځي اواويازره (۷۰۰۰۰) واري به بېرته راشين کيږي نوګرانوورونواکه پرهيزونکړو اوله ګناهونوځخه خان ونه ساتوبيابه الله تعالی مونږته هم همدغه سخت ځای په راپه برخه کړي الله تعالی مودې ورځخه وساتي نويوانسان ته مناسبه ده چې ليږسوچ وکړي خوشی انسان ندی پيداشوی دانعاماتوتصور اودحوررو تصوراوله دې سره ،سره دالله جَلَّ جَلَالُهُ دجهنم دعذابونو اوتکليفونو تصوردې هم کوي

دمثال په توګه مونږاوتاسې چې دنياوي ګټې وينوچې يوڅوک يې راته کيسې وکړي چې په دوبی کې دومره ګټه ده ياپه لندن کې دومره ګټه ده ياپه امريکاکې دومره ګټه نوطياره اوکشتی خوپريږده په پښوهم هغوځايونوته ځانونه رسوو بلکې ځانونه پسې وژنونږپرځله موداسې اوريدلي چې لندن اويانورو هېوادونوته چې خلک په لارې باندې مړه شول دريابونوته ولويدل حتی ښځې له محرمه پرته ځي اوپه لاره کې مړې شوې دي اونورې ناخوالې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبې چې لیدلې هغه خولاپرېږده ډیرسخت کړاونه اوربړونې وربانده تیرېږي اویادمثال په ډول دلته څومره سخته ګرمي ده سره له هغې هم بیاډېرخلک له سهاره ترېیګاه پوري ولاړوي اوګټه کوي نوکه یوڅوک دافکروکړي چې ماته جنت اویاله هغه څخه هم ښه توښه په لاس راځي نوبیاخوبایدپه نیکوعملونوکولوکې ډېرزیات کوشش وکړي که یوڅوک داسې فکروکړي چې که زه له ګناهونوڅخه ځان ونه ساتم ګناه کول خودزهروخوړل دي نوبیابه زماځای جهنم وي اوزه به پکې سوځول کېږم خامخابه دی له ګناهونوڅخه ځان وساتي.

﴿عَنْ أَبِي رَجَاءٍ العُطَارِدِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اطَّلَعْتُ فِي الجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الفُقَرَاءَ، وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۷ /ابواب صفة الجهنم / رقم الحديث:۲۶۰۲ / ۲۶۱۰]

ژباړه: له حضرت ابورجاء عطاردي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې له ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه مې واوریدل ویل یې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي :ماچې په جنت کې ولېدل نوپه جنتیانوکې زیاتره خلک فقیران ؤ اوپه جهنم کې مې چې ولیدل نوډېرخلک یې هغه ښځې وي چې ددین له کارونوڅخه ناخبره دي بل قول دادی چې په جنت کې به ډېری خلک کمزوري وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ مَعْبَدِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ الخُزَاعِيَّ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الجَنَّةِ، كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعِّفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ، أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ، كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُتَكَبِّرٍ﴾ [جامع الترمذي ج۲ ص۸۲ ابواب صفة الجهنم رقم الحديث:۲۶۰۵]

ژباړه: له حضرت وهب الخزاعي رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي دي ويل يې: زه تاسې ته خبر درنکړم په اهل دجنت هغه داچې جنتي به هر ضعيف او غريب وي كه په خدای باندې قسم وکړي نوخدای پاک به يې په ځای کوي دغه خلک به ډیرجنت ته داخلیږي.

اودجهنم داخلېدونكي به ډېرهغه څوک وي چې دهغوی نښې دادي چې بدخوی سخت ویونکی، سخت زړی او متكبر وي هغه څوک چې ددوی زړونه سخت وي هغه څوک چې ددوی په زړونوکې کلکوالی موجودوي غليظ القلب جافى ظالم وي داخلک به ډیرپه جهنم کې موجودوي جموع اومنوع هغه خلک چې جمعه كول كوي ددنیا خودالله جل جلاله حقوق نه پکې اداء کوي اوکبرجن خلک چې غټه يې وايي اوځان لوی ورته معلومیږي دابه په جهنم کې ډېرلېدل کیږي خودافسوس خبره داده چې هره جمعه بیانات کیږي اوهره جمعه ژړاوي وي خودخلکوپه وجودباندې اثرات نه ښکاریږي که یوه ملایوه دنیوي ګټه بيان کړي وای چې په فلاني ځای کې په يوه ساعت کې (۱۰۰۰) روپۍ ګټل کیږي نوقسم درته کوم چې خانونه ښځي اولادونه به يې ټول ښه په شوق باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بنه تېزه ګرمي کې وررروان کړي ووځکه هلته دمثال په توګه (۱۰۰۰) روپۍ ګټه ورته پیداکیږي بیاخپل عزت ترېښولاندې کوي خوددنیاداليږګټه ترلاسه کوي دمثال په ډول داخوکه یوه ملاصاحب د(۱۰۰۰) روپوکلداروډګټې بیان ورته وکړکه فرض یې کړه یوملاصاحب داورته وایي چې په فلانکي ځای کې (۱۰۰۰) ډالره ورکوي نوبیاخوبه ملاصاحب اوحاجي صاحب خپل ناموسونه اوخپل هغه تنکي ګران اولادونه چې لمریخني اوګرمي یې نه وربانديې لوریږي تول به پښې لوڅې وررروان وي اوددغې فاني دنیادګټې خبرې په زړونوباندې اثرهم زرکوي اوکه یو ملاصاحب دجنت اوجهنم بیان کوي نومخونه په بل طرف ورځنه واړوي اوهیڅ اثرنه وربانديې کوي اوزړونوته یې نه لویږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې اصلاح راولي.

د دنیایي ګټې په لحاظ د علماوو خبره هم زراوړبدل کیږي

دمثال په ډول دلته دقوم خلک سره راټول شول اودیوه دود(رواج) په باره یې خبره کوله نوموږهم په دعاکې ورسره شریک شوو،نن چې خلک وینوډېروخلکوپه ځان باندې عملي کړېده ځکه چې ددنیاګټه یې پکې لیدلې ده اوبیان داسې کوي چې داخبره خوخلیفه صاحب کړې مثلاً چې لوراوياخورته پنځ[ه] جوړه کالي مه ورکوه پنځه جوړه کالي ورکړه داخبره مني ځ[که] دنیوي ګټه یې پکې ده اوچې ورته ووایې چې ډیره پرېږده داخبـ[ره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانه مني څکه دنیوي تاوان یې ده پکې بلکې د دنیاتاوان یې هم
نشته پکې خود الله جَلَّ جَلَالُهُ دخوشاله کولوپرخلاف دشیطان
خوشحاله کول یادیوه ملګري خوشحاله کول یې مقصدوي دیوه
بنده دخوشالي هڅه اوکوشش کوي دمثال په ډول داربېره دځینوکم
عقلواوخام فکروښځوته خوښیږي نودریبري خریونکې الله تعالی
خپه کوي اوهغه کم عقله اوخام فکره اوغیراصلاح شوې ښځه چې
کورته یې ورته راوړی هغه خوشحاله کوي عجیبه خلک دي وایي
چې خلیفه صاحب ویلي دي چې په واده کې خوړه مه ورکوئ څکه
په دې کې بې عزتي راځي اوهغه چې ډومان راولي اویاخپلې
ښځې په بازارونوکې لوڅ مخ ګرځوي هغه بې عزتي نه بولي څکه
په خوړه ورکولوکې یې دنیاوي تاوان دی روپۍ لګیږي ماپه هغه
ورځ باندې هم دې خلکوته وویل چې ماته له الله تعالی څخه
حیاراځي په دې شرط به زه درځم چې جنکۍ ته به شل اویادېرش
زره روپۍ نغدې ورکوئ څکه دجنکۍ خوبه لیږې کارورباندې
وشي څه ناڅه حق خوبه یې راژوندی شي څکه دابنځې بیادخسرپه
کورکې رډېږي نلري اوعلاج دمرض اویابل شی څانته نشي
اخیستلای خوداخبره بیانه سل کیږي څکه ددوی دنیوي تاوان دی
پکې نوپه کومه خبره کې یې چې دنیاوي ګټه وي هغه خبره مني
اوبیاوایي چې خلیفه صاحب ویلي دي مونږیې په خبره باندې عمل
کوواوهلته دالله جَلَّ جَلَالُهُ خبره نه مني دخلیفه صاحب خبره مني څکه
دنیوي ګټه پکې ویني دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره نه مني
نوکه په یوه دنیاوي ګټه کې ورته تاوان وي بیاوایي چې

داخوفلانکي عالم يافلانکي خليفه صاحب ويلي دي که يې ونه منو بيابه مونږ ته تاوان ورسيږي جهنم ته به داخل شو اوهغه خبر چې په قرآنکريم اويانبوي حديثونوکې راغلې وي هغه نه مني.

دمرشددخولي خبره ده هغه وايي چې ماته يقيني دسرددردتکليف پيداشوی دی چې دومره ډېردرسونه اوبيانونه دي اخيرسړی په دې باندې ودارشي چې دازمونږخبره اثرولې نکوي چې خدای مکره مونږبې لاري يوکه په مونږکې دخدای جَلَّجَلَالُهُ څخه ويره اوډارنشته چې سره له دومره زياتوبيانونوبياهم په خلکوکې اثرنه لېدل کيږي.

له ډېري څخه ماسړی نيولی چې دادخوارډ پيغمبرحضرت محمد صَلَّىٰاللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سنت طريقه ده نوډېره پرېږده خوداخبره څوک نه مني ډېرمجلسونه فايده نلري علماء کرام وايي علم دمالګې په اندازه اوعمل داوړوپه اندازه نوعلم به هلته سړي ته فايده کوي چې عمل ورباندې وکړي اوکه يوکس علم لري اوعمل نه ورباندې کوي دهغه هم امکان شته چې جهنم ته ولويږي لکه په حديث شريف کې چې راغي چې په ورځ دقيامت به عالم،شهيد،اوسخي جهنم ته واچوي اودجهنم اوربه په دوی باندې تازه کيږي ځکه چې چاعلم دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي کړی اوچاشهادت دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي نوش کړی اوچاسخاوت دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي کړی که څه هم پنځلس ځله ځان مخته ،مخته کړي چې مادمدرسې حق پرې کړی ته به وايې چې دده له پاره يې ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې مسلمانانو! دادين يوازې دملاندی يوازې دخليفه ندی يوازې دپيغمبرندی بلکې دادين دالله جَلَّ جَلَالُهُ دی له الله جَلَّ جَلَالُهُ سره چې څوک دوستي غواړي نودين به خپلوي په دين باندې سړی عزتمند کيږي هم اوبې عزته کيږي هم نوکه موپه دين پورې لاس ونيونوعزتمند کيږوبه اوکه موله دين څخه لاس واخيستلونوبې عزته کيږوبه جنتونه اودوزخونه ټول په دغه دين پوري تړلي دي که چادين خپل کړنوجنت به يې په برخه شي اوکه يې له دين څخه لاسونه واخيستل نوددوزخ کندوته به ورغورځول شي نوموږته دامناسبه ده چې يوتقريرواوروپه هغه باندې بايد عمل وکړو.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خوعرب ووقرآنکريم به يې ويلو خولېږ، لېږ لکن عمل يې دېروورباندې کولوعلماءکرام ليکي چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يوسورت بقره په دوه نيم کاله کې ويلی دی هغه داسې چې هرحکم به يې په ځان باندې عملي کولوهغه مبارک به ويلي چې ماته له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه حياراځي چې قرآنکريم وايواوعمل نه پرې کوو نوخبرواوتقريرونوته بايدپه دې نيت کينوچې عمل ورباندې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶۰)مجلس

دانسان ستردښمن اوله هغه څخه دځان ساتني طریقه

دروژې په فضائلوکې یوه وجه داهم ښودل شوېده چې په روژه کې دادومره زیات ثوابونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ ایښي دي داپه دې وجه باندې چې دروژې په واسطه باندي زمونږاوداللهجَلَّ جَلَالُهُ هغه ستردښمن چې عبارت له شیطان څخه دی هغه پکې مغلوبه کیږي شیطان چې دادالله جَلَّ جَلَالُهُ دانبیاوواوددین دښمن دی همدغه ملعون چې کله الله تعالی له خپل دربارڅخه ورټلوچې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَام ته یې سجده ونکړه نودې رټلي شیطان په هغه ځای کې قسم کړی چې اې دټول عالم پالونکیه! زه به دې تابندګان سمې لارې ته نه پریږدم دوی ته به زه له ښي لوري له چپ لوري دمخ له لوري دشاله لوري ورځم اوله ښیې لارې څخه به یې دبې لارې لوري ته کشکوم.

خوهمداشیطان په یوه انسان باندې هلته ډېرزیات غالبه کیږي چې کله دیوه انسان خواهشات پوره اوقوت پکې وي له همدې وجې خوپه یوه روایت کې راځي چې شیطان دانسان په بدن کې داسې سرایت اوجریان کوي لکه وینه چې په بدن کې روانه وي نونبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي چې تاسې دشیطان لارې په لوږه سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنګې کړئ ځومره چې یوانسان موړوي نوبیاشیطان ښه تګ اوراتګ پکې کولای شي ځکه دمړوالي پرمهال رګونه ازادشي اوچې کله یوانسان وږی وي نوبیادده دتګ اوراتګ لارې تنګيږي.

ددې مطلب داندی چې شیطان انسان ته دیوه حسي شي غوندې ننوزي بلکې چې کله یوانسان موړوي نودشیطان لارې ازادې اوخلاصي وي اوچې کله یوانسان وږی شي نوبیاکمزوری شي نوداانسان ستومانه شي نوشیطان ته موکه نه برابریږي.

همداوجه ده چې الله جَلَّ جَلَالُهُ خپل پیغمبرحضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام ته وایي ﴿عادی نفسك فانه قام بمعاداتي﴾ ترجمه: اې حضرت داود عَلَيْهِ السَّلَام له ته خپل نفس سره عداوت (دښمني) کوه ځکه چې هغه زما په دښمني باندې ولاړ دی نفس اوشیطان دادواړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دښمنان دي نودنفس خواري اوذلت دادشیطان دذلت اوخواري سبب ګرځي نوځومره چې نفس اوشیطان ذلیل کیږي دومره الله تعالی وربانديې راضي کیږي ځکه دالله تعالی دښمن تاخفه اوذلیل کړ دښمن ددښمن په لاره نه ځي دښمن د دښمن په مشوره باندې عمل نه کوي ځکه یوله بل ځخه ډاریږي

اوپه بل ځای کې راځي چې شیطان دې تاسې هغه دښمن دی چې له تاسې ځخه یې جامې ویستې حضرت ادم اوحضرت حوا عَلَيْهِمَا السَّلَام په جنت کې دنورپه جامو باندې پټ وو خودشیطان دوسوسې له وجې چې دوی هغه دانه وخوړه نوهغه دنورجامې له دوی ځخه لرې شوې ددوی عورتونه یوبل ته ښکاره شول اوشروع یې بیاپې دجنت دونوپاڼې یې راشکولې اوپخپلوځانونوپورې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننبلولې چې عورتونه یې ورباندې پټ شي نو ځکه الله تعالی وایي
چې شیطان دې تاسې هغه دښمن دی چې ستاسو دمورا وپلار جامې
یې ایستلې دي نو دهغه ټول کوشش او هڅه داده چې یو ښکلی ا
نسان دې تل له پاره بې پته او بې عزته کړي.

لکه په جنت کې یې چې په حضرت آدم علیه السلام او حضرت
حوا رضي الله عنها داوس ورسیدلو چې له دوی څخه یې جامې ویستلې
هغه ظاهر عورت یې ورښکاره کړ همدغسې شیطان دانسان ټول
عیبونه رالوڅوي کوشش کوي چې دغه انسان دومره ذلیل کړي
چې دالله جل جلاله په نزد باندې هم وشرمیږي دانبیاوو په نزد باندې هم
وشرمیږي او دنیکو خلکو په نزد باندې هم وشرمیږي تردې پورې
چې په پای کې دلعنت وړ وګرځي.

دومره یې په ګناهونو کې رسوا کړي چې ټول مخلوق په ده
باندې لعنت وایي ولې داانسان دومره له حده زیاته بې حیایي پیل
کړي دمثال په توګه که یو څوک په یوه مجلس کې شریک وي
او کالي وباسي نو دهغه مجلس ګډون کوونکي به ټول په نومړي
انسان باندې لعنت وایي چې داڅومره بې شرم او بې حیاانسان دی
چې په لوی مجلس کې په ښکاره باندې دشرم ځایونه لوڅ کړل
همدارنګه شیطان چې کله په یوه انسان باندې ګناه کوي، نو داعین
په همدغه انسان باندې جامې ایستل دي ګوری چې دې خبرې ته
موپام وي که څه هم داګناه کوونکي هغه ظاهري جامې اغوستې
وي خو هغه ایماني جامې هغه نوراني جامې چې دې تقوا
او پرهیزګاري جامې دي هغه ورڅخه باسې نو په حقیقت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګواکې لوږ اولغړوي ددې دنیاشرمېدل خوپرېږده په اخیرت کې به هم نوموړی انسان درسوایي په حالت کې راپورته کیږي.

نودشیطان ټول کوشش اوزیاردادی چې یوعزتمندانسان بې پـه اوبې عزته کړي دادنیادازموینښت ځای دی الله تعالی دومره مهربانه دی کله په یوانسان باندې لوږه راولي په هغه کې دالله جَلَّ جَلَالُهُ مقصددانسان کمال وي بې عزته کوي یې نه ځکه دده دلوږې په واسطه باندې شیطان خپه کیږي اودی ورباندې غالبه کیږي اوکله الله جَلَّ جَلَالُهُ مړښت ورباندې راولي هغه هم ددې له پاره وي چې موړشه اووس نوښه عبادت وکړه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کړه اودشیطان مقابله ورباندې وکړه په سجدوباندې سرشه غافله کېږه مه نوالله تعالی احکام ورته متوجې کړې چې دغه وکړه دغه وکړه اوچې په دې یې هم علاج ونشي بیایې الله تعالی وږې کړي چې وس په دغه لوږه باندې دشیطان مقابله وکړه.

دانسان اصلي دښمن نفس اماره دی ځکه هغه په بدیو اوبدمرغیوباندې امرورته کوي نودانفس اماره اوشیطان دواړه کوشش کوي چې انسان بې لارې کړي نوکله ،کله داسې وشي چې یوانسان خپل ځانته غره کړي په ظاهره باندې ځان صوفي ،صوفي کوي روژې نیسي اوتقواکوي ده ته داخپل ځان متقي ښکاره کیږي په واقعه کې هلته دشیطان ودنفس په جال کې لویدلی وي داسې هم نده چې یوازې روژه سړی ونیوله اووږی شو نوشیطان به نورمغلوبه کیږي کله ناکله دسړي وریام هم نه وي شیطان دهغې لارې ځخه دانسان بدن ته ننوتی وي چې سړی ورباندې پوهیږي هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه او داشیطان داسې حرکت کوي لکه د میږتون په شان باندې چې ځوک یې ځرېږي نه اوري او دی خپله لاره وهي نو شیطان د انسان له پاره د تل له پاره په کمین کې ناست وي باید انسان د برورته ځیر او بیداره وي.

د نفس په خلاف عمل اختیارول

یو ولي الله چې په د برفقر او مسکنت یې خپل ژوند تېرولو خو یو ځل خپل نفس ته متوجې شو نو داخپل نفس د برقوي او مزی ورته ښکاره شو نو دادې الله تعالی نازولی داخپل نفس ته خطاب کوي چې اې نفسه! ته خرماداسې ساتلی هم نه یې نه مې ښه خوراکونه درکړي او نه مې داسې ښه دځښلو شیان درباندې ځښلي نو بیا دا دومره غټ او مزی په څه شي باندې شولې نو نفس یې ورته وایي چې زه په دې باندې نه مزی کیږم چې ته ما ته ښه خوراکونه راکړې او ښه لباسونه راواغوندې بلکې په دې باندې زه ښه مزی کیږي چې تا ته خلک وایي چې صاحب ،صاحب او خلک درته کته اوپورته کیږي او احترام دې کوي نو زه ښه مزی کیږم نو دې ولي بیا یو ه داسې عمل ته پاملرنه وکړه چې د خلکو توجه ورڅخه واوړي هغه عزت او احترام یې له منځه ولاړ نو بیا له هغه وروسته ښه خوراکونه او ښه دځښاک په شیانو باندې پیل وکړ بیا چې کله خپل نفس ته متوجې شو خپل نفس یې چې ولید چې د برکمزوری شوی یعنې له کاره لویدلی دی نو بیا یې له نفس څخه پوښتنه وکړه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وس خودې ښه هم ساتم او سره له هغه بیا ته ولې کمزوري او له کاره لویدلی یې او ډېرډنګرشوی یې نووایي نفس په خوب کې راته وویل څوک چې خپل دښمن ته حال وایي دهغه به همداحال وي لکه دازماته خودنفس اولنی دښمن یې.

کله انسان دلوړې په حال کې داسې وي چې ځان به ورته ښه لیدل کیږي نوپه دې ځای هلته شیطان پټ کوشش شروع کړی نو په یو داسې کارباندې داسړی لګیاکړي چې دده به له سره ورته پام هم نه وي چې څوک یوشاباسې ورکړي اویاورته جګ اوټیټ کیږي نودی سخت ورته خوشحاله وي.

دنوروسخکنیواولیاء کراموواقعات چې سړی وګوري نوهغوی دتل له پاره داکوشش کړی وي چې ددوی نوم پاته نه وي اونوم یې ورک وي اوشهرت نه خوښوي زیاتره اولیاء کرام به چې په کوم ځای مشهوره شول نوپه داسې یوکاربه یې پیل وکړچې هغه شهرت به له منځه ولاړشهرت هم یوافت دی چې سړی ډېر مشهورشو نوځانته یې پام نه وي اودی په ګمراهي باندې لګیاوي لکه دحافظ شیرازي واقعه چې مونږ مخکې ذکرکړېده اوبله واقعه چې دیولوی بزرګ مونږذکرکړې چې ده ته یې دباچایوه ښایسته لورپرېښوده هغه مکمله ذکرده وګوری.

نودهغوی به په لوی لاس داسې عملونه کول یعنې خپل زوی کینول دځان سره اویاخپله مینځه کینول دځان سره اویاسورکه اینښودل دځان سره داخوځه ګناه نده خوددې له پاره چې دشیطان اونفس مقابله یې کوله شیطان داسې ندی چې له یوې لارې سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورځي چې روژه موونیوله نورشیطان ولاړختم شو کله به داسې وي چې سړی به ښه دفقرپه جامه کې وخت تیروي خوهلته به شیطان ورباندې مقرروي اوکله به یو سړی دابادي په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به ورباندې مقرروي کله به یوسړی دصوفیتوب په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به ورباندې مسلط وي اوکله به داسې هم وي چې یو سړی به دعلم په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به ورباندې مسلط وي اوکله به یوسړی دجهاداوسفرپه عنوان وخت تیروي خوشیطان به ورباندې مسلط وي له همدې وجې خوالله جَلَّجَلَالُهُ وایي چې شیطان دې تاسې دښمن دی اوتاسې یې په دښمنې ونیسئ ددښمن هرتکتیک اوهرفریب ته متوجې شئ ددې له پاره چې له تباهي سره مومخ نکړي.

په دې طریقت اخیستلوکې هم مقصدداده چې ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له نفس سره مقابله وکړي ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له شیطان سره مقابله وکړي.

صحابهٔ کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ دحضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنفلي عباداتوپوښتنه کوي

صحابه کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ یوځل دحضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بیبیانومبارکوڅخه درسول صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعبادت په هکله پوښتنه وکړه چې هغه دشپې څه ډول عمل ترسره کوي اودورځې څه ډول عمل ترسره کوي ددوی خپل ګومان داؤچې پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله شپه په نفلو باندې تېروي خوب به نکوي دټل له پاره به نفلي روژې نیسي ځکه خو ډېره وچته مرتبه لري نو دحضرت پیغمبر ﷺ دکوروالوچې دحضرت محمد ﷺ حال ورته وویلونو ددوی په ګومان کې هغه ددوی ترانداز کم ورته ښکاره شو چې زمونږ خو دا ګومان ووچې حضرت پیغمبر ﷺ به ټوله شپه نفلونه کوي نوحضرت پیغمبر ﷺ خو ټوله شپه په عبادت یعنې لمونځونو نه تېروي ټول وخت خو روژې نه نیسي نوصحابه کرام رضي الله عنهم خو نیک خلک وو توبیابې وروسته پخپلومنځوکې سره وویل چې زمونږ او د حضرت پیغمبر ﷺ ترمنځ خو ډېر توپیر دی هغه ته الله تعالی هرڅه معاف کړي مونږ باید کوشش وکړو یوه صحابي رضي الله عنه وویل چې په ما باندې له دې هیسې ښځه حرامه ده زه به خپلې ښځې ته نه ورنږدې کېږم بل صحابي مبارک وویل چې په ما باندې له دې هیسې ښه خوراکونه حرام دي زه به ترکاري اولندې دوډۍ ونه خورم بل صحابي مبارک وویل چې زه به نوره دټل له پاره روژې نیسم مختلفې مشورې وشولې تردې پورې چې ځینوصحابه کرامو رضي الله عنهم دامشوره وکړه چې مونږ به خپل ځانونه خصیان کړوچې دادشهوت ماده په مونږ کې بالکل له منځه ولاړه شي په دې خبره باندې دالله جل جلاله خوږ پیغمبر خبرشو نوورغی او ورته وې ویل چې تاسې داخبرې کړې دي هغوی ورته وویل چې هو! نوحضرت محمد ﷺ ورته وویل چې والله زه تر تاسې له الله جل جلاله څخه ډېر ویرېږم خو زه خوب هم کوم نفل هم کوم کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژې نیسم اوکله یې خورم اوزه له خپلو بیبیانوسره کوروالي هم کوم اوعفت هم کوم داشیان خو الله جَلَّ جَلَالُهُ حلال کړي دي.

یوځل له شهد وڅخه حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم وکړچې نه به یې خورم سمدستي الله تعالی وحیې ورته رانازله کړه چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ ﴾ ترجمه: چې الله تعالی درته حلال کړي وي نوته یې ولې په ځان باندې حراموې داسې نده چې ښه جامه به نه اغوندي اوښه خوراک به نه کوې هرڅه ښه کوه خودالله تعالی شکراداءکوه بلکې الله تعالی په دې باندې ډېرخوشحاله کیږي چې یوچاته الله تعالی نعمت ورکړی وي اودی یې اظهاروکړي دمثال په توګه خدای پاک ښه کالي درکړي دي بایدواغوستل شي ښه کوربې درکړی بایدپکې اوسیږي دښه خوراک توفیق یې درسروي خوره حلال اوداسې نور که سړی دشیطان له فریبونوڅخه غافل نشي نوپه روژه کې هم اصلاح دنفس راځي چې مونږ خپل اندامونه په سمه لارباندې وکاروو نوبیابه الله تعالی په دلوړه باندې هم راته اجراکوي بیابه الله تعالی دروژې نیولوپه واسطه باندې زمونږ دښمن شیطان مغلوبه کوي اوکله چې شیطان مغلوبه شي نودغه لوی مقام دی بیاالله تعالی زمونږپه عبادتونوکې کومک،مرسته اونصرت کوي چې داسې عبادات بیا الله تعالی ته دقبول وړ هم ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتوبې ایستلوفضائل

کله چې یوانسان خپلې ګناوې رایادکړې اوداخیرت لورې ته متوجې شي اوتوبه وباسي داشوق اوذوق به څرنګه پیداکیږي اوبیاچې کله توبه وباسي نوددې توبې ایستلونوموړې انسان ته څومره ګټې رسیږي داخیرت په ورځ یوه توبه کوونکې انسان په دې دنیاالله تعالی ته ژړلي وي الله تعالی ته ولاړ وي او تارې او سوري وهي او پښیمانتیا څرګندوي اوپه اخلاص یې توبه ایستلې وي څومره ګټه ورته کوي په دنیاکې دتوبې ایستلوذریعه داده چې سړی له نیکوخلکوسره په مجلسونوکې ګډون وکړي څکه دهرمجلس اثرپه انسان باندې پریوزي چې دهغوی اذکار او عبادات ووینې اوبیا خپل ګریوان ته سرتیټ کړې هرومرو دتوبې او نیکو اعمالو شوق او ذوق ورسره پیدا کیږي.

لکه شاعرچې وایي:

صحبت صالح تراصالح کند - صحبت طالح تراطالح کند

نوکله چې داتوبه کوونکی انسان دالله تعالی لوري ته متوجې کیږي او دخپلو ګناهونوتصوروکړي نوله خپلوګناهونو څخه تائب شي ددې په اړه زه تاسې ته دیوڅوواقعاتویادونه کوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حکیم ثنائی څرنګه دغوث مقام ته ورسېد؟

دوخت لوی صوفي اودغزني داولیاء کرامومشهورولي حکیم ثنايي صاحب رحمه الله چې دوخت غوث دی داډېرمخکنی شخص تیرشوی دی تردې پورې چې ځینودسلوک خاوندانوداهم ویلي چې حضرت پیران پیرصاحب رحمه الله به هم دده مبارک زیارت ته راتللوشاه نقشبند رحمه الله هم دده زیارت ته راتلونو ډېرمخکنی شخص دی نودې حکیم ثنايي صاحب خپله دخپل ځان دتوبې له پاره یوه وجه ذکرکړې حضرت حکیم ثنايي رحمه الله خپله شاعرو دفارسي مثنوي لري نودی خپله کیسه کوي چې په غزني کې دلارې پرغاړه یو ملنګ ناست ؤهغه ملنګ به چای باندې کړې ؤ یوه نیم سړي ته به چای ورکولو کمه اندازه چای به یې ورکولواوهرسړي ته یې هم نه ورکولودی خاص دمقربومتصرفینو له جملې څخه ؤنوحکیم ثنايي صاحب وایي چې یوه ورځ زه اویودوه کسان په دې لاره باندې ورغلونوموږله دې ملنګ سره کیناستلو یوه ،یوه پیاله چای یې راکړ نوماته یې دچای راکولوپرمهال وویل چې واخله ویې څښه اې دیوانه(لیونیه) له همدغه ځایه چې ولاړونوپه لارې باندې فکرراسره پیداشوچې دغه ملنګ ولې ماته لیونی وویل زه خوبوغوره شاعراوادیب یم بلکې ټول خلک ماته داحترام په سترګه ګوري نودې ملنګ ماته څرنګه دلیوني نسبت وکړ نوبیرته له نیمایي لارې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروگرځېدم دې ملنګ ته راغلم اوورته کیناستم نودغه ملنګ ته
مې وویل چې تاماته دلیوني نسبت ولې وکړ؟ زه په څه وجه باندې
لیونی یم اوسره له دې چې ټول خلک زمااحترام کوي اودعزت په
سترګوراته ګوري ټول خلک زماپه علمیت ادیبوالي اوشاعرۍ
باندې قائل دي اوته راته لیونی وایې نودې ملنګ راته وویل چې
تردغه غټ لیونتوب نوبیاچېرته دی چې شپه اوورځ دبادشاهانو
اوسردارانوپه صفت باندې لګیایې اوهغه لوی بادشاه چې
خدای جَلَّ جَلَالُهُ دی هغه درڅخه هېردی همدغه وخت چې ته یې
دبادشاهانواوسردارانوپه صفت تېروې دادې دالله جَلَّ جَلَالُهُ په
ذکرباندې تېرولای نودنیااواخیرت به دې برابرشوی و ته
ددنیااعزازغواړې دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونو ګرځې اود
هغوی صفتونه کوې اوالله جَلَّ جَلَالُهُ درڅخه هېرشوی دی نو حکیم
ثنایي رَحِمَهُ اللهُ وایي چې دملنګ دې یوې خبرې پرماباندې دومره
زیات اثر وکړچې دټول وخت له پاره مې توبه ویستله چې زه به بیا
دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونوباندې ونه ګرځم اواشعار به
نور نه وایم توبه مې ویستله اوالله جَلَّ جَلَالُهُ ته مې رجوع وکړه
وګورئ اې مسلمانانو! دنیکوخلکواثراتوته چې بیادنیکو خلکو
دبیعت په برکت ډېرلوی مقام ته ورسیده همدارنګه دحضرت
حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ واقعه په مخکې په یوه مجلس کې ذکرشوېده
په هغه کې هم دتوبې بیان شوی دی همدارنګه دعبدالقادر جیلاني
رَحِمَهُ اللهُ ((پیران پیرصاحب)) دتوبې واقعه مخکې ذکرشوېده
اوهمدارنګه هغه دوه صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا چې درسول

الله صلى الله عليه وسلم له خبري څخه يې سرغړونه کړې وه بيادهغه يوه دتوبې خبره مخکې ذکرشوېده. که يوانسان دنيکو خلکو واقعات هم مطالعه کړي نو الله تعالى به دتوبې نصوحې توفيق ورپه برخه کړي الله تعالى دې موږ اوتاسې ټولو ته دنصوحې توبې توفيق راپه برخه کړي آمين ثم آمين.

الله الله الله

الله

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْن.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِيْن. (آمين)

تمت بالخير والتوفيق والحمد لله على ذلک والمنة. يوم الاربعاء.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library